

ཚོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཞི་བདེའི་སྤྱུ་

ཡུལ་དབང་སྐྱེས་ཤིང་བཅུ་བཞི་བ་བཟུང་འཛིན་ཀྱི་མཚོ་མཚོག་ནི་ཨ་མདོ་སྐྱེ་འབྱུང་ཚོ་དུག་གི་ནང་ཚན་ཆེ་ཀྱི་ཚོ་པའི་
ཁོངས་སྐྱེ་འཛོམས་ཤིང་ཚོར་(དང་སང་ཀྱི་གཞུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་བཀོད་སྒྲུབ་ལྟར་ན་མཚོ་སྐྱོན་ཞིང་ཚོན་མཚོ་གར་ས་ཁུལ་ཕན་ཨན་རྫོང་དུ་གཏོགས།) ཡལ་
ཚོས་སྐྱོང་ཆེ་རིང་དང་ཡུལ་བསོད་ནམས་མཚོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་ལོ་༡༩༩༥ ཟླ་༧ ཚེས་༦ (བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་
ཕག་ཟླ་༥ ཚེས་༥) ཉིན་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་ཐོག་མའི་མཚན་ལ་ལྷ་མོ་དོན་འགྲུབ་ཅེས་གསོལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ཟླ་༧ ཚེས་༦ (བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་
བཟུངས་པ་འདིས། ལོ་རྒྱུས་སྐབས་པའི་མེ་འོ་མདོ་ཁམས་སྐད་ནས་གསོལ་བ་བཞིན་བཟུང་སྤིང་གི་རང་དབང་ཡང་མདོ་ཁམས་
སྐད་ནས་གསོ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་འདིར་ཞི་བདེའི་སྐད་བཀའ་བཞིག་བཞུགས་པའི་ཉེན་འབྲེལ་ཐོག་མའང་འགྲིག་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་ཚོ་དུག་ནི་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་ཤིང་གསུམ་པས་གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱུན་རྗེ་ཚོང་ཁ་བཞེན་
པའི་ལྷོ་ཁྱེ་ཁྱེ་འཕེ་སའི་གནས་སུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་འབྱུང་བུམས་པ་གྲིང་ཐོག་མར་བཞུངས་སྐྱེན་སྐབས་དང་དེ་རྗེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུང་
ནང་མཐུན་འགྱུར་ཞལ་འདེབས་འབྲེལ་མཁན་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། རྒྱ་དམར་བོད་དུ་མ་འགྱུར་བར་དགོན་པའི་མཚོན་གཞིས་གཙོ་
བོའང་ཡིན།

ཆེ་ཀྱི་ཞི་སྐྱེ་འབྱུང་ཚོ་བ་དུག་ལས་ཆེ་ཤོས་སམ་སྐྱོ་ཤོས་ཀྱི་གསལ་ཤིག་ཡིན་པ་དང་ཚོ་པའི་
རྒྱན་ལྡན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་ནང་སོས་ཤིང་གིན་ཡོད་ལ། ཡལ་གཞིས་ཀྱིས་མི་རབས་གཉིས་ཅོམ་གྱི་ལོང་ལ་ནང་སོའི་ལོ་གནས་བརྒྱུང་
འབྲེལ་བ་དང་། མི་རྒྱུད་མཆེད་ཁུངས་དེ་ཚོང་ཁའི་ཡུལ་སྐྱེ་དང་འབྲེལ་བར་བཅན་པོ་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཡུལ་དབང་ནས་དམག་
དབྱུང་བཏང་འགྱུར་ལས་འཕེལ་བར་འདོད་ཅིང་། རུས་རྒྱུད་ནི་བོད་མིའུ་གདུང་དུག་གི་ལ་ཀྱལ་རྒྱ་ཚ་སྐྱེ་ལས་མཆེད་པར་བཞུགས།

ཡུལ་དབང་མཚོག་སྐྱེ་བཟུངས་པའི་དུས་དེ་ནི་བོད་མི་རིགས་
ཀྱི་ལས་དབང་གི་དྲེད་མཚམས་ཤིག་ཏུ་འཁེལ་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གཞུང་སྤིང་མངའ་ཐང་ཉམས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་
སྐྱོར་གཏུགས་ཉེ་ཆབ་སྤིང་དང་། དཔལ་འགྱུར་། དམག་གཉེན་གང་ཐད་ཡུན་རིང་སྐྱུངས་གསོག་བྱས་པའི་ཉམས་ཉེན་གྱི་རྒྱ་
མཐའ་དག་དུས་གཅིག་མཉམ་སྦྲེན་ལྟ་བུའི་བཅོས་མེད་རྟགས་ལྟས་ངན་པ་སྐྱོ་ཐོད་དུ་བསྐྱར་ཚར་ཞིང་། གཞུང་དམངས་བར་
དང་། གཞུང་དང་ཚོས་སྤྱོད་བྱེད་བར་། གཞུང་དང་ས་གནས་ཡུལ་སྤྱོད་བར་དམ་ཚིག་ལར་ཞེན་གྱི་རྒྱན་ཐག་ཆད་ཉེར་གཏུགས་
པ་དང་། ཡོད་ཚད་གསལ་བྱེད་། ལྟོར་བྱེད་། ཤོར་བྱེད་། ཉམས་བྱེད་པའི་ངན་འབྲས་མཐའ་དག་སྐྱོབ་དུ་མེད་པའི་ཉིང་མཐེལ་དུ་
བདེ་ལ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་ས་གཞན་ཞིག་ནས་འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་དང་བོད་དང་གཉིས་པའི་ཁྲག་མཚོན་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བུལ་
ནས་འཛམ་གླིང་བསྐྱར་བཀོད་དང་ཡང་བཀོས་ཀྱི་ལོ་ལང་སྐྱོ་ཚོགས་བརྒྱུད། དུག་པའི་གཡུལ་འགྲུང་ལེ་ཞིག་བར་མཚམས་ཚོད་
ནའང་། འདུ་ཤེས་འཛིན་སྐྱུངས་(རྩ་བུ)ཀྱི་འགལ་ལྷན་རྒྱུ་ཡོད་དུ་རྒྱ་ནག་གཙོས་པའི་དམར་ཤོག་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཨ་རི་དང་
དབྱིན་ལན་གཙོས་པའི་དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་བར་གྲང་དམག་གི་དུས་རིམ་འགོ་བཙུགས་ཤིང་། བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་
ཀྱིས་མི་མེར་སྤེལ་ཡུལ་དང་ཕྱེད་མི་མེར་སྤེལ་ཡུལ་གྱི་གདུག་རྩུབ་དབང་བསྐྱར་སྐྱུངས་སྤོང་བའི་བྱིམ་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་དཀར་

རྒྱལ་གཉིས་སུ། སྲུང་ཀྲུང་རྒྱ་དང་རྒྱ་ལྷོ་སོགས་རང་དབང་རང་བཙན་ཚུད་ལེན་པས་འགོ་བློན་དེ་བཀག་སྟོང་རྒྱུད་འཛིན་
 གྱི་ཚོགས་མགོ་དྲིལ་སློབ་པ་དང་། སྤྱི་ཚུལ་བཙན་འཇུག་བ་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་བའི་གསུམ་བུ་དེ་ལྟར་སྐྱབས་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་ཤིང་།
 རྒྱ་ནག་དུ་རིམ་འགོ་བཤམ་འབྲུག་ལོ་བརྒྱུད་དང་གོ་མིན་ཏང་དང་གྲུང་ཁབ་ཏང་བར་སྤྲོད་དབང་འཕྲོག་རེས་ཀྱི་ནང་འབྲུག་ལོ་གསུམ་
 བརྒྱུད་མཐར་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༡ ཉིན་ཀྲུང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་ཚུལ་ཁབ་དངོས་སུ་བཙུགས་པའི་ཁྲབ་བསྐྱེད་ས་
 བྱས་པ་དང་། རྒྱ་གར་དུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༢ ལོའི་ཟླ་༥ ཚེས་༡༥ ཉིན་དབྱིན་ཇིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་དབང་བསྐྱར་མཇུག་བསྐྱེད་
 ཏེ་རང་བཙན་ཐོབ། གསུམ་དུ་བཙུགས་པའི་ཨེ་ཤ་ཡའི་(དམར་ཤོག་ཚུལ་ཁབ་ཆེ་ཤོས་དང་དམངས་གཙོ་ཚུལ་ཁབ་ཆེ་ཤོས་)སྤྱི་མཐུན་ཚུལ་
 ཁབ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོར་སྤྱི་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་ལོག་སྤྱོད་སྤྱིད་གཞུང་དང་བཙན་ཚུལ་རིང་ལུགས་པའི་གཏུག་གོན་ལས་
 ཐར་མ་ཐག་པའི་ལས་རིམ་ཐོག་མའི་ནང་ཡོད་ཚད་སྐྱོད་ནས་གསོ་དགོས་པའི་ནང་གི་གཞུང་སྤྱིད་འཇུགས་སྐྱུན་གྱི་ཡར་རྒྱས་ལས་
 གཞི་ཁག་ལ་སློབ་སྦྱོར་བཞིན་པ་དང་། དུས་མཚུངས་སུ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བརྒྱས་བཙུགས་པའི་ཕྱོད་པོ་འདི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
 ལུགས་ཀྱི་གཞི་འཛིན་ས་མེད་པའི་མཐའ་མཚམས་ཐག་གཅོད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཚུལ་སྲུང་སྲ་བརྟན་གཏོང་རྒྱ་དེ་ཁ་ཚོ་དགོས་གཏུགས་
 ཤིག་ཡིན་པ་གཅིག་མཚུངས་སུ་འདོད་བཞིན་ཡོད་ལ། འདོད་ཚུལ་དེའི་འོག་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་བར་དཀྱིལ་ན་འབྱོར་རེར་གནས་
 པའི་མདོ་དབུས་མཐོ་སྐང་ནི་དམག་དོན་གྱི་གནས་བབ་ཆ་ནས་གལ་འགངས་ཆེ་ལ་རྒྱང་རིང་གི་དོན་སྤྱིད་ལུགས་པ་ཞིག་ཡིན་པའང་།
 ཚུལ་ཁབ་གཉིས་ཀས་ལྷ་སྐྱོད་ས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། འོན་ཀྱང་པེ་ཅིན་ནི་རྟེན་ལི་ལས་སློབ་སྦྱོར་ཆེ་ལ་འདོད་ཏུ་མ་ཞི་དེ་བས་ཀྱང་།
 ཆེ་སྐྱབས། ཚུལ་ཁབ་བཙུགས་མ་ཐག་པ་ནས་བོད་བཙུངས་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཁྲབ་བསྐྱེད་ས་བྱས་ཟེན་ཅིང་། དེ་མཚུངས་ག་
 སྤྱིག་གི་ལས་རིམ་ཡང་སློབ་ཀྱིན་ནས་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད། འབྲུངས་གཞིས་སྤྱིག་འཚོར་ཐེ་བའི་ཨ་མདོའི་ཡུལ་སྤེལ་མང་
 པོ་ཞིག་ལ་ཁ་ཆེ་དམག་ཤེད་ཅན་ལྷ་ཡུལ་རྒྱུད་ཤིས་ལོ་དོ་བཞི་བཙུ་རིང་བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ། དམག་ཤུགས་ཀྱིས་ཡུལ་སྤེལ་བཙོན་
 འཕྲོག་དང་བོད་རིགས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཁ་ཆེའི་ཚོས་ལུགས་སུ་བཙན་བསྐྱར་སོགས་གཏུག་རྒྱུ་གྱི་ལས་ངན་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་སྤེལ་
 པ་དང་། ཡུལ་འདི་དག་དང་ལྷ་སའི་བར་ཏུ་ལམ་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྤེལ་བའི་བསམ་སློབ་འབྲེལ་ལམ་ཙམ་ལས་
 སྤྱིད་སྤྱོགས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་འཛིན་སྤྱོད་གི་རྒྱུན་ཐག་ཆད་པ་ལྟར་བྱུང་ཡོད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་དམར་མ་སྤེལ་བར་མན་ཇུ་དང་གོ་མིན་
 ཏང་གི་དབང་ཤུགས་དེ་རིགས་ཀྱི་འཛིན་སྤྱོད་ཚོགས་དམ་འཇུག་ལྷན་ཞིག་ཅ་བ་ནས་མིན་ལ། མདོ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་སྤེལ་
 མོ་ཆེ་རང་མགོ་རང་ཐོན་གྱི་ཚོ་ཤོག་གི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་གཞུང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བཙོན་ཀྱང་ཁས་ལེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད།
 ཚོ་ཤོག་དེ་དག་ཚོས་སྤེལ་ཆེ་ཁག་(གཙོ་ཆེར་དགེ་ལུགས)གིས་དགོན་ལག་དང་། མཚོད་གཞིས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་དབང་བསྐྱར་
 རམ་ཡུལ་ཡུང་སོ་སོའི་སྐད་ཤོན་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱིས་སྤྱོད་བ་སོགས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་རང་སྤྱོད་ཚོ་ཤོག་གི་ཚུལ་དུ་གནས་ཡོད་པ་
 ནི་བསྐྱོན་དུ་མེད་ལ། ང་ཚོས་མདོ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ཚོས་སྤེལ་ཆེ་ཁག་དང་དེ་དག་གི་དགོན་ལག་མཚོད་གཞིས་བཙུགས་པའི་ས་ཁྲ་
 ཞིག་བྱིས་པ་ཡིན་ན། དེར་མ་ཚུད་པའི་ཡུལ་སྤེལ་ཞིག་ལྷག་མེད་ཅེས་ཁ་ཚོན་བཙན་དེ་བཤད་ཚོགས་པ་ཡིན། སྤོལ་རྒྱུན་དང་ཚོས་
 ལུགས་ཀྱི་ཤན་ཤུགས་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིག་འཇུགས་འདི་རིགས་ཀྱི་བློད་དུ་མན་ཇུ་དང་གོ་མིན་ཏང་གིས་བཙུགས་པའི་ཁྲབ་བསྐྱེད་
 དང་དམག་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་དབང་ཚད་མེད་པའི་ཐྱིང་དང་རྒྱུལ། རྫོང་སོགས་ཀྱི་འཛིན་སྤྱོད་དེ་རིགས་ནི་མིང་ཡོད་དོན་སྤྱོད་

གི་ཕྱི་ལུན་ཅམ་ཡིན་ལ། འཛིན་སྐྱོང་དེ་རིགས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་བདག་དབང་གར་གཏོགས་ཁུན་ཐག་གཅོད་འདོད་ནི་སྐྱོང་
རིན་མེད་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེའི་ཉེར་ལེན་ལས། ཨ་མདོའི་གར་རྒྱུད་མ་རྒྱུ་དང་ཙོང་རྒྱུ་
འབབ་རྒྱུ་སོགས་རྒྱ་ནག་དང་འདབ་འབྲེལ་གྱི་ཡུལ་ཁག་དུ་མར་རྒྱ་རིགས་གནས་སྐྱོས་པ་རིམ་འཕར་གྱིས་ཡུལ་མི་བོད་རིགས་
ཕལ་ཆེར་རྒྱ་རིགས་སམ་ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་པར་འགྱུར་བའམ་སྐད་རིགས་དང་གོམས་གཤིས་ཡལ་བའི་ལེ་ཚན་ཞིག་བྱུང་ཡོད་
པ་ནི་དོན་དངོས་རང་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས། རྒྱ་ལོ་

༡༩༩༧ ལོའི་ཟླ་༧ པར་ཙོང་ཁའི་བྱེད་རྒྱུ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཡབ་ཡུམ་བཅས་སོ་ནམ་པའི་བྱིམ་གཞིས་ལས་ཁ་བྲལ་ཏེ་ཟླ་ལྷེང་ནས་
ཕེབས་ཐོན་གྱིས་ཟླ་༡༠ ཆོས་གར་ལ་དབུས་འགྱུར་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་གི་རྒྱལ་ས་རྣ་སར་ཞབས་སོར་འཁོད་ཅིང་། རྒྱ་ལོ་༡༩༩༧
ལོར་རྒྱལ་ཚབ་རྩ་སྐྱོང་མདུན་མཚན་གསོལ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་པ་དང་། རྒྱ་ལོ་༡༩༩༠ ལོའི་ཟླ་༩ ཆོས་༡༡ ཉིན་པོ་བྱང་པོ་དུ་
ལར་གསེར་བྱིར་མངའ་གསོལ་མངོད་པ་བཅས། ལང་ལོང་དཀྱིགས་པའི་སྐྱུག་ཞགས་ཀྱིས་བརྟེན་མས་པའི་གནས་མཚོག་དེར་སྐྱུ་
ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལེ་ཚན་གསར་བ་འབྲི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན།

རྣ་ས། རྣ་འདྲེ་མཉམ་ཅེད་ཀྱི་གཡུལ་ས།

རྣ་ས་ནི་བོད་མི་ཡོངས་དང་རྣམ་པར་དུ་མདོ་ཁམས་སྤྱོད་ཀྱི་བོད་མི་ཚོས་རྣོད་ཉི་མ་རྣ་ས་ཞེས་ཆི་ལམ་ནང་གི་ཞིང་ཁམས་
ཤིག་དུ་བརྗེ་ཞིང་། རྣ་སར་གནས་མངའ་དུ་འགོ་མཁན་མཉམ་འཁེལ་བྱུང་རིགས་ལ་དབུས་རིགས་ཞེས་སོ་སོའི་རྒྱན་མཚེད་
ལས་རྣམ་པའི་དམ་ཚིག་འཛིན་གྱིན་ཡོད། རྣ་ས་བ་སྐྱེ་སྤེང་ན་རིམ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་། སོ་བུ་པོ་དུ་ལ། གདན་ས་
གསུམ་སོགས་བོད་མི་སྐྱེ་སེར་ཆེ་བྱ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྤོང་དབུས་སུ་སུས་ཀྱང་ཚབ་མཚོན་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་འདི་དག་ནི་མཐོ་སྐང་གི་
མི་རིགས་འདིའི་འཆིང་ཐག་རྣ་བུར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་ཁྲོད་གནས་ཡོད།
ཡིན་ནའང་སོ་བུ་པོ་དུ་ལའི་ནང་ས་དབང་ཞབས་པད་སྐྱོད་རྣམ་པས་ཆོས་མིན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཙོང་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་
མཐར་རྒྱ་མའི་སོ་སྐྱེལ་སྤོང་སྐོར། གདན་སའི་སྐྱེལ་ཕུག་དུ་གོ་མཚོན་ཐོགས་པ་སོགས་ཉུགས་རྣམས་འདི་རིགས་ཇི་བཞིན་མཐོང་
མཁན་ཞིག་ཡོད་ན། རྣ་ས་དེའི་རྣ་ས་ནི་རྣ་འདྲེ་མཉམ་ཅེད་ཀྱི་གཡུལ་ས་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

དེ་ཡང་སྐྱི་ལོ་༡༩༩༩ བོད་ཟླ་༡༠ ཚེས་༩༠ ཉིན་༧་ཀྱུ་ལ་དབང་སྐྱེ་བའི་བཅུ་གསུམ་པ་དགོངས་པ་ཚེས་དབྱེངས་སུ་
ཐིམ་མ་ཐག་ ཀྱུ་ཚབ་བསྐོས་ཚུགས་ཐང་ནང་ལུ་མཐུན་ཚམེད་པའི་འགོ་ཚུགས་ཏེ་སྐྱེན་གསལ་ཐུབ་བཞུག་ཀྱི་འཕེལ་དང་
། ཡབ་གཞིས་མང་འདུན་ཀྱི་དགའ་དབང་ཕྱུག་ བཀའ་མོན་བྲི་སྐོན་པ་ནོར་བུ་དབང་ཀྱུ་ལ། ཅེས་དཔོན་ལུང་ཤར་དོ་རྗེ་ཚེ་
ཀྱུ་མོགས་ཚུགས་ཁག་དུ་མར་མཚེད་དེ་ཕན་ཚུན་བར་སྐྱེད་ཚུགས་བཟོ་ལེས་སོགས་ཀྱིས་དབང་ཚོད་ཚེ་ལུར་བྱུང་མཐར། ལོ་
དེའི་བོད་ཟླ་༡༩ ཚེས་༩༩ ཉིན་༧་ཀྱུ་ལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐྱེན་གཞིའི་སྐོར་སྐབས་འཕུལ་བཀའ་ཤག་ལ་སྐྱེན་གསལ་མ་ལུས་
པ་དང་། སྐྱེན་ལོག་ཕུལ་བའི་དོགས་གཞི་བཅས་ཀྱིས་སྐྱེན་གསལ་ཐུབ་བཞུག་ཀྱི་འཕེལ་ནང་མི་ཁྲིམ་རྒྱུད་དང་སྐྱེན་པ་བུམས་
པ་(སྐྱེན་གསལ་དང་མཐུན་པོ་ཡོད་སྐབས་སྐབས་དེར་མ་སྐྱེན་པའི་ལས་འཁུར་ལུས་བཞིན་པ་ལས་མ་སྐྱེན་པ་དངོས་མིན) བཅས་ཀྱི་མཁར་དབང་གཞུང་
བཞེས་བྱེད་རྒྱུའི་བཀའ་དཔུང་བཏང་སྟེ་སྐྱེན་གསལ་གཏོགས་ནམས་དང་མཉམ་ཀོང་པོ་ཅེ་ལ་སྐྱེད་དུ་རྒྱུད་ཕྱུང་བཏང་།

སྐྱི་ལོ་༡༩༩༩ བོད་ཟླ་༡ ཚེས་༡༠ ཉིན་དགུང་གུངས་༩༩ ལ་ཕེབས་པའི་རྩ་སྐྱེད་དོ་ཐོག་ཐུ་ཐུབ་བཞུག་འཇམ་དཔལ་
ལེ་ཤེས་བཞུག་པའི་ཀྱུ་མཚན་ཟན་བཏག་ལ་ཕེབས་པ་བཞིན་ཀྱུ་ཚབ་ཀྱི་བྲིས་འཁོད།
སྐྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ལུང་ཤར་དོ་རྗེ་ཚེ་ཀྱུ་ལྱིས་ཅེ་དུང་བཀུད་ཅུ་ལྷག་ཙམ་དང་། ཤོད་སྐོར་མི་གུངས་ཉེར་གསུམ་ཡོད་པའི་
གསང་སྐྱིད་སྐྱེད་ཚུགས་ཀྱི་མཐུན་ཟེར་བཞིག་བཅུགས་ཏེ། བཀའ་མོན་བསྐོས་ཚུགས་དང་བྲི་སྐོན་པ་དང་མིན་སོགས་ཀྱི་ཐང་
གསང་གོས་བུས་པར། ཀ་ཤོད་ཚེས་ཀྱུ་ཉི་མས་ནང་དོན་བྲི་སྐོན་ལ་བཤད་དེ་གསང་དོན་མཐིལ་བཤོལ་བས་ལུང་ཤར་གྱི་མིག་
འཕྲས་གཉིས་བཏོན་ཏེ་ཚེ་བཙོན་ཐག་གཅོད་བུས། ཚུགས་གཏོགས་འགའ་ཤས་རྒྱུད་ཕྱུང་དུ་བཏང་། འགའ་ཞིག་ལ་དུལ་ཚད་
བཅད། སྐྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་ལོ་རྒྱུད་དུ། ཀྱུ་ཚབ་རྩ་སྐྱེད་གིས་སྐྱིད་ཀྱི་བྱ་བ་གལ་ཆེ་ཁག་སྐྱིད་སྐོན་མང་མདུན་དང་བཀའ་
བསྟར་ལུ་དགོས་སྐབས། སྐབས་འགར་སྐྱེན་འཇོམས་མི་ཐུབ་པའི་ནར་འགྲངས་ཁར། ཧ་ཀྱུ་ལ་པའི་ཡང་སྐྱིད་བྲི་འདོན་གྱིས་
མཚོན་པའི་གལ་ཆེའི་དོན་གནད་འགའ་ཤས་ཐོག་ལ་དགོངས་གཞི་མི་མཐུན་པའི་དུས་འགྲངས་འགོ་གཞི་སོགས་བཀའ་ཤག་དང་
བོད་རྒྱུངས་ཚོགས་འདུའི་འཕུས་མི་ཚོར་གསུངས་དོན་བཞིན། མང་མདུན་ཀྱི་དགའ་དབང་ཕྱུག་སྐྱིད་སྐོན་ལས་གནས་ནས་དགོངས་
ལུ་མི་བྱེད་ཀ་མེད་བྱུང་བ་དང་། སྐྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོའི་ཟླ་༡༩ པར་ཀྱུ་ཚབ་རྩ་སྐྱེད་ཡང་དགོངས་པ་ལུས་སྐབས། ༡༩༩༡ ལོའི་
བོད་ཟླ་༡ ཚེས་༡ ཉིན་སྐྱེད་བྲག་དག་དབང་གསུང་རབ་བཞུག་པའི་ཀྱུ་ཚབ་མཚན་གྱིས་སྐྱིད་འགན་ལུངས།

སྐྱི་ལོ་༡༩༩༢ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༩༠ ཉིན་རྩ་སྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་འགལ་བཙོ་ངར་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ་ཀྱུ་ཚབ་སྐྱེད་བྲག་གསོད་
ཅེས་ཀྱི་ཉེས་མིང་འོག་རྩ་སྐྱེད་བཙོན་དུ་བཅུག་པས། སེར་བྱེས་གྲ་ཚང་སེར་དམག་ལ་ལངས་ཏེ་བོད་དམག་དང་ཉིན་མཚན་གསུམ་
རིང་དམག་འཐབ་བུས། ༡༩༩༢ལོའི་ཟླ་༥ བའི་ནང་རྩ་སྐྱེད་བཙོན་ཁང་དུ་གཤེགས། བྲོངས་རྒྱུན་ནི་སྐབས་དེའི་བཙོན་སྐྱུང་
དོ་དམ་པ་ཅེ་དུང་ཤར་ཤར་ལེ་ཤེས་ཐུབ་བཞུག་གྱིས་བཟོད་དོན་ལ། ཤོད་མཐོན་སྐལ་བཟང་དག་དབང་གིས་ཨ་གར་སོ་ལུ་ཡིན་
ཟེར་བའི་སྐྱེན་བཙོན་ན་ཉར་ཉོར་བྱེད་པ། ཤོག་ཐུམ་ལ་ཚོས་སེར་བོ་འགོས་པ་ཞིག་དུས་གསུམ་ལ་སྐྱོད་དགོས་ཞེས་བཀའ་མངགས་
གནང་བ་བཞིན་རིམ་གྱིས་སྐྱུད་པས། སྐྱུག་མདང་ཡོད་ཀྱང་སྐྱུག་མི་ཐུབ་པ། རྒྱགས་དཔུགས་ཉལ་ཞིང་སྐྱུ་ལུས་རྐྱོད་མི་ཚུགས་
པ་ཆགས་མཐར་གྲོངས། དེ་འཕུལ་རྩ་སྐྱེད་དུ་བཅའ་རྐྱོད་བོད་དམག་ནམས་རྩ་དགོན་གྲུ་བཙོན་སྐྱེད་གསོད་བུས་སྐབས། ཀའུང་

ཡོད་ན། རྒྱུ་འདུ་བཟུང་དང་སྐྱོག་གསོད་ཀྱི་འཆར་གཞི་དེ་ལྟའི་ལས་སྐྱོབ་ཡོད་པ་མ་རེད་ (དྲི་ཀོང་ནས་ཚུ་ཡིག་ཐོག་དཔར་སྐྱོན་
བྱས་པའི་<<འདི་བྱ་དུ་ལོ་ཟླ་མ>>) ཅེས་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༤ ལོར་རྒྱལ་ཡབ་ཚོས་སྦྱོང་ཆེ་རིང་སློབ་ཕྱོད་དུ་གཤེགས། ལྷན་པས་
དེའི་གོ་མིང་ཉང་གི་ལྷ་སྡོད་དོན་གཅོད་ཁྱུ་ལོ་ཁྱུ་ཀྱང་ལས་ཚབ་ཁྲིམ་གི་ཀྱང་གིས་བྲིས་པའི་ཀྱུ་ལོད་དུ་སྡོད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་རིང་
གི་གནས་ཚུལ་རགས་ཅམ་སྦྱང་བ་ཀྱི་ལེས་པའི་ཚོམ་ཡིག་ཅིག་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་བདམས་བསྐྱོགས་འདོན་ཐེངས་
གསུམ་པར་འཁོད་དོན་ལྟར་ན། ཁོང་གིས་(རྒྱལ་ཡབ) ཀྱང་དབྱང་ལ་བསམ་པ་ནམ་དག་གནང་གིན་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུ་འདུ་
ལ་དགའ་ཞེན་ཡོད་པ། ལྷག་བྲག་ལ་མ་འདོད་པའི་ཐོག་གང་བསམ་དེ་བཞིན་ཀྱིས་ཉལ་དུ་སྦྱང་མེད་ཀྱིས་ཟུར་ཟའི་སྐད་ཆ་ཡང་
ཡང་ཐོན་སྐབས། སྡོད་སྦྱོང་ལྷག་བྲག་གིས་སློབ་པ་མ་བབས་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་དོན་དུ་རྒྱལ་ཡབ་ཤེས་བྱ་དམན་
ཞིང་བོད་སྐད་ཀྱང་བདེ་བོ་མེད་པའི་ཐོག་གཞན་དང་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་མཁས་པོ་མེད་ལ་ཆབ་སྲིད་ཐོག་ཚོར་བ་རྗོལ་མེད་པ་དང་།
འགན་དབང་ཡོད་པའི་སྐྱེ་དྲག་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་ལས་ཉ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་སྟབས་མིག་ལོངས་(ལོང་) རྩ་འོན་ལྟ་བུར་
གྱུར་ནས་མཐར་ཐོག་གསལ་མེད་ཁེར་རྒྱུང་གི་གནས་སུ་སྦྱངས་པ་རེད། ཅེས་དང་། བོ་ཐོས་ལྟར་ན་རྒྱལ་ཡབ་ལ་སློབ་ཕྱོད་བསྐྱོན་
གཞི་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་འཕྲོག་པར་སྡོད་སྦྱོང་ལྷག་བྲག་གིས་བྲག་མཚོ་དེ་ཆེད་བཏང་ཐོག་འཁྲུག་ཐང་(འཕུལ་ཐང) ཞིག་ལུག་པ་བཏུང་
རྗེས་ཁོངས་ཞེས་སོགས་འདྲུང་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ན། སོ་ནམ་པའི་མི་བྲིས་འདིར་བོད་ཀྱི་ཚོས་སྡོད་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་འཁྲུངས་
པ་ཅམ་གྱིས་ནང་མི་ཚོར་བདེ་སྡོད་ཀྱི་གཞི་ཅ་ཞིག་རྟེན་བྱུ་བའི་འདུག་ལ། དེ་ལས་སྡོག་རྟེན་ལ་མཐོང་གི་སྐྱེ་སྐྱོང་ལས་ལུགས་རྟེན་
མང་ཞིག་ལ་འདྲིས་གོམས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་དཀའ་ཚོགས་ཆེ་ཞིང་། སོ་ནམ་པ་རང་སྟེང་གི་ཞན་ཆ་སོགས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་
པ་སོགས་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་གནས་སྟངས་འདི་དག་གིས་གཞོན་ནུ་གང་ལ་བྱིས་པའི་དུན་ཤེས་སྦྱོག་མེད་དུ་འཛོག་སྡོད་པའང་ཚོད་དཔག་
བྱེད་རུང་བ་ཞིག་རེད།

དོན་དངོས་ཐོག་ཚོད་དཔག་ནི་ཚོད་དཔག་རང་ཡིན་ལ། ཐོབ་ཐོན་པའི་མཇུག་འབྲས་ཀྱིས་སྡོད་དཔག་གི་གཞི་བྲུངས་
མང་དུ་བཏོན་ཐུབ་པའང་བདེན་པ་ཡིན། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ད་ལྟའི་གཟི་བུན་དང་མཁུན་ཡོན་ལ་གཞིགས་ཏེ་གཞོན་ནུའི་དུས་
རིམ་ལ་ཚོད་དཔག་གཞན་དང་གཞན་དག་མང་བོ་ཞིག་འཛོག་སྡོད་ལ། རྟོག་འཛོག་གི་དངོས་བྱུང་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ལ་གཡོལ་གཟུར་
བྱས་ན་སྐྱམ་བོ་ཆེད་ཅན་དུ་འདོད་པའི་བསམ་ཚུལ་འཛོག་མཁན་ཡང་ཡོད་སྟེད། རྒྱལ་ཚབ་རྣམ་གཉིས་རྒྱལ་ཡབ་
པའི་ཡོངས་འཛོག་དུ་བཞུགས་ནས་སློབ་བྲིད་གནང་བྱུ་ཡོད་མེད་གང་ལྟར་ཡང་། རྒྱལ་དབང་མཚོག་དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཕེབས་
པ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་གྱི་སློབ་གཉེར་གནང་བའི་འབྲེལ་གྲིག་ནས་མགོ་རྒྱུགས་ཏེ་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་སྟེང་སེ་འབྲས་
ཀྱི་སྐྱིག་ཁོངས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། མཐར་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་ལུང་རིགས་སྐྱོབ་པའི་མཁས་དབང་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་སུ་
ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་འབུལ་བཞེས་བསྐྱུངས་པ་ཡིན། དོ་སླེབ་དགོ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་(འབྲས་སྐྱུངས་སྐྱོ་མང) ཞེས་སྐབས་
དེར་གདན་ས་གསུམ་གྱི་མཁས་རྒྱུ་གཙུག་རྒྱུན་ཚོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་ཅན་དེ་ཡོངས་འཛོག་གྱི་ལོས་བྲུངས་ནས་བཏོན་པའང་
བྲུ་གན་ཤེས་ཚད་ཀྱིས་མ་འདང་བའི་རྒྱ་མཚོན་ཞིག་སུས་ཀྱང་བཞིན་རྒྱ་མེད་ཅིང་། རྒྱ་མཚོན་གཞན་ཅི་ཡིན་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་
པ་ཞིག་རེད།

གཡུལ་མ་བརྒྱུ་གོང་ནས་བྱམ་ཐག་ཚོད་པའི་ཆབ་མདོའི་དམག་འཐབ།

རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བརྩམས་ནས་ཉིན་དགུ་འགོར་བའི་ཉིན་མོ་སྟེ། རྒྱ་ལོ་༡༩༤༧ ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་
 ༡༠ ཉིན། མའོ་ཙོ་ཏུང་གིས་གར་ཏུར་གི་སེ་ཐན་དུ་དཔུང་བསྐྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་དམག་སྤྱི་ཁྲུང་གི་ལ་ཁྲིད་ཚོའི་དཔུང་འཇུག་
 གི་ལས་འགན་ནང་བོད་དུ་དམག་སྐྱོད་གིས་བྱང་རྒྱུད་བཅེངས་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱུ་འདྲི་ཚུད་ཡོད་ཅེས་ཏར་བཏང་བ་དང་། ཟླ་༡༠
 ཚེས་༡༩ དང་ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༩ སོ་སོར་ཐིན་ཏེ་ཏེའི་ལ་བོད་དུ་བསྐྱོད་རྒྱུའི་ལས་འགན་ཐང་འཐབ་དམག་དཔུང་གཉིས་པས་
 འཁྲུར་དགོས་པ་དང་། བོད་གྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུར་དཔུང་འཇུག་མ་བྱས་ན་ཡོང་མི་སྲིད། ཅེས་དང་། ཡང་ཟླ་
 ༡༩ ཚེས་༡༡ ཉིན་ཏར་ཁྲུང་དཔུང་གིས་<<མདུན་སའི་དཔོན་དམག་དང་རྒྱལ་ཡོངས་སྤུན་ཟར་སྤྱོད་ས་པ>>ཞེས་པ་ཞིག་
 འདོན་སྤེལ་གྱིས་བོད་བཅེངས་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོའི་འཐབ་འཛོང་གི་ལས་འགན་ཡིན་པར་བསྒྲགས་པ་དང་།
 རྒྱ་ལོ་༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༡ ཚེས་༡༩ ཉིན་དམག་སྤོལ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དམག་དཔུང་ལ་བོད་སྐྱོད་གྱི་ལས་འགན་གསལ་བསྒྲགས་
 བྱས་མ་ཐག་དམག་སྤོལ་གྱི་ཚོགས་འདུ་དང་གོ་ས་བསྟུར་ཟབ་སྐྱོད་སོགས་གྱི་ལས་འགུལ་བརྩམས་འདུག

བོད་བསྐྱོད་གྱི་གྲ་སྒྲིག་ལས་རིམ་ཐོག་མར་མའོ་ཡིས་ར་གི་ལ་ནས་བོད་སྐྱོད་དམག་དཔུང་

ཚོད་གནས་བྱ་སྤུམ་ཚུ་ཉོས་ཏེ་སི་ཁྲོན་ཤིན་ཙའི་གནས་ཐང་ཏུ་བཏང་བ་དང་། ལས་མི་འབོར་ཆེན་བསྐྱོངས་ཏེ་ཡ་ཨན་ནས་དཀར་
 མངོས་བར་ཉིན་ཚོན་བསྟུད་དེ་གཞུང་ལམ་བཅོས། གཞུང་ལམ་མེད་སར་དམག་མི་བརྒྱད་སྟོང་ཙམ་གྱི་མཁོ་ཆས་དཔོར་འབྲེན་
 ཐུབ་པའི་ཁལ་ཐོག་གྲ་སྒྲིག་དང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ནས་དམག་དཔུང་ཉེར་མཁོའི་ཅ་དངོས་བཟའ་བཅའ་དང་གྲོན་གོས་སོགས་
 ཞལ་འདེབས་བརྒྱབ། (བོད་གྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་བདམས་བསྒྲིགས་འདོན་ཐེངས་༩ པའི་ཤོག་ངོས་༡༥༩)

རྒྱ་ལོ་༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༧ ཉིན་བོད་བསྐྱོད་དམག་དཔུང་གི་སྲོན་སྐྱོད་ཉིང་ལག་རུ་ཁག་བསྐྱོད་འགོ་རྒྱུགས་
 ཏེ་ཟླ་༩ ཚེས་༡༩ ཉིན་དཀར་མངོས་སུ་འབྱོར། དཀར་མངོས་ནི་རྒྱ་ལོ་༡༩༣༥ ལོར་དམར་དམག་བརྒྱད་ཚྱོད་པའི་ས་ཁུལ་
 ཞིག་ཡིན་ཞིང་། བོད་པ་སྤེད་གཞུང་ཟེར་བ་ཞིག་ཁྲུང་བརྩམས་ཡོད་ལ། དམར་དམག་ཆས་མ་སྐོར་ཞིག་ལུས་ཏེ་དེ་ཁུལ་དུ་གནས་
 སྐྱོད་བྱེད་ཐུས་ཡིན་པས། གུང་ཁྲན་གྱི་བྱུགས་རྒྱེན་དུང་མ་ལལ་བར་བསྟན་ཡོད། དགོ་སྟོན་སྤུལ་སྤྱོད་དང་བྱ་རྒྱུད་སྟོབས་ལྡན།
 སྲོམ་མངའ་སྟོབས་རྒྱས་སོགས་མཐོ་རིམ་འགོ་བཙུག་ཏུར་བརྩོན་ཆེན་པོའི་ངང་རྒྱ་དམག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱུགས་ཆེན་བྱས་ཤིང་།
 མང་ཚོགས་གྱིས་ཁྲུང་རྒྱ་མི་གསར་བ་ཞེས་མཐུན་འགྱུར་དགའ་མོས་བྱས་འདུག (བོད་གྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་བདམས་
 བསྒྲིགས་འདོན་ཐེངས་༩ པའི་ཤོག་ངོས་༡༦༤)

རྒྱ་ལོ་༡༩༥༠ ཟླ་༢ ཚེས་༤ ཉིན་བཅེངས་འགྲོལ་དམག་མདུན་བསྐྱོད་དམག་དཔུང་གིས་ལྷན་ཁོག་ནས་ལྷ་ཁྲུང་ཡི་

སྒྲུབ་པ་འདི་ལོ་ལྟོ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༡ ཉིན་བཅུངས་འགྲོལ་དམག་དཔུང་བསྐྱོད་ཤེད་འགོ་རྒྱུགས་ཤིང་། དམག་
དཔུང་སྡོད་པའི་ཁག་གཉིས་སུ་བཞག་ཏེ། ཟླ་༡༠ ཚེས་༥ ཉིན་གྱི་མཚན་ཤེད་དུ་འབྲི་རྒྱ་བརྒྱལ་ཏེ་དམག་ས་ཁག་ལྔ་ནས་ཚུར་
ཚོལ་བྱས། ཆབ་མདོའི་གཡུལ་འཁྲུག་དེ་དམག་འཐབ་ཆེ་རྒྱུང་༡༡ བྱས་པ་བརྒྱུད་ཉིན་གྲངས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མ་འགོར་བར་
ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༤ ཉིན་ལྷན་ཐག་ཚོད་པ་དང་། མདོ་སྤྱི་དང་། ག་དང་མདའ་དཔོན་དང་། ཇ་དང་མདའ་དཔོན། ཉ་དང་མདའ་
དཔོན། ཐ་དང་མདའ་དཔོན་སོགས་མདའ་དཔོན་ཡོངས་རྫོགས་དང་། ཁ་དང་དམག་སྐར་དང་། ང་དང་དམག་སྐར། ཆ་
དང་དམག་སྐར་གྱི་དམག་ཤུགས་པལ་ཆེ་བ། ཏ་དང་དམག་སྐར་ངོ་ལོག་བརྒྱབ་པ་སོགས་དམག་འཁྲུག་ནང་བོད་དམག་ལྔ་སྟོང་
བདུན་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་ཙམ་དུ་བཏང་བ་དང་། དེའི་ནང་མདའ་དཔོན་ཡན་གྱི་ཞི་དྲག་དཔོན་རིགས་༡༥ འཛིན་བཟུང་
བྱས། (བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་བདམས་བསྐྱིགས་འདོན་ཐེངས་༡ པའི་ཤོག་ངོས་༡༤༩) གཡུལ་འཁྲུག་གི་བརྒྱུད་རིམ་
ཁྲིད་ཆེ་སློག་ཤོར་བའི་བྱ་ཚོད་ཉུང་གས་ཤིག་ལྟུང་། མདའ་དཔོན་སྡེ་དགེ་སྐལ་བཟང་དབང་འདུས་ཅན་མགོ་དམག་༡༤༠ སོགས་
མགོ་འདོགས་ཤེད་མཁན་དེ་དག་དང་། དག་དམག་གིས་མཐའ་ནས་བསྐྱོར་བེན་ཀྱང་དུང་མི་ལམ་བཏང་ནས་བསྐྱོད་ཡོད་པ་
སོགས་ནི་བོད་ཀྱི་མངའ་ཐང་རྩ་ཉམས་སུ་སོང་བའི་ཞོར་ཐོན་མངོན་ཏེ་གས་ཤིག་དང་། སུམ་གཉིས་ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མངའ་
དབང་བརྒྱུར་མཁན་གདོང་དམར་བོད་ཀྱི་མེས་པོའི་དམག་དཔུང་ལ་ཞབས་ཐག་འབྲེང་གྱིང་ལོ་རྒྱུས་སུ་མ་གྲགས་པ་ཞིག་བཏགས་
པ་ཡིན་ནོ།།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༥ ཚེས་༩ ཉིན་ང་པོད་ཀྱིས་ཆབ་མདོའི་གོ་མཛོད་མེར་བསྐྱོགས་
བཏང་བས། དམངས་གཞས་སུ། ང་པོད་ངར་ནས་ཕྱིན་སོང་། །ཆབ་མདོ་བརྒྱལ་ནས་སྐྱབས་སོང་། །ཆབ་མདོའི་གོ་མཛོད་
ནང་ལ། །སྐྱག་པའི་དྲི་མ་ཁ་སོང་། །ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་ངོ་ང་པོད་ལ་མཚང་འདུའི་དམངས་གཞས་ཡིན་པ་དང་། ལོ་དེའི་ཟླ་༥ ཚེས་
༡༡ ཉིན་ང་པོད་པས་མེ་སྐྱ་ཆེད་རྫོང་གིས་རྒྱ་དམག་ལ་མགོ་བཏགས་བྱས་ཤིང་ལོ་དེའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༩ ཉིན་ཆབ་མདོ་རྒྱ་དཔུང་
གིས་བཟུང་།

ཆབ་མདོའི་གཡུལ་འཐབ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གཙོ་བྱུགས་དམག་དཔུང་རྩ་གཏོར་བཏང་
བའི་ལེ་ཚན་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཆབ་མདོ་ཤོར་བའི་གནས་རྒྱུ་ལ་ཤེས་ཚོགས་བྱུང་མ་ཐག་སྤིང་སྟོང་དང་བཀའ་ཤག་དུང་
ཅེས། གདན་སའི་མཁན་པོ་བཅས་ཚོགས་ཏེ་གྲོས་བསྟུར་རིམ་པར་བྱས་ཀྱང་གྲོས་འགོ་འདོན་མ་ཐུབ་སྟབས། གནས་དགའ་
རྒྱན་འདྲེན་ལྷ་རྒྱུར་ཐག་བཅད། གནས་རྒྱུང་གིས་ལུང་གསལ་ལ་མ་གསལ་ཞིག་བརྟན་ནས་སྐྱེ་ལལ་བ་དང་། དགའ་གདོང་
ཡང་སྐྱེ་ལལ་གཤམས་སྐབས་དུང་ཡིག་ཆེན་མོས་ནན་ལྷ་བྱས་པར། ལྗུལ་བ་རེན་པོ་ཆེས་ཐུགས་འགན་བཞེས་དགོས་རྒྱུ་ལ་ཐེབས་
པ་དང་། གནས་རྒྱུང་གིས་དེ་སྟོན་ནས་ལུང་དོན་དེ་ལྟར་ཐུལ་འདུག་ཀྱང་འབྲེལ་ཡོད་ནས་སྐྱ་གསང་བྱས་པས་ཐེངས་འདིར་སྐྱ་
ལལ་བ་རེད། ཅེས་གསལ་འདུག (བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་བདམས་བསྐྱིགས་འདོན་ཐེངས་༡ པའི་ཤོག་ངོས་༩༦)

འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ཁག་གི་ནང་སྟོང་ཤོང་འོག་གི་ལེ་ཚན་དུ་མར་བཀོད་གསལ་ལྟར། ལྗུལ་དབང་སྐྱ་ཐེང་
བརྒྱ་བཞི་བ་མཚོག་སྐྱ་བཞུགས་པ་ནས་ཡང་སྤིང་དུ་ངོས་འཛིན་ལྷས་སྟོར་དང་། དཔུས་སུ་གདན་འདྲེན་ལྷས་པའི་སྐྱ་གཞུག་གི་
ལོ་འཁྲིམ་ཆེ་བའི་འཇམ་སྤིང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་སྟངས་དང་། གསར་དུ་རང་བཅོན་བརྟུགས་ཀྱང་གོ་མ་ཁ་བརྟན་པོ་ཆགས་ཐུབ་
མེད་པའི་ཁྱིམ་མཚོས་རྒྱ་གར་ནག་གཉིས་ཀྱི་ཤེད་བབ། ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་བོའི་རིང་དགོན་སྡེ་དང་སྐྱ་ལྷ་སུ་ཤུགས་ཅན་རྒྱལ་

ཅར་བརྟེན་ཏེ་ཉི་མ་འབྲེལ་ཙམ་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་གཉེན་བཞིན་པའི་སྲིད་གྱི་སྣེ་མོ་དག་གིས་རང་རང་གི་བྲིམ་གཞིས་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་།
 འུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་གྱི་མི་ཚེའི་འགག་འཕྲང་ན་ངལ་དུ་བྱིས་མནར་བའི་མི་སེར་བཙན་འདེད་བྲན་བཀོལ་བྱས་ཏེ་ལྷམ་སྐྱེད་གལ་
 གསེར་དངུལ་གཡུ་བྱུར་གྱི་རྒྱན་ཆ་བསྐྱུག་རྣམས་པ་ཙམ་ལས། མེས་དཔོན་ནམ་གསུམ་སོགས་བཙན་པོ་དག་གི་ཆབ་འབངས་བརྟོན་
 མེད་པོད་ཁྱོན་ཡོངས་ཚོགས་ལ་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཁ་ལོ་ཉིལ་གྱིས་སྐྱུར་རྒྱས་མཚོན་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་ལས་ཀ་རྒྱབས་ཆེན་བསྐྱབ་
 རྣམས་པ་ལྟ་ཅི། ཐ་ན་སྐབས་དེ་དག་དུ་མངའ་འབངས་སུ་གཏོགས་པའི་མི་སེར་གྱི་བདེ་སྐྱབ་ལ་སེམས་ཁུར་བྱེད་པའི་ཚོར་བ་ཙམ་
 མེད་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ངན་པ་སློན་སྟོབས་ཀྱིས། སྲིད་འཛུལ་རིག་གསུམ་གྱི་གནས་སྟངས་སྐྱུམ་ཟད་གྱི་མར་མེ་ལྟ་བུའམ། འཆི་
 ཉེར་གཏུགས་པའི་ཟུངས་ཟད་གྱི་ནད་པ་ལྟ་བུར་ལུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱོ་གར་མཚོ་རྒྱར་བཞོལ་བའི་དུས་རབས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠
 ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༢ ཉིན་འབྲེལ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱལ་སྲིད་གྱི་ལྷག་རོ་གོག་པོ་དེ་དགུང་གངས་བཅུ་དུག་ལས་མ་སོན་པའི་གཞིན་ལུ་
 ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་གྱི་ཕྱག་སྟེང་དུ་བཀལ་བ་རེད།

མཆི་སྤྱོད་འོག་གི་གྲོས་མཐུན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༢ ཉིན་ཆབ་མདོ་བཅེངས་འགྲོལ་ས་ཁུལ་སྐབས་དང་པོའི་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་
 འདུ་ཞེས་པ་བསྐྱོངས་ཏེ་ཆབ་མདོ་བཅེངས་འགྲོལ་ཡུ་ཡོན་རྟན་ཁང་ཟེར་བའི་དྲག་དམག་གི་སྲིད་དབང་བཅུགས་ཤིང་། དེར་འཐུས་
 མི་སུམ་ཅུ་མོ་ལྟ་ཡོད་པའི་ནང་དུ་མེད་ཀྱུ་རིན་གཞིན་པའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱོས། ཆབ་མདོ་ཤོར་བའི་གནས་ཚུལ་ལྟ་སར་ཁྲུབ་སྟེ་
 བཀའ་ཤག་སོགས་ལས་སྟེ་གསང་གྲོས་ཀྱིས་ལྷུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གྱི་རྒྱལ་དུ་ཉེན་གཤོལ་ལ་ཐེབས་འཆར་སྐྱིག་བཞིན་པའི་སྐབས་
 དེར་དཔོན་གྱིས་བང་མི་སྡེ་རྗེས་གཉིས་ཆེད་བཏང་གིས་རྒྱ་བོད་ཞི་མོལ་ཆེད་འཐུས་མི་པེ་ཅིན་དུ་གཏོང་དགོས་སྟོར་དང་། གྲོས་
 ཐག་མཚོན་བར་རྒྱ་དམག་ལྟ་སར་དཔུང་བསྐྱོད་མི་བྱེད་པ་དང་། ཏུ་ལའི་ཟླ་མའི་སྐྱེ་སྐྱུས་མཚོན་པའི་མཐོ་རིམ་སྐྱེད་གལ་གཞིན་
 སྐྱོན་ཅ་བ་ནས་མི་ཡོང་བ་དཔོན་པོ་ལས་སེར་སྐྱེ་བཞི་བཅུ་སྟོར་གྱིས་འགན་ལེན་ཞུ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་སྟན་ཞུ་འཕྲོར། (བོད་ཀྱི་རིག་གནས་
 ལོ་རྒྱུས་དཔུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་བདམས་བསྐྱིགས་འདོན་ཐེངས་༡ པའི་ཤོག་ངོས་༩༤)

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོའི་བོད་ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༡ ཉིན་ཐོ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དང་ལྷ་ཁང་བ་གཉིས་ལ་སྲིད་ཆབ་དུ་བསྐྱོ་
 བཞག་དང་། ཟན་བཏག་སྐྱིལ་ཐེབས་པ་ལྟར་ཉེན་གཤོལ་ཆེད་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༩ ཉིན་ལྷ་ས་ནས་ཐེབས་ཐོན་གྱིས་
 བྱོ་མོར་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར། བཀའ་ཤག་གིས་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་སྟན་ཞུ་ལུ་ཐུལ་བར་ཇ་དུང་གཉིས་ཆེད་བཏང་གནང་ནའང་། དུང་
 ཡིག་ཆེ་མོ་ཚོས་འཕེལ་བྱུང་བ་རྟན་ཞི་ལེ་ནས་བྱོ་མོར་འཕྲོར་ཏེ། དཔྱིན་གཞུང་དང་རྒྱ་གར་གྱིས་དགག་བྱ་བྱས་ཏེ་ཞུ་སྐྱུལ་ལ་
 བདག་སྲོད་མ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་བཀའ་ཤག་ལ་སྟན་གསན་ཞུས་པར་བརྟེན། རྒྱ་གཞུང་དང་མཉམ་དུ་གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱུའི་
 འགྲོ་ལམ་ཉག་ཅིག་ལས་གང་མ་བྱུ་མེད་སྟབས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ཟླ་༡ ཚེས་༡༤ འཕྲོད་པའི་ལྷུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་ཐོག་
 རས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞི་འབྲིག་གི་ཕྱག་བྲིས་རྟེ་ལི་གཞུང་ཚབ་བརྒྱད་བཏང་། ཟླ་༡ ཚེས་༥ ཉིན་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་སྟོན་དང་བསམ་

པོ་བརྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཆབ་མདོར་འབྱོར་ཏེ་བཅེངས་འགྲོལ་དམག་པོད་བརྒྱུད་མི་བྱ་རྒྱ་སོགས་ཆ་རྒྱུན་ལྡ་བཏོན་པར་
རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་ཁས་ལེན་མ་བྱས་པར་མ་ཟད། ང་པོད་ཀྱིས་ཀྱང་གྲོས་མོལ་གྱི་མང་གཞི་མེད་ལུགས་བརྗོད་དེ་གྲོས་མོལ་བྱེད་ཐུབ་
མེད། ཟླ་༡ ཚེས་༡༧ ཉིན་ལྗེས་པའི་མཚན་ཐོག་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་སྐུ་ཚབ་ལྡ་བོ་པེ་ཅིན་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ལོ་འཕྲོད་བརྒྱུད། ཟླ་༡
ཚེས་༡ ཉིན་གྲོ་མོ་ནས་བརྗོད་པའི་ཇ་སག་ཁེ་སྤོང་བཅོད་ནམས་དབང་འདུས་དང་མཁའ་དབང་རྣམ་ཏུ་རྣམ་ཏུ་རྣམ་ཏུ་བྱས་པའི་སྐྱེས་པའི་
དར་གཉིས་ལ་སྐྱུ་གུ་དམ་འབྱུར་མའི་ལག་ཁྱེར་ཕྱི་ནང་གཉིས་སྤྱད་པའི་ཕྱི་མར་བོད་ཀྱི་འཕུས་མི་ལྡེའི་མིང་དང་ཐོབ་ཐང་བྲིས་ཡོད་
པ་དང་། ནང་མར་བོད་འདི་རྒྱ་ནག་གི་མང་འཁོར་ས་ཁས་ལེན་གྱི་ལོ་རེར་རྟེན་འབྲུལ་ལྷན་འབྲུས་ལས་དེ་མིན་ཁས་ལེན་བྱེད་
ཐུབ་མི་ཚོགས་པ་དང་། པེ་ཅིན་དང་གྲོ་མོའི་རྒྱུད་འཕྲིན་མཐུན་ཐབས་ཀྱིས་གལ་ཆེད་རིགས་རྒྱུད་འཕྲིན་ཐོག་དགོངས་སྐོར་ལྷུ་དགོས་
སོགས་འཁོད་པ་མཉམས་མཁྱེར་གྱིས་ཟླ་༤ ཚེས་༡༤ ཉིན་པེ་ཅིན་དུ་འབྱོར། (བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དབྱེད་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་བདམས་
བརྒྱུགས་འདོན་ཐེངས་༡ པའི་ཤོག་ངོས་༡༠༩)

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་༤ ཚེས་༡༩ དམག་དོན་དོ་དམ་ལུ་རྟེན་གྱི་ཚོམས་ཚེན་དུ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་དང་བོ་འཚོགས་
ཏེ་གྲོས་མོལ་གྱི་གོ་རིམ་དང་བྱེད་ཐབས་སྐོར་གྲོས་བརྒྱུར་བྱེད་སྐབས། རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་དོན་ཚན་བརྒྱ་ཅན་གྱི་ཟིན་བྲིས་ཤིག་བཏོན་
པ་དང་། བོད་ཀྱི་འཕུས་མི་ཚོས་བོད་དུ་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དབང་ལུགས་ཅུ་བ་ནས་མེད་ཚུལ། རྒྱ་ནག་གིས་བརྒྱུད་པའི་
བོད་ཀྱི་ས་སྤེལ་མཉམས་སྲིར་སྤོང། ཕྱིའི་བཅོན་འདུལ་བྱུང་ན་རྒྱ་གཞུང་གིས་རོགས་རམ་བྱེད་དགོས་ཚུལ། མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་
ཀྱི་རྒྱ་དམག་ཕྱིར་འཐེན་དགོས་པ་དང་། པཱ་ཚེན་དང་རུ་སྤོང་ཕྱོགས་གཏོགས་ཀྱི་དབྱེན་སྤོང་ལ་གསལ་འཛིན་མེད་པ་ཞེས་པའི་
དོན་ཚན་ལྡ་ཅན་གྱི་ཆ་རྒྱུན་བཏོན་འདུག

དེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ཟླ་༥ ཚེས་༡༩ ཉིན་

བོད་ཞི་བས་བཅེངས་འགྲོལ་འབྱུང་ཐབས་སྐོར་གྱི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བརྒྱ་བདུན་ལ་མིང་རྟགས་འགོད་སྐབས་ཀྱི་གནས་སྤངས་
ལ་བསྐྱར་ཞིབ་ཅིག་བྱས་ན། བོད་ཀྱི་གཙོ་ལུགས་དམག་དབང་ཅུ་གཏོར་བཏང་ཟིན་པའི་གནས་སྤངས་འོག་བཅེངས་འགྲོལ་དམག་
བོད་བརྒྱུད་བྱེད་མིན་དང་། བོད་དམག་གི་ལུ་ལྷག་སྤོང་འདུགས་གནས་མིན་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་གཙོ་གནད་དེ་ཡིན་
པ་སྤོངས་མ་དགོས་ཤིང་། བོད་གཞུང་གིས་དེའི་ཐང་ཇ་དབང་གཉིས་ལ་ནང་མའི་མངགས་ཆ་གསལ་བོ་གནང་བ་བཞིན། རྒྱ་དམག་
བོད་དུ་ཡོང་རྒྱུར་སྐུ་ཚབ་ཚོར་དབང་ཚད་སྤྱད་མེད་པ་དང་། རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་བཅེངས་འགྲོལ་དམག་དབང་བརྒྱུད་ནི་བཟོ་སྤོང་
བྱེད་མི་དགོས་པའི་གྲོས་གཞི་ཞིག་ཏུ་བཅུ་བཞིན་ཡོད། ཐོག་མ་ནས་བོད་འཕུས་ཚོས་སྐབས་དེར་ནག་ཚུ་དང་ཤིན་ཅང་དམག་
དབང་བོད་བརྒྱུད་བྱེད་བཞིན་པ་མཚམས་འཛིན་ཡོང་ཐབས་སྤོང་བར། ལེའི་སྤེལ་ཏུ་ཕྱིས་དེ་དོན་ཀྱང་དབྱུང་ལ་དགོངས་སྐོར་
ལྷུ་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་མོད། ཟླ་༥ ཚེས་༡ ཉིན་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་པའི་སྐབས་བོད་དུ་དབྱུང་བརྒྱུད་བྱེད་རྒྱ་དེ་ནི་ཀྱང་དབྱུང་
གིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་བྱེད་ཕྱོགས་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལས་སྐབས་དེའི་གྲོས་མཐུན་འཛིན་མཁའ་མཁའ་ཕན་ཚུན་གཉིས་བར་གྲོས་གཞིར་
སྤོང་མོལ་གྱི་མང་གཞི་ཡོད་མེད་གསལ་བོར་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། (གྲོས་མོལ་དུ་བྱུར་ལུགས་པ་ལོའི་ལུས་རྒྱུང་ངམ་ཨ་རྩོ་ལུ་ཀྱང་གི་
ཉིན་ཐོའི་ཤོག་ངོས་༡༡༠)

བོད་དམག་བཅེངས་འགྲོལ་

དམག་ལ་བརྒྱུར་རྒྱ་ཞི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདག་དབང་གི་ངོ་བོ་ཆ་ཚང་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དོན་གནད་ཅིག་དང་། རྒྱ་དམག་བོད་

བསྐྱོད་ལས་ལྷལ་འགྱུར་གྱིས་གོས་བཤོལ་འགོ་འདོགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། གྲོས་མཐུན་གྱི་འབྲུང་ལོ་གཞན་དག་ཡོད་ཚད་དོན་ཚན་འདི་ལོ་ཞོར་གཏོགས་ཟུར་རྒྱུ་ལྷ་བྱ་ལས་དོན་སྤོང་གཅིག་ཀྱང་མེད། དེ་ཚེ་གྱི་གནད་དོན་ཟེར་བའི་བོད་ཕྱོགས་ནས་དེ་ཚེ་དང་རྒྱུ་ལེན་གཉིས་དབྱེན་སྤོང་བྱེད་པར་བཅུ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་དེ་ཚེ་ཕྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱལ་གཅིས་སྟོབས་ལུགས་ཤིག་ལ་མངོན་བསྟོན་གཞུང་གསལ་གསལ་དང་། དོན་དམ་དུ་བོད་ནང་གི་དུ་ལེ་ལྷ་མེད་དབང་ཆ་ཉམས་དམས་སུ་བཏང་སྟོབོད་དུ་རྒྱལ་ལུགས་བདེ་ལྷག་ངང་སྤེལ་བྱས་ལ་དམིགས་ཡོད་པ་བརྗོད་མ་དགོས་ཤིང་། གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་དངོས་སུ་མིང་རྟགས་བཀོད་པ་དེ། བོད་འདི་རྒྱ་ནག་མི་མངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁ་འབལ་དུ་མེད་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པའི་བྲིམས་ཐོག་གི་སྒྲིབ་བྱེད་ཉལ་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ཉིན་མ་དེ་ནས་བཟུང་ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་གངས་རྒྱུང་ས་འདིའི་རང་དབང་རང་བཙན་གྱི་གནས་སྟངས་ཅད་དེ་བཟོགས་པ་ཡིན།

འཇུག་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཀའ་ཤག་གིས་སློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ལེ་ཅིན་རྒྱུང་འཕྲིན་བརྒྱུད་ལམ་ནས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་གསལ་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཐོག་མར་བཀའ་ཤག་གིས་འབྲུས་མི་ལྷ་པེ་ཅིན་དུ་བསྐོས་གཏོང་བྱེད་སྐབས་སྐྱུ་དམ་ནང་མ་བསྐྱལ་པའི་ནང་ལས་དོན་ཚང་མ་བཀའ་ཤག་ལ་དགོངས་སྐོར་བརྒྱུད་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱ་གསལ་ཡོད་རུང་། གྲོས་མཐུན་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་ཐུག་པོར་སྟབས་གྲོས་ཚུངས་དང་ཟུར་ཐོ་གཉིས་གྲོ་མོར་ཆེད་གཏོང་བུ་དགོས་ཐོག་སྤང་ཞིབ་ཐག་མ་ཆེད་བར་ལེ་ཅིང་དུ་སྐྱུ་སྤོང་བྱེད་དགོས་པའི་ཏར་ཤིན་བཏང་མོད། སྐྱེ་ཚབ་ཚོས་ལེ་ཅིང་ནས་གྲོ་མོར་ཏར་ཐོག་དགོངས་སྐོར་ལྷ་རྒྱུ་སྟབས་བདེ་མེད་པ་དང་། ཟུར་ཐོ་དེ་དག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་དང་འབྲེལ་བས་ང་ཚོས་ངོ་བོར་ལྷ་རྒྱུ་དང་། བཀའ་ཤག་ནས་གྲོས་དོན་ལ་ངོས་ལེན་མེད་ཚེ་འབྲུས་མི་གཞན་གཏོང་དགོས་ལས་ངེད་ཚོ་སྤོང་འཆར་ལྷར་ཕྱིར་ལོག་བུ་རྒྱ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་ཏར་ལན་འབྱོར་བས། གྲོ་མོར་ཡོད་པའི་བཀའ་ཤག་དང་ལེ་ཅིན་དུ་ཡོད་པའི་ང་ཚོ་ཅན་བར་གཞུང་དང་གཞུང་གི་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ལ་ཚར་ཡོད། སྐབས་དེར་བོད་གཞུང་ལ་སྐྱེ་ཚབ་ཚོར་བཀོད་འབྲེལ་བྱེད་པའི་དབང་ལུས་མེད་པར། གྲོས་མཐུན་ལ་ངོས་ལེན་བྱེད་པའམ་སྐྱེ་ཚབ་གཞན་གཏོང་གི་གང་མ་ག་གཉིས་སྤོང་མཁན་དེ་རྒྱ་གཞུང་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་སྐྱེ་ཚབ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེ་ཚབ་དེ་དག་གིས་སྤོང་པའི་གང་མ་ག་དེ་ཚེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་ལྷ་སྐྱུ་ལ་བདག་སྤོང་མ་བྱས་པ་དང་། བྲིམ་མཚེས་རྒྱ་གར་ཐོགས་གྱིས་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱ་མིན་པའི་ལན་གསལ་འབྱོར་བའི་འུ་ཐུག་གི་དུས་བབ་ཅིག་དང་། ཕྱོགས་ཤིག་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་དབང་ཆ་ཚང་མ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱི་མིང་ཐོག་ནས་བདག་དབང་ཡོད་ཚད་ཤོར་བའི་གྲོས་མཐུན་དེར་མིང་རྟགས་བཀོད་ཚར་ཏེ། བཅེངས་འགྲོལ་དམག་བོད་བསྐྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་(གྲོ་མཐུན་འཛིན་བཞིན་པའི་སྐབས་ནས་རྒྱ་དམག་བོད་བསྐྱོད་མཚམས་འཛིན་བྱས་མེད།) ངོ་བོ་གི་དུས་ཚོད་དེ་ལྷ་བྱེད་ནང་བཏོན་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། བོད་གཞུང་ལ་གྲོས་མཐུན་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་གནོན་ལུགས་ཤིག་ལས་དོན་དམ་གྱི་གང་མ་ག་གང་ཡང་སྤོང་མེད་ཅིང་། བོད་གཞུང་ལ་གྲོས་མཐུན་ཅད་དགོངས་སྐོར་ལྷ་རྒྱུ་དེ་སྐྱེ་ཚབ་ཚོའི་དབང་ཚད་དང་ལས་འགན་ལ་ཐུག་པ་ཞིག་མིན་པར། སྟབས་ཀ་བདེ་མེན་ལ་ཁ་གཡུར་ཏེ་གཡོལ་ཚོག་པ་ཞིག་དང་། སྐྱེ་ཚབ་ཚོས་སྐབས་དེ་རང་ནས་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚེ་བོད་དང་བོད་གཞུང་མིན་ལ།

པོད་དང་པོད་གཞུང་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་གསང་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་ལམ་གསང་བར་ཁ་གཡར་ཏེ་གྲོས་དོན་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་དུ་མ་
བརྩལ་ཀྱང་ཚོགས་པའི་བསམ་ཚུལ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ང་ཚོས་རྟོགས་དཀའ་བ་ཞིག་ནི། གྲོས་མཐུན་དེས་པོད་ཀྱི་
བདག་དབང་འཕྲིགས་པ་དེ་མ་ཡིན་པར། རྒྱ་ཚབ་ང་པོད་པ་པེ་ཅིན་དུ་གྲོས་མཐུན་འཛོག་པར་བརྒྱུད་སྐབས་ཏེ་ང་པོད་རང་ཉིད་
ལ་ཆབ་མདོ་བཅེངས་འགྲོལ་ལྷུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རིན་གཞིན་པའི་གོ་གནས་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༥
ཉིན་ལ་ང་རུ་ལའོ་ཀྱི་ཀའོ་དང་ལྷོང་མོལ་སྐབས་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཐོས་དཔེར་བཞག་སྟེ་དམར་དམག་ལ་བརྒྱུད་བཞགས་བྱས་
པ་དང་། ཟླ་༩ ཚེས་༡༩ ཉིན་ཉིན་ཞེས་པའི་དང་ལྷོང་མོལ་སྐབས། ཏུ་ལའོ་ཟླ་མ་ཕྱིར་ལོག་ལ་བཙོན་ལེན་དེ་ཇུས་རབ་དང་།
རྒྱ་གར་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་མཁན་ཇ་དུང་གཉིས་ལ་གོ་བསྐྱོན་གྱིས་བོད་དམག་ཕྱིར་འབྱེད་བྱས་ཏེ་ཞི་བདེ་སློབ་ཤིང་བོད་དུ་དཔུང་བརྒྱུད་
བྱས་ན་ཇུས་འབྲིང་རེད། ཅེས་སོགས་རྒྱ་གཞུང་ལ་སློབ་འདོན་གྲོས་རོགས་བྱས་འདུག (གྲོས་མོལ་དུ་ཟུར་ཞུགས་པ་ལོའི་ཡུས་རྒྱུང་ངམ་
ཨ་མོ་ཕུའུ་ཀྱང་གི་ཉིན་ཐོ། མོག་ངོས་༡༩༩) དེ་བཞིན་གྲོས་མོལ་བྱེད་བཞིན་པའི་མུར་ལུའོ་ཡུས་རྒྱུང་གིས་ཟླ་༥ ཚེས་༩ ཉིན་ཐུབ་
བརྟན་ལེགས་སློབ་བཙོན་ནས་རྒྱ་གཞུང་གི་སྲིད་ཇུས་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པས། ཁོང་གིས་དང་ལེན་བྱེད་པའི་ཚད་གཞི་དེ་སྤར་
ལས་མཐོ་རུ་སོང་འདུག (གྲོས་མོལ་དུ་ཟུར་ཞུགས་པ་ལོའི་ཡུས་རྒྱུང་ངམ་ཨ་མོ་ཕུའུ་ཀྱང་གི་ཉིན་ཐོ། མོག་ངོས་༡༩༠) ཅེས་འབྲུང་ཚུལ་ལ་གཞིགས་
ན། རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱ་ཚབ་ཚོ་མཛད་སྤོང་གདན་ཞུ་དང་། གསོལ་སྟོན་བསྐྱོད་གསོལ་གསོལ། ཁ་ཏུ་གོ་བསྐྱོན་སོགས་འབབ་ཕྱོགས་
གཅིག་གུར་གྱི་བྱེད་ཐབས་སྟེ་མང་སྤྱད་དེ་གྲོས་མཐུན་མ་བཞག་གོང་ནས་བོད་ཀྱི་གནད་ཡོད་རྒྱ་ཚབ་དག་རྒྱ་གཞུང་དང་ལངས་
ཕྱོགས་གཅིག་གུར་བཅོས་པ་དེ་ཡིན། གལ་སྲིད་སྐབས་དེའི་ཞིབ་ཐུང་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་གནས་སྡངས་རྣམས་རྒྱ་གཞུང་གི་གསང་
བྱེད་པའི་དུས་ཤིག་ཤར་ཆོ། ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཚབ་འདི་དག་གི་རྣམ་འགྲུབ་གནང་སྤངས་དེ་གྲོས་མཐུན་གྱི་བརྒྱུད་དོན་ལས་
ཀྱང་དཔུང་ཞིབ་ཀྱི་སྤང་ལ་གཞུག་གལ་ཆེ་དེས་ཡིན།

གྲོས་མཐུན་འཛོག་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོང་སྐྱེས་ཚེས་བཙོན་ཤེད་དང་རྟོགས་ར་བསྐྱེད་པའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་བགྲངས་
ཀྱང་། དེས་རྒྱ་ཚབ་དེ་དག་གིས་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་མདུན་ལམ་ལ་འགན་མ་ཁུར་བར་དབང་ཆ་བེད་ལོག་ཏུ་སྤྱད་པའི་
ཚབས་ཆེའི་ནག་ཉེས་འགོ་བས་སྤྱད་བྱེད་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་སྤྱོད་ཅིག་ཅི་མ་ཡང་མི་འགོ་ལ། ཐམ་ག་རྩལ་བཅོ་བྱས་པ་དེས་ཀྱང་རྒྱ་
དཀར་དེ་ཚོས་སོ་སོ་སྤོང་གི་སྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་ལ་ལྷང་པ་དཀྱུགས་ཏེ་རྒྱ་བོད་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་རང་སྤྱང་འཇུ་ཐག་སྤོང་པ་ཅི་མ་
ལས། འཛོན་པ་དང་ལྷག་བསམ་དག་པའི་རྟོགས་ཅི་གང་མཚོན་མི་ཐུབ།

བཅེངས་འགྲོལ་དམག་བོད་དུ་དཔུང་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཁ་གཡར་ས་ནི་བཙོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྟོབས་ལུགས་བོད་
ནས་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་རྒྱ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་མོད། གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བརྩམས་བཞག་ཇི་སྟེ་གྲོས་དོན་ལག་བརྟན་དང་སྲིད་ཇུས་
དོན་འཁྲོལ་ཆེད་ཡིན་ཞེས་སྟོགས་བཞིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༥ ཉིན་སྟོན་བརྒྱུད་ཉིང་ལག་དམག་དཔུང་༡༠༠
ལྷག་ཆབ་མདོ་ནས་དོག་ཐོན་བྱས་ཡོད། ལ་མཚན་པ་ཞིག་ལ་སྐྱོད་ང་པོད་བཟའ་ཚང་གཉིས་ཀྱང་ཁོ་ཚོ་དང་མཉམ་བརྒྱུད་
བྱས་ཡོད་པ་དང་། ལམ་འཁོལ་བརྟན་དར་སྤང་དུང་པོད་ཀྱིས་ས་གནས་བོད་མིའི་འགོ་དོན་ཚོའི་ས་ནས་བཅེངས་འགྲོལ་དམག་

ལ་ཞོན་ཏྲ་དང་འབྲུ་རིགས་ཉེ་རིགས་དང་། དེ་བཞིན་ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའ་ (ང་མོ་གྱི་གཞིས་ཀ) ནས་ཟ་འབྲུ་འདོན་འདེན་བྱས་པ་སོགས་
རྒྱ་དམག་དཀའ་ཉེན་ལས་སྦྱོབ་པའི་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གིས་རིགས་སྦྱོབ་བྱས་འདུག། (པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་བདམས་
བསྐྱོད་འདོན་ཐེངས་༡ ཤོག་ངོས་༡༥༩)
གྲོས་མཐུན་སྐྱེ་ཚབ་ཚོ་སྤྱིར་འཁོར་མཚམས། སྤྱི་
ལོ་༡༩༥༡ ཟླ་༩ པའི་ཚེས་༡༩ ནས་༡༦ པར་པོད་རྫོང་ས་ཚོགས་འདུ་རྒྱུས་འཛོམས་བསྐྱོངས་ཏེ། གདན་སའི་མཁན་པོ་ལས་
སྤྲེད་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱེ་ཞི་དྲག་རུ་བརྒྱ་ལྷོ་གཟན་དུང་གཏོགས་ཡན་མི་གྲངས་སྐུམ་བརྒྱ་ཙམ་འཛོམས་ཐོག་མང་ཆེ་བས་གྲོས་
དོན་ལ་མོས་མཐུན་བྱས་པ་དང་། སྐྱོར་ཞིག་གིས་དོགས་གནད་ཁག་ཀྱང་ཅིན་སྐུ་ནས་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ་
སོགས་གསལ་བཤད་གྲོས་བསྟུར་བྱས་མཐར་ཆོག་ཐོ་སྤྱི་ཐམ་བཞི་འབྲུར་བཀའ་ཤག་ཏུ་སྐུལ་བའི་ནང་གྲོས་མཐུན་བཙུག་སྤྱང་ཞུ་
རྒྱ་སོགས་བཀོད་ཡོད།

རྒྱུང་འཕྲུབ་ཁྲིད་ཀྱི་སྐབས་ཚོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་ཡ་རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་བ་མཚོག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཞེས་ནས་ལོ་སྤྱིའི་ལས་འགོར་མེད་ནའང་། གྲོ་
མོ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་རྗེས་བཀའ་ཤག་དང་། སྐྱེ་བཅར་སྤྱི་བྱེད་མཁན་པོར་པོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་རིམ་བཟོད་ཀྱིས་བརྒྱུར་
བཅོས་གནད་རྒྱ་སོགས་དུང་ཕྱིས་ལ་གྲོས་བསྟུར་དང་འབྲེལ་འཆར་གཞི་འབྲུལ་དགོས་པའི་བཀའ་ཤབ་པ་ལྟར་ཐོག་མར་ལས་ཀ་
སྤྱིའི་སྤྱོད་འདོན་ཚོན་བདུན་ཅན་ཞིག་བཟོས་ཏེ་ཡ་རྒྱལ་གསལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ་མཚམས་བོད་རྫོང་ས་ཚོགས་འདུ་རྒྱུས་འཛོམས་
སར་དུང་ཕྱིས་ཀྱིས་གསལ་བསྐྱོད་དང་འབྲེལ། བཀའ་སློན་ང་མོ་དང་ཟུར་ཁང་གཉིས་གཅོས་པའི་དུང་ཕྱིས་མི་གྲངས་༡༤
ཡོད་པའི་ཚོགས་རྒྱུང་ཟུར་འཛུགས་བསྐྱུངས་གིང་། རྒྱུན་ལས་ལྷ་བུར་དུང་ཡིག་ཆེ་མོ་ཚོས་འཕེལ་བྱུང་བལྟན་སོགས་མི་གྲངས་
༡༥ པ་སྐྱོས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོའི་ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༧ ཉེན་བཀའ་ཤག་གིས་རྫོང་གཞིས་ཁག་ལ་བཀྲམ་པའི་རྩ་ཚོག་གི་ནང་དོན་ལྟར་
ན། དང་པོ་བྲིམས་འདོམས་དང་འབྲེལ་ཐད། ཉེས་ཅན་ལ་སྲོག་ཐོག་མིན་པའི་ལུས་སྤེང་རྩ་ར་ནན་འདོམས་དང་། བྱེད་གཏེ་
སུ་ཡིན་ལ་བྲིམས་དཔུང་བྱེད་པ་ལས་ནག་མེད་ནང་མི་ཐག་ཞེས་འབྲེད་དུང་མི་ཚོག་པ་དང་། གཉིས་པར་རྫོང་གཞིས་ཡོང་སྤྱང་
དང་བཅས་པ་གཞུང་བཞེས་ཀྱིས་སོ་ནམ་ཡར་རྒྱས་དང་གཞུང་འབབ་ཡོང་སྤྱད་ཐད། དུས་བཅད་ལྟར་བྱུང་སོང་ཕྱིས་ཁ་བཟོ་
ལམ་གཏན་འབེབས་དང་། མི་སེར་ནང་ཁྲུལ་ཁྲུལ་འབྲི་དང་སྤོམས་མགོ་ཕྱིས་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་སྐྱོར་མ་དགོས་པར་རྫོང་འགོ་
སོ་སོས་མངའ་ཁྲུལ་ནས་འབྲུས་མི་གསུམ་རེ་འོས་འདེམས་ཀྱིས་ལོ་བཞི་རེའི་མཚམས་དགོན་པའི་མཚོད་རྩ་དང་། ཁྲུལ་ཐོག་

སེམས་ཅན་གྱི་མགོ་ཕྱིས་ལེན་དགོས་པ་དང་། རྗེས་འགོ་གཞིས་སྡོད་སྡོད་བས་སྡོད་རིགས་མཐའ་དག་ཆད་འཛོག་མི་ཚོག་པ།
གསུམ་པར་རྗེས་གཞིས་དོ་ལས་ལ་ཕྱོགས་རིམ་དང་གནས་རིམ་རྒྱགས་སྡོད་ཀྱི་སྲོལ་བཏོད་དེ། རྗེས་གཞིས་དོ་གཡོག་སུ་ཐད་
ནས་ཚོང་འཁོས་ཐབས་ལེན་དང་། རྗེས་གྱི་ས་ཞིང་འདེབས་སྐྱུལ། ཞིང་ཚུ་སྐྱེར་བདག་དང་ར་སྡོང་ལུག་སྡོང་། གཟུ་བཤད་
དུ་བཤོས་ལུད་བཅུ་ཟུར་ལེན་པ་སོགས་མི་ཚོག་པ་དང་། ལེན་སྡོད་འཕོ་རྒྱ་དང་ཞིབ་གཅིག་གྱུར། ལྷག་པར་དུ་རྗེས་གཞིས་སྡོ་
སྡོད་དང་མངའ་ཁུལ་གཅོད་དུག་ཅན་དམངས་ནས་ཁྲལ་བྲིམས་སྐྱབ་འཁུར་སོགས་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་ལ་ཞིབ་བརྒྱུར་གྱིས་
སྡོ་སྡོན་འཆར་གཞིའམ་གནས་ལུགས་སྟན་ཞུ་རིམ་པ་བྱུང་བ་དགོས་ཀྱི། བཞི་བར་གཞུང་སའི་མི་སྣ་འགྲུལ་བཞུད་སྐབས་ས་གནས་
ནས་ས་མངའ་ཞེས་པ་འགོ་ས་འགོ་ཁྲུངས་མི་ཤེས་པ་ཞིག་སྡོད་སྲོལ་ཡོད་པ་མཚམས་འཛོག་དང་། དུས་བཀག་ལྟར་འདུ་ཁོངས་
ཅིས་རྒྱག་མངའ་ཁུལ་སོ་སོར་གཞུང་སྐྱེར་ཚོས་བཅས་ཀྱི་ཕུ་ཕུག་ནམས་སྡོབ་བྲ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་རྒྱ་རྩེ་ཕྱོགས་སོགས་ཀྱི་
འབབ་དམིགས་མི་སེར་ལ་འཕར་བཅད་མེད་པ་ཟུར་དུ་ཐབས་ཤེས་གོ་སྐྱིད་བྱ་རྒྱ། ས་ཚོད་གསར་སྡོལ་གྱིས་ཞིང་ལས་གཉེར་
བར་སུ་ཐད་ནས་བཀག་འགོག་མི་ཚོག་པ་དང་། རྒྱལ་པད་དབང་གསུམ་ཁུལ་དུ་གྲང་སྐྱེ་བལ་བཏགས་ཀྱི་ཁྲལ་སྲོལ་ཕྱིར་བསྐྱུ།
ལྟ་བར་རྗེས་གཞིས་སོ་སོའི་མངའ་ཁུལ་དུ་ཁྲལ་འབུལ་འཐུས་ཤོར་རིགས་ལ་ཙ་ཞིབ་གཅོད་རྒྱ་དང་། ས་མཚམས་འཁེལ་ལུལ་
ནས་གནས་སྡངས་སྟན་མེད་། མི་སྡེ་ཡོངས་ནས་གཞུང་ཞབས་ཆེ་ཕྱས་གཞུང་དོན་འཐུས་ཤོར་དང་མང་ཚོགས་ལ་བཅད་གསུམ་
བཏང་རིགས་ཐད་ཀར་སྟན་འབུལ་བྱས་ཚོག་པ་དང་། དེར་སྤྱི་ཁྲལ་རྗེས་འགོ་གཞིས་སྡོད་ནས་ཞེ་འཁོར་བཅོན་འཛུག་སོགས་བསུན་
གཅོར་རིགས་གཏན་ན་མི་ཚོག་གཞུང་འབབ་ཅིས་ཁྲ་ཁག་རྗེས་སྤྱི་ཁྲལ་ལ་སྤྱད་ཐོག་སྤྱི་ཁྲལ་ནས་ས་གནས་སོ་སོའི་གཅོད་ཅན་
ཐུན་མོང་སར་ཅིས་ཞུས་ཀྱིས་ཉེ་བཀ་མེད་པའི་རྟགས་ཐམ་བཤོད་དེ་ལེགས་བཅོས་ལས་ཁྲུངས་སུ་འབུལ་དགོས་རྒྱ་བཅས་གསལ།

རྗེས་གཞིས་ཁག་གི་ཁྲལ་བསྐྱེད་ལམ་ལུགས་ལས་རྗེས་དཔོན་སོགས་ནས་སོ་སོའི་སོགས་འབབ་མི་མང་གི་ལག་ནས་བསྐྱེད་མཚམས་
བཅད་པ་དང་། ཉ་ཁལ་གང་ཤུང་བསྐྱུལ་ཐལ་མེད་པའི་རྒྱས་བཅད་དང་བཅད་མ་སྐྱར་ཆ། བུ་ལོན་སྡོད་འཇལ་ཐད་དོ་བསྡོད་
ཙ་ཡངས་དང་ཆག་ཡངས། རྗེས་འཛོག་གཞིས་ཁག་ཆེ་བ་ནམས་གཞུང་བཞེས་ཀྱིས་སོ་ནམ་པ་ཚོར་བཤོ་བཤའ་རྒྱག་པ་སོགས་
ལེགས་བཅོས་འཆར་གཞི་དོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་ནའང་། དངོས་སུ་ལག་བརྟུར་བྱས་པ་དོན་ཚན་འགའ་གས་ལས་གཞིས་
ཁག་གཞུང་བཞེས་སོགས་ལ་སྐྱེད་དུག་ནང་ཁྲལ་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་དོ་རྟོལ་བྱས་རྒྱུན་ལམ་རྫོངས་ཤུང་མེད་ཅིང་། དེ་རྗེས་
རང་སྡོང་རྡོངས་བྱ་སྐྱིད་རྣམས་ཚོགས་བཅུགས་རྗེས་ལེགས་བཅོས་ལས་ཁྲུངས་དེ་ཡང་རྣམས་མེད་ཆགས་པ་ཡིན།

དགོངས་གཞི་འདི་དག་ནི་ལྗ་རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་བ་མཚོག་གིས་རུས་མེད་ཟུངས་ཟད་དུ་གྱུར་པའི་ཆབ་འབངས་མི་སེར་གྱི་བདེ་
སྤྱུག་མངོན་གཟིགས་ཀྱིས། སྤྱི་ཚོགས་ལེགས་བཅོས་ལས་ཁྲུངས་ཆེད་འཛུགས་གནང་བའི་མངོད་རྒྱས་རྣམས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ།
མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་སྤྱུག་ཁོ་ན་ཐུགས་ལ་བརྟུག་པའི་གཞན་ཕན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་འདི་འཕགས་མཚོག་སྤིང་རྗེའི་གཉེར་ཆེན་སྐྱུལ་

བའི་སྒྲིལ་གར་དུ་གར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་སྲིད་ཅིང་། གཅིག་ཤུས་ན་གང་ཉིད་སོ་ནམ་པའི་བྱིམ་གཞིས་ནས་འབྲུངས་པའི་བག་
ཆགས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་སྲིད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་གངན་ལུས་ལྟར་རྒྱ་ནག་དུ་གཞིགས་སྐྱོར་ལ་ཕེབས་

ཏེ། མའོ་དང་ཀྲོའུ་སོགས་རྒྱ་དཔོན་ཁག་ལ་མངལ་འཕྲད་དང་། ས་གནས་ཁག་གི་སློབ་གྲྭ་དང་ཚོགས་སྡེ་ལ་གཞིགས་ཞིབ་གནང་
བས་རྒྱ་ནག་གི་གནས་ཚུལ་སྤྱི་ཡོངས་ལ་མཐུན་ཉོགས་གསར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དམར་གཞུང་གི་ཚོགས་འདུ་
དང་མངོན་སྲོལ་ཁག་ལ་དགོངས་ཚོར་ཟབ་མོ་བྱུང་ཡོད་ལ། རྒྱ་བོད་བར་གྱི་གཏེར་རིམ་གྱི་འགལ་ལྷོང་གསལ་གཞིགས་ཐུབ་ཡོད་
པ་གོར་མ་ཆག

ཞིང་བ་གྲུན་ལངས་ལས་སྲིད་དབང་ཐོབ་པའི་དམར་གཞུང་འགོ་བྱེད་ཚོས་སྡེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་དང་

ནམ་འགྲུར་གང་ལེགས་བསྟན་འདུག་ཀྱང་། འོན་ཀྱང་དུ་ལའི་བླ་མ་ནི་བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་འདྲིན་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་མངའ་
བདག་གྲ་གཞིན་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ལྷག་པའི་ལྷ་ཚུལ་གཞན་མེད། མེ་མངའི་ཁ་ནས་སྲིད་དབང་ཐོབ་པར་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པའི་
དམར་དཔོན་ཚོས་དུ་ལའི་བླ་མར་མངའ་ཉམས་སྟོན་པ་ནི་སྲིད་འོན་ཀྱང་དགོས་མཁོ་འབའ་ཞིག་དང་། གལ་སྲིད་བོད་མི་ཚོས་ལྷ་ལྡུང་
བ་རིན་པོ་ཆེར་དང་སེམས་གཤིས་མེད་ཅིག་འདྲིན་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་རྒྱ་དཔོན་ཚོས་ཤེས་ཀྱིན་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་རུང་།
དེས་རྒྱ་དཔོན་ཚོར་སྲིད་འོན་ཀྱང་དགོས་མཁོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཚོར་གང་ཡང་སྲོད་མི་ཐུབ། མའོ་ཡིས་ལྷ་ལྡུང་བ་རིན་
པོ་ཆེར་ཚོས་ནི་དུག་རེད་ཅེས་སྐྱེ་འབྲིས་སུ་ཉེ་བཅར་གྱིས་སྐད་ཀྱི་གསུང་རྒྱུ་ལ་བརྟུན་པ་འདིས་གྲུང་ཁྲན་གྱི་ལྷ་བ་དང་སྲིད་ཇུས་།
དམིགས་ལུལ་དང་ལངས་སྤྱོད་གསལ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཞིག་དང་། རྒྱ་བོད་མཚོན་ཡོན་མཉམ་གནས་དང་། བྲོས་མཐུན་འོན་
ཚན་བཅུ་བདུན་དུ་བོད་ལ་དམིགས་བསལ་ཁེ་དབང་གང་འཚམ་ཡོད་པ་དེ་དག་འགྲུབ་རེ་བྱེད་མཁུན་ཡོངས་ལ་ཉེན་བརྟུན་གསལ་
བོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་ཚུར་ལམ་དགྲུང་ལོ་བཞིའི་སྟེང་ནས་ཁ་བྲལ་བའི་ཕ་ལུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས། མི་དམངས་དཀྱུས་
མ་དང་། ལྷ་དཔོན་ཚོར་མངལ་འཕྲད་གནང་སྟེ། དམར་གཞུང་གིས་དཔོན་རིགས་ཚོས་ཚ་འུར་ངང་བཅོས་བསྐྱར་བྱེད་འདོད་
ཀྱི་བསམ་སྲོད་ལས་བྱུང་བའི་ཐལ་ཚབས་ཆེ་བའི་སྲིད་ཇུས་དང་། བོད་རིགས་ཚོས་བཅན་གཞན་ལ་འདྲིགས་དང་ངས་འདོད་བབ་
མེད་པའི་ནམ་འགྲུར་སྟོན་བཞིན་པ་གཞིགས་ཚོད་ཀྱིས། འབྲུང་འགྲུར་རེ་སྤྱོད་མེད་པའི་ལུན་ནག་གི་མདུན་ལམ་རབ་རིབ་དེ་
སྤྱན་ལམ་དུ་ནར་མར་བགམས་ནའང་། ལྷག་པར་དེ་ལྟར་དུ་རྒྱ་དཔོན་ཚོར་བོད་མིའི་སློབ་མོས་ལ་བསྟུན་ཐབས་དགོས་པའི་གསལ་
འདེབས་དང་བོད་མི་ཚོར་རྒྱའི་ལེགས་ཆ་ལེན་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གནང་བཞིན་ཆབ་མདོ་བརྒྱུད་ལྷ་སར་བཞེ་འགྲོར་བྱུང་།

ལོ་གཅིག་ལ་ཉེ་བའི་གཞིགས་སྐྱོར་འདིའི་གྲུབ་འབྲས་ཆེ་ཤོས་ནི། བྲོས་མཐུན་ནང་ཁས་ལེན་བྱེད་ཐལ་ཤོར་ཏེ་དབུས་
གཙང་ཁུལ་དུ་ཆབ་མདོ་བཅའ་འགྲོལ་ལྷ་ལོན་ལྷན་ཁང་གི་འདྲིན་སྐྱོང་ཇི་བཞིན་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་ནས་དམག་སྲིད་ལྷ་ལོན་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཐད་ཀར་འདྲིན་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུར་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཉེན་ཁའི་སྲིད་ཇུས་དེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ཟླ་༧ ཚེས་༡༤ ཉིན་
དེ་སྐབས་དང་བོད་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་དང་བོ་འཚོགས་རྒྱའི་སྤྱུ་ལོ་དང་མངལ་འཕྲད་
སྐབས་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། མའོ་སོགས་རྒྱ་དཔོན་ཚོར་འབོད་སྐུལ་གསལ་བཤད་གནང་བ་བརྒྱུད། ལུན་འོང་ནང་གི་
འོད་ཟིན་སྟེ། བོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་ལྷན་འཛུགས་རྒྱུར་ཁས་ལེན་བྱུང་བ་དེ་ཡིན།

ལུག་དོང་ནང་གི་འོད་ཟིག

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོའི་ཟླ་༩ པའི་ནང་པོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཁག་གྲུ་ལྷན་ལྷན་ཁང་ཞེས་པ་དངོས་སུ་བཙུགས་ཤིང་།
 ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་འགན་འཛིན་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་འགན་འཛིན་གཞིན་པ་དང་པོ། ང་མོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་
 བྱང་ཡིག་ཆེན་མོ་བཅས་ལ་བསྐོས་བཞག་བྱས། འཇུག་མི་༥༡ ཡོད་པའི་ལྷན་ཁང་འདིའི་ནང་རྒྱ་རིགས་འཇུག་མི་༥ མ་གཏོགས་
 མེད་ནའང་། ཆབ་མདོ་བཅེངས་འགོལ་ལྷན་གྱི་འཇུག་མི་༡༠ དང་པཎ་ཆེན་ནང་སྐང་གི་འཇུག་མི་༡༠ བཅས་བརྗོད་མས་
 པའི་འཇུག་མི་ཉི་ལུ་དེ་རྒྱ་གཞུང་གི་མངའ་བའི་གར་བསྟན་གར་ལ་རྒྱལ་མཁན་ཞེ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་འཕྲོས་པོད་གཞུང་གི་
 (ལོ་རྒྱུས་མཚོག་ཟེ་བའི་) འཇུག་མི་༡༥ རྒྱ་དཔོན་གྲགས་ཅན་༡༡ བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་འདྲ་པོད་ཅན་སོགས་འཇུག་མི་མི་ཉུང་བ་
 ཞིག་པོད་གཞུང་གི་ལངས་སྤོགས་སུ་ཡོད་པའི་གཞི་ཁྲུངས་རྩ་བ་ནས་མེད་པས། གྲུ་ལྷན་གྱི་གནས་སྡེ་དེ་ཉལ་ཅི་ཅམ་
 བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་བོ་རེད།

དེ་བཞིན་དུ་ཆབ་མདོ་ལྷན་གྱི་འཇུག་མི་དེ་དག་རྒྱ་ནག་གི་བཅེངས་འགོལ་འཇུག་མི་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། ནང་སྐང་
 གི་འཇུག་མི་བསྐོས་འདུགས་བྱེད་པ་དེ་ནི་གནས་ཚུལ་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན། གོ་མིན་སྲིད་གཞུང་ལ་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་
 པའི་འབྲེལ་གཏུགས་སྤྲི་དང་། པཎ་ཆེན་སྐྱེད་བཅུ་བ་སྐྱེན་མ་སྤྲོན་པའི་དུས་དང་བསྟན་གྲུང་ཁྲུང་ཉང་ལ་པོད་ཞི་བའི་བཅེངས་
 འགོལ་གཏོང་དགོས་པའི་རེ་སྐུལ་ཞུ་ཡིག་སྤྲུ་མེས་བཏང་བ་དང་། བྱོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བ་འཇོག་པའི་སྤྲུ་གཞུག་
 དུ་དོན་མེད་བར་འཚང་བརྒྱབ་པ་སོགས་སྤྱོད་གནས་རིམ་བར་བྱུང་བ་ནམས་དམར་གཞུང་གིས་བེད་སྤྱད་དེ། པོད་ནང་གོང་བུའི་
 རྣམས་ལུགས་དུས་བྱུར་བཞོ་བ་དང་། ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པོད་གཞུང་གི་དབང་རྣམས་ཉམས་དམས་སུ་གཏོང་རྒྱུ་རྒྱ་གཞུང་
 གི་གཡོ་ཇུས་ཤིག་ཡིན་པ་ས་རིམ་ཐང་གསལ་ཡིན་ལ། གྲུ་ལྷན་ལྷན་ནང་ནང་སྐང་འཇུག་མི་དེ་རིགས་ཆབ་མདོའི་བཅེངས་
 འགོལ་འཇུག་མི་ལས་ཀྱང་རྣམས་པ་བྱུང་འདུག འཇུག་མི་འདི་རིགས་ཀྱིས་པོད་དང་པོད་མི་རིགས་ལ་སྐོ་དང་གྲོད་པ་སྤྱིར་བསྟན་
 བྱས་པའི་འབྲས་བུ་དམིགས་བསལ་བ་གང་ཡང་ལོངས་སུ་སྤྱོད་རྒྱ་བྱུང་མེད་ལ། སོ་སོའི་མི་ཆེ་བཟང་མཐའ་འཁྲོལ་བ་ཞིག་ཀྱང་
 བྱུང་ཡོད་ཚོད་མི་འདུག

རྒྱ་གྲུང་ཁྲུང་ཁྲུང་ཆེན་པོ་མ་རེད། །དུལ་ལྡེ་ཡང་ཆར་བ་འབབ་འབབ་རེད། །ཅེས་

པ་འདི་ནི་སྐབས་དེའི་ལྷ་སའི་སྐྱེད་ལོ་ཚོར་དམིགས་ནས་བཤད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དུལ་གྱི་བསྐྱེད་འོག་ཚུད་པའི་བཀུར་ཡུལ་
 སྐྱེད་ལོ་ཚོ་ནི་ལྷ་སྤོང་རྒྱ་དཔོན་གྱིས་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲི་དང་རྒྱལ་གཅེས་མཚོ་རིམ་མི་སྣ་ཞེས་པའི་ཚད་གཞི་འདི་
 གཉིས་ཀྱིས་ཡང་ལྷ་སྤོང་ལ་འདེགས་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་ས་མཐོལ་གྱི་སྐྱེད་ལོ་ཚོ་ནི་ས་ཆའི་ཚོད་ཀྱི་རི་དུགས་ཅམ་ལས་
 ཡུལ་ལུང་གཞན་གྱི་སྐྱེད་ལོ་ཚོ་དེ་ནང་གཉིས་འོས་ནས་མེད་སྟབས། ཚད་གཞི་གཉིས་དེར་འདུག་ཚོག་བྱེད་སྐབས་དུལ་
 དངོས་ཀྱི་ཁེ་སྲན་ལས་གཞན་པའི་རིན་ཐང་གི་ལྷ་བ་གང་ཡང་མེད་ལ། ཐ་ན་རང་ཉིད་འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་
 བྱར་ཁས་ལེན་ཅིང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཉིན་རྒྱུན་ཚོས་སྤོགས་ཀྱི་བྱེད་སྐོལ་ལྷན་ལེན་བཞིན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལས་འབྲས་ལ་

བཙེ་མཁའ་པོད་ཚོས་ལྡན་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་ནང་བ་བཀུས་ན་མི་དག་མཁའ་དུ་ཁས་འཆེ་བཞིན་དུ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་འོ་ལ་
ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་ཤོད་པ་དེ་ཡ་མཚན་པའི་གནས་ཡིན།

རྣམས་དེར་རྒྱ་པོད་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལས་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་འགོ་རྒྱུགས་བཞིན་པའི་རྣང་དུ་རྣམ་ཉོག་དང་འགལ་བ་ད་དུང་ཆ་
ཚང་ཕྱིར་མ་མངོན་པའི་དུས་རིམ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྣམས་མཐོ་རིམ་རྒྱལ་གཅེས་པ་དེ་ཙམ་ཐོན་པ་ནི་རྒྱ་གཞུང་དཔོན་རིགས་ཚོའི་
ཐོག་མའི་ཚོད་དཔག་ལས་ཀྱང་བརྒལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཚོག་ལ། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་རྣམས་ཆེན་མོའི་བཅེངས་འགོལ་
དམག་འབྲུག་སོགས་སུ་རྒྱལ་ཁ་གྲགས་ཅན་ཐོབ་ཕྱོད་པའི་ལིའུ་ཉིན་དམག་དཔུང་གི་དམག་རྩེ་ཨང་བཙོ་བརྒྱད་པའི་བོད་རྩོད་དཔོན་
དམག་ཚོར་མཚོན་ན། བོད་ནི་ཆེས་ལྷན་ནག་དང་། ཆེས་རྗེས་ལུས། ཆེས་ལྷོ་ལྷོ། ཆེས་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་ངན་དགུ་ཚང་པའི་ཕྱང་
བོ་ཞིག་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཁོ་ཚོ་ནི་འཐབ་ན་མི་རྒྱལ་བ་མེད་པའི་རྣོ་བས་ལྡན་གྱི་དམག་དཔུང་ཞིག་དང་།
རྩོན་ཐོན་དང་དཔལ་ཡོན། ཤེས་རིག་དང་ལྡན་པ་གཏུག་ཡིན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་བསམ་སྒོ་གཞན་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ལྟར། བོད་
ཀྱི་ཡོད་ཚད་བརྒྱར་བཙོས་བྱ་ཡུལ་ཉག་ཅིག་དུ་མཐོང་ཞིང་། བརྒྱར་བཙོས་དེ་རིགས་བོད་མིའི་སློ་མོས་དང་བརྒྱན་དགོས་མིན་
བསམ་གཞིགས་གཏོང་དགོས་དོན་མེད་ལ། བརྒྱར་བཙོས་དེ་རིགས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། བརྒྱར་
བཙོས་ལ་འདོད་མོས་མེད་པའི་བོད་རིགས་དེ་ཚོ་བཙོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དགའ་ཉེ་འཕ་བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་པ་དང་ལྷན་
སྟེང་མཁྲོགས་བཟུང་ཅན་ཡིན་པའི་གལ་རིམ་གྱི་ཁ་གཏད་དུ་བཞག་སྟེ། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ཉམས་སྲོང་ལ་དཔེ་བྲངས་ཏེ་བཙོས་བརྒྱར་
གང་མཁྲོགས་བྱེད་རྒྱ་དེ་སྲིད་དབང་སྲ་བརྟན་དང་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་གཅིག་མཚུངས་སུ་འདོད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟའི་
གནས་བབ་འོག་སྐྱེད་གཞི་ལས་རྒྱ་མིར་བརྒྱ་འབྱར་ཉུ་འབྱར་བྱས་པ་དེས་དོན་དངོས་ཐོག་ཤེ་ཅིན་གྱི་དམར་དཔོན་དང་ཡང་
སྟོས་བོད་རྩོད་རྒྱ་དཔོན་ཚོར་ང་རྒྱལ་སྟོན་མ་ཞིག་དང་། བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྣངས་ལས་ལྡོག་པའི་བསམ་ཚུལ་བསྐྱེད་པར་
ཤུགས་རྒྱུན་སྲུང་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་གནས་སྣངས་ཇ་དྲག་དང་བཙོན་སྐྱུག་དུ་འབྱུར་པའི་གོམ་རིམ་རྗེ་མཁྲོགས་སུ་བཏང་ཡོད་
པའང་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མཇུག་འབྲེལ། འཕྲལ་ཁེ་ཡི་མ་ཁ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོའི་ཟླ་༡ ཚེས་༦ ཉིན་བསམ་པོ་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་སོགས་སྐྱེའོ་བུ་གྲུག་གི་ལིར་འཚོགས་པའི་ཨེ་
ཤ་ཡ་མི་རིགས་སེར་བོའི་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་ཤིང་། ཚོགས་འདུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་མཁའ་གནས་ཐང་དུ་བསུ་བར་འཕྲོར་ཞིང་།
ཚོགས་འདུའི་སྤྱི་བྱུང་པ་ནི་རུ་དང་གྲ་སྒྲིག་འགོ་འཛིན་རྣམས་སོ་ཙམ་ལེ་གཉིས་སང་ཞོགས་སྐྱེའོ་བུ་ཚོའི་སར་ཡོང་སྟེ་འཚོམས་
འདྲི་བྱས་འདུག ཚོགས་ཐོག་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་སྒྲིག་གཤོམ་དང་ས་ཁྲ་འགེལ་འགྲེམས་སོགས་བྱས་འདུག་ཀྱང་། མཐར་ཐོ་

མིན་ཏང་གི་སྐྱོམ་བྱིས་ཚོལ་གཏམ་སྒྲུབ་ཏེ། ས་ཁྲིམ་བསྐྱུང་དང་། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་སྐྱོམ་བྱིས་ཚོལ་དེ་དག་སྦྱོང་སྦྱོར་གི་
འབྲས་མི་ཙམ་ལས་ངོས་འཛིན་བྱས་མེད་སྐོར་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་འདུག ལྷག་པོར་དབྱིན་ཇིས་རྒྱ་གར་ལ་སྦྱོང་
དབང་སྦྱོང་རྒྱུ་དེ་དུས་ཚེས་གཏན་འཁེལ་བའི་བྲེལ་བྱེད་ཆེ་ནའང་། ལྷན་རྒྱུ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོམ་བྱིས་ཚོལ་འཕྲད་དང་། དགའ་བསུའི་
མཛད་སྒོ་སོགས་ནམ་འགྲུལ་གང་ལེགས་བརྟན་པའི་ཐོག་ནས་བརྟན་ན་ལྷན་རྒྱུ་འདི་བལྟོང་སྦྱོང་སྦྱོར་གི་ཚེས་རིག་འབྲེལ་ལམ་
དམ་ཚིག་ལ་དོག་འོལ་གཏོང་བྱུང་མཁན་སྐྱེལ་བས་ཞེ་རུ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཤེས་རུས། བདག་ཅག་གི་སྒོན་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་
ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱུ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་མཛད་སྐོར་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་མོའི་ཚོས་ཚོགས་ཐུན་མོང་གིས་
གདན་ལུ་གསོལ་འདེབས་ལུས་དོན་ལ། ཐོག་མར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཀག་འཁོག་དང་རྗེས་སུ་བཀའ་འབྲོལ་གྱིས་སྦྱི་ལོ་༡༩༥༦
ལོའི་ལོ་སྤྱད་དུ་དཀའ་སྟོག་སྤེལ་འཛིན་གི་སྦྱོང་ལོང་མཆེད་བཞིན་པའི་ལྷ་ས་ནས་ཐེབས་ཐོན་གནང་བ་དང་། སྤྱི་འཛིན་གཞིན་
པ་དང་སྤྱི་སྒོན་ཞེ་རུ་ལྷེ་ལི་གནམ་ཐང་དུ་ཐེབས་བསྐྱར་བཅར་ཅིང་། སྤྱི་འཛིན་མོ་བྱང་དུ་གདན་ལུས་ཀྱིས་སྤྱི་འཛིན་ནམ་
གཉིས་ཀྱིས་སྤེལ་ལུས་པ་དང་། དུས་སྟོན་མཛད་སྐོར་ནམས་ཟིན་རྗེས་ཞེ་རུ་མཉམ་ཟུར་རྒྱུ་དུ་མཛའ་འཕྲད་གནང་སྟེ་བོད་ནང་
གི་དཀའ་ངལ་གྱི་གནས་སྟངས་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་བྱེད་བབ། བོད་ནང་ཞི་རྒྱུད་མ་བྱུང་བར་ཕྱིར་ཐེབས་མི་གནང་
རྒྱུའི་ཐུགས་བཞེད་ཡོད་སྐོར་བཅས་གསུངས་མོད། ལྷག་པོར་ཞེ་རུ་ཞི་མི་ལམ་ནང་གི་མཛེས་མར་འབྱུང་པའི་རྒྱ་ནག་གི་མཛའ་
འབྲེལ་ལ་ཞེན་ཅིང་ཆགས་ཏེ། སང་ཉིན་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་སྒོན་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་རྒྱུར་འཕྲིན་མོལ་ལུ་འབྲས་བུ་དོད་པ་ཙམ་ལས་དོན་
ཕན་ཅན་གྱི་གསུང་ལན་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་མེད་མོད། ལོ་ངོ་སྟོང་སྤྱག་གི་མཛའ་འབྲེལ་ལ་སྒོམ་འགོལ་གནང་བའི་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་
པོ་ཆེས་སྤྱི་སྒོན་ཞེ་རུ་ལ་སྒོམ་སྟོན་ཡང་ཡང་ལུས་འབྲས་ལ། ཞེ་རུས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་ཀྱིས་གྲོས་མཐུན་
དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་བརྩི་སྲུང་དང་། བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྲུབ་བརྟན་འབྱུང་བ་ལ་གཞིགས་འདེགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་མཉམ་མཐུན་
བྱས་ན་ལེགས་ཚུལ་གྱི་ལམ་སྟོན་ལྟར་བོད་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་གནང་ཡང་། མདོ་དོན་ཞེ་རུའི་ལམ་སྟོན་དེ་དག་གི་དམིགས་ཡུལ་མཐར་
ཐུག་བོད་དང་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་གཅིད་ཀྱི་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དེ་རིང་ང་ཚོས་ཤེས་གསལ་རེད།

འཛམ་གླིང་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་རང་རང་གི་ཁེ་ཕན་ཆེད་སྟོབས་ཤུགས་ཞན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་པ་འཛོང་
རྟེན་བྱེད་པའི་སྒོལ་ངན་རྒྱུན་འབྲམས་ཡོད་པ་ལྟར། དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་དུས་དཀྱིལ་ནི་བྱིས་མཆོས་དང་བྱིས་མཆོ་མ་ཡིན་པའི་
རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཅིག་གིས་བོད་འཛོང་རྟེན་བྱས་སྐོར་གྱི་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་འགྱུར་ལོ་རྒྱུས་ཁོ་རྒྱུས་ཁོ་རྒྱུས་ཁོ་རྒྱུས་ཁོ་རྒྱུས་
ལ། ད་ལྟ་ང་ཚོས་དངོས་མཐོང་ཐུབ་པའི་རྒྱ་གར་ཞེ་རུའི་སྤྱི་གཞུང་དང་པོ་ཅིན་སྤྱི་གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་བོད་འཛོང་རྟེན་བྱས་
པའི་བདེན་དཔང་ཞིག་ནི། ཞེ་རུས་ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ཀྱི་ཅ་དོན་ལྷ་འདོན་སྐབས་ཀྱི་འཕྲིན་ལུ་རྒྱུ་སྦྱོར་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་གར་
ཀྱིས་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་རྒྱུ་སྦྱོར་མ་བྱས་པར། མེལ་མ་ཏོང་ས་ཐིག་བཅོན་བརྒྱུད་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་བཟོད་སྒོམ་ཡོང་རྒྱུ་བྱས་
པ་སོགས་ཀྱི་མཚོན་རུས་པ་ཡིན།

རྩི་དོང་དུ་འགྲུག་འཇུག

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་པོད་ཡུལ་རྣམས་ལོ་ལོ་བཞུགས་སྐབས་ཉེན་ཚབས་ཅན་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་མ་ཟད། དགྲའ་གྲངས་ཉེར་བཞེར་སོན་པའི་ཡ་ལྷན་པ་རིན་པོ་ཆེར་མཚོན་ན། ཚོས་ཚྱོགས་ཀྱི་གསལ་སྤྱོད་མཐར་སོན་པའི་རྣམས་དམ་འབུལ་གྱི་དུས་སྐབས་གལ་ཆེན་དུ་ཞིག་ཏུ་ཁོལ་ཡོད།

ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་མ་ཚུགས་སློན་ཅམ་ལ་ལྷ་སར་བཅའ་སྲོད་ཀྱི་དམག་གི་འགོ་དཔོན་ཐན་ཀོན་སན་གྱིས་ཡ་ལྷན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གྱི་དམག་སྐར་དུ་ལོ་གསར་གྱི་དམིགས་བསལ་གཟུགས་མོ་ཞིག་གོ་སྐྱོད་ཞུས་ཡོད་པར་ཐེབས་ན་ལེགས་ཚུལ་ཞུས་པར། ཡ་ལྷན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སློན་ལམ་དང་རྒྱལ་སློན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཆེ་སྐབས་ཕྱིས་སུ་ཐེབས་ཀྱི་བཀའ་བཞེས་བསྐྱེད། ཉེན་གསུལ་རྣམས་ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་མངུག་མ་གྱི་ཅམ་དུ་ཀྱི་དཔོན་ཐན་ཀོན་སན་གྱིས་མངགས་བྱུང་བའི་ལས་ཤེད་དུ་ལྷན་མ་གཉིས་ཡ་ལྷན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐད་བཅར་གྱིས་བསྐྱར་དུ་གདན་ཞུ་བསྐྱར་འབུལ་ཡང་འབུལ་ཞུས་པས། ལྷན་པ་དེའི་པོད་ཀྱི་འབུལ་ལམ་ལ་དགོངས་བཞེས་གྱིས་སྐྱེ་ཞུ་ཆོས་༡༠ ཉེན་ཐེབས་པའི་བཀའ་བཞེས་བསྐྱེད། ཨ་མདོ་སྐྱ་བུ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་གསེར་ཁྲི་གྲང་ཐང་བསྐྱེད་པའི་དབང་ལྷན་མཚོག་ཁྲི་དུར་ཡོད་པའི་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཤེས་ཤིག་གི་མིང་ཐོག་ནས་མགོན་འཕོད་གྱི་པོ་ཤུད་དེ་བཀའ་གཉེར་གྱི་བཅོན་འཇུག་བྱས་པ་སོགས། དེ་སྔ་པོད་གར་བུང་ཚྱོགས་ཞུས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེན་འགོ་དཔོན་ཆེ་ལག་མང་དག་ཅིག་ཀྱི་དམར་གྱིས་གསོལ་སྟོན་དང་། ཚོགས་འདུ། སློབ་སྦྱོང་། གཟུགས་མོ་སོགས་ལ་མགོན་འཕོད་བྱས་མཐར་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་སོང་བའི་གནས་ཚུལ་མདོ་ཁམས་ཚྱོགས་ནས་ལྷ་སར་ཉེན་གཡོལ་དུ་སྤྱི་ལོ་འཕྱོར་བུང་མཁའ་བརྒྱུད་མི་དམངས་གྱིས་ཤེས་ཚོགས་ཡོད་ཁར། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༠ ལོའི་ལོ་འགོར་ཀྱི་ནག་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་དུ་འཚོགས་འཆར་ཡོད་པའི་ཀྱི་ནག་མི་དམངས་འཇུག་མིའི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་གཉིས་པར་ཡ་ལྷན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་འདྲན་ཞུས་པར། ཡ་ལྷན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱོད་དོས་གྱིས་བཀའ་ལན་མ་གནང་གོང་ལ་ཀྱི་གཞུང་གིས་དོས་ལེན་གནང་སྐོར་རྒྱུན་བཟོས་གྱིས་དེའི་བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་། ལྷ་སློན་ཀྱི་དམག་དང་ལས་ཤེད་ལ་གོ་མཚོན་སྤྱི་ཤིང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་འཁོར་ཀྱི་མིས་བཅོན་བཟུང་གིས་འཛིང་རགས་བཟོས་པ་བཅས་གྱིས། པོད་མི་རྣམས་ལ་ཀྱི་དམག་གིས་ཡ་ལྷན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཀྱི་ནག་ཏུ་བཅོན་འབྲིད་བྱེད་མི་ཡོང་ངམ་སྐྱམ་པའི་སྤོད་གསལ་ཡོད་ཐོག་ནས་ཀྱི་ལྷན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་འདྲན་ཤེབས་ཀྱང་གོ་མཚོན་ལྷན་པའི་སྐྱེ་སྤྱང་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྷན་འབྲིད་གནང་སྟོན་ཡོད་ཀྱང་། ཀྱི་དམག་སྐར་ལ་གཟུགས་མོར་ཐེབས་སྐབས་སྐྱེ་སྤྱང་རེ་བུང་ལས་འབྲིད་མི་ཚོགས་པ་དང་གོ་མཚོན་ཡང་མཉམ་འབྲེར་མི་ཚོགས་པ། དེ་ཉེན་ཀྱི་དམག་སྐར་གྱི་ས་མཚམས་དོ་བཅས་བརྒྱུད་པོད་མི་སུ་ཡང་ཡོང་མི་ཚོགས་སྐོར་གྱི་བཅོན་བཀའ་བཏང་བ་བཅས་གྱིས་མང་ཚོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དོགས་གཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་པ་མ་ཟད། ལྷ་ས་ཞུས་དུ་ཀྱི་དམར་གྱིས་ཡ་ལྷན་པ་རིན་པོ་ཆེ་པེ་ཅིན་དུ་བཅོན་འབྲིད་བྱེད་གྱིན་ཡོད་པའི་སྐྱོང་གྲགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

མི་སྣམ་མཆེད་པའི་གངས་རི།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ཟླ་༩ ཚེས་༡༠ ཉིན་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་གི་ལྷགས་རི་དཀར་པོའི་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་བོད་མི་ཁྲི་ཕྱག་མང་པོ་
རང་འདུས་བརྒྱབ་སྟེ། ལྗུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱའི་དམག་སྐར་ལ་གཟིགས་མི་ཐེབས་བཀག་དང་འབྲེལ། པོ་བྲང་མཐའ་སྐོར་དུ་
རམ་སྟོན་ཁྲིམ་སྐོར་གྱིས་རྒྱ་མི་བོད་ནས་པར་རྒྱགས་ཤིག། བོད་ཀྱི་བདག་པོ་བོད་མི་ཡིན། ཁྱེད་པོའི་སྐད་འབོད་དང་། ལུ་
མཐུད་མི་དམངས་ཚོགས་འདུ་འཛོགས་ཏེ། རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ལ་བཙན་འཇུག་དང་གདུག་རྩུབ་སྲིད་ཇུས་ལག་བརྟུན་བྱས་པར་
མོལ་གཏམ་སྟེ་རང་བཙན་གྱི་སྐད་འབོད་དང་ཁྲིམ་སྐོར་བྱས་པས་མ་ཟད། མི་དམངས་ཀྱི་འཕུས་མི་དུག་རྩུ་ཐམ་པ་བཀའ་
ཤག་ལ་ངོ་བཙན་གྱིས་ལྗུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱའི་དམག་སྐར་དུ་གཟིགས་མིར་ཆེབས་བརྒྱུར་གནང་རྒྱ་ཕྱིར་འཐེན་དགོས་པེས་ཐོག
ལྗུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྱུ་སྐུ་སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་འགན་དེ་བཀའ་ཤག་ཁོ་ན་ལ་འབྲི་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་བོད་མི་ཡོངས་ལ་ཡོད་སྟབས།
མི་དམངས་ནས་དང་སྲངས་གྱིས་པོ་བྲང་བཏུན་སྐུ་བྱ་རྒྱུ་དང་། བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་སྟབས་བོད་མི་རྣམས་ནམ་ཡང་
རྒྱ་འོག་ནས་སྡོད་ཐབས་མེད་རྒྱུ་བཀའ་ཤག་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་དང་གསལ་བཤད་བྱས།

སྐབས་དེར་ལྗུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཞི་འབར་ལ་ཁད་པའི་མེ་རི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང་། ཕྱོགས་གཅིག་
ན་རྒྱ་མིའི་གཞུང་ལ་ངོ་ཚོལ་སྟོ་ཀུན་ནས་བྱེད་པའི་མི་མང་གི་སྐད་སྒྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ན་མཚོན་ཆའི་དཔུང་སྟོབས་
ཆེ་བའི་རྒྱ་མིའི་དམག་དཔུང་རྣམས་ཡོད། གལ་སྲིད་དེ་གཉིས་ཅེ་ཐུག་དུ་གྱུར་ན་འབྲས་བུ་ཇི་འབྲུང་ཚང་མས་ཤེས་ཚོད་ལྟར།
བོད་མི་དམངས་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་བསད་ཆས་ཡོང་རྒྱུ་དང་། དབུས་གཙང་། རྫོང་དུགས་རྒྱ་བྱུང་ཚང་མར་བཙན་གཏོག་དང་།
མནར་གཅོད་བརྗོད་ཐབས་དཀའ་བའི་དྲག་པོའི་དབང་བརྒྱུར་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་མཐོང་གི་རེད། དེ་འདྲིའི་འཕྲལ་རྒྱུན་ཞི་ངོས་རྒྱ་
མིའི་དམག་སྐར་དུ་འགྲོ་དགོས་མིན་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ནང་ཞི་བདེར་བརྒྱུར་བའི་རྣམས་པ་ཡོད་པ་ཡང་ངོས་རང་གཅིག་ཕྱི་ཐོག་
དུ་བབས་ཏེ། ངའི་མི་མང་གི་ཞེ་སྤང་ཇི་ཚུང་དུ་གཏོང་བ་དང་། རྒྱ་མིའི་ཁོང་ཁྲི་ལུ་མི་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོང་བྱེད་
དགོས་པ་བྱུང་། (མཇུག་རྣམ་ཤོག་ངོས་༡༧༧ནས་༡༧༩ བར།)

ལོ་ངོ་དུ་མར་རྒྱ་ཇུས་བཙན་ཁུར་སྤྱུག་བརྗོད་བྱས་པའི་མི་དམངས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲིའི་མེ་ལྷེ་སྐུས་ཀྱང་འགོག་དུ་མེད་པ་ནི། ཉིན་
དེར་མི་དམངས་འཕུས་མིས་ཕུལ་བའི་སྟན་ལྷུའི་འབྲུ་དོན་དང་། མི་དམངས་ཁྲི་ཕྱག་མང་པོའི་ངོ་ཚོལ་གྱི་སྐད་འབོད་ལས་གསལ་
ཏོགས་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྟའི་སྐྱེ་མཆེད་མཁའ་རྒྱུང་བསྟོན་ནམས་རྒྱལ་མཚན་མི་དམངས་དོ་རུབ་གྱིས་བསད་
པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་ཐུབ།

སྐབས་དེར་ལྗུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཞི་བོད་མི་ཁྲི་ཕྱག་མང་པོའི་ལྷག་བསམ་མ་མེད་ཀྱི་ལྷ་འདུན་དང་། དྲག་གཏོག་ལ་ཡང་
གསར་ཡོད་པའི་རྒྱ་དམག་གི་འཛིགས་བརྒྱལ་བར་དུ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་ཞིང་། གོ་མཚོན་དང་དམག་འབྲུག་གི་ཉམས་སྲོང་
མེད་པའི་བོད་མི་རྣམས་རྒྱ་དམར་གྱིས་དྲག་གཏོག་བྱེད་ཉིན་ལ་སྟོན་འགོག་དང་། རྒྱ་བོད་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་གནས་སྐབས་ཇི་

སྐྱུག་ཏུ་མི་འགྲོ་བ་ཞིག་གནང་བ་ལྟར་གྱུ་གལ་འགངས་ཆེ་བར་གཞིགས་སྐབས། རྒྱུ་འདམག་སྐྱུ་ཏུ་གཞིགས་མོར་ཆེབས་བསྐྱུར་མི་གནང་བར་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་བ་དང་། རྩོགས་གཅིག་ནས་བཀའ་བློན་ནམས་ཀྱིས་རྒྱུ་འདམགས་ཐོག་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐྱུ་ཏུ་ཆེབས་བསྐྱུར་མི་གནང་བའི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུགས་བྱས། རྩོགས་གཅིག་ནས་བཀའ་བློན་ཟུར་ཁང་བ་དང་། བཀའ་ཚབ་སྡེ་ཤར། ཤན་ཁ་བ་གསུམ་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐྱུར་ལ་ཆེད་གཏོང་གིས་རྒྱ་དཔོན་ཐན་ཀོན་སན་ལ་གཞིགས་མོར་ཐེབས་མ་ཐུབ་པའི་གནས་ལུགས་དང་། མི་དམངས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་ཞི་འཇགས་ལྷན་རྒྱུ་ལྟར་བཞིན་གཞིགས་མོར་ཐེབས་འདུན་ཡོད་ཚུལ། མི་དམངས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་ཞི་འཇགས་ཡོང་བའི་བཀའ་བཀག་གིས་འབད་བཅོམ་བྱ་རྒྱུ་འགྲེལ་བཞིན་བྱས་པར། རྒྱ་དམག་གིས། བཀའ་བཀག་གིས་བོད་མི་ལོག་སྤོང་བ་ནམས་ལ་རྟེན་བསྐྱུལ་བྱས་ཏེ་དབུས་སྤོང་གཞུང་ལ་དོ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་དང་། ང་ཚོའི་བོད་སྐོམ་ཞི་ཆེས་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྐྱེབས་པས་ལོག་སྤོང་བ་ཚང་མ་རྩ་མེད་བཟོ་རྒྱུའི་དུས་ལ་བབ་ཡོད་པ་སོགས་སྤྲིགས་ར་བསྐྱུལ་ཅིང་། གལ་སྤོང་མི་དམངས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་འབྲལ་དུ་མཚམས་འདོག་མ་བྱས་ཆེ་དག་གཞན་བྱེད་རྒྱུའི་ཉེན་བདེ་སྤོང་ནའང་། བོད་མི་བྱི་སྤོང་གིས་རྩ་མ་མཐེལ་དུ་སྤྱར་བཞིན་རུ་སྤྲིག་བྱོམ་སྤོང་བྱས་ཏེ། རྒྱ་མི་བོད་ནས་དུ་ལོག་ཅིག་འོད་ཀྱི་བདག་པོ་བོད་མི་ཡིན། འོད་ཞི་རང་དབང་རང་བཅོམ་ཡིན། ཞེས་པའི་སྐད་འབོད་ཤུགས་ཆེན་བྱས།

སྤྱི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༡ ཉིན་བཀའ་བཀག་གིས་མི་དམངས་ཚོགས་འདུ་མཚམས་འདོག་དགོས་པའི་བཀའ་ཁྲབ་ལ་མི་དམངས་ཀྱིས་དོས་ལེན་བྱས་ཏེ་གནས་སྤངས་ཞི་འཇགས་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡང་། རྒྱའི་དམག་སྤོང་ཡོང་སའི་རྩ་མེད་བྱུང་བ་རྒྱུ་ཀྱི་ལམ་ཁར་བོད་མི་ཚོས་འདོང་ར་བཟོས་པ་འབྲལ་དུ་སྤྱིར་འཐེན་མ་བྱས་ཆེ་རྒྱ་དམག་གིས་དག་འཐབ་སྤོང་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་བཞིན་པས། ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཀའ་བཀག་གིས་མི་དམངས་ཀྱི་ནམ་འགྲུར་ཞི་འཇགས་ཡོང་བར་ཐུགས་བཅོམ་གནང་བའི་འབྲས་བུ་ཚུད་ཐོས་སུ་བཏང་ཡོད།

ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་བཀག་དང་གནད་ཡོད་ལས་བྱེད་ཁག་ཇ་དག་ཚོགས་འདུར་བསྐྱུ་སྤོང་གིས་དོན་རྒྱུན་གྱི་སྤྱི་ལྷོད་བྱུང་རིམ་གསལ་བཞིན་དང་། གོ་བསྐྱོན་སྤོང་འགྲུགས་ཀྱི་བཀའ་བྱི་ནན་པོ་བསྐྱུལ་པར་དངོས་སུ་སྤོང་མཁམ་མ་བྱུང་ཡང་། སོ་བུ་པོ་དུ་ལའི་ཞེལ་དུ་མི་དམངས་ཚོགས་འདོམས་ཀྱིས་སྤོང་ཞུ་ཞིག་སུལ་བའི་ནང་། རྒྱ་དམག་གི་གདུག་རྩུབ་བྱེད་སྤོང་ལ་བཞེན་ནས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྤོང་སྤོང་མཐུད་བྱ་རྒྱུ་དང་། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་བོད་མིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ལུགས། རྒྱ་མི་བོད་ནས་སྤོང་ལོག་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་རེ་འདུན་བཏོན།

རྒྱ་དམག་ཕྱོགས་ནས་མེ་སྤོང་སོགས་ལྷེ་བའི་དག་ཆས་འབོར་ཆེན་རྩ་མེད་ཉེ་སྤུལ་དུ་གསང་འདེན་དང་། འདོང་ར་གསར་བཟོ། མེ་སྤོང་གི་རྒྱུ་ཚོ་སོ་ལེན་པ་སོགས་གནས་ཚུལ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། བོད་མི་དམངས་ཀྱི་བཟོད་སྤོང་ཡང་ཆེས་མཐོ་ཚད་ལ་སྐྱེབས་པས། གནས་ཚུལ་ཆེས་ཇ་དག་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བོད་གཞུང་བཀའ་བཀག་གི་བསམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་རྒྱས་ལ་དོན་འབྲས་གང་ཡང་མ་བྱུང་།

སྤྱི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༦ ཉིན་རྒྱ་དཔོན་ཐན་ཀོན་སན་གྱིས་ཡི་གེ་གསུམ་པ་འགྱུར་བའི་ནང་། ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་སྤོང་གི་བདེ་འཇགས་ཆེད་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐྱུར་དུ་དོ་ཐེབས་དགོས་ཚུལ་དང་། ང་ཚོའི་ཀྱི་མིང་ཐོག་ནས་སུལ་བའི་ཡི་གེའི་ནང་ཡང་།

ལམ་འགག་ཡོད་ཚད་རྒྱ་དམག་གིས་འགོག་བརྒྱུ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩོམ་པར་འབྲུག་ཆེད་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་གནས་ས་ཁྲིམ་ལ་གསལ་སྟོན་དགོས་ཚུལ་བཟོད་བབས་ལ་གཞིགས་ཆེ། རྒྱ་དམག་གིས་བོད་མི་རྒྱལ་ལ་དྲག་གཞོན་བྱེད་གཏན་འཁེབས་བཟོད་གསལ་ཡིན་ཀྱང་། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་སྟོན་གནས་འཁོད་བོད་མི་རྒྱལ་གྱིས་གཙོས་པའི་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གཤམ་རྒྱུ་ལ་གཡོལ་ཐབས་ཉམ་གཅིག་དགོངས་པ་ལས། རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་དགོངས་གཡོང་སྤྱོད་ཅམ་མེད་པ་ནི། མིན་ལུགས་འཕྲོ་འགྱུར་ཆགས་འཛིག་དང་། འཛིག་ཉེན་བྱ་གཞན་འདི་རིགས་ལ་ཉམས་སྦྱོང་གང་ཡང་མེད་སྟབས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་། རྒྱ་མིའི་རྒྱུར་རྒྱུ་ལ་འོག་ཚུད་པ་དང་། རང་ཉིད་འཆི་བ་ལ་འཛིགས་སྤང་དེ་ཅམ་མ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནི་སྤྱི་ལོ་མཐའ་མར་འཆི་རྒྱ་དང་། དེ་ཡང་བརྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འཆི་བ་ལ་མི་འདོད་པ་སྤྱེ་དོན་མེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་པམ་གཞན་གཅིག་གི་བསམ་པས་བོད་མི་སྤོང་ཕྱག་མང་བོའི་ཆེ་སྤོང་གི་མགོན་སྤྱོད་གནང་ཆེད་དུས་ལུན་སྐར་ཆ་ཅམ་ཡང་ཕྱིར་འགྲུངས་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་ཙམ་སྤྱོད་གནང་བ་རེད།

ཆོས་ཀྱི་ཉེན་རྒྱ་དམག་གིས་ཞོར་སྤོང་བོད་མི་བྱང་པོས་སུ་མེ་སྤོང་གི་བརྒྱུ་ལས་བརྒྱུ་ལ་བཟོད་ཅི་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྟ་རྒྱུད་བོད་མི་རྒྱལ་ལ་འཛིགས་བསྐྱེད་དང་། བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་ལས་དབང་འཕྲོ་འགྱུར་གཏོང་བའི་ཆོས་མཐའ་མཐུག་གི་ཉེན་བད་ཡིན། སྐབས་དེར་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཞོར་སྤོང་དུ་སུ་མཐུད་བཞུགས་མིན་གྱི་གནད་དོན་དེ་ནི་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་ལས་དབང་ལ་ཐུག་པའི་དོན་གནད་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་མ་འོངས་མདུན་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་གདམ་གཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས། འཛིགས་སྤང་དང་དཀའ་ཆོགས་ཀྱི་གཞོན་གྲགས་དེ་ལྟ་བུའི་འོག་མ་འོངས་ལས་ལམ་གྱི་ཐག་གཅོད་མ་འབྲུལ་མ་འགྲོད་པ་ཞིག་མངོད་རྒྱ་ནི་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ཏུ་བབ་པའི་རྩ་དྲག་གི་འགན་ཁུར་གཡོལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། གདམས་གཤམ་བའི་ཁོར་ལུག་དེ་ལྟ་བུ་ནས་ལམ་ཁ་གཞན་ཞིག་འཆོལ་རྒྱུར་ཁོར་གི་ཟབ་གསལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཆར་རྒྱུ་ལ་ལྟ་སྤོང་ལུང་བརྟན་གྱི་རོགས་འདེགས་ཀྱང་བཅོལ་ཏེ། དམག་མིའི་དཀྱུས་ཆས་བཞེས་བཞེས་སྤྱོད་འཁོར་ཐུག་བསྐྱེད་དང་བཅས་ལྟ་སའི་གཙང་བོ་བཅད་དེ་རྩོམ་པར་སྤོང་གསུ་ཐེབས་ཐོན་མངོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོའི་ཟླ་༩ ཆོས་༢༠ ཉེན་རྒྱ་དམག་གིས་ཞོར་སྤོང་དང་། པོ་དུ་ལ། ལྟ་སའི་ཉེ་འཁོར་དགོན་གྲོང་ཁག་ལ་མདེལ་མཚོན་གྱི་དྲག་ཆར་ཕབ་སྟེ། ཉེན་མཚན་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་འཐབ་འཛིང་ནང་། རྒྱ་དམར་གྱིས་ལུན་རིང་སེམས་ལ་བརྟན་པའི་ཞེ་འཁོར་སྤོང་ཆེད་དུད་འགྲོའི་དཀྱུས་དུ་གཤེད་མ་རྒྱུག་པ་ལྟར་ལྟ་ས་གྲོང་ཁྲིམ་གྱི་སྤོང་མཚམས་ཐམས་ཅད་ནས་བསྐྱོར་ཏེ་བོད་མི་སྤོང་ཕྱག་མང་བོ་དམར་གསོད་དང་། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་གནས་ཉམ་གཅིག་མི་འགྱུར་པོ་བྱང་ཡང་མེ་སྤོང་གིས་གཏོར་གསུ་བྱས།

རྒྱ་དམག་གིས་སྤོང་གྲོང་ཁྲིམ་བསྐྱོར་ཏེ་མི་རོ་སྤོང་ཕྱག་མང་བོའི་སྤོང་དུ་མགོ་རིལ་རིལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞིབ་བཤེར་གྱིས་དུ་ལའི་ཟླ་མ་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་པ་དང་། གྲོང་ཁྲིམ་རེ་རེ་བཞིན་བསྤོང་བཤེར་གྱིས་གང་བྱུང་བསད་བཟུང་དང་ཁང་ཁྲིམ་རྒྱ་ལོ་མ་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་པའི་ཐོག་བཅོན་འཇུག་སོགས་མཚར་གཅོད་ཆེད་མེད་བཏང་སྟེ། ཆོས་ལྟན་ལྟ་ས་གྲོང་ཁྲིམ་དེ་མི་རོ་དང་།

ཁག་མཚོས་ཁེངས་པའི་མི་ཡུལ་གྱི་དམུལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་རེད།

ཡང་བའི་འཐབ་འབྲུག་དེ་མཚམས་འཛོག་བྱུང་རྗེས། རྒྱ་དམར་གྱིས་རང་གི་རྩོད་རྒྱུ་འགོ་བས་ཆེད་བོད་མི་སེར་སྐྱེ་མང་པོ་བཅོན་བསྐྱུལ་གྱིས་འཐབ་འབྲུག་གི་རྣམ་པ་རྩོད་བཟོའི་འདྲ་པར་དང་སྒྲིག་བརྟན་བཟོས་ཤིང་། རྩལ་བསྐྱུགས་ཡོ་ཆས་ཡོད་ཚད་སྤྱད་དེ་འཛམ་གླིང་ཀུན་ལ་བོད་དུ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་བདེན་རྩོད་གོ་རྒྱུ་གི་རྩལ་བསྐྱུགས་སྟེ།

རྒྱ་གཞུང་གིས་ལོ་མང་རིམ་བརྒྱུད་གྱིས་དགོན་སྡེ་དང་གྲོང་ཁྱིམ་རེ་རེ་བཞིན་བརྟོག་བཤེར་གྱིས་འཛིན་བཟུང་དང་། གསོད་བདུང་ཚོད་མེད་བཏང་བ་མ་ཟད། དམར་གསོད་བྱས་པའི་བོད་མི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་ཕམ་རོ་སྤྱོད་གཉེན་ཏུ་སྤྲངས་ཏེ་བསྐྱུགས་པའི་དུ་བས་ཉིན་མཚན་མང་པོའི་རིང་ལྟ་ལྟར་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ཡང་བསྐྱིབས་པར་གྲགས་སོ།།

བདེན་པའི་རྒྱུ་བཟུང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༧ ཉིན་གྱི་མཚན་མོ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་བའི་སྟེང་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་པའི་སྐུ་འཁོར་ཉེ་གྲས་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། བཀའ་བློན་དང་དྲུང་འཁོར་སྟོར་ཞིག་བཅས་ནོར་གླིང་ནས་རྩྭ་ཕྱོད་སྤྱོད་གས་སུ་ཕེབས་ཐོན་གནང་། ཐོག་མའི་དགོངས་གཞིར་བོད་རྩོད་ཏུ་སྤྱོད་སྤྱོད་གནས་གང་འོས་ཤིག་ཏུ་གནས་བཞུགས་མངོན་དེ། རྒྱ་དམར་དབུས་གཞུང་གི་དབུ་འབྲིད་དང་བཀའ་ལོན་གནང་རྒྱུ་དང་། མི་དམངས་ཀྱིས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་བྱུང་བའི་བཞུགས་མེད་པ་ཤེས་མཚམས་རང་སར་ཕྱིར་ལོག་གིས་མི་དམངས་ཀྱི་ཚོ་སྤོག་ལ་གནོད་སྐྱོན་མི་ཡོང་ཆེད་སྤྱོད་གས་གཡོལ་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྩོད་རྒྱུ་ལེ་ཁུལ་ཁག་ཏུ་བརྟན་སྤུང་དང་གླངས་འཛུགས་ཀྱི་ཉེན་གཞི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཡོད་པ་དང་། ཉེ་མ་ལ་ཡའི་རི་བརྒྱུད་བཀའ་ཚོ་འབྲུག་དང་རྒྱ་གར་ལ་འབྲེལ་བའི་ཉེ་བས། གལ་སྲིད་གནས་ཚུལ་ཐབས་དྲུགས་འདྲ་བུ་ཆེ་ཉེན་ཡོལ་བྱེད་ས་ཞིག་ཡོང་སྲིད་པའི་སྤོན་ཕྱིས་ཀྱང་ཡོད་འདུག།

སྤྱིད་གསོད་སར་སྐྱོད་དགོན་དུ་བཀའ་ཤག་གི་མཚན་ཐོག་ནས་རྩྭ་ཕྱོད་སྤྱོད་གས་པའི་བཀའ་བློན་ང་ལོད་དང་། བསམ་པོ་གཉིས་ལ། རྒྱུ་རྒྱུ་འདི་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་གནས་སྐབས་རིང་བཅོན་གྱི་ལ་མི་ཕེབས་ཀ་མེད་བྱུང་ཡང་། རང་ཡུལ་དང་རང་དབང་གི་དོན་དུ་བོད་མི་རྣམས་བསམ་སྤྱོད་གཉེན་མཐུན་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད་སྟབས། བོད་ལ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ཀྱང་དག་གནང་དགོས་པའི་བོད་ཀྱི་བྱུང་བའི་སྤྱོད་གས་སྟེ།

ཅུང་ཐང་དུ་གནད་ཡོད་རྣམས་དང་མ་འོངས་བྱེད་འཆར་སྟོར་གྲོས་བསྐྱར་གནང་སྟེ། ལྷ་སར་ཡོད་པའི་དཔོན་རིགས་དང་། གནད་ཡོད་འགོ་བྱེད། འཛུགས་ཀྱི་རྣམས་ལ་མ་འོངས་བྱེད་སྟོང་བོད་ཀྱི་བྱུང་བའི་སྤྱོད་གས་སྟེ།

བོད་རྒྱ་མཉམ་གནས་ཀྱི་གཞི་རྩ་མང་ནས་གཏོར་བཅོམ་བྱས་པར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྲིད་གཞུང་ཞིག་གསར་

འདུགས་དགོས་ལམ་མེ་བར་གཟིགས་ཏེ། སྤྱི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༤ ཉིན་རྒྱ་མཚོ་ཚོ་རྫོང་དུ་གཞུང་སྲིད་མངའ་སྡེ་གནང་སྟེ། སྤྱི་ལོངས་
 འཛིན་ནམ་གཉིས་དང་། རྒྱུང་འཁོར་། རོ་ཡོད་བཀའ་བློན་ཁག ས་གནས་མེར་སྐྱ་འགོ་བྱེད་སོགས་མི་སྣ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་རྒྱུ་
 འཛོམས་ཐོག་བོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྲིད་གཞུང་དབུ་བརྟེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མངའ་སྡེ་བསྐྱེད་སྤྱོད་འཕུལ་སེལ་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་
 པའི་བྱུང་བ་བསྒྲགས་དང་། རྒྱ་བྱུང་རྫོང་གཞི་ཁག་ལ་རྒྱ་མཚོ་ཚོ་རྫོང་དུ་ཡོད་པའི་བཀའ་གཤམ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀོད་བྱུང་
 བསྒྲགས།

དེ་ནས་ཉིན་གཉིས་འགོར་བའི་སྤྱི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༥ ཉིན། རྒྱ་དམར་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་བྱུང་ཁང་ཞེས་པས་སྲིད་སྡོན་གྲོའ་
 ཡེན་ལེ་མིང་ཐོག་ནས་བོད་གཞུང་བཀའ་གཤམ་ཕྱིར་བསྐྱུ་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བཙུན་ཁྲིད་བྱས་རིང་ཡུལ་གཟིགས་
 པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བོད་རང་སྲོལ་རྫོང་སྤྱི་གཞི་གཞུག་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཟེར་བའི་འགན་འཛིན་ལས་ཚབ་གནང་དགོས་ལུགས་ཀྱི་
 བཀའ་རྒྱ་ཟེར་བ་སྤེལ་བ་རེད།

རྒྱ་མཚོ་ཚོ་རྫོང་དུ་བཞུགས་རིང་ལྷ་སར་དུག་གཞོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཐོས་པས་བཀའ་བློན་ནམས་དང་། གནད་ཡོད་མི་སྣ་
 བསྐྱུ་སྐོར་གནང་སྟེ་བཀའ་མོལ་བྱུང་དོན་ལྟར། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལུ་མཐུན་བོད་ནང་དུ་བཞུགས་ཆོ། ཁོང་ཉིད་གང་དུ་བཞུགས་
 སར་དམག་འཐབ་རྒྱུ་ཆད་མེད་པ་ཡོང་སྟེ། བོད་མི་མང་བོའི་ཆོ་སྲོག་རྒྱུད་ཐོས་འགོ་རྒྱུར་དེས་པས། རྒྱ་གར་ས་མཚམས་ཀྱི་
 དཔོན་རིགས་བརྒྱུད་དབུས་གཞུང་ལ་སྐབས་བཙོལ་དུ་ཐེབས་འབྲས་ཆོག་པའི་སྙན་ཞུའི་ཕྱག་བྲིས་བསྐྱུལ། དེ་མཚུངས་ཡུལ་
 གཟིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལའང་། ད་རེས་སྤྱི་བྱུང་རྒྱུན་དུ་གིས་རྒྱ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་རེ་ཞིག་སྟོ་ཁ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 སྤྱོད་ཐེབས་དགོས་བྱུང་མོང་བས། ཡུལ་གཟིགས་མཚོག་ནས་བོད་བསྐྱེད་སྲིད་ཀྱི་བདེ་དོན་སྐོར་བྱུགས་འཁྲུང་ཅི་ཆེ་གནང་སྟོང་
 ཡོང་བ་ཞེས་པའི་ཞུ་བ་བཀོད་དང་། ཉེ་ལམ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཟིང་ལོང་དབང་གིས་འདི་ལོའི་གྲུ་སྐོར་དམ་འབུལ་མངའ་སྐབས་བཀའ་
 གཟིགས་རྒྱུན་པོའི་ཆོས་སྲེར་མང་འབྱེད་འབུལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 བྲིས་གནང་འདུག། (ཡུལ་གཟིགས་མཚོག་གི་སྲིད་ཕྱོགས་ནམ་ཐར་ནང་ཚེས་༡༧ ཉིན་རྒྱུད་གསོལ་སྤྱོད་དགོན་ནས་ཕྱག་བྲིས་སྐུལ་ཚུལ་འཁོར་འདུག་
 ཀྱང་། མངའ་ནམ་ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། རོ་སྤྱི་མི་མང་ཐོག་གངས་༡༣༥ ནང་རྒྱ་མཚོ་ཚོ་རྫོང་དུ་སྐུལ་པའི་ཕྱག་བྲིས་དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས།)

སྤྱི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༧ ཉིན་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་སྡོན་ལྷེ་རུས་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་སུ་དུ་ལའི་ལྷ་མར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐབས་བཙོལ་
 འབུལ་རྒྱ་དང་ལུས་བཙོལ་སྟེ་ལེན་ཞུ་རྒྱུའི་གཏམ་བཤད་སྤེལ་ཅིང་། རྟོན་འཁོར་ཉིན་དེར་འཕགས་བོད་ས་མཚམས་བརྒལ་ཏེ་
 རྒྱ་གར་དུ་བདེ་ལེགས་ངང་ཐེབས་འབྱོར་བྱུང་།

སྐབས་བཙོལ་གྱི་ཐོག་མའི་ལོ་ཟླ།

ཡགོང་ས་མཚོག་སྐྱུ་འཁོར་ནམས་མང་མང་ཞེས་པའི་ས་ཆར་ཉིན་གཅིག་ཞག་བཞུགས་གནང་རྗེས། ཉི་མ་ལ་ཡ་རི་
 བརྒྱུད་ཀྱི་རིང་ཐང་དང་ནགས་ཁུལ་བརྒྱུད་ལམ་ཁེལ་གྱི་གོང་དང་གོང་བཅའ་དག་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་དང་། ཡུལ་
 མི་མང་པོས་དགའ་དད་ངང་ཐེབས་བསྐྱུ་ཞུས། སྤྱི་ཟླ་༩ ཚེས་༥ ཉིན་མོན་ཏྲ་དབང་དགོན་དུ་ཡུལ་མིས་སེར་སྤྱོང་སོགས་ཐེབས་

གེས་མེད་ཐོག་སྤྱི་ཚེས་༡༧ ཉིན་པོ་བུད་ཉེ་སྐོར་ལ་མེ་སྤྲོད་ལས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ལས་ལ་བཀའ་བློན་དང་། ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་རེ་ཞིག་
ཕྱོགས་གཡོལ་གནང་ན་ལེགས་ཚུལ་ཞུས་པར་མོས་མཐུན་གྱིས་ཐེབས་པ་ལས། ལོག་སྤྱོད་པས་བཙན་བྱོལ་བྱས་པ་སོགས་གང་
ཡང་མིན། (ལྷ་སྐབ་པའི་བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས། རྟོག་འཛིན་༡༩༩) ད་དུང་བོད་དུ་མི་གསོད་ཁག་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་ལུ་མཐུད་སྤེལ་
བཞིན་པ་ལྟར་དུ་མཚམས་འཇོག་དགོས་པའི་འབོད་བསྐྱེད་གནང་།

སྤྱི་ཚེས་༡༨ ཉིན། ལྷ་སྐབ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་རྣམས་ཉེ་ཇི་ཡུར་ནས་མ་སུ་རི་ལ་ཆེད་བསྐྱོད་མེ་འཁོར་
ནང་བཞུགས་ཉེ་མི་རི་གུ་རི་དང་། ལག་ཏོ། རྗེ་རྒྱན་སོགས་གོང་ཁྲིར་ཁག་བསྐྱེད་དེ་ཐེབས་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་དུས་ཡུན་
ཐུང་ཐུང་ཞིག་གི་ནང་གོང་ཁྲིར་དེ་དག་གིས་གཙོ་བོ་པའི་ལམ་འཁེལ་གོང་ཁག་ཏུ་བྱེད་པོད་པ་དང་། ལྷ་སྐབ་མི་དམངས་ཀྱི་
ཕྱག་མང་བོས་མེ་འཁོར་ས་ཚོགས་དང་ཐེབས་ལམ་ཁག་ཏུ་དགའ་འབོད་དང་ཐེབས་བསྐྱེད་ཞུས།

ལྷ་སྐབ་གཞུང་གིས་འཕུལ་སེལ་བཞུགས་གནས་ཤོ་སྤྲོད་ཞུས་པ་ལྟར་མ་སུ་རིར་ཞབས་སོར་འབོད་མ་ཐག་ སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ཚེས་༡༩ ཉིན་སྲིད་ཚོན་ཞེ་རུ་མཚོག་མ་སུ་རིར་ཆེད་བཙུན་གྱིས་ལྷ་སྐབ་དབང་མཚོག་ལ་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་
གནས་སྟངས་དང་། མ་འོངས་བྱེད་སྲོའི་སྐོར་བཀའ་མོལ་ཞིབ་བྱས་མཛད་སྟེ། དེ་སྲིད་ཚོན་མཚོག་གིས་དགོངས་འཆར་
གནང་གྱིང་ལྟར་བོད་ནས་ལྷ་ས་བསམ་བོལ་མེད་ཀྱིས་ལྷ་ས་དམར་དང་ཞི་འགྲིག་ཡོང་ཐབས་ལ་འབད་བཙོན་དང་། ལྷ་ས་དམར་གྱིས་
བོད་དུ་བྱིམས་འགལ་ཅི་བྱས། མོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བར་བོད་ཕྱོགས་ནས་ལག་ལེན་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ཅིས་ཀྱང་།
ལྷ་ས་དམར་རང་གིས་ལག་རྗེས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཏོར་བཞིག་རིམ་བུས་ལ་བརྟེན་གྱིས་འབྲས་མ་ཐོན་སྐོར། ལམ་སྐབས་ལྷན་ཅི་
རྒྱུ་དུ་བོད་གཞུང་གསར་འཛུགས་བསྐྱེད་སྐྱོད་ལ། དེ་ཅིན་སྲིད་གཞུང་ཁ་ཉར་ཚོག་ལ་མ་གནས་པར་སྲིད་ཇུས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་
བསོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཞིབ་ཕྲ་གསུངས་འདུག འོན་ཀྱང་སྲིད་ཚོན་ཞེ་རུ་མཚོག་སྐུ་རྒྱུང་དང་སྐྱབས། རྒྱུང་གྱིས་སྲིད་གཞུང་
གསར་འཛུགས་བྱས་ཡོད་ནའང་ལྷ་ས་གཞུང་གིས་ངོས་ལེན་ཅུ་བ་ནས་བྱེད་ལྷ་ས་མ་རེད། ཅེས་གསུངས་པ་མ་ཟད། བཀའ་
མོལ་གྱི་བར་སྐབས་སུ་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་དཀའ་སྤོག་ཅན་དུ་གྱུར་པར་ཐུགས་ཡིད་མ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤོ་པམ་ཡོད་མཛོག་
དང་། ལྷ་ས་བ་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོ་ནས་བུང་བའི་རྒྱུ་རྩ་ལུ་འདེད་ཡང་འདེད་ཀྱིས་འདྲི་བཞུག་ ལྷ་ས་འགར་ལྷ་
ཅོག་ཐོག་ཁུ་རྒྱུར་གཞུ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་ཁྲིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་འདྲའི་ཐབས་དུགས་ཤིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་ཡིན་
ནམ། ཞེས་སྐུ་རྒྱུང་བཞེངས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡང་ཡང་བསྟན་ནའང་། ལྷ་ས་དེར་ལྷ་ས་དབང་མཚོག་ལ་འཕག་འཚོག་གི་
ཁོར་ལུག་མེད་པ་མཁྱེན་སྐབས་གྲུ་ཡངས་བཟོད་སྤོང་དང་། བོད་རང་བཙན་སྐོར་གསོ་ངེས་པར་དུ་བྱ་དགོས་ཀྱང་། ད་ལྟོ་
རྗེ་དག་གི་ལས་འགན་ནི་བོད་དུ་དུག་གཞོན་བྱེད་བཞིན་པ་གང་སྐྱུར་མཚམས་འཇོག་ཡོང་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཞེས་བཀའ་ལན་
གནང་སྐབས། སྲིད་ཚོན་ཞེ་རུ་སྐུ་རྒྱུང་དང་བཙུན་སྐོར་གྱིས་མཐོན་པོས། དེ་ནི་ཡོང་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། རྒྱུང་ལ་ཕྱོགས་
གཅིག་ནས་རང་བཙན་དགོས་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་དུག་འཐབ་མི་དགོས་ཟེར་བ་དེ་འདྲའི་ལྷ་ས་སྲིད་དམ། ཞེས་
ལྷ་ས་ཁབ་དང་དབང་གྲུགས་ལག་ཏུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐོ་དམན་བར་འགྲུངས་ཆེ་བའི་སྤོན་བཞེད་གནང་འདུག

སྐབས་དེར་ལྷ་ས་བ་རིན་པོ་ཆེས་སྲིད་ཚོན་ཞེ་རུ་སྐུ་རྒྱུང་དོན་ལ་འཇོག་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བྱེད་བབ་དེ་ལོས་མེད་བྱེད་མཚར་

ཞིག་གཟིགས་འདུག་ལ། རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་ནང་ནི་རུས་པོད་དོན་ཐང་འཛིན་པའི་སྲིད་ཇུས་ཐོག་ཚོད་སྲུང་གྲགས་ཆེན་གྲུབ་
བ་མ་ཟད། ད་ལྟོ་ཡང་རྒྱ་གར་མི་དམངས་དང་སྲིད་དོན་གནད་ཡོད་མི་སྣ་མང་པོས་སྲིད་ཚོན་ནི་རུས་པོད་དོན་ལ་བརྒྱབ་བའི་སྲིད་
ཇུས་དེར་སློབ་བརྗོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ཟླ་༩ ཚེས་༡༥ ཉིན་མ་སུ་རིར་སྲིད་ཚོན་གྲུ་ཁང་བ་དང་། སྤྱི་གཙུག་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ། གཡུ་
ཐོག་བཀའ་ཁྲིམ་དོན་གྲུབ། ལྷ་སྐབ་པ་དབང་སྤྲུག་བདེ་ལྷན། སྲོམ་མངའ་སྲོལ་བཟང་ཡམ་འཕེལ། མཁན་དབང་པོ་དབང་དོན་
གྲུབ། ཀ་སྤྲུག་ཚོང་དོན་སྲོལ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཀ་སྤྲུག་བདེ་དོན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་ནམས་དང་གཞུང་ཞབས་ཆེ་སྤྲ་སུམ་
ཅུ་བཙལ་བ་ཚོགས་བསྐོངས་གནང་སྟེ་ནང་སྲིད་དང་། ཕྱི་སྲིད། ཚོས་དོན། བེས་རིག་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་བཅས་སྟེན་
ཁང་དུག་གསར་འཛུགས་དང་འབྲེལ་འགོ་བྱེད་བསྐོས་བཞག་མངོན། དེ་ནི་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་དབུ་བརྟེས་པའི་ཐོག་མ་ཡིན།
བོད་དུ་རྒྱ་དམར་གྱིས་གདུག་རྒྱབ་ཆེ་བའི་སྲིད་ཇུས་ལུ་མཐུད་ལག་བརྟེས་བྱས་ཀྱིན་མི་དམངས་འཛིགས་དངངས་ཀྱིས་སྤོད་ཐབས་
བྲལ་ཏེ། མོན་ཏྲ་དབང་དང་འབྲུག་ཡུལ། འབྲས་ལྗོངས། བལ་ཡུལ། ལ་དྭགས་སོགས་བརྒྱུད་ལྷ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱེབས་
རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་ནང་འབྱོར་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། བོད་མི་དེ་དག་གི་འཚོ་སྤོང་ཆེད་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་འབྲེལ་ལྷུས་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་དང་
མི་སྤྲོ་མ་རི་ས་གནས་གཉིས་སུ་འབྲལ་སེལ་སྐྱབས་བཅོལ་བོད་མིའི་གསོག་སྐྱར་གོ་སྐྱིག་མངོན་གྲུབ་ཅོམ་གྲུབ་ནང་། བོད་ཡུལ་
ས་མཐོའི་ཁུལ་ནས་རྒྱ་བྱང་དུ་སྐྱེབས་སྐབས་གནམ་གཤིས་དང་ས་ཚུ་མ་འབྲོད་པར་ནད་མནར་དང་འཚོ་སྤོང་ཆེན་ཐེབས་
ཀྱིན་ཡོད་སྟབས། རྒྱ་གར་གཞུང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་སྐྱོབ་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་འབོད་བསྐྱེལ་གནང་སྟེ། བོད་མི་ནམས་ལ་ཁ་
ཚད་གོས་གདུགས་ཀྱི་སྐྱོན་བཅོལ་དང་འཚོ་སྤོང་ཐད་རོགས་རམ་ཡོང་ཐབས་སོགས་གནས་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ལ་གཏོང་ལེན་
དང་། འབྲུང་འབྲུར་བོད་དོན་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ས་བཅད་བཀའ་སྲོལ་པ་ཡིན།

ལོ་དེའི་སྤྱི་ཟླ་༦ ནང་ལྷ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་ལིར་ཆེབས་ཐོན་གྱིས་སྲིད་ཚོན་ནི་རུ་ལ་བོད་ནས་རིམ་འབྱོར་ཡོང་བཞིན་
པའི་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་སྟོང་སྟེང་ཕྱག་མང་པོ་གསོག་སྤོང་བྱེད་ཡུལ་ཏེ་རི་ཕུར་དང་། སྐྱག་སྤྲོ་སོགས་ཚོ་ཁུལ་གྱི་གནམ་གཤིས་འབྲོད་
མིན་གྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་དང་། མ་འོངས་པར་བོད་ཀྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཚོས་དང་ངོ་བོ། རིག་གཞུང་སོགས་
སྤུང་སྐྱོབ་གྲུབ་ཐབས་སུ་བོད་པར་སྐྱོབ་བྲུ་དང་། གཞིས་ཆགས་ཁག་ཟུར་འཛུགས་ཡོང་བའི་བཀའ་མོལ་མངོན་པ་ལྟར་གནས་
སྐབས་རིང་བོད་མི་ནམས་བྱང་ཤར་ས་ཁུལ་སེམ་ལ་དང་། ཅམ་པ། ཀུ་ལུ། འབྲས་ལྗོངས་བཅས་ལ་འཁོར་ལམ་གསར་བཟོའི་
ལས་གཞིའི་ཁོངས་སུ་གཏོང་རྒྱ་དང་། རིང་མིན་ས་ཆ་སོགས་འོས་བབས་གཏན་འཁེལ་མཚམས་གཞིས་ཆགས་དང་། སྐྱོབ་
བྲུ་ཁག་ཟུར་འཛུགས་བྱ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱུང་། སྐབས་དེའི་རྗེ་ལིར་ཆེབས་བསྐྱུར་རིང་གོང་ཁྲིར་སྤྱི་བྱུང་པས་གོ་སྐྱིག་མངོན་
པའི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གནད་ཡོད་མི་སྣ་༡༠༠ ལྷག་མཐོན་འབོད་ལྷུས་དོན་ལྟར་ཚོགས་ཐོག་ནས་གསུང་བཤད་དང་། འཛམ་
གླིང་ཞི་བདེའི་ཚོགས་པ་སོགས་ཚོགས་པ་ཁག་གི་དབུ་བྱེད་དང་རྒྱ་གར་གནད་ཡོད་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་མངལ་འབྲུད་མངོན།

མདོར་ན། རྒྱ་གར་དུ་སྐྱབས་བཞགས་ཡུན་རིང་ལྷ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་སྤྱིའི་བོད་དང་མི་འདྲ་བའི་འཛམ་གླིང་ཡུལ་
ཁག་གི་གནས་ཚུལ་དང་བརྟེན་པའི་མ་འོངས་བོད་རྒྱུའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འབྲུར་ཕྱོགས་དགོངས་གཟིགས་ཀྱིས་སྲིད་ཚོན་ནི་རུ་མཚོག་

དང་། རྩོན་ཐོན་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་གི་སྐྱེ་ཚབ་དང་མཁས་དབང་ཁག་གི་དགོངས་འཆར་ལ་ཐུགས་ཞིབ་བརྒྱུད། བོད་དོན་འཐབ་ཚེད་སྲུ་མཐུན་འཛམ་གླིང་ཐོག་གནས་དགོས་ན་དེའི་ཉེན་གཞིའི་སློབ་འཇུགས་སྲ་ཞིང་བརྟན་པ་ཞིག་དགོས་ཅེས་སུ་དགོངས་ཏེ། ཐུག་ལས་ཀྱི་སློབས་ལུགས་གཙོ་བོ་བཙན་ཕྱོད་སློབ་འཇུགས་སྲ་བརྟན་རྒྱུན་གནས་ཡོང་བ་ལ་འབད་བཙོན་གནང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོའི་ཟླ་༥ ཚེས་༡༠ ཉིན། ཇའེ་པེ་ཀ་ཡུ་ན་རུ་ཡན་(Jaya Prakash Narayan)མཚོགས་གིས་དབུ་འཁྲིད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཐུགས་ཚན་སྐོར་ཞིག་གིས་ཀ་ལ་ཀ་ཏར་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཚོགས་འདུ་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱས་ཤིང་། ཚོགས་འདུའི་ནང་བོད་རང་དབང་གི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་དམར་གྱིས་ཁྱུང་ལུང་བཏང་བར་རྒྱ་གར་མི་དམངས་ཀྱིས་བོད་མིའི་འཐབ་ཚེད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དགོས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རང་དབང་བསྐྱར་གསོ་ཆེད་ཨ་ཕི་རི་ཀ་དང་། གར་ཨེ་ཤི་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོགས་འདུར་བོད་དོན་རྩོད་ཚོགས་ཤིག་གསར་འཇུགས་བྱ་རྒྱུ་དང་། བོད་དོན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་ལུ་གཏུགས་བྱ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་གོ་སྐོར་ཚོད་སྲི་མོས་བྱུང་བོག་ དེ་གར་རྒྱ་གར་མི་དམངས་ཁྲི་ཕྱག་མང་པོས་རྣམ་ཐོན་སྤོངས་སྐོར་བྱས་ཏེ། རྒྱ་དམར་བོད་ནས་པར་རྒྱགས། བོད་ལ་རང་བཙན་སྲོད་དགོས་ཞེས་སྐད་འབོད་དང་ཡིག་ཆ་འབྲེམས་སྟེན་ལ་ལུགས་ཆེན་བྱས་པ་འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོའི་རྗེས་ནས་རྒྱ་གར་ནང་བོད་དོན་ཚོགས་འདུ་ཆེ་མོས་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཚོགས་འདུ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ལས་མཆེད་དེ་སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་དོན་ཁོར་ཡུག་ནང་རྒྱ་གར་དང་ཨེ་ཤི་ཡའི་བདེ་འཇགས་སྲུང་སྐྱོབ་དམ་པོ་ཡོང་བར་བོད་དོན་ཐོག་སྲར་རྒྱག་རྒྱབ་སྐྱོར་དགོས་གལ་ཆེ་བའི་ཐུགས་སྐྱེད་རྗེ་ཆེར་སོང་ཡོད།

དེ་ནས་མི་རིང་བར་རྗེ་ལིར་ཨེ་ཤི་ཡ་དང་། ཨ་ཕི་རི་ཀའི་བོད་དོན་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོལས་(Afro-Asian Committee on Tibet)ཞེས་པའི་ཚོགས་ཆེན་བསྐྱེད་པ་ཤིང་། ཚོགས་འདུར་ལུགས་མཁན་རྒྱལ་ཁབ་མཉམ་མི་ཆེ་དེ་རྩོན་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་མི་སེར་སྟེན་ལུགས་ཀྱི་སྲིད་ཡོད་པ་ལ་སྟེན་ལྟར་སྟབས། ཐུགས་སྐྱེད་ཆེན་པོས་ཚོགས་འདུ་དེའི་ཚོགས་དུས་པལ་ཆེ་བར་བོད་དོན་བཀོ་གྲངས་གནང་སྟེ། རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་དུ་བཙན་འཇུག་གིས་མི་སེར་སྟེན་ལུགས་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ངན་པ་ལག་ལེན་བསྟར་བ་དང་། བོད་མི་རྣམས་ལ་བཙན་གནོན་མནར་གཙོད་བཏང་སྟེ། བོད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གིས་གཙོས་པའི་སྲོད་བཅུད་གཏོར་བཙོན་བྱེད་པའི་བྱ་སྲོད་ལ་ངོ་རྒོལ་དང་སྐྱོན་བཟོད་བྱས་ཤིང་། བོད་མིའི་བདེན་དོན་གྱི་འཐབ་ཚེད་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་སྤྱི་མོས་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཚོགས་འདུ་གོ་སྐོར་རྒྱལ་ཁབ་འགའི་འཐུས་མི་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་སྐར་མ་སུ་རིར་ཆེད་བཙན་གྱིས་བར་ལམ་ཀྱི་རྒྱ་དམར་རིམ་རྣམས་བཀའ་འདྲི་དང་། བོད་མིའི་གནས་སྐྱེད་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ། བོད་མི་དམངས་ལ་རང་ཐུག་རང་གཙོ་བོ་ཐོབ་ཐབས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྟེན་ལྷོ། བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རྣམས་རང་རང་སོ་སོའི་གཞུང་དང་མི་དམངས་ལ་ལུས་ཏེ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་པའི་འབད་བཙོན་ལུ་རྒྱ་ཁབ་ལེན་ལུས།

ཡིན་ནའང་། བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བཟང་སྤོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཡོང་རྒྱུ་ལྟོགས་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ལ་འཛོན་པའི་སྲིད་ཇུས་ཉེན་རྲེ་བཞིན་རྗེ་སྟུག་རྗེ་དམ་དུ་འགྲོ་བྱས་ལ་གཟིགས་ཏེ། སྲིད་ཚོན་ནི་དུ་སུ་མཚོགས་གིས། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་ལ་ལ་གསར་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་སྲིར་ལོག་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་ཚེས་རྒྱག་མི་རུང་ཁར། ལུས་ལུགས་ལྡན་པའི་བཙན་ཕྱོད་སློབ་འཇུགས་ཤིག་གསར་སྐྱེན་ཡོང་བའི་འབད་བཙོན་བྱ་དགོས། ལོ་སྐབས་འོས་འཚམ་ཞིག་སྐབས་འཕྲལ་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་སྟེ། རང་

ཉིད་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་སྣང་བོད་འདུགས་སྐྱེན་བྱས་ཚོགས་ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཟིགས་ཀྱང་རིང་བོའི་བསམ་འཆར་ལ་ཐུགས་སྐྱོང་
བྱང་འདུག

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོའི་ཟླ་༧ པར་རྒྱལ་ཁབ་ལྷ་བཙུ་ལྷག་གི་ཁྲིམས་ལུགས་མཁམ་མང་ལྷན་འཛོམས་ཀྱིས། རྒྱལ་སྤྱིའི་
ཁྲིམས་དོན་མཁམ་པའི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་དུས་རབས་འདིའི་འགོ་སྟོན་གྱི་ཆེང་ས་ཡིག་ཁག་ལ་དོན་ཞིབ་བྱས་ཁོངས་སུ། རྒྱ་དམར་
ཀྱིས་བཙན་འཇུག་མ་བྱས་ལོང་གི་བོད་ནི་རང་བཙན་གཙང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། བྱོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཙུ་བདུན་
ནི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཆེང་ས་ཡིག་ཅིག་མིན་པའི་མཇུག་བསྐྱོམས་གསལ་བསྐྱུགས་གནང་།

ཚོགས་འདུ་མཇུག་སྒྲིལ་རྗེས་ཚོགས་གཙོ་སྐྱེ་ཞབས་བྱར་བོ་དུམ། ཀྱི་ཀོམ་ཏུ་སེ་སོགས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོའི་སྐུ་དུང་དུ་
ཆེད་བཙར་གྱིས་ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་ལ་བཀའ་མོལ་དང་། བོད་ནང་རྒྱ་དམར་གྱིས་ཡང་བའི་དམར་གསོད་དང་
མནར་གཙོད་ཅི་བཏང་དང་བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ངོ་སྟོན་བྱེད་ཆེད། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ ལོར་སུད་སིའི་རྒྱལ་ས་ཇི་ཞེ་ཕར་
སྐྱེས་ཀྱི་དྲི་དོན་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་ལ་ཞེས་པ་དང་། སྐྱེས་ཀྱི་དང་། རྒྱ་ནག་མི་མང་དམངས་གཙོ་ཡུལ་ཞེས་པའི་དཔེ་དབུ་
གཉིས་ཀྱང་དཔར་འགྲེམས་བྱས་ཏེ། རྒྱ་དམར་སྲིད་གཞུང་དེ་འཛམ་གླིང་འགོ་བའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲུབ་གསལ་བསྐྱུགས་
(Universal Declaration of Human Rights) ནང་གསལ་དོན་ཚན་བཙུ་དུག་ལ་འགལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་མི་རིགས་
ཙུ་མེད་བཟོ་བའི་སྲིད་ཇུས་ལག་ལེན་བསྟར་འདུག་པའི་མཐའ་བསྐྱོམས་གསལ་བསྐྱུགས་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོའི་ཟླ་༡༡ པའི་ནང་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དོན་རྗེ་གདན་སོགས་ནང་བའི་གནས་ཚུན་ཁག་ལ་གནས་གཟིགས་
དང་སྐྱགས་རྟི་ལེར་སྲིད་སློན་ཞེ་རུ་མཚོགས་ལ་མཇུག་འཕྲད་གནང་ཞིང་། སྲིད་སློན་ཞེ་རུའི་བཀའ་ཁྲོལ་མ་ཐོབ་བཞིན་དུ་བོད་བཙན་
བྱོལ་གཞུང་བསྐྱར་འཇུགས་དང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་ལུ་གཞུགས་བྱས་པ་བཙུག་གིས་ཞེ་རུའི་དགོངས་གཞི་
ལ་ཕོག་ཐུག་བྱང་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟ་ནའང་། མཇུག་འཕྲད་སྐབས་ཞལ་རས་འཇུག་གིས་ཁོངས་ཏེ་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཚམ་
འདྲི་ལུས་ཐོག་ ལ་རྒྱལ་དབང་མཚོགས་གི་དགོངས་བཞེད་ལ་ཐོག་མའི་གྲུབ་འབྲས་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་མཉམ་ཚོར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་
ནམ་འགྲུར་དོན་པོ་བསྟན་འདུག

དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོའི་རྒྱ་གར་ནག་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༥ པའི་ནང་ལ་རྒྱལ་བ་
རིན་པོ་ཆེ་སྲིད་སློན་མཚོགས་ལ་ཡང་བསྐྱར་མཇུག་འཕྲད་གནང་སྐབས། རྒྱ་ནག་དང་དམག་འཁྲུག་བྱུང་བ་དེར་སྲིད་སློན་ཞེ་རུ་
སློ་ཕམ་དང་། དེ་སྤྱོད་གིས་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་སློན་གྲོའུ་ལ་ཡིད་ཆེས་གནང་ཐལ་ཤོར་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་གནས་སྟངས་ལ་ཚོད་
དཔག་གནང་ཉེས་ཀྱིས་ནོར་འཁྲུལ་ཚབས་ཆེན་བྱུང་བར་ཐུགས་འགྲོད་ཆེ་བའི་ནམ་འགྲུར་མངོན་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཁོང་གིས་
རྒྱ་དམར་ལ་འཛིན་པའི་སྲིད་ཇུས་བསྐྱར་བཙན་དང་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱལ་རོགས་ཅི་དགོས་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་ཡོད་ཚོད་ཀྱང་། མཇུག་
འཕྲད་གནང་ནས་བདུན་ཕྱག་གཉིས་རྗེས་གང་ཉིད་སྐྱེ་ཚེ་མ་བརྟན་སྐབས་ཁོང་ལ་རྒྱ་དམར་གྱིས་གསར་དུ་སྐྱེད་པའི་ལམ་གསར་
དེར་གར་སྐྱོད་གནང་བའི་ཁོམ་ལོང་བྱུང་མེད་པ་རེད།

རྒྱ་གར་དུ་དབྱེན་རིས་མི་སེར་སྐྱེལ་བའི་སྲིད་ཇུས་ལག་ལེན་བྱས་པའི་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་ལྷག་གི་དུས་ཡུན་ནང་། རྒྱ་

གར་མི་དམངས་ཀྱིས་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདག་དབང་རྩྱུང་ལེན་བྱེད་ཆེད་ཞི་དྲག་གི་ལས་འགུལ་མཐའ་ཡས་པ་སྤེལ་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧ ལོར་དབྱིན་ཇིའི་ལག་ནས་རང་བཅོན་ཐོབ་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡།༡༩༥༣ ལོར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཐངས་དང་བོད་ནང་ནེ་རུས་དབུ་ཁྲིད་པའི་ཀང་རི་སི་ཚོགས་པར་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་པ་ནས་བཟུང་། བཟོ་ཞིང་ལས་རིགས་མཐའ་དག་རྒྱ་བརྒྱུད་དང་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བའི་གནས་ཚད་གོང་མཐོར་གཏོང་བའི་ལོ་ལྗོངས་འཆར་གཞི་དང་བོ་ལག་བརྒྱུས་བྱས་པ་དང་བརྒྱུན། ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་བོས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་རོགས་རམ་ཐོབ་ཅིང་། བཟོ་ཞིང་ལས་རིགས་ཀྱི་ཐོན་བརྒྱུད་མགྲོགས་མཉམ་པར་འབྲེལ་རྒྱས་སུ་འགོ་ཁྲུན་གྲང་། དབྱིན་ཇིས་རྒྱ་གར་ལ་རང་བཅོན་སྲོད་སྐབས་ཁ་ཆེ་ཤོག་ཁག་ནམས་ཀྱིས་ཁ་ཆེ་གཙང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ལོགས་སུ་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ་ལྟར། སྤར་གྱི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་དེ་བྱང་ཤར་དང་རུབ་བྱང་གཉིས་སུ་གྱེས་ཏེ་བྱང་ཤར་དུ་ཉིན་དུ་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་གར་དང་། རུབ་བྱང་ཁུལ་དུ་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་ཁབ་པ་གི་སི་ཐན་གསར་དུ་བཙུགས་པ་དེས་ཉིན་དུ་དང་ཁ་ཆེའི་མི་དམངས་ས་ཡ་མང་བོ་རང་རང་ཡུལ་དུ་གནས་སྤོ་བྱ་དགོས་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་བདེ་བ་གསལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

རྒྱ་གར་སྲིད་གཞུང་རྒྱལ་སྤྱིའི་དཀའ་རྙོག་ནང་འཇུག་པར་དོགས་ནས་དམར་ཤོག་དང་དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་པར་གྱི་གྲང་དམག་ནང་མི་ཞུགས་པའི་སྲིད་ཇུས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་མ་ཟད། རྩོམ་གྱི་ཡིའི་མནའ་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་ཁོངས་སུ་འདུལ་ཞུགས་བྱས་མེད། དེ་ནི་རང་བཅོན་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་གར་སྲིད་གཞུང་ལ་ནང་ཁུལ་གྱི་དཀའ་རྙོག་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་། དཀའ་རྙོག་དེ་དག་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་ཆེད་དཀའ་རྙོག་འཕམ་མ་ཉེ། རྒྱལ་སྤྱིའི་དཀའ་རྙོག་ལ་གཡོལ་ཐབས་བྱེད་པའི་སྲིད་ཇུས་ལག་ལེན་བྱས་པ་མཐོང་བུལ། (World book I -volume10, p.132-133)

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༣༥ ཉིན་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་མ་སུ་རིར་བསྐྱུལ་པའི་བཅོན་ཤོལ་བོད་གཞུང་གསར་འཛུགས་གསལ་བསྐྱགས་དང་བོད་དོན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་ཞུ་གཏུགས་ཀྱིས་མཉམ་བུད་བོད་རང་དབང་རང་བཅོན་བཙོན་ལེན་བྱེད་པའི་ལམ་སྤྱོད་དེས་སྲིད་ཚོན་ནེ་རུས་དབུ་ཁྲིད་པའི་རྒྱ་གར་སྲིད་གཞུང་ལ་མཛད་དཀར་གཏད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། རྒྱ་གར་རང་གི་ཕྱི་འབྲེལ་ཁེ་ཕན་དང་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞོན་ཤུགས་འོག ལ་གོང་ས་ལ་དུ་ལའི་ཟླ་མས་དབུ་ཁྲིད་པའི་བཅོན་ཤོལ་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོས་ལེན་མེད་ཚུལ་གསལ་བསྐྱགས་བྱས་པར་བརྟེན། ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་པའི་གཞིས་ཀྱིས་བོད་མི་ཡོངས་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ཐུགས་སྐྱང་ཅན་ཚང་མར་ཐུགས་པམ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད། རྒྱ་གར་དང་དབྱིན་ཇི་སྲིད་གཞུང་གཉིས་ནི་ཉེ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ནང་བོད་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་དང་རྒྱུས་མངའ་ཆེ་ཤོས་ཆགས་ཡོད་ནའང་། རང་གི་སྐབས་འབྲེལ་ཁེ་ཕན་ཁོ་ནར་རེ་རྩོམ་གྱིས་བོད་དོན་ལ་བདེན་རྒྱབ་མ་བྱས་པའི་དོན་རྒྱུན་དེས་སྐབས་དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་བོད་དོན་ལ་གཞུང་འབྲེལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ཐུགས་གཞོན་ཡོང་རྒྱུར་ཐུགས་རྒྱུན་ངན་པ་ཞིག་ཐེབས་ཡོད།

རྒྱ་གར་ནི་སྤྱི་ལོ་ཉི་ཤེས་བོད་དང་འབྲེལ་ལམ་དམ་ཟབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་དམར་བོད་དུ་མ་སྤེལ་སྤོན་རྒྱལ་ས་ལྟ་ས་དང་། གཞིས་རྩེ་སོགས་སུ་གཞུང་གི་སྐྱེ་ཚབ་བཅའ་རྒྱུད་དང་། བོད་གཞུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་བོད་དུ་སྤྱོད་ཁང་དང་། ཏར་འཕྲིན་གྱི་ལས་རིགས། གཞུང་འབྲེལ་ས་ཚོགས་སོགས་གཉིས་པན་གྱི་ལས་གཞི་མང་པོ་ཞིག་སྤེལ་བཞིན་ཡོད་ནའང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོ་ནས་བཟུང་རྒྱ་ནག་དང་ཞི་འགྲིགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་བཟུང་སྟེ་བོད་དོན་ཐོག་ཐེ་ཇུས་ཐུགས་ཆེར་མི་བྱེད་པའི་སྲིད་ཇུས་

ལག་བསྟར་གྱིས་བོད་དུ་ཡོད་པའི་ལས་གཞི་དང་ས་ཚོགས་ཁག་གི་ལྷན་འཇུག་གིས་འཇུག་གིས་པ་དང་། རྒྱ་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་རྒྱ་དམར་དང་རྒྱ་དམར་དུ་ས་མཚམས་སྐོར་ཟིན་བྱིས་དོན་ཚན་ལྟུང་(Panch Sheel Memorandum) ཞེས་པར་མཚན་རྟགས་བཀོད་དེ་རྒྱ་དམར་དང་འབྲེལ་ལམ་མེ་བཟང་དུ་གཏོང་བའི་རེ་འདུན་ཡོད་ནའང་། མིང་རྒྱས་དེའི་མཇུག་འབྲས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཅམ་མིན་པར་རྒྱ་གར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལའང་ཉེན་ཁ་བཟོས་ཡོད་ཚུལ་རྒྱ་གར་གྱི་མིང་དོན་པ་ཁག་ཅིག་གིས་དབུས་གཞུང་ལ་སློང་སློང་དང་སྒྲིན་བརྒྱུད་ཐེངས་མང་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། མིང་སྒྲིན་ནི་རུ་མཚོག་གི་སྐྱེ་ཆའི་མཇུག་དུའང་ཐུགས་འགྲོད་ཆེ་ཤོས་ཞིག་དུ་གྱུར་པའི་བཤད་ཚུལ་བྱུང་ཡོད།

དོན་དངོས་ཐོག་བཅན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་མིང་རྒྱས་ལ་སྒྲིན་བརྒྱུད་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དུ་རང་བཅོན་སྤྱད་གསའི་ལས་འགུལ་མི་ལྟར་སྤེལ་ནའང་། བོད་མིའི་བདེན་དོན་འབྲེལ་ཚུངས་ལ་བཀག་རྒྱ་དང་ཚོད་འཛིན་བྱས་མེད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་གཞུང་རང་གི་མིང་དོན་གྱི་ལྟ་བུ་དེ་བོད་མིར་བཅོན་འགོལ་མི་གནང་བའི་གནས་ཚུལ་བཅས་ཞིབ་གསལ་གཟིགས་པས། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཐུགས་སུ་ཐེངས་དང་བོར་དམངས་གཙོའི་དོན་སྤྱིར་ལ་ངེས་ཤེས་ཟབ་མོ་ཞིག་སྐྱེས་འདུག།

བོད་དོན་ཐོག་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དེ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གལ་འགངས་ཞིག་དུ་ཆེ་བ་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་འབྲེལ་ལམ་སྐྱོར་ཚོགས་བརྒྱུད་དེ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་མིང་འཛིན་དང་། མིང་སྒྲིན། དབུས་དང་ས་གནས་མི་འབྲུས། མིང་དོན་མཁས་པ་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་གང་སར་འབྲེལ་ལམ་གསར་འཇུགས་དང་བཀའ་བསྐྱེད་མཇུག་པའི་འབྲས་བུར། རྒྱ་ལོ་༡༩༥༥ ལོའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བོད་དོན་གྲོས་ཚོད་སྐབས་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ཀྱང་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་འོས་ཤོག་འཕངས་འདུག།

བདེན་རྒྱབ་འཚོལ་བའི་རེ་འབོད།

རྒྱ་ལོ་༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༡༡ རང་ཀ་ལྷུག་བོད་མིའི་བདེ་དོན་ཚོགས་པ་བརྒྱུད་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་དང་། མི་དམངས་འབྲུས་མི་ཐུན་མོང་གིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་བོད་དུ་རྒྱ་ནག་གི་བཅོན་འཇུག་བྱས་པ་འགོག་སྡོམ་དགོས་པའི་ཞུ་བ་དུགས་བྱས་པར་དོན་ཕན་གང་ཡང་མ་བྱུང་ཐོག་བཅོན་དབང་འོག་བཞག་པའི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་སྟུག་ཁྲུང་མི་ཞུ་ཐབས་མེད་བྱུང་ཡང་། རྒྱ་ལོ་༡༩༥༥ ལོ་ནས་བཟུང་རྒྱ་གཞུང་རང་གིས་གྲོས་དོན་ལ་ཅེས་མེད་ཀྱིས་བོད་ཡུལ་དུ་དམར་པོའི་ལས་འགུལ་བཅོན་སྤེལ་བྱས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས། རྒྱ་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱལ་སྐྱོད་ལ་གཙོས་པའི་བོད་ཡོངས་སུ་ཞི་ཚོལ་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་དུག་གཞན་བྱས་པར་བརྟེན་བོད་རྒྱ་ཞི་མཐུན་གྱི་རེ་ཐུགས་ཐོར་ཞིག་དུ་སོང་བ་རེད།

གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་པ་དེས་བོད་ཀྱི་བདག་དབང་རྒྱ་མིར་ཅེས་སློབ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ནའང་། དམག་འབྲུག་ཕམ་ཉེས་བྱུང་རྗེས་ཕན་ཚུན་ཆེངས་ཡིག་འཛོག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་ལྟར། གལ་ཏེ་ཆེངས་ཡིག་གི་འབྲུད་དོན་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འགལ་འདས་བྱུང་ཆེ་ཕྱོགས་གཞན་དེས་ཆེངས་ཡིག་དེ་བྲིམས་ཐོག་ནས་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པའི་

ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཐོག། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཅོན་འགྲེལ་བྱས་པའི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བརྒྱ་བདུན་ཟེར་བ་དེ་རྒྱ་གཞུང་རང་གིས་
བཅུ་ལ་བཞག་བཏང་སྟེ། བོད་མི་རིགས་དང་བཅས་པ་ཙུ་མེད་གཏོང་བའི་བྱེད་སྲིད་ལག་བརླར་བྱས་ཀྱི་ཉེ་ལོ་༡༩༥༥ ནང་
༡༩༥༥ལོ་ནས་མདོ་སྨད་རྣམས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ནས་བརྒྱུད་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་རྒྱ་མི་དོན་དང་འོས་ལངས་ལ་བྲིམས་འགལ་དྲག་གནོན་
ཚད་མེད་བྱས་པ་སོགས་རྒྱ་ནག་གི་བྱེད་སྲིད་དེ་དག་གིས་བོད་ཐོག་བྲིམས་མཐུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་གང་ཡང་འབྱུང་མི་ཐུབ་པ་དང་།
རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་ལུགས་ལའང་ཕྱི་མེད་དོན་རོལ་བཏང་གཞིས། མ་སྲུ་རིར་འབྱོར་རྗེས་སྤྱི་ཟླ་༦ ཚེས་༡༠ ཉིན་ལྷ་མོ་བ་
རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་བྲལ་སྐུ་ལ་དོན་དང་། ངའི་གཞུང་གིས་ཞི་འཇམ་དང་བདེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འགྲིགས་མཐུན་བྱ་རྒྱུ་ལོ་འདུན་
བཏོན་པར་ད་བར་ལ་ལན་མ་བྱས་པར་བརྟེན། འཇམ་གྱིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལྷན་འཛོམས་སྐབས་བོད་དོན་ཐོག་ཐུགས་
རྒྱུད་རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་བྱེད་བྱུང་། རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་།

སྐབས་དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་བོད་དོན་སྐྱོང་དང་རྒྱལ་སྤྱིར་བཏུས་ཆེར་བྱུང་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱ་ཀྱི་གཅིག་ཅིག་ དེ་ལྟར་
བོད་དང་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་ཐུན་བྱ་ཡོད་པའི་དབྱིན་ཇི་དང་རྒྱ་གར་གྱིས་བོད་དོན་ལ་ཐེ་བུས་བྱེད་འདོད་མེད་ཅིང་། རྒྱ་
དམར་གྱི་བྱེད་སྲིད་ལ་ནམ་འགྱུར་བྱུགས་ཆེར་མ་བརྟུན་བ་དེས། རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ལ་བཅོན་འཇུག་བྱེད་པའི་སྒོ་སྤྱོད་པའི་
ཆེར་གྱུར་ཡོད་ཅིང་། ཨ་ཕི་རི་ཀ་དང་། རྒྱ་དབྱིས་ཨ་མེ་རི་ཀ། ཨ་མི་ཡ་གྱིང་ཆེན་ཆེན་བཅས་སུ་ཨ་རི་དང་། ཡུ་རོལ་སློབས་
ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མི་སེར་སྤེལ་ཡུལ་གང་སར་རང་དབང་ཚོད་ལེན་གྱི་ལས་འགུལ་རྒྱ་བྱེད་འགོ་བཞེས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐབས་
དེར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་དོན་ཐོག་མདོན་གསལ་ཐེ་བུས་བྱ་རྒྱུར་དོགས་གནས་བྱེད་པའི་ལོ་སྐབས་དང་བརྟུན། རྒྱ་
དམར་གྱིས་བོད་དུ་བཅོན་འཇུག་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་ལག་བརླར་སྤར་ལས་བདེ་བ་བྱུང་ཡོད་(ཁག་གིས་བོད་ལ་བརྗོད་པ། ཐོག་གངས་
༡ ནས་༩ བར་) པ་དང་། རྒྱ་མཚན་གཞན་ཞིག་ནི་བོད་དང་། རྒྱ་ནག་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ཁོངས་
སུ་འཇུག་ཐུབ་མེད་ཅིང་། ཨ་རི་སོགས་སློབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གང་དམག་གི་འགན་བརླར་ནང་ཚུད་པས་སློབས་བྱུགས་ཟད་
གྲོན་ཆེ་བ་དང་། བོད་དོན་ཐོག་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཐེ་བུས་བྱེད་རྒྱུ་ལོ་འདུན་པ་ཏ་ཅང་ཉག་པ་བ་དེ་ལྟར་འདུག་པར་བོད་ནང་
གི་རྒྱ་དྲག་གནས་སྤངས་དང་། མ་འོངས་པའི་མིག་རྒྱུང་རིང་པོར་དགོངས་བཞེས་མཛད་དེ། རྒྱ་ལོ་༡༩༥༩ ཟླ་༩ ཚེས་༩
ཉིན་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་གསར་བ་ནས་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་ཇག་ཏ་མེ་ཤོར་(UN Secretary General Dag
Hammarshjold)ལ་མཚན་འཁོད་སྟན་ལུ་ཐུལ་ཏེ་བོད་དོན་ལུ་གཏུགས་གནང་འགོ་བཙུགས།

རྒྱ་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༡༠ པའི་ཚེས་༡༡ ཉིན། རྒྱའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་དང་། ས་འདུ་རིན་ཆེན་གཉིས་བོད་
གཞུང་གི་སྤྱི་ཚབ་གནང་སྟེ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱ་པའི་ཐོག་ཚོགས་བཅར་ལུས་གིང་། ཨེར་
ལཱ་དང་། མ་ལ་མེ་ཡ་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་བརྒྱུད་བོད་དོན་སྟན་ལུ་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཐུལ་བ་ལྟར་བརྒྱུད་
མར་ཉིན་གསུམ་རིང་བོད་དོན་གྲོས་བརྒྱུར་བྱས་ཏེ་རྒྱ་དམར་གྱིས་ཡོངས་བྲལ་གསལ་བསྐྱགས་ཀྱི་འགོ་བཞེས་ཐོབ་ཐང་དང་། མཉམ་
སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཙུ་བྲིམས་ནང་གསལ་བའི་གཞི་ཚུའི་འགོ་བཞེས་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་དབང་ལ་བརྩེ་འཛོག་ བོད་ཀྱི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་དང་། རིག་གཞུང་གི་གནས་སྤངས་ལ་བརྩེ་འཛོག་བྱ་དགོས་ཞེས་མང་མོས་གྲོས་ཚོད་བཞག་ཐུབ་པ་བྱུང་།

བ་དང་། ཐེངས་འདིའི་གྲོས་ཚུན་ལ་རྒྱུ་སྐྱོར་གྱི་ཁོངས་སུ་ཨར་ཅུན་ཏེ་ན་དང་། ཨོ་སེ་ཏེ་ལེ་ལ། ལྷོ་ལི་སྟེ་ལ།
སྟེ་རི་ལོ་ལ། ཁེ་ན་། ཅི་ལི། རྒྱ་ནག་གོ་མིན་ཏང་མོགས་ཚོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་བཞི་བཅུ་ཞེ་སྟེ་དང་། རོ་ལོ་ལ་གྱི་ཁོངས་སུ་ཨལ་
ཡུ་ཞེ་ལ་དང་། རོ་མན་ཞེ་ལ། རུ་ཤི་ལ་མོགས་ཚོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་དགུ། བར་བཞུགས་གྱི་ཁོངས་སུ་ཨལ་ལུ་ཞེ་སེ་ཐན་དང་།
སྟེ་ལ་ཇམ། བ་རན་སི། རྒྱ་གར། བལ་ཡུལ་མོགས་ཚོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་ཉེར་དྲུག་གྱི་སྟེ་དང་།

དེ་ནི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་དོན་ཐོག་བཞག་པའི་གྲོས་ཚུན་ཐོག་མ་ཡིན་སྟབས། རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚུན་དེར་
རྒྱ་གཞུང་གིས་བཙེ་འཛོག་བྱས་ཏེ་བོད་པའི་ཐུགས་རེ་དང་། ལྷན་འབྲེལ་གྱི་ཐུགས་སྟོབས་ཆེར་བསྐྱེད་ལྷོ་བྱ་བྱུང་མོད། ལྷན་འབྲེལ་
དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་སྟན་ལྷུ་ཡང་རྒྱལ་ཚོགས་ནང་སྟེབས་མེད་པ་དང་། ཚོགས་ཞུགས་རྒྱལ་
ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གསལ་ལོགས་མ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེས། དོན་དངོས་ཐོག་གྲོས་ཚུན་དེས་བྲིམས་འགལ་
གྱི་བྱ་སྤྱོད་མཚམས་འཛོག་དང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བདག་དབང་སྐྱར་གསོའི་ལས་དོན་ཐད་མངོན་གསལ་གྱི་རྣམས་པ་གང་ཡང་ཐོན་
ཐུབ་མེད་ནའང་། རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་བོད་དོན་ལ་རྒྱུ་སྐྱོར་བྱས་པ་དེས་འཛམ་གླིང་འདིར་ཞི་བདེ་དང་དང་བདེན་ལ་རྒྱུ་སྐྱོར་
ཡོད་པའི་མཚོན་རྟགས་ཡིན་པ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ནི་དཀའ་སྤྲུལ་མྱོང་བའི་ཡུལ་ཁག་གི་རེ་སྟོན་གྱི་ཡུལ་ཙམ་
དུ་མ་ཟད། འཛམ་གླིང་སྟེང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མའི་བདེ་སྤྱུག་ལྷུ་སའི་སྟེང་སྟེགས་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པ་མཚོན་ཡོད།

འོན་ཀྱང་། བོད་ནང་དུ་བཅོན་གཞོན་དང་དམ་བསྐྱེད་ཞེ་འཇམ་ཡོང་རྒྱ་བཟོ་ཞེ་ག ༥ དུང་སུ་མཐུན་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་
སུས་ཐོག་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱུང་འབྲེལ་ནང་མིག་སྐྱར་བོད་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེས་ལྟེ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་ལོག་སྤྱོད་པ་ཁག་ཅིག་གིས་
བཀག་བཀོད་རྒྱུ་འཛོག་གྱི་ཞིབ་བྱས་ལམ་ལུགས་རོ་ལངས་རྒྱུ་ཆེད་བསྐྱེད་སྐྱོད་ཚུལ་དང་། དེར་བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ཀྱིས་
མཐའ་གཅིག་དུ་རོ་ལོ་ལ་བྱས་རྒྱུ་ལམ་སྟོང་མ་བྱུང་ཚུལ། ཏུ་ལའི་བླ་མ་ནི་ལོག་སྤྱོད་ཤོག་ཁག་གིས་རྒྱ་གར་དུ་བཅོན་འབྲིང་བྱས་
ཤིང་། ཉེ་སྔོན་ཉེ་ཇི་སྐྱར་དུ་ཏུ་ལའི་བླ་མས་གནང་བའི་གསལ་བསྐྱེད་དེ་ནི་ལོག་སྤྱོད་པའི་འཛོགས་བསྐྱེད་ལོག་བྱུང་བ་ཡིན་ཚུལ་
དང་། ཏུ་ལོ་བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་རྣམས་བོད་ཀྱི་བདག་པོ་རོ་མར་གྱུར་ཡོད་ཚུལ་སོགས་བདེན་རྒྱུ་གོ་སྟོན་པའི་ཉམ་བཤད་
ཉེན་མཚན་དུས་དྲུག་དུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་གྱི་བཞུགས་ཀྱི་བཞུགས་པར་བཞེན། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་
གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་མང་པོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྟེང་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཇི་བཞིན་ཤེས་ཉེན་དང་རྒྱུ་སྐྱོར་ཡོང་བའི་བཀའ་བཀའ་བསྐྱེད་
མཛད་ཅིང་། རྒྱ་ལོ་༡༩༦༠ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༡ ཉེན་རྟེན་རམ་ས་ལ་ཡུལ་བའི་མཚན་འཁོད་སྟན་ལྷུ་དང་། ཡང་བསྐྱར་ལོ་དེའི་
ཟླ་༩ ཚེས་༡༩ ཉེན་རྟེན་རམ་ས་ནས་དོན་ཚན་སོ་བདུན་ཅན་གྱི་མཚན་འཁོད་སྟན་ལྷུ། རྒྱ་ལོ་༡༩༦༡ ལོའི་ཟླ་༡ ཚེས་༡༡ ཉེན་
རྟེན་རམ་ས་ལ་ནས་ཡུལ་བའི་མཚན་འཁོད་སྟན་ལྷུ་བཅས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་ཡུལ་བས་མཚོན་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་མང་
པོར་རོགས་རམ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཐེངས་མང་མཛད་འབྲས་སུ། རྒྱ་ལོ་༡༩༦༣ ལོར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་སྐྱོར་
གྲོས་ཚུན་ཐེངས་གཉིས་པ་བཞག་པ་དང་། (རྒྱུ་མཁོའི་བོད་གནས་ལག་དེབ། བོག་ངོས་༡༦༤) དེ་རྗེས་རྒྱ་ལོ་༡༩༦༥ ལོར་ཐེ་ལེ་ཏེ་
དང་། ཐེ་ལི་པེ་ན། ལུ་ར་ཐ། ཨེར་ལེ་ཏ། ཞེ་ཀ་ར་ག་སོགས་ཀྱིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་བོད་དོན་
བསྐྱེད་ཞིབ་བྱ་དགོས་པའི་གྲོས་གཞི་བཏོན་པ་བརྒྱུད་བོད་དོན་སྐྱོར་གྲོས་ཚུན་ཐེངས་གསུམ་པར་དོན་ཚན་ལྷུ་བཞག་ཡོད་པའི་ནང་།

པོད་ནང་རྒྱ་མིས་དབང་བསྐྱར་ལོག་པོད་མིའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གིས་གཙོས་པའི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དོན་རྐྱེན་ལོག་ཏེ་
བ་མཚམས་འཛིན་དགོས་ཀྱི་དང་། ཚོགས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མས་གྲོས་ཚད་ཀྱི་དགོངས་དོན་འགྲུབ་ཆེད་རང་རྣམས་ཇི་ཡོད་ཀྱིས་
འབད་ཚེ་ལྟེན་དགོས་པའི་འབོད་བསྐྱུལ་བྱས་ཡོད།

ལོ་རབས་བདུན་ཅུ་བའི་ནང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིད་དུ་ལྷོ་རྒྱ་ལྷུ་གུ་སྤྱི་དོན་གནས་སྤངས་དང་། ལུ་རུ་སུ་དང་།
ཨ་རབ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནང་ཡོད་པའི་མི་རིགས་དབར་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྤངས། ལྷོ་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་མི་རིགས་དཀར་
ནག་དབར་གྱི་ཐོབ་དབང་གི་ཚད་ལྡན་མོགས་སྤྱི་དོན་གྱི་དཀའ་ལྷོག་རིམ་པར་བྱུང་ཞིང་། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་
ནས་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ནང་གི་བྱེད་སྤྱོད་དེ་ནི་ལྷོ་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་གནས་སྤངས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པར་མངོན་གསལ་གྱིས་
སློན་བརྗོད་བྱས་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དབུས་གྲོས་ཚོགས་ནང་བོད་དོན་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་བོད་
ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྤངས་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་ངོས་ལེན་བྱེད་པར་དབུས་གཞུང་ལ་འབོད་བསྐྱུལ་ཞུས་ཏེ་བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་
ཚུལ་ནམས་རྒྱ་གར་ནང་དང་། འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གསལ་བཤད་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ལཱ་རྒྱུ་མཛད། (རྒྱ་མཐོའི་བོད་གནས་ལག་
དེབ། མོག་ངོས་༡༠༩ དང་༡༩༩༩)

སྤྱི་ལོ་༡༩༧༡ ལོ་ནས་ད་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕྱི་མིའི་བརྒྱུས་ཚོ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་དོན་ཐོག་སྤྱི་
ཐེངས་གསུམ་བཞག་པའི་གྲོས་ཚད་དང་འབོད་བསྐྱུལ་དེ་དག་གིས་བོད་རྒྱའི་དཀའ་ལྷོག་སེལ་རྒྱུར་རྣམས་པ་གང་ཡང་མ་བྱུང་ཐོག་
རྒྱ་དམར་སྤྱི་གཞུང་ལ་སློན་བརྗོད་བྱེད་པ་དང་ཆབ་སྲིད་ཅིག་དེའི་བདག་དབང་ལ་བྲིམས་མཐུན་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་
ཚོགས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་ཚོགས་མིར་བསྐྱོད་པ་སོགས་ལས་ང་ཚོས་མཐོང་བྱུང་པ་ཞིག་ནི། དེ་སྤྱི་བོད་དང་མཛེས་འབྲེལ་ལྡན་པའི་
རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་ཀྱང་བོད་འདི་ལི་གསོན་ཆགས་འཛིན་གི་མཚམས་སུ་གྱུར་སྐབས་ཕྱོགས་མེད་ཁེར་རྒྱུ་དུ་བསྐྱར་ཅིང་། འཛམ་
གླིང་སྤྱི་དོན་ཁོར་ཡུག་ནང་དངོས་ཡོད་ཐོག་དྲང་བདེན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་གོ་ཉོག་ལེན་ཞུས། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་འཕྲལ་
ཁེ་ཕན་སློབ་མ་ཐོངས་ཞིང་། ཆབ་སྲིད་ཁེ་ཚོང་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བའི་ལྷོ་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་སྤྱི་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲལ་ཀྱང་ཡིན་
པ་མཐོང་བྱུང།

ཇི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། རང་ཉིད་རང་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །མགོན་དུ་གྱུར་པ་གཞན་ཉིད་མེད། །ཞེས་པ་ལྟར། ང་ཚོས་
བོད་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ནང་ཞུ་གཏུགས་བྱས་ཏེ་ལོ་ངོ་ལྔ་བརྒྱ་མོང་བའི་ཉམས་སྲིང་ལས། བོད་ཀྱི་དཀའ་
ལྷོག་འདི་མཐར་ཐུག་ན་བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་རྩལ་སྤྲོས་ཀྱིས་བརྩོན་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ལས། རེ་སྤོས་དང་ཁག་དཀྱི་བྱེད་
ས་གཞན་གང་ཡང་མེད་པའི་གནས་སྤངས་གསལ་པོར་མཐོང་བྱུང།

གནམ་ས་གསར་བའི་འཚོ་ཐབས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་རྒྱ་གར་དབུས་སྐྱོབ་གསོ་ཚོགས་པ་(Central Relief Committee)དང་། ཨ་རི་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་སྤྱོད་སྐྱོབ་ཚོགས་པ་(American Emergency Committee for Tibetan Refugees)ཞེས་པའི་རོགས་རམ་ཚོགས་པ། སྲུང་སི་ལན་ཏི་དང་། དབྱིན་ཇི། ཨ་རི། ཨོ་སི་ཏི་རི་ཡ། རིའུ་རྩིས་ལཱ་ཏི་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་མང་བོ་ཞིག་གིས་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་དང་བོད་ལྷན་ཚོའི་སྐྱོབ་སྐྱོང་ཐོག་རོགས་རམ་གནང་བ་དང་། རྩི་ཐོ་ནམ་གཞུང་ནས་ཀྱང་བཟའ་འདྲུའི་རོགས་རམ་གནང་འདུག ལྷག་པར་དུ་རང་བཙན་ཐོབ་ནས་ཅང་མ་འགོར་བའི་རྒྱ་གར་ལ་མཚོན་ན། རང་ཉིད་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་གྲགས་ཆེར་ཡོད་ནའང་། གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀྱིས་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་རོགས་རམ་ཆེན་པོ་གནང་བ་རེད།

བཙན་བྱོལ་དུ་སྐྱེབས་པའི་བོད་མི་རྣམས་ལ་འཚོ་རྟེན་གང་ཡང་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཐོག་གནམ་གཤིས་དང་འབྲོད་བརྟེན་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་། རང་ཡུལ་གཉེན་ཉེ་དང་བྲལ་ཞིང་། རྒྱ་མིའི་ཞི་བྲག་གི་མནར་གཙོད་འོག་ལུས་སེམས་གཉིས་ཆ་ལ་སོས་དཀའ་བའི་རྣམས་སྐྱོན་ཐོག་ཡོད་སྟབས། ངལ་དུ་བཀྱིས་མནར་བའི་མི་དམངས་ལ་སེམས་གསོ་དང་། ཁོང་ཚོ་མདུན་ལམ་ལ་རེ་ཐག་མ་ཆད་པ་ཞིག་གནང་གལ་ཆེ་བས། ལྗུལ་བ་རེན་པོ་ཆེས་བོད་མི་སྐྱབས་བཙོལ་བའི་བདེ་སྲུག་ལ་དངོས་སུ་གཟེགས་ཞིབ་གནང་རྒྱུར་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་བོད་མིའི་སྤོད་སྐྱར་ཁག་ལ་འཚོམས་གཟིགས་ཡང་ཡང་མཇུག་ཅིང་། (སྤྱི་ལོ་༡༩༦༡ ལོའི་གསུམ་བཅའི་དུས་དྲན་གྱི་མཇུག་སྐོའི་ཐོག།) ཚོས་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན། འདུས་བྱས་མི་ཉུག་མི་བཏན་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་བདེན་དོན་ཡིན་པ་དང་། བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། མིན་ཕྱོགས་ནས་དེར་དུས་འཇུག་གི་མིན་འཐབ་ཚུད་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཅིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཆེན་པོས་རྒྱུང་ཚོས་དང་། མང་པོས་ཉུང་དུ་མནན་པ་ལ་ཉ་ལས་རྒྱ་དང་། རོ་མཚར་ཆེ་རྒྱ་མེད་པར་འོས་ཤིང་མིན་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་ང་ཚོས་དེ་ལ་སློབ་མ་དང་། ཡིད་ལྷུ་མི་བྱ་བར་ཐབས་དང་། མཐུན་རྐྱེན་སྒྲི་སྒྲུ་ཚོགས་ནས་བསྐྱབས་ཏེ་རང་རེའི་སྤྱན་རླབས་ཀྱིས་པའི་རྒྱ་ཆེའི་བོད་མི་རིགས་རྣམས་སྲུག་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་ལས་ལྷན་དུ་གྲོལ་བ་དང་། བདེན་འབྲེལ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རང་དབང་བསྐྱར་དུ་ལོན་པའི་ཐབས་ཚུལ་ལ་ཚང་མས་འབད་བཙོན་སུ་མཐུད་བྱ་དགོས་ཞེས་བོད་མི་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཟབ་མོ་དང་སྐྱར་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཆེ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་དངོས་ལ་བརྟུ་དགོས་ཤིང་། ད་ལྟའི་དོན་དངོས་གནས་ཚུལ་ལ་གདོང་ལེན་གྱིས་སློབ་སྦྱོབས་དང་སེམས་གྲུགས་སྐྱར་ལྷག་བསྐྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་བསྐྱེད་གནང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༦༠ ལོའི་ལོ་འགོར། རྩི་ཕྱོགས་སུ་གཞིས་སྤོད་བྱེད་མི་རྣམས་ཐོག་མར་སྐྱེལ་གོ་བ་དུ་འབྱོར་འཕྲུལ། བོད་མི་ཚོར་ཡོད་པའི་བཙན་དངོས་ནི་སྤོད་གྱུར་དང་ངལ་རྩོལ་ལག་ཆ་ཅམ་ལས་མེད་ཅིང་། ཁོར་ཡུག་ཀྱང་ཏུ་ཤིང་ནགས་དང་ས་ཚོད་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་དབེན་གནས་ཤིག་དུ་སྤོད་དགོས་པ་མཚོང་འཕྲུལ། མང་བོ་ཞིག་ཡིད་སྐྱོ་སྤོ་དུ་ཞིང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་

ཡང་བྱུང་འདུག་ནའང་། རྗེས་ལོར་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་དངོས་ལྷོ་ཕྱོགས་སློབ་གཞི་གསུམ་ལ་འཚམས་གཟིགས་ཆེད་
ཆིབས་བསྐྱར་བསྐྱུངས་ཏེ། དེ་གའི་པོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་མངགས་ཤོ་སྒྲིག་ཞུས་པའི་སྐྱེད་མ་དང་རས་ཀྱིས་མཐུན་བརྒྱབ་པའི་
བཞུགས་གུར་ནང་ཉིན་འགར་བཞུགས་པའི་རིང་། ས་ཁུལ་དེ་དག་ནི་བཤོད་ལམ་རྩུབ་ཅིང་ཤིང་ནགས་ཏ་ཅང་མཐུག་པས། གཞིས་
མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་པའི་ཉམས་སྲོལ་རྣམས་ཤིང་ནགས་མེ་སློབ་བཏང་པའི་ཐལ་རྩལ་གྱིས་གནམ་ས་ཁུལ་ཅིང་། ཤིང་ནགས་
གཙོད་འབྲེག་དང་ས་ཤོ་དོ་སློབ་གི་ངལ་རྩོལ་བསྐྱུད་མར་བྱས་རྒྱུན་ཁུལ་དེའི་པོད་མིའི་གཟུགས་གཞི་ནག་ཅིང་སྐྱམ་པ་བཅས་ཀྱི་
གནས་སྐྱེད་ས་གཟིགས་འཕྲལ་ང་ཚོའི་མདུན་དུ་རེ་བ་ཉལ་གཅིག་ལས་མེད། རེ་བ་ཉལ་གཅིག་དེ་ཙམ་བཞུགས་ལྷོད་རྒྱ་མེད། ད་
རྒྱ་ནང་བཞིན་ཚང་མས་དཀའ་ངལ་འབད་བཅོམ་བྱས་པ་དེར་ཉིན་གཅིག་གཡུར་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཐོགས་ཡོང་ངེས་ཡིན། (བཙན་
བྱོལ་ཁྲིད་ཀྱི་རང་དབང་། ཤོག་གངས་༡༠༠) ཞེས་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་མ་འོངས་ལུང་བཟུན་དང་རྒྱགས་དེ་ཁུལ་གྱི་མི་དམངས་ལ་སེམས་
གསོ་གནང་བ་རེད།

པོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་རྣམས་འཚོ་ཐབས་དང་གནས་ལུལ་ངེས་གཏན་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཆེད། ཕྱི་རྒྱལ་རོགས་
ཚོགས་ཁག་གི་རོགས་རམ་འོག་མི་འབོར་གང་འཚམ་ཅིག་ཁལ་ཏོར་དང་། དེ་རྗེས་སྤོང་སོགས་སུ་གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་རུམ་
གདན་བཟོ་བྲུ་ཁག་དུ་འདེམས་གཏོང་དང་། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་གཟིགས་སྐྱོང་འོག་པོད་མི་བྱོན་འབོར་ཆེ་བ་ཞིག་སོ་ནམ་ཐོན་སྐྱེད་
ཀྱི་གཞིས་ཁག་གསར་འཛུགས་ཆེད་རྒྱ་གར་རྩོ་ཕྱོགས་མའེ་སོར་ཁུལ་དུ་རིམ་གཏོང་གནང་།

པོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་རྣམས་ཁ་འཐོར་དུ་མི་འགོ་བར་སོ་ནམ་གཞིས་སྐྱར་ཁག་དུ་མཉམ་རུབ་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་གལ་
ཆེར་འདུག་པ་མངོན་གཟིགས་ཀྱིས་རྩོ་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་པོད་མི་སུམ་རྣོང་ཙམ་ལ་བཀའ་སློབ་ཐེབས་དོན། རྩོན་འགྲོལ་ཚོས་
བྱ་སྐྱོད་གང་ཅི་པོད་མིའི་མིང་གས་སུ་མ་སོང་བ་ལུལ་མིའི་འདོད་སྣོར་འབབ་ངེས་བྱུང་ཆེད་དུང་ཁུལ་དེར་པོད་མི་འཕར་སྐྱོན་བསྐྱོད་
རྒྱའི་ས་ཆ་ཐོབ་པའི་རེ་བ་ཡོད་གཤིས། དེ་ཅིས་རྩོན་འགྲོལ་པོད་མི་ཚོས་བྱ་སྐྱོད་རྣམས་འགྱུར་བཟང་བོ་ལུལ་གཤིས་དང་མཐུན་
པ་དགོས་པ་དང་། བྱིངས་ནས་ཀྱང་སུ་མཐུན་གཞིས་ཆགས་སུ་འགོ་རྒྱའི་བྲུ་སྒྲིག་དང་ཡིད་འདུན་བྱ་དགོས་ཞེས་ལེགས་ཉེས་
རྒྱང་དོར་གསལ་བའི་བཀའ་ཡི་མངགས་བྱ་དང་བཅས་བསྐྱོབ་སྐྱོངས་གནང་བ་དང་། བཙན་བྱོལ་དུ་འགྲོལ་བའི་བྱ་སྐྱེད་རྣམས་
འཚོ་བཅུད་ཀྱིས་མ་འདང་བས་འཚི་སྐྱོན་ཤིན་དུ་མང་བ་དང་། དེ་དག་ལ་ཤེས་ཡོན་མ་རེག་པའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཆེད། རྒྱ་གར་
གཞུང་ལ་ཞུ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཐོག་མར་བྱ་སྐྱེད་ལྔ་བཅུ་གསར་དུ་རྒྱུགས་པའི་མ་སུ་རི་སློབ་གྲར་གསར་འཛུགས་གནང་།

རྩོ་སའི་ར་མདའ། རྩོ་རམ་ས་ལ།

སྒྲིབ་ལྟ་བུ་གཟིགས་པ་སྐོར་གྱི་སྐྱེ་བའི་མ་སྐྱ་རིམ་འབྱོར་འཕྲུལ། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ལྷ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གཏན་བཞགས་གནང་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་ཞིག་ཏུ་གོ་སྐྱིད་ལྷ་འཆར་ཡོད་ཚུལ་གསན་ནས་ས་ཁྲར་གཟིགས་ཞིབ་མཛད་སྐབས། དེ་ནི་མ་སྐྱ་རིམ་དང་མཚུངས་པའི་རི་གོང་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། མ་སྐྱ་རིམ་སྐྱེ་བའི་མི་མེད་དཔེན་འཇགས་ཀྱི་ཡུལ་མཐའ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ལི་བར་ཉིན་ཕྱི་ལོ་གཅིག་གི་ལམ་ཐག་ཡོད་པ་མཐའ་ཆོད་ཆོད་ཀྱི་ལྷ་ལ་བ་རིམ་དང་འབྲེལ་གཏུགས་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཡུལ་མཐའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུབ་དང་། བོད་མི་རྣམས་འཇོམ་སྐྱོང་མི་དམངས་ཀྱི་མིག་ལམ་ནས་འཇོམ་རྒྱུ་ཡལ་བར་བྱ་ཅིས་མེད་དམ་དགོངས་པའི་དོགས་གཞི་དང་། བྱེད་བབ་དེ་ཅུང་སློབ་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་ཐུགས་འཚུབ་ངང་། རྒྱ་ཆབ་ཞིག་ཆེད་གཏོང་གནང་སྟེ་རྣམས་ལ་རྟོག་ཞིབ་དགོས་པའི་ཐུགས་འདུན་བཏོན་གནས་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བཀའ་འབྲིལ་ཐོབ་སྐབས། བཀའ་བློན་ཀུན་བདེ་སྐྱོང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་སྡེ་ཤུལ་དང་བཅས་རྣམས་ཆེད་ཕེབས་ཞུས་ཤིང་། མ་སྐྱ་རིམ་འོ་མ་ལས་རྣམས་ལ་འོ་མ་ཞིག་ལ་འདུག ཅས་བཀའ་བྱུང་ཀུན་བདེ་སྐྱོང་གིས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམས་འོ་མ་ནས་རྣམས་ལག་རབས་ཀྱི་སྟེན་གསན་ཞུས་དོན་བཞིན་རྣམས་བཞུགས་གནས་སྐོར་གཏན་ཁེལ་ཅིང་། ༡༩༦༠ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༧ ཉིན་མ་སྐྱ་རིམ་ཆེབས་ཐོན་གྱིས་བྱང་ཕྱོགས་པའ་ཇབ་(སྐབས་དེར) མངའ་ཁོངས་རྣམས་ལ་གནས་སྐོས་མཛད།

རྣམས་ལ་ཞི་དེ་སྲ་དེའི་རིས་དབང་བསྐྱར་སྐབས་དཔོན་རིགས་མཐོ་གསུམ་ཁག་ཆ་གཡོལ་བྱེད་སའི་དབྱར་གནས་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟལ་ལ་ས་ཡོངས་ཡང་ཡང་རྒྱག་པས་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་གོང་ཁྲོམ་ཁག་དང་ལམ་ཐག་རིང་བའི་རི་ལྷོ་ལྷོ་གྲོག་ཅིག་ཡིན་སྲིད། བདག་མེད་སྟོང་ལུས་སུ་གྱུར་པའི་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཤིང་ཁང་རྙིང་སོང་ཁ་གསུང་། སྐོར་ཐུགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་གར་ཡུལ་མི་ཉུང་གསལ་གཏན་སྟོན་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་འབོར་མང་བོ་ཡོད་ཚོད་མི་འདུག་ཀྱང་། རྒྱལ་བཅོལ་བཞི་སྐབས་བཅོལ་བ་ཡིན་སྐབས་འདི་དགོས་དེ་མིན་གྱི་གདམས་གསེས་བྱ་ཡུལ་དཀའ་བས། ལྷ་ལ་བ་རིམ་པོ་ཆེ་དང་བོད་གཞུང་དབུས་ལས་ཁྲུངས་མ་ལག་བཅས་རྣམས་སྐོས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཤིང་ཁང་རྙིང་རལ་ཞིག་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་སྐྱ་གཡུར་གྱིས་བྱ་གསོ་ཁང་གསར་འཇུགས་གནང་།

དེ་ནི་སྐབས་བཅོལ་ནང་བོད་མི་རང་གིས་བཅུགས་པའི་སློབ་བྱ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཐུགས་འགན་ཡོངས་རྒྱུགས་སྐྱེའི་གཅེན་མོ་ཆེ་རིང་སློབ་མ་མཚོག་ལ་བཀའ་མངགས་གནང་བ་བཞིན་ལས་ཁྲུང་དང་ལེན་ཞུས་འདུག་ཀྱང་། ལོ་ངོ་གཅིག་གི་ནང་ལ་བྱ་སྐྱུག་ལྷ་བཅུ་ཅོམ་ལས་མི་ཤོང་བའི་བྱ་གསོ་ཁང་དེར་བྱ་སྐྱུག་ལྷ་བཅུ་སྐྱུག་སྐབས་སུངས་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཐུག་གངས་མུ་མཐུད་འཕར་སྟོན་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ནའང་། གངས་འབོར་འཕར་སྟོན་འབྱུང་བའི་བྱ་གྲུ་ཡོངས་རྒྱུགས་ལ་བདག་སྟོང་བྱེད་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཆེ་བས། རྒྱ་རྒྱལ་གྲོགས་པོ་རྣམས་ལ་རོགས་སྐྱོར་ཞུ་བསྐྱུག་གནང་བ་བརྒྱུད་ནས་ཐོག་མར་སྐད་སྲི་གཞུང་གིས་བོད་ཐུག་ཉེས་བརྒྱ་ལེན་པའི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པ་མ་ཟད། ལོ་ན་ཅུང་ཆེ་བའི་སློབ་ཐུག་རྣམས་དེ་གི་སློབ་བྱར་སློབ་འཇུག་ཚོག་པའི་བཀའ་འབྲིལ་དང་འབྲེལ། བོད་མི་ཆེག་སྟོང་སྐད་སྲིར་གཞིས་སྐོར་པའི་ཞལ་བཞེས་ཀྱང་ཐོབ་པ་རེད།

ལྷ་ལ་བ་རིམ་པོ་ཆེ་ཐོག་མར་སྐད་སྐོན་ཞེ་རུར་མཇལ་འཕྲད་སྐབས། བོད་ཀྱི་ཐུན་མིན་ཚོས་རིག་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་

ཐོག་དེང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་ལྡན་པའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་མ་ལག་འཇུགས་ཀྱི་འབྲོག་བསྐྱེད་ལུས་ལྷན་ཞུས་ཐོབ་སྟེ། རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་ཤེས་རིག་སློབ་ཚན་གྱི་ལོ་མ་ལི་(Dr.Shirimali)མཚོག་དང་བཀའ་བསྐྱུར་གྱིས་དབུས་གཞུང་གི་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་འོག་པོ་བོད་སློབ་འཛིན་སློབ་ལྷན་ཚོགས་(Central Tibetan School's Administration)ཞེས་པའི་སྡེ་ཚོན་ཞིག་གསར་འཇུགས་དང་། རྒྱ་གར་བོད་མི་སྐྱབས་བཙུན་པའི་གཞིས་སྐྱར་ཁག་ཏུ་འབྲོག་གྲུ་ལུ་འཇུགས་བྱ་རྒྱུ་དང་། སློབ་གྲོ་དག་གི་འགྲོ་སོང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གར་གཞུང་གིས་ནར་གཏོང་གནང་རྒྱུའི་ཞུས་ཐོབ་པ་ལྟར། ༡༩༦༠ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༩ ཉིན་མ་ལུ་རི་སློབ་གྲོ་དབུ་འབྲེད་གནང་བ་རེད། འདི་ནི་བཙན་ཤྲོལ་བོད་གཞུང་གི་སློབ་གྲོ་དང་བོ་ཡིན་སྐབས་ཡ་ལྷུ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་མཛད་སློབ་ཚེབས་བསྐྱུར་བསྐྱངས་ཏེ་བཀའ་སློབ་བསྐྱེད་དོན།

ང་ཚོར་གནས་ཚུལ་ཐབས་སྐྱབས་འདི་འདྲ་བ་ཡོང་བ་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་རྒྱུ་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི། བོད་རྒྱ་ཚེའི་མི་དམངས་སློབ་ཅི། བོད་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་འཛིན་སློབ་བྱེད་མཁན་ཚོ་ལ་ཡང་དུས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་འདང་བ་མེད་པ་དེ་ལ་ཐུག་ཡོད། འཛམ་གླིང་ནང་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། ཤེས་རིག་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་གང་འདྲ་ཞིག་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ང་ཚོས་ཤེས་མ་ཐུབ་པ་དང་། འཛམ་གླིང་གི་འགྱུར་འགྲོས་དང་བསྐྱེད་ནས་ང་ཚོས་གོ་མ་བུ་སློབ་མ་ཐུབ་པར་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་འདི་དག་འཕྲད་པ་རེད། ཅས་དང་།

ད་སྲིན་ཆད་ང་ཚོས་སྐར་བཞིན་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འབྲེལ་བ་མ་བྱས་པར་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་སྡོད་ཐུབ་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པས། ང་ཚོའི་བྱིས་མཚེས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་། འཛམ་གླིང་དུ་ཁྲུབ་རྒྱ་ཆེ་བོས་དབྱེན་ངོའི་སྐད་ཡིག་ འཛམ་གླིང་གི་ཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་སྐོར། ཚན་རིག་ལ་སོགས་པའི་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་ནམ་གངས་གཙོ་ཆེ་བ་ཚང་མ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་དང་། རང་ཚོས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིག་གཞུང་གི་ནམ་གངས་མང་དག་ཡོད་པ་ནམས་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་དོན་སྤོང་ང་ཚོའི་བོད་སྐད་ཀྱི་གཞི་མི་རབས་གསར་བ་འདི་དག་ཚོས་སྲིད་གཉེས་ལྡན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ལོང་ཐབས་ལ་འབད་བཙོན་བྱེད་དགོས། ཞེས་དང་དེ་བཞིན་སྐྱ་རྗེས་གཞིན་སྐྱེས་ཚོར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཞག་རྩེ་མ་ཡལ་བའི་ཐོག་ ཡ་རབས་གོ་མས་གཤེས་འཇགས་ཐབས་གཙོ་འདོན་བྱེད་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་རི་མ་པར་ཐབས་པ་འདི་དག་ནི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོ་ལམ་སྟོན་དང་རྩ་འཛིན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཟད། འདས་པའི་ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་བོད་གཞུང་གི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་འཕེལ་རྒྱས་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱང་བཀའ་སློབ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཐོག་བསྐྱོད་ཐབས་འབད་བཙོན་བྱས་ཡོད།

དེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་༡༩༦༠ ལོ་ནས་ད་བར་རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་དུ་བོད་མིའི་སློབ་གྲུ་ཁག་ ༤༠ ལྷག་འཇུགས་གཉེར་བྱས་པའི་ནང་སྐྱབས་གངས་༡༦༠༠༠ ལྷག་གིས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མེན་རིག་གནས་དང་། དེང་དུས་ཀྱི་སློབ་ཚན་ཡོངས་རྫོགས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཟད། བོད་སྐད་བརྒྱ་ཆ་༩༥ ཡན་ལ་གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་ཆ་ཚང་སྦྱོང་ཐུབ་ཡོད་པ་དང་། བརྒྱ་ཆ་༥༠ ཡན་ལ་མཐོ་རིམ་དང་། ལག་ཤེས། ཚེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་སྦྱོང་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་འདི་འཕྲལ་སྐྱབས་གཉེས་སྐྱོན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱུང་ས་པ་ནི། ད་ལྟའི་བཙན་ཤྲོལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ག

འདྲུགས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་རྐང་འགན་འཁུར་མཁན་པལ་མོ་ཆེ་སློབ་གྲོ་དེ་དག་ལས་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་མི་རབས་གསར་བ་གྲགས་ཡིན་པ་ལས་གསལ་ལོ་རྒྱུས་ལྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན།

གངས་སང་གི་ལོ་མ། དམངས་གཙོ།

འཛམ་གླིང་མཁའ་པ་བྱིངས་ཀྱིས་དམངས་གཙོའི་ལམ་སློལ་འདི་ལོ་ངོ་བོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་སྡོན་རྒྱུ་རིས་སི་(Greece)ནས་བྱུང་བར་འདོད་ཅིང་། དེང་རབས་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་དོན་ཚན་རིག་མཁའ་པ་འགའ་རེས་ལུགས་སློལ་འདི་ཐོག་མར་འབྱུང་ས་རྒྱ་གར་ཡིན་པར་བསྐྱབས་པའི་དབྱུང་རྩོམ་ཡང་མང་བར་སྒྲིང་། དམངས་གཙོའི་བློ་སྤྲོད་སློལ་འདི་ནི་ལོ་ངོ་བོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་སྲོལ་ནང་རིམ་བཞིན་དར་འཕེལ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དམངས་གཙོའི་ལྟ་སྤྲོད་འདི་ཐོག་མར་དབྱེན་ཡུལ་དུ་སློབ་ལོ་༡༩༡༥ ལོ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་སློབ་ལོ་༡༩༣༥ ལོར་རིམ་བཞིན་འབྲས་སློང་ཚང་དུ་གྱུར་ཅིང་། ལམ་རིམ་ནང་ཐོག་མར་དབྱེན་རི་མི་སེར་སློལ་མཁན་བྱུང་བའི་སློབ་ལོ་༡༩༣༠ ལོར་ལྷ་པོའི་གྲོས་ཚོད་(Mayflower Compact) ཀྱི་དྲང་བདེན་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་བློ་སྤྲོད་ཀྱི་སྲིམས་གཞི་གསར་བཟོ་བྲམ་པ་ནས་བརྒྱུད་སློབ་ལོ་༡༩༣༤ ལོའི་ཨ་རིའི་རང་བཙན་གསལ་བསྐྱགས་(Declaration of Independence) ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ནི་སྲིད་གཞུང་གི་དབང་འདོན་པའི་གཞི་རྩའི་ལམ་སློལ་དུ་བྲམ་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབྱེ་མཚམས་གསར་བཞག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་དེ། (དེ་རྗེས་སློབ་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་མི་དཀར་པོ་རྒྱལ་ལོས་བསྐྱེད་ནང་ཞུགས་ཚོགས་པ་དང་། སློབ་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་བློ་སྤྲོད་ཀྱི་ལམ་སློལ་གཞི་ལེགས་བཅོས་ཐེངས་༡༥ ནང་མི་ནག་ལ་འོས་འཕེན་ཐོབ་ཐང་སྤྲད་ཅིང་། སློབ་ལོ་༡༩༣༠ ལོའི་བློ་སྤྲོད་ཀྱི་ལམ་སློལ་གཞི་ལེགས་བཅོས་ཐེངས་བརྒྱ་དགུ་པའི་སྐབས་བྱུང་མེད་ཀྱི་འོས་འཕེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་གཏན་འཁེབས་བྱུང་བའི་སློབ་ལོ་༡༩༤༤ ལོའི་ལེགས་བཅོས་ཐེངས་ཉེ་བཞི་པའི་ནང་འོས་འཕེན་གྱི་སྡོན་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་མི་གངས་ཁྲུལ་(Poll tax)མི་དགོས་པར་བཟོས་པ་ནས་བརྒྱུད།) སློབ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་རྗེས། གཞི་ནས་པོ་མོ་དང་། རིགས་རུས། བཅད་ལོ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བམེད་པའི་མི་དམངས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་དབང་འབྲས་སློང་ཚང་བར་གྱུར།

དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་པའི་ནང་ཡུ་རོལ་ཁུལ་དུ་བཟོ་ལས་གསར་བཞེད་ལས་འགུལ་གྱིས་ཆབ་སྲིད་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཐང་ཏེ། ལུལ་ལུང་མང་པོ་ཞིག་གིས་འོས་བསྐྱེད་དང་བློ་སྤྲོད་ཀྱི་སྲིམས་བཟོ་སོགས་ཨ་རི་དང་དབྱེན་རིའི་སྲིད་ལུགས་ལ་མིག་དཔེར་བཞག་ནས་བློ་སྤྲོད་ལུགས་གསར་བཙུགས་ཀྱིས་མི་དམངས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་མང་དག་ཅིག་འཁོད་པ་མ་ཟད། ཐོབ་ཐང་དེ་དག་ནང་འོས་འཕེན་དང་། གཏམ་བཞོད། གསར་འགོད། འདུ་ཚོགས་དང་ཚོས་དད་སོགས་ཀྱི་རང་དབང་འདུས་ཡོད།

འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཁབ་གང་སར་དམངས་གཙོའི་ལྟ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ཆ་རྒྱུན་པོ་ཞིག་ཚུགས་ཐུབ་མེད་པའི་ཁར། ཚ་བློ་སྤྲོད་ཀྱི་སྲིམས་གཞི་ལུགས་དམངས་གཙོའི་ལམ་སློལ་ལ་ཁག་ཐེག་གམ་འགན་ལེན་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱིས་དམར་པོའི་རིང་ལུགས་དར་འགོ་ཚུགས་ཏེ། སློབ་ལོ་༡༩༡༥ ལོར་ཨུ་རུ་སུའི་གསར་བཞེ་སོགས་ལུགས་དམར་པོའི་སྲིད་དབང་སླར་སློལ་ལམ་ལུགས་བཙུགས་ཏེ་དམངས་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བར་མཚམས་བཅད་ཅིང་། སློབ་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་དམངས་གཙོར་གྱུར་བའི་ལོ་ལྔ་པའི་འཛམ་མཉམ་རྒྱུ་ལོ་༡༩༣༣ ལོར་ན་རྗེ་སློང་སློང་ལམ་ལུགས་སུ་ཞུགས།

ཨ་སི་ཏ་རི་ལི་ཡ་དང་། སྤེལ་ཇམ། ལུ་ན་ཏ། ཏུ་མ་ཀ། དབྱིན་ཇི། བོ་ལན། རེ་ལུ་ཇོ་ལན། རྟོ་རེ། སུའེ་ཏུ། སུད་སི་དང་ཨ་རི་སོགས་དེང་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་དམངས་གཙོའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅིང་། ཡང་རྒྱ་གར་དང་། ཨི་རེ་རལ། ཨི་ཏ་ལི། ཉི་ཏོང་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཅིག་དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་གཞི་ནས་དམངས་གཙོའི་འགོ་ལམ་དུ་བསྐྱོད་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན།

པོད་འདིར་གཉེན་འཁྲི་བཙུག་པོ་མང་བཀྲར་གྱིས་རྒྱལ་བོར་མངའ་གསོལ་བ་ནས་བརྒྱུད་། བཙུན་པོའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱོན་དང་། ས་སྐྱ། བག་གྲ། དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་སོགས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་ཡ་རྒྱལ་དབང་བཙུག་སྐབས་པའི་སྐུ་དུས་སུ་གཞུང་གི་ལས་དོན་གལ་གནད་ཆེ་རིགས་(ཡ་རྒྱལ་པའི་ཡང་སྤྱི་དམག་གཙོ། དམག་འཁྲུག་སོགས་ལྟ་བུ་) ལ་གཞུང་ཞབས་ཆེ་པའི་ཐོག་གདན་སའི་མཁན་འཇུག་དང་། དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི། རྫོང་གཞིས་འགོ་དཔོན་སོགས་ལས་གྲུབ་པའི་པོད་རྫོང་ས་ཚོགས་འདུ་རྒྱུས་འཛོམས་ཞེས་པ་དེའི་ཐོག་ཐག་གཙོད་(དེ་ལས་ཀྱང་ཐག་མ་ཚོད་པའི་རིགས་ལྟ་བུའི་ལུང་བརྟན་ལྟར་) བྱེད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་དམངས་གཙོའི་དོ་བོ་རྒྱུང་བའདུག་ལྟར་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་། མི་དམངས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་དང་། ཞི་དབང་། ཆབ་སྲིད་གོ་རྟོགས་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་ཞན་ཆ་མངོན་གསལ་ཡོད་པར་བརྟེན། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་མཚོག་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བཙུན་པོའི་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་མ་ཐག་སྤོན་ནས་དགོངས་བཞེད་ཡོད་པ་ལྟར། པོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་བཟང་པོ་རྣམས་གཞི་རྒྱུ་བཙུན་ལྟེ་དེང་དུས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་རང་དབང་དམངས་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ཐོག་བསྐྱར་བཙུན་གནད་གཏན་འཁེལ་བ་བཞིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ཟླ་༡༡ པའི་ནང་གནས་མཚོག་དོ་རྗེ་གདན་དུ་བཙུན་པོའི་པོད་མི་གནས་ཡུལ་ས་ཁུལ་ཡོངས་ནས་སེར་སྐྱ་མི་འཇུག་ཚོགས་འཛོམས་ཀྱིས་བརྟན་བཞུགས་བསྐྱར་འབུལ་དང་འབྲེལ། རྒྱང་དོར་ལུ་བྱའི་མནའ་གན་མཐུ་བོ་ཆེ་འཛོག་སྐབས་བཀའ་སློབ་ཐེབས་དགོངས་སུ། པོད་འདི་སྤར་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་ལྡན་དམངས་གཙོའི་གཞུང་ཞིག་དགོས་པ་གལ་ཆེར་བརྟེན་རྒྱ་ཆའི་མི་དམངས་ཀྱི་དོ་ཚབ་མང་མོས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འཇུག་མའི་ལྟན་ཚོགས་ཐིག་དགོས་གཤིས་སུ་འཕྲོས་ཚོས་ལུགས་ཚེན་པོ་བཞི་ནས་འཇུག་མི་རེ་དང་། ཆོལ་ཁ་གསུམ་ནས་འཇུག་མི་གསུམ་རེ་བཙུན་བྱེད་རྣམས་ཁུངས་སོ་སོར་བྱིར་ལོག་བྱེད་འཕུལ་མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་ཤེས་ཡོན་འབྲོན་ཐང་དང་། རྒྱལ་གཅེས་ལྷག་བསམ་ལྡན་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་སློབ་གཏད་འཕར་བ་ཇི་ཡོད་ནས་འོས་འདེམས་ཀྱི་མིང་ཐོ་འོས་གངས་འཕུལ་དུ་འབུལ་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་སྤྱི་སྤོན་བསྐྱུལ་བ་བཞིན་ཐོབ་ཁོངས་སོ་སོའི་མི་དམངས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་མིང་ཐོ་འབུལ་ལམ་ལུས་ཁོངས་ནས་སྐབས་དང་པོའི་པོད་མི་དམངས་སྤྱི་འཇུག་སེར་སྐྱ་མི་གངས་བཙུག་སྐབས་ལ་བསྐོས་བཞག་ཕྱག་ཏུ་གསུལ་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ཟླ་༩ ཚེས་༡ ཉིན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་མཚོག་ལ་མཇུག་ཕྱག་དམ་འབུལ་དང་འབྲེལ་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་ལྡན་པོད་དམངས་གཙོའི་གཞུང་དབུ་བརྟེན་པའི་མཇུག་སློབ་སྐྱེད་སྤྱོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༠ ཉིན་པོད་ཀྱི་དམངས་གཙོའི་རྩ་བུ་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པོའི་བྱིས་པོ་མི་ཡོངས་ལ་འགྲེམས་སྤེལ་གནད་ལྟེ་པོད་མི་དམངས་སྤྱི་འཇུག་དང་། གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་ཆེ་པ། བཙུན་པོའི་པོད་མི་འདུས་སྡོད་ས་ཁུལ་ཡོངས་ནས་སྤྱི་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ལྟེ་ལྟེ་པའི་རང་གི་འདོད་ཚུལ་གསལ་བར་བཏོན་དེ་རྩ་བུ་སྤྱི་མཐུན་ས་བོན་ལ་བསམ་ཞིབ་ནན་ཏན་གནད་དགོས་

པའི་བཀའ་ལླུ་ལ།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྲུར་བ་དེ་དག་ནི་སྐབས་དེའི་བོད་མི་རྣམས་ལ་མཚོན་ན་ཆེས་སློ་བྱུར་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། མི་དམངས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དང་ཉམས་སྲུང་གིས་མ་འདང་བ་དང་། དམངས་གཙོའི་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱས་སྲུང་མེད་པ། འཛམ་སྐོང་སྲིད་གནས་སྤངས་ལ་ཤེས་ཉེན་ཞན་སྤངས། བོད་སློལ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་འགྲུར་མཚམས་ཁག་སློང་མ་ཤོང་བར། ཁོངས་སོ་སོའི་ཚོགས་ཐབས་འབྲས་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མཚོག་ལ་སྤྱི་མཐོན་གསོལ་འདེབས་ཞུས་འབྲས་སུ་བོད་ནང་སྤར་ནས་དར་བའི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་། དེང་རབས་འཛམ་སྐོང་གི་གནས་ཚུལ་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ཡོང་བར་མིག་དང་། འོན་པར་སྐྱོ་བོས་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དགའ་མགུ་ཡིད་རངས་སློའདོད་ཡོངས་སུ་ཚེམས་ཏེ་དོན་གནད་བྱིངས་ལ་སློ་སྤོང་བྱང་གསུམ་གཅིག་གཏོང་གི་མོས་མཐུན་གཙང་མ་ཞུས་ལགས་པ་དང་། ད་ལམ་གལ་དོན་ཆེ་བོས་གཅིག་ལ། ཅ་བྲིམས་ཟིན་བྲིས་ནང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་དབང་ཆ་འདོར་དགོས་པ་བྱུང་ན་ཅ་བྲིམས་དང་། ཚོགས་འདུའི་འགོ་ལུགས་མཐུན་པར་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱ་ཞེས་གསལ་བ་འདི་ནི་གུས་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་སློ་ཡུལ་དུ་འཁྲུང་(རྒྱ)དགའ་བ་མ་ཟད། གདུལ་བྱ་གདུལ་བྱེད་ཀྱི་མགོན་སྐབས་ལ་བྲལ་དུ་ནམ་ཡང་འགོ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཚོས་སྲིད་དོན་གྱི་བདག་པོའི་མཚན་དབང་སྣོན་འབྲི་དགོངས་གཞིའི་ཚོག་བརྗོད་འདི་དག་སློ་མོས་ཞུ་ཐབས་ཅུ་བ་ནས་མེད་པའི་ལགས་ན་ཅ་བྲིམས་ཀྱི་ས་བོན་འདི་དང་། མ་འོངས་པའི་ཅ་བྲིམས་བཅས་པར་ཚོག་ཟུར་ཅམ་ཡང་འགོད་མཛད་དགོངས་བཞེད་མི་འབྱུང་བའི་གསོལ་བ་ཁྲུར་(ལུར)ཚུགས་སུ་འདེབས་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་འབྲལ་ལམ་ཞུས་ཡོད་པ་རེད། (བོད་མི་དམངས་སྤྱི་འབྲས་ལྷན་ཚོགས་ནས་འདོན་གནང་མཛད་པའི་) ཚོས་སྲིད་གཉིས་ལྷན་བོད་མང་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་དབུ་བརྟེས་ནས་ལོ་ཉེར་ལྔ་འཁོར་བ་ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་ཤོག་གངས་༡༥ པར་གསལ།)

སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོའི་གསུམ་བཅུ་དུས་དྲན་མཛད་སློ་དང་སྐྱེགས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་སྤེའི་ཅ་བྲིམས་ཟིན་བྲིས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་དོན་ཚན་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་ཡོད་པའི་ཅ་བྲིམས་ཡོངས་བྱུང་གསལ་བསྐྱེགས་མཛད་པའི་ནང་འཁོད་གསལ། བོད་འདི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཅུ་བཅུང་དམངས་གཙོ་གཅིག་སྤྱི་ལྱུ་ལྱུ་ཁབ་ཅིག་ཡིན། ཞེས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བོད་བཅོན་བྱེད་སྲིད་གཞུང་དང་། མ་འོངས་བོད་ཀྱི་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་དེ་བྱང་བཅེན་དང་། རང་དབང་། འདྲ་མཉམ། ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ། དམངས་གཙོ་མཉམ་འབྲེལ། སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་བཅས་འབྲས་སློ་ཚང་བའི་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་སུ་བསྐྱོད་རྒྱ་དང་། དེར་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆེན་(བོད་མི་དམངས་སྤྱི་འབྲས་ལྷན་ཚོགས་)ཀྱིས་གཟེགས་ཉོག་བྱ་རྒྱུའི་འགན་དབང་ཡོད་པ་གསལ་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་འབྲས་མིའི་ཅ་འཁོར་སུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་མོས་མཐུན་བྱུང་ཆོ། བོད་ཚོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འགན་དབང་ཆེ་བོས་ཡིན་པའི་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་དཔེ་དཔེ་འགན་དབང་ཡོད་ཚད་ལྡན་སྤྱི་ལྷན་ཚོགས་ལ་ཅིས་སྲོད་བྱེད་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་མཛད་ཡོད། (༡༩༧༩ལོར་རྩེ་གྲོང་བོད་ཀྱི་རང་དབང་པར་ཁང་གིས་པར་སྐྱར་བྱས་པའི་སྤྱི་ཡོངས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཚོག་ནས་བཀའ་བྲལ་སྐུལ་པའི་བོད་ཀྱི་ཅ་བྲིམས། དོན་ཚན་དུག་པ། ཤོག་ངོས་༡༤)

རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མཚོག་གིས་ཅ་བྲིམས་གསལ་བསྐྱེགས་མཛད་པ་དང་བསྐྱེག། དེ་སྟོན་མ་སུ་རེར་

བཅན་ཤོལ་བོད་གཞུང་གསར་འཛུགས་ཤེད་སྐབས་ཀྱི་སློབ་གཞི་ལག་ལེན་ཆ་ཚང་མ་གྲུབ་པ་ཁག་ལ་མཇུག་སྐྱོད་གནང་སྟེ། ལྷན་པོ་ལོང་ལྷན་ཁང་དུ་གཞི་གྲོག་ལས་ཤེད་བདག་གཉེས་ཁང་དང་། ཅེས་ཞིབ་ལས་ཁུངས་གཉིས་གསར་སྣོན་མཛད་པ་མ་ཟད། དེ་སྤྱི་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་དང་བདག་སྐོབ་སྡེད་བཤུག་ཅིག་འོས་འཚམས་ཀྱིས་བརྒྱུར་བཅོས་དང་ཁུ་བརྒྱ་བྱས་པ་སོགས་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་བཅོས་བརྒྱུར་གྱི་ཁོར་ཡུག་གསར་བཞིག་བརྒྱུན་པ་དེ་ནི། ལོ་ངོ་ཁྲི་སྟོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པའི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་འགྲུར་མཚམས་གསར་བཞིག་བྱུང་བ་ཡིན།

རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་ལམ་ལུགས་ལ་བརྒྱུར་བཅོས་གཏོང་སྐབས་གོ་གནས་སྐོབ་ཐང་སྐོད་མ་གྲུབ་པའི་མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་ཁག་དང་། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་དམངས་ཀྱི་མདུན་ལམ་ལ་ལུགས་རྒྱུང་རིང་བོའི་མཛོ་བསམ་གཏོང་མི་གྲུབ་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་སློ་རོར་འབབ་དཀའ་བའི་སྣོན་འཛིང་དང་འགོག་རྒྱུན་མེད་པ་ཞིག་མིན་ཁར། ལྷོ་བས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཞིག་གི་སློབ་ཁྲིམས་འོག་ནས་གཞན་དབང་སྐབས་བརྒྱུན་གྱི་སྐབས་བཅོལ་སྐབས་ཁྲིམས་ལུགས་གསར་བཅེ་ཤེད་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་ལྷག་པར་ཆེ་བ་དེ་ལྷན་འདུག་འདས་པའི་ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་ལ་ཕྱི་མིག་ཅིག་བརྒྱས་ཆོ། རང་དབང་དམངས་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་གསར་བལ་བརྒྱུད་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་སྐོབ་ཡོད་པ་ས་རིས་ཐང་གསལ་ཡིན།

ལུན་ལག་གིས་བརྒྱུམས་པའི་གཞིས་ལུས་དང་། ཉེ་འོད་ཀྱིས་སྐྱོང་བའི་བྲེས་འཕྲོར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོ་ནས་མའི་ཅི་རྒྱུང་མ་གྱི་བར་གྱི་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་ཅམ་གྱི་དུས་ཡུན་དེ་ནི་བོད་གཞིས་ལུས་མི་དམངས་ལ་དཀའ་སྤྱུག་གི་ལོ་རྒྱུང་རིང་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དུས་ཡུན་དེའི་རིང་གཞིས་བྲེས་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་གནམ་ས་ལྷ་བུའི་དེ་བག་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་སྟེ། རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་དུ་བོད་མིའི་རིག་གཞུང་གི་ཉིང་བཅུད་ནང་ཚོས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྲོལ་གཉེས་བུ་ཡུལ་ཚོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཁག་གི་ཚོས་སྤེད་ཤོན་མ་ལག་དང་བཅས་པ་གསར་འཛུགས། བོད་མིའི་གཞིས་སྤར་ཆེ་ཁག་པལ་མེ་ཆེར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གིས་གཙོས་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་བརྒྱུད་འཛིན་དང་། དེར་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྲོལ་གཉེས་བུ་ཡུལ་སྲོལ་གསའི་མ་ལག་འཛུགས་སྐྱོང་། རང་དབང་དམངས་གཙོའི་སྲིད་ལུགས་ཁྲབ་བཤུ་ལ་སོགས་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་སྐོབ་པ་མ་ཟད། བོད་མི་ཁག་ཅིག་རིམ་གྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་གཞིས་བསྐྱོད་སོགས་ཀྱིས་བོད་མིའི་ཚོས་རིག་གིས་གཙོས་པའི་དོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ཁྲབ་སྤེལ་གང་ལེགས་གྲུབ་པ་བཅས་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་བྱུང་བས། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་བོད་མི་རྣམས་ལ་འཛམ་གླིང་ནང་གཞིས་ཆགས་ལེགས་ཚུགས་གྲུབ་པའི་བཅོན་ཤོལ་བ་ (བོད་ཀྱི་གནས་བབས། ༡༧༦ སུ་ཕྱི་ནིས་ཀྱི་ཚོམ་ཡིག་-Keeping the Gentle Faith Sheffield Morning Telegraph, 23 June 1983.) ཞེས་བཞུགས་བཅོད་དང་། དོ་སྣང་བུ་ཡུལ་ཞིག་དུ་གྱུར་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་ནང་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་དང་། གཞིས་ཆགས་ཁག་། ཁེ་ལས་ཚོང་འབྲེལ་ཁག་། ཚོས་སྲིད་ཀྱི་སློབ་གཞི་བཅས་དར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་དེ་དག་བོད་དུ་ཡོད་པའི་ལྷན་སྲོལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་མཚུངས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ལེགས་བཅོས་དང་། ཡར་རྒྱས་བཏང་སྟེ་གསོན་ཉམས་ལུན་པའི་དེར་རབས་ཅན་གྱི་འཛམ་གླིང་གི་ཆ་གསུ་སྤྱུར་ཡོད། (པ་རན་ཇི་མལ་ཁལ་གྱི་ཚོམ་དེབ། Survival of a Culture ཤོག་གངས་༢༡༤)

འོན་ཀྱང་། བོད་ནང་དུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ ལོ་ནས་བརྒྱུ་ཆུ་དམར་གྱིས་བཅོངས་འགོ་ལ་དང་། རྒྱ་འཛུགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བཅོངས་བསྐྱར་། རོ་ལོག་ཟིང་འབྲུག་ཞི་འཇགས་། དམངས་གཙོ་བཅོངས་བསྐྱར་། མཚོང་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་སོགས་བོད་མི་
རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་རྩ་མེད་གཏོང་བའི་གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་རབ་དང་རིམ་པ་སྐྱེལ་བ་མ་ཟད། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ ལོ་
ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་རིག་གནས་གསར་བཅེ་ཆེན་པོ་ཞེས་དམར་པོའི་ལྷ་བར་རོ་ལོག་མཁན་ལ་ཕར་ཚོལ་དང་རྩུང་རྟེན་གཏོང་བའི་སྤྱི་
མཚོང་གི་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་བས། བོད་མིའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གིས་གཙོས་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་མཚོན་ཉུགས་ཡོད་ཚད་རྙིང་བཞིན་(བསམ་
བློ་རྙིང་པ། རིག་གནས་རྙིང་པ། གོམས་སྐོལ་རྙིང་པ། འདུ་ཤེས་རྙིང་པ།) བཅས་ཏེ་གཏོར་བཅོམ་ཚབས་ཆེན་བྱས་པས། རྗེས་སུ་བོད་ཡུལ་
ཡོངས་རྫོགས་སུ་སྤྱི་ལོ་དེ་དགོན་གྲངས་༦༡༧ ལས་༡ ཅོམ་དང་། ཚོས་བྱེད་དགོ་འདུན་དུག་འབྲུམ་ཉེ་བ་ལས་ཆེག་འབྲུམ་རྣམས་ལ་
རྩུག་སྤྱོད་སྤྱི་ཚོགས་འོག་དམར་གསོད་དང་། སུམ་འབྲུམ་ཅོམ་བཅོན་དབང་གིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་
༡༩༧༩ ལོར་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༨༡ ལོར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བྱུང་མ་ཚུངས་པའི་ལུག་བྱུང་ཞིང་། ཆུ་དམར་གྱི་དྲག་
གཞོན་དང་རྩུག་སྤྱོད་སྤྱི་ཚོགས་དབང་གིས་རྗེས་སུ་བོད་མི་འབྲུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་གཅེས་སྤོག་ཤོར་(དངོས་ཡོད་ཀྱི་ལམ་ནས་བོད་
ཀྱི་བདེན་པ་རྫོང་། ཤོག་གྲངས་༢༡) བ་བཅས་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྤྱི་ལོ་ལྷགས་པའི་མི་རིགས་རྩ་མེད་གཏོང་བའི་སྤྱི་དུས་ལག་ལེན་བསྟར་
བ་ལ་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཡིག་འབྲུག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་དེ་དག་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ཞི་མཉམས་དོན་རྣམས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་རྣམས་ཞུས་དངོས་
ར་སྤྱད་ཡོད།

ཆུ་དམར་དེ་དག་ནི་ཆུ་དམར་གྱིས་འཆར་གཞི་དང་། གོ་རིམ་ལྡན་པའི་སྤོན་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བོད་ཀྱི་རོ་བོ་མཚོན་པའི་རྙོད་
བཅུད་གཏོར་བཅོམ་གཏོང་བའི་རྗེས་འབྲས་ཡིན་པ་སུས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་ཀྱང་། ཆུ་དམར་གྱིས་ད་དུང་ཚགས་དེབ་དང་རྒྱུ་བསྐྱུགས་
ཡོ་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ནང་། རིག་གནས་གསར་བཅེ་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་རང་བཞིན་གྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུས། བོད་དུ་དམིགས་བསལ་
གཏོར་བཅོམ་ཐེབས་དོན་མེད་ཅེས་བོད་མི་ས་ཡ་མང་པོ་དངོས་སུ་བརྒྱུད་ཚུངས་པའི་དོན་དངོས་ལོ་རྒྱུས་ལ་བཅོན་དབང་གིས་འབྲིག་བཤད་
བྱས་པ་མ་ཟད། (ཆུ་རིགས་ཆེན་པོའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བསམ་བློ་བསྐྱར་བའི་ཕྱི་ནང་གི་ཆུ་རིགས་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཁག་ཅག་གིས་ཀྱང་ད་དུང་ལས་འགུལ་དེ་ནི་དོན་
དངོས་ཐོག་བོད་མིའི་(རྗེས་ལུས་ཀྱི་) བསམ་བློ་གོང་འཕེལ་ལ་བསྐྱེད་འདེད་ཐེབས་པའི་རྩ་རྒྱུ་ལ་འཛིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པམ་གྱི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན།) འདོད་
དམ་ཆེན་པོས་ལ་རྒྱལ་བ་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེན་གྱིས་དུས་པའི་སྤྱོད་དུ་ལྷན་ལྷན་ལ་བཞུགས་ཀྱིས་བྱེད་མཁན་དང་། མགོ་
སྟོར་གཏོང་མཁན། རྒྱ་ཀུན། ལག་དམར། དྲག་ཤུལ་ཅན། བྱ་ཆས་ཤོན་པའི་སྤྱི་ལོ་ཞེས་མཚན་དམས་དང་སྤྱི་ལོ་དེ་བས་སྤྱི་ཚོགས་
བྱས་ཏེ། བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཁ་ལ་མ་ཁེ་དང་། ལག་ལ་འཕྲེང་བ་འཛིན་མི་ཚོགས་པའི་བཅོན་དབང་དམར་དྲག་དང་། བོད་མི་རྣམས་
ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་དང་། རིག་གཞུང་། གོམས་གཤེས་སོགས་ཉར་མི་ཚོགས་པའི་དམར་དྲག་དང་། ཐ་ན་རང་གི་ཕ་མ། ལྷ་མ་སོགས་ལ་
འཐབ་རྩེད་དང་རོ་ཚོལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་ཁྲག་དང་མཆེ་མའི་ལོ་རྒྱུ་ཞིག་གར་བ་རེད།

དུས་སྐབས་དེའི་རིང་ཕྱི་ནང་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་ཆད་ཅིང་། གཞིས་ལུས་མི་དམངས་རྣམས་གཏོར་འབྲོག་བཅོམ་གསུམ་
གྱིས་ཡོད་ཚད་རྟེན་མེད་གཏོང་བའི་འཇིགས་དངངས་ཀྱི་ལུན་པས་ཡོངས་སུ་བརྒྱུ་མས་ཤིང་། དུས་འབྱོར་བོད་མི་རྣམས་རྙིང་རྙོག་དང་
སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོས་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་ཡོད་ཚད་མང་ནས་འཇུགས་པའི་ཚ་ཚ་འུར་འུར་གྱི་ལས་གཞིའི་ནང་འཇུག་པ་བཅས།

བཤམ་པ་དང་བཤམ་ལུག་གཉིས་སྒྲིབ་ཀྱི་གདམས་ངག ལམ་དབུ་མ།

དང་པོ། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་བྱང་རིམ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་གསར་དུ་བཙུགས་པའི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བོད་དུ་དྲག་པོའི་བཙན་འཛུལ་བྱས་པ་ནས་བརྒྱུད་ཁྲམ་མེད་འཁྲུག་ཚོད་ཀྱི་རྒྱུ་རྩ་གསར་བ་ཞིག་བསྐྱེད་ཤིང་། སྐབས་དེར་རུལ་སྤངས་དང་། ཉང་ཁུལ་འཐེན་འཁྲུང་གི་དྲ་བར་རྒྱུད་པའི་རྒྱལ་ཚབ་དང་། བོད་རྫོང་ས་ཚོགས་འདུ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རྩ་བ་ཅུ་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་ལྷེ་མོ་དེ་དགུང་གྲངས་བཅུ་དུག་ལས་སོན་མེད་པའི་ལྗེ་བཤམ་དབང་སྐྱེས་བཙུན་པ་མཚོག་གི་སྤྱི་ལོ་དུ་ཕབ་པ་རེད། ལོ་དེའི་སྟོན་མཚམས་སྤངས་བོད་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་འགན་འཁུར་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་དུས་མདོ་སྤྱི་འོ་ལས་རྒྱ་མིའི་ལག་པར་རྒྱུད་ཚར་ཞིང་། གང་ལྟར་རྒྱ་མི་དང་མཉམ་དུ་སྐད་ཆ་བཤམ་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱ་རྒྱུ་ལས་གཞན་གྱི་ཐབས་ཤེས་བསྐྱེད་མེད། འོས་ཤོས་སྐད་ཆ་བོད་རྒྱ་འདི་ཡིན། སྐད་ཆ་བཤམ་དགོས་ན་ཡང་སྤྱིགས་ལ་བསམ་མོ་གཏོང་ས་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་མེད་ན་སྐད་ཆ་བོད་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད། ཕལ་ཆེར་ངོས་རང་གྲོ་མོར་མ་ཐོན་གོང་ལ་ལྟ་ས་ནས་སྐྱེ་ཚབ་དུ་སྟེ་མགོན་ཐུབ་བཞུག་ལེགས་སྟོན་དང་བསམ་ཤོ་སྤྱི་བཞུག་འཛིན་དོན་འགྲུབ་བཏང་བ་དང་། གྲོ་མོར་འབྱོར་རྗེས་རྗེས་ལེ་སྤྱོད་བཟོད་ནམས་དབང་འདུས་དང་། མཁན་དུང་ལྟ་ཉ་ར་ཐུབ་བཞུག་བཞུག་དར་གཉིས་བཏང་བ་ཡིན། ང་མོད་སྐབས་དེར་ཕེ་ཅིན་ལ་སྤེལ་ཚར་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བོད་རྒྱ་ཐོག་མར་གྲོས་མོལ་བྱས་པ་རེད། ང་རང་ཚོར་རང་དབང་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་འདོད་པ་ཁེངས་པའི་གྲོས་མོལ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་མེད་ཀྱང་། གནས་རྒྱལ་སྤྱི་གོ་སྤྱི་གི་འོག་ནས་སྟོན་ལ་ཁེ་ཕན་གང་ལོན་གྱི་བསམ་མོ་བཏང་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱས་ཏེ་གྲོས་མཐུན་ཡིག་ཆ་བཞག་ནས། ཕན་ཚུན་འགྲིག་ཐབས་བྱེད་པའི་ལག་ལེན་གྱི་རིམ་པ་དང་བོད་ནས་འགོ་རྒྱུགས་པ་རེད། ཐ་མ་གྲོས་མཐུན་ལ་མིང་ཉགས་འགོད་སྐབས་ང་གྲོ་མོར་བསྐྱེད་ཡོད། ང་ཚོ་མཐའ་གཅིག་དུ་འཐབ་ཚོད་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་ང་གྲོ་མོ་ནས་རྒྱ་གར་ལ་ཐོན་ཚོག་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད་ཡོད། ང་ཚོ་འདོད་པ་ཁེངས་པའི་གྲོས་མོལ་ཞིག་བྱུང་མེད་ཀྱང་མེས་འཚོག་མེར་གཏུགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་འདི་ལས་ཡག་པ་ཞིག་མེད་པའི་གནས་སྤངས་འོག་གྲོ་མོ་ནས་ལྟ་སར་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཡོད། འདི་ནི་ལྗོངས་ས་མཚོག་གིས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་དང་། རིག་གཞུང་། ལོ་མས་གཤེས། རྒྱ་ནོར་ལོངས་སྤོད། ཕྱིའི་ཁོར་ཡུག་བཙན་ལ་གཞོན་སྟོན་མ་ཕོག་པར་རྒྱ་བོད་གཉིས་བར་གྱི་ཚོད་རྒྱུ་མཐའ་དག་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་དང་། མིའི་རྣམ་དཔྱད་ལ་བརྟེན་ནས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་གཏུགས་དང་གྲོས་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐུབ་པར་ཐུགས་རེ་འབད་བཙོན་གནང་བའི་ལས་རིམ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལྟ་བུ་ལ་གཞི་བཙུན་ཞིང་། ཉང་པའི་ཚོས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་སྟོན་འདི་ལྗེ་བཤམ་དབང་བཙུན་པ་མཚོག་སྐྱེས་ལ་གན་སྟོབས་ཀྱིས་འཁུངས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟ་ནའང་། ལམ་སྟོན་ཐབས་ཚེན་ཞིག་གསར་བཏོད་གནང་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་འཕལ་རྒྱུན་དང་། ཕྱི་མོར་བཞུགས་པའི་མཐུན་དཔེ་དང་ཡང་ཁ་འབྲེལ་

ལོ་༡༩༦༠ ལོའི་ལོ་སྐད་དུ་སྲིད་འཛིན་ལེན་ཚེ་ཆེད་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༡ ལོའི་ཟླ་༩ པའི་ནང་དམག་སྤྱི་ལོན་པའོ་ཡིས་མའོ་ཅེ་
དུང་གི་ལམ་སློན་ལ་རོ་རྒྱལ་བྱས་པ་དང་། དེ་རྗེས་དབུས་དམར་ཕྱོགས་ཆབ་སྲིད་རྩམ་ཟེར་པའི་ཚོགས་གཙོ་གཞིན་པ་དང་རྒྱལ་
སྲིད་སྤྱི་བྱུང་ཁང་གི་སྲིད་ཚོན་གཞིན་པ་ཉིན་ཞོ་མིང་གིས་མའོ་ཅེ་དུང་གི་ལམ་སློན་ལ་རོ་ལ་གཏམ་སྲེལ་བར་མ་ཟད། དེའི་རྒྱུ་
སྐྱོར་དུ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ཅིན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་། སློབ་སྦྱོར་གཙོ་བོ་པའི་མི་དམངས་འབྲུམ་སྤྱི་ལོན་ལངས་ཀྱིས་མའོ་ཅེ་
དུང་གི་ལམ་སློན་ལ་རོ་ལ་གཏམ་སྲེལ་བས། མའོ་ཅེ་དུང་གི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཚོས་༡༩༧༦ ལོའི་ཟླ་༩ པའི་ནང་སྲིད་ཚོན་གཞིན་
པ་དང་བོ་ཉིན་ཞོ་མིང་དམར་ཤོག་ཚོགས་མི་ཅམ་ལས་དེ་མིན་གྱི་ལས་གནས་ཡོངས་རྫོགས་མེད་པར་བཅོས་པ་དང་སྐྱབས། ལོ་
དེའི་ཟླ་༦ པའི་ནང་མའོ་དང་པ་ཡུལ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་དུ་གོ་རྒྱུན་སྲིད་ཚོན་ལས་ཆབ་དུ་བསྐྱོ་བཞག་བྱས་པ་དང་། དེ་རྗེས་
མའོ་ཅེ་དུང་གིས་བྱེད་ཀྱིས་ལས་དོན་བསྐྱབས་ན་ངའི་སེམས་བདེ། ཞེས་བཀའ་བཀོད་བསྐྱོ་བཞག་བྱས་པའི་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་བྱུང་
ཁང་གི་སྲིད་ཚོན་དུ་གོ་རྒྱུན་ལ་དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་རྒྱན་ལས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་ཤོག་ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱིས་
སྤྱི་མོས་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་འཐེན་དང་། རང་ཁྲུལ་དབང་ཆ་འཕྲོག་ཅོད་ཀྱི་རྒྱུང་ནག་འཚུབ་མའི་ནང་ཐིམ་ཡོད་པས་རང་
གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བརྟན་སྡིང་དང་། མདུན་ལམ། མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་གནས་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་ཡོང་མེད་པའི་ནང་ཁྲུལ་འབྲུག་
ཅོད་ཀྱི་ངང་དུ་ལུས་ཡོད་ན། བོད་རྒྱལ་བར་གྱི་དཀའ་རྙོག་སེལ་བའི་རུས་པ་ཡོད་མེད་ལ་གསལ་བཤད་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༧༦ ལོའི་ཟླ་༡ པའི་ཚེས་༥ ཉིན་ཉེ་བོད་ལུགས་གནམ་རིག་སྐར་ཅེས་ལྟར་གྱི་ངན་པ་དགུ་འཛོམས་ཉིན་རྒྱ་
ནག་དམར་བོའི་སྲིད་གཞུང་འགོ་རྒྱུགས་པ་ནས་བཟུང་ལོ་ངོ་ཉེར་བརྒྱད་ཅམ་གྱི་རིང་སྲིད་ཚོན་གྱི་ལས་འཁུར་བྱེད་པོ་ཀྲོའུ་ཨེན་
ལའེ་སློན་ནང་གིས་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་པའི་ལྟས་ངན་གྱིས་སྡེ་དངས་ཏེ། ལོ་དེའི་སྤྱི་ཟླ་༧ པའི་ཚེས་༦ ཉིན་ཉེ་ལྷུབས་མགོན་
རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་བཅེན་བོའི་སྤྱིའི་འཁུངས་སྐར་ཉིན་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འབྲུམ་མི་ཚོགས་ཚེན་རྒྱན་ལས་ཡུ་ཡོན་
ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་ཀྲུའུ་ཉེ་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་པ། ལོ་དེའི་ཟླ་༩ པའི་ཚེས་༩ ལྷོ་ས་བདག་བ་དན་འབྲུར་བའི་ཉིན་དམར་
ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་གཙོ་འཛིན་ནམ་རྒྱ་དམར་གྱི་དབང་འཛིན་པ་མཐོ་ཤོས་མའོ་ཅེ་དུང་ཡང་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་པ་བཅས། རྒྱ་
ནག་དམར་བོའི་སྲིད་གཞུང་གི་གཏེ་དཔོན་གསུམ་པོ་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་མ་ཞེ་སའི་མཇུག་ལ་བར་ལྷ་ལམ་དུ་སྤྱིན་པ་མ་
ཟད། མི་བཞི་ཤོག་ཁག་དུ་བཏགས་པའི་མའོ་ཡི་ཕྱོགས་གཏོགས་རྣམས་གཙང་སེལ་བྱས་ཤིང་། བསྐྱར་བཅོས་རིང་ལུགས་པ་
དང་ཤེས་ཡོན་ཅན། ལྷག་པར་དུ་སྐབས་དེའི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོན་ཚེན་དང་དམག་སྤྱི་ཚོན་མོ་གཅིག་སྤྱོགས་ཡིན་པའི་ཡེ་ཅེ་
ཡེན་གཙོས་པའི་དག་དམག་ཕྱོགས་ཀྱིས་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་༡༩༧༧ ལོའི་ཟླ་༧ པའི་ནང་ཉིན་ཞོ་མིང་རོ་ལངས་ཐངས་
གསུམ་པ་བརྒྱབ་སྟེ་རྒྱ་དམར་ཏང་སྲིད་དམག་གསུམ་གྱི་དབང་འཛིན་པའི་སྲིད་སྟེགས་སྟེང་ཡང་བསྐྱར་སྟེབས་པ་རེད།

དེ་ལྟ་བུའི་མུན་ནག་གི་ལོ་རྒྱའི་དུས་ཡུན་ནི། བོད་དུ་འགོ་བཅི་ཆགས་པ་ནས་བཟུང་ལོ་རྒྱུས་སུ་བྱུང་མ་སྤོང་བའི་བོད་
རྒྱལ་ཡོངས་བཅོན་རར་གྱུར་པའི་དུས་མཚམས་ཤིག་དང་། བོད་ཡུལ་དེ་བོད་མིའི་བཤམ་ར་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་དུས་མཚམས།
མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཤིང་དཀའ་བས་བསམགས་པའི་རིག་གཞུང་དང་། རྒྱ་དངོས་ཡོངས་རྫོགས་
འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་པའི་དུས་མཚམས། མིའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་དང་བསམ་སྒོའི་རང་དབང་ཡོངས་རྫོགས་འཕྲོགས་ནས་

ཤེས་རྒྱུ་ལས་ཚུལ་གྱི་ཡོ་བྱད་ལྟར་བཀོལ་བའི་དུད་འགྲོའི་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཚུལ་བའི་དུས་མཚམས། བོད་མི་ཡོངས་
རྫོགས་བཀའ་སློམ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཟེར་བས་ཡི་དྲུགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བསྐྱར་བའི་དུས་མཚམས། བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་གསོད་
བདུང་དང་མཉམ་གཅོད་སོགས་སྤྲུལ་ལས་སྤྲུལ་ཏེ་བོད་ཡུལ་མི་ཡུལ་གྱི་དཔུལ་བར་བསྐྱར་བའི་དུས་མཚམས་སྤོངས་ཆགས་
ཡོད་པས། བོད་ཚོལ་གསུམ་གྱི་བྱིན་ལ་གནས་འཁོད་བོད་རིགས་མི་དམངས་ལ་ཆ་མཚོན་ན། ལུས་ཀྱི་ངལ་དུབ་དང་། སེམས་
ཀྱི་དངངས་སྐྱེག་སྤོངས་གི་ཉེན་ཁ་སོགས་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་དཀའ་སྤྲུལ་མང་བོར་གདོང་ལེན་གྱིས་ཉི་མ་བསྐྱེད་དགོས་པ་བྱུང་
ཡོད།

རྒྱ་ནག་གིས་བོད་བཙན་བཟུང་བྱས་པ་དེ་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་ཡོངས་སུ་འགལ་བ་ཞིག་ཡིན་པས།
ཁྲིམས་འགལ་བུ་སྤྱོད་དེ་ལ་རང་དབང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་བོས་ཚོལ་གཏམ་བཏང་ཡོད། འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པ་
མཇུག་སྒྲིལ་བའི་རྗེས་སུ། རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་དཀའ་རྙོག་དེ་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤོངས་ཤུགས་ཁོ་ནས་སེལ་ཐབས་མེད་པའི་དུས་
སྐབས་སྤོངས་ཏུ་སྤོངས་ཡོད་པ་དང་། འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་རྒྱལ་ཁབ་འདྲ་མིན་བར་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་གོ་ཤེས་དང་། བརྗོད་བཀའ་
མཉམ་སྲེལ་དམ་ཟབ། རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་སྟོས་པར་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་བའི་དགོས་མཁོ་གཞིར་བཟུང་
སྟེ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་བཙུགས་ཟིན་ནའང་། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཇུག་བྱས་པའི་དུས་སྐབས་དེ་ནི་འཛམ་གླིང་
ཡོངས་ལ་འབྲུག་ཟིང་གི་ཡོ་འཁྲིམ་ཆེ་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བར་ཆེན་པོས་ཆེན་པོར་འགྲན་ཆུ་ལ་བརྗོད་པ་དང་། ཆུང་དུ་
ནམས་སྤོངས་མེད་རང་ས་ནས་མགོ་འབྱུར་འཛམ་གླིང་པོ་སོགས་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་བོ་ཚུ་ཚོད་སྐར་མ་ཁ་གསལ་ཅ་མེད་དུ་གཏོང་བའི་
དྲག་མཚོན་གསར་བསྐྱེད་ལ་ཤུགས་བསྐྱོན་བྲེལ་འཚབ་བྱེད་པའི་གྲང་དམག་གི་དུས་ངན་ཇ་དྲག་ཅན་དེའི་སྐབས་དང་འཁེལ་ཡོད་
པར་མ་ཟད། ཨ་རི་གཙོས་པའི་མཐུན་སྦྲེགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་བེ་ཏི་ནམ་དམག་འབྲུག་ནང་ཕམ་ཉེས་ཚབས་ཆེན་བྱུང་བའི་དབང་
གིས་འཛམ་གླིང་ནང་མཚན་མཐོང་ཉམས་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཀོ་རི་ཡའི་གླིང་ཕྱན་གྱི་དཀའ་རྙོག་དེ་ཡང་ཐག་གཅོད་གཙང་
མ་མ་བྱུང་བར་ལུས་པའི་སྐབས་དང་ཡང་འཁེལ་ཡོད་པས། བོད་གཞུང་གིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་བོད་རྒྱའི་གནས་སྤངས་
སྐོར་སྟོན་ཞུ་སྟེ་ཡུལ་བ་གཞིར་བཟུང་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་ནས་ཀྱང་དེའི་སྐོར་སྟེང་སྟོང་གོས་མོལ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༧༥
༡༩༥༧༥༡༩༥༥ ལོ་སོ་སོར་གྲོས་ཚོད་ཐེངས་གསུམ་བཞག་པའི་ནང་། བོད་མི་མང་གི་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གིས་
མཚོན་ཁོང་ཚོའི་གཞི་རྒྱུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་དབང་བཙན་འཇུག་བྱེད་པའི་བུ་སྤྱོད་མཐའ་དག་མཚམས་འཛོག་
བྱེད་དགོས། ཞེས་དང་། འཇུག་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་ད་ལམ་གྱི་གྲོས་ཚོད་འདིའི་དོན་གནད་ནམས་འགྲུབ་སྤྱིར་འོས་ཤིང་
འཚམས་པའི་ཐབས་སེམས་ཇི་ཡོད་ལག་ལེན་མཛད་རྒྱུར་རེ་འདུན་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ཅེས་གསལ་བོ་འཁོད་ཡོད་ཀྱང་། མཉམ་འབྲེལ་
རྒྱལ་ཚོགས་ལ་མཚོན་ན་སྐབས་དེར་བརྗོད་ཉམས་ལྡན་པའི་མིང་སྟོང་ཅམ་ལས་དོན་འཁྲོལ་གྱི་རུས་པ་དེ་ཅམ་མེད་པར་མ་ཟད།
རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་སྐབས་དེར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ཁོངས་སུ་ཞུགས་སྤོངས་མེད་པ་དང་
། གྲོས་ཚོད་ལ་བརྗོད་འཛོག་དོས་ལེན་མ་བྱས་པར་བརྟེན། གྲོས་ཚོད་ནམས་ལག་ལེན་དུ་འཁེལ་མ་བྱུང་བར་བོད་ཀྱི་དཀའ་རྙོག་
དེ་ལྟར་རང་སོར་བསྐྱར་འཛོག་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་རེད།

གསུམ་པ། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་གོ་དོན།

སྦྱར་བཏང་དབུ་མ་ཞེས་པའི་ལྷ་གྲུབ་འདི་ནང་བ་སངས་རྒྱལ་པའི་མཚན་ཉིད་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་
ཉེ། ཉམ་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་ལམ་བར་མ་ཞེས་ལ་གོ་དོན་པ་ཡིན་ལ། འདིར་བསྟན་དབུ་མའི་ལམ་ནི་ཚོད་
རྣམས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། སྤེན་གཞུང་། ཡུལ་ལུང་། མི་རིགས་སོགས་ཀྱི་དབར་གཉིས་ཕན་གྱུ་བཤངས་ཀྱི་ལམ་ནས་
འདུམ་བསྐྱེག་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ལ་གོ་དོན་པ།

ལ་གོང་ས་ལས་ལྷུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་གསར་བཏོད་གནང་བའི་དབུ་མའི་ལམ་སྲོལ་འདིར་གྱུ་ཡངས་དང་། བོད་
སྐོམ། བསམ་ཤེས། རྫོས་བཏང་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆེ་བ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཚུང་བ་མི་སྐྱེར་ཕན་ཚུན་བར་གྱི་འགལ་བ་དང་ཚོད་གཞི་
རྣམས་སེལ་ཐབས་བྱེད་པར་དགོ་མཚན་རྣམས་པོ་ཆེ་ལྷན་པ་ཞེས་ཡིན་སྟབས། ད་ཆར་རང་བཞིན་གྱིས་བོད་དོན་ཐག་གཅོད་
བྱེད་ཐབས་ཁོ་ནའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་མིན་པར། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བར་གྱི་དཀའ་རྙོག་རྣམས་གྱུ་ཡངས་བོད་སྐོམ་
གྱི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་ལ་ཕན་རུས་ལྷན་པའི་མེད་པའི་ཞེས་ཀྱང་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གི་ཁེ་ཕན་ལ་སྦྱོར་མེད་ཀྱིས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཐབས་སྦྱད་དེ་བོད་རང་བཙན་ཚོད་
ལེན་བྱེད་པ་མཐའ་གཅིག་དང་། བོད་མི་དམངས་ཀྱི་མངོན་འདོད་དང་བོད་ནང་གི་ཡ་ང་བའི་གནས་སྟངས་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་
པར་བོད་ཀྱི་སྲོད་བཅུད་བཙོམ་བརྒྱལ་གྱི་གདུག་རྩུབ་སྤྲོད་ཏུ་མ་ལྷུང་ལག་བརྟུན་བྱེད་པའི་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་བཙན་གཞོན་
དབང་བསྐྱར་མཐའ་གཅིག་རེད། མཐའ་དེ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་བོད་ཀྱི་དཀའ་རྙོག་སེལ་ཐབས་ཀྱི་ལམ་དབུ་མའི་དམིགས་དོན་
ནི། བོད་འདི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་དང་མཉམ་གནས་ཐོག་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་ཚོལ་གསུམ་གཅིག་སྐྱེལ་གྱི་རང་སྤྲོད་རང་
སྦྱོང་ཚད་ལྷན་ཞེས་ཡོང་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད།

ལ་གོང་ས་སྐྱུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་བཏོད་གནང་མཛད་པའི་ཞི་བའི་གོས་ཚོད་དོན་ཚན་ལྔ་དང་། དེའི་དགོངས་
འབྲེལ་སེ་ག་སྐྱེ་སྐྱེག་གི་གསུང་བཤད། དེ་བཞིན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་གང་སར་གནང་བའི་བཀའ་སློབ་རྣམས་ལ་གཞིགས་
ན། དབུ་མའི་ལམ་དེར་གཤམ་གསལ་གྱི་དོན་གནད་རྣམས་འདུས་ཡོད་དེ།

༡། བོད་འདི་བྱིམ་མཚེས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་དང་མཉམ་གནས་ཐོག་ ཚོལ་གསུམ་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་བའི་
རང་སྦྱོང་ཚད་ལྷན་ཞེས་བཟོ་རྒྱ།

༢། བོད་ཡོངས་རྫོགས་དམག་དོན་བྲལ་ཞིང་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་ཞི་བའི་བསྐྱེ་གནས་ཤིག་ཏུ་བསྐྱུར་རྒྱ།

༣། རྒྱལ་སྤྱང་དང་ཕྱི་འབྲེལ་ཕྱད་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ལས་དོན་ཆ་ཚང་བོད་རང་གིས་འགན་འཁུར་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱ། རྒྱ་
ནག་གིས་བོད་དུ་མི་འབོར་སྤོ་ཞུགས་མཚམས་འཛིག་གིས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་དང་། རིག་གཞུང་། ཡུལ་སྲོལ་
གོམས་གཤིས་བཅས་སྤྱང་སྦྱོབ་དང་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱ་སོགས་ཡིན།

མདོར་བསྟུས་ན། དབུ་མའི་ལམ་ནི་འགལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ཡིད་ཆེས་དང་། གྱུ་བཤངས་ཀྱི་
སྒོ་ནས་གོས་མོལ་གྱི་ཆེད་གཞིའི་སྤྱི་འདུ་མཉམ་གཉིས་ཕན་གྱི་ལམ་ཁ་བཙལ་ཏེ། མཐར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱིས་ངོས་ལེན་ཐུབ་པའི་

ཇུས་གཞི་ཞིག་གཏན་འཁེབས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད།

བཞི་བ། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་འཕེལ་རིམ།

ལོ་རབས་བདུན་ཅུ་པའི་ལོ་མཇུག་ཏུ། ཉིན་ཞི་ཕྱི་རོ་ལངས་ཐངས་གསུམ་པ་བརྒྱབ་སྟེ་རྒྱ་དམར་སྲིད་གཞུང་གི་ཉང་སྲིད་དམག་གསུམ་གྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་བདག་ཏུ་བརྒྱབ་རྗེས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་དབང་སྲ་བརྟན་དུ་བཏང་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེད་འཛིན་གྱི་སྲིད་ཇུས་ཚུངས་ཀྱི་ཡངས་སྤྱོད་ལྟར་ཞེ་ཞི་འཇུག་དང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལའང་ཉན་འཛིན་ཚུངས་ཟད་བྱེད་པའི་ལམ་ཕྱོགས་སུ་ཁ་ལོ་བསྐྱར། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྒྱ་ནག་གི་མཚན་མཐོང་སྐྱར་གསེ་དང་། རྒྱལ་ནང་དུ་ལུ་མཐུད་ཉམས་ལྷན་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་དཔལ་འཕྱོར་སྐྱར་གསེ་བྱེད་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ་བཙོན་བསྐྱར་དང་། ཕྱི་ཕྱོགས་ལ་སྐོ་མོ་འབྱེད་པ་སོགས་སྲིད་ཇུས་རབ་དང་རིམ་པ་ཞིག་ལག་བརྟུན་བྱས་ཤིང་། ཐེ་ཕན་གོ་མིན་ཉང་གཞུང་ལ་ཡང་ཞི་འགྲིག་ཡོང་རྒྱུའི་རྣམ་འགྱུར་བརྟན་ཏེ་སྲིད་འཛིན་ཅང་ཅིན་ཀའོ་ལ་ཅང་ཅེ་སྤེའི་སྤྱི་གདུང་དེ་ཁོང་གི་སྐྱེས་ཡུལ་དུ་དུར་སྐྱས་བྱ་འཐུས་དང་། དེ་སྲོན་གོ་གུང་དམག་འཁྲུག་སྐབས་འཛིན་བརྒྱུད་བྱས་པའི་གོ་མིན་ཉང་གི་དམག་དཔོན་ཁག་རྒྱ་ནག་ནས་ཐེ་ཕན་ནང་གཉེན་འཕྲད་དུ་གཏོང་བའི་སྲིད་ཇུས་སོགས་ལག་བརྟུན་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༧༥ ལོའི་ལོ་མཇུག་དང་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོའི་ལོ་མཁོ་ཙམ་ལ་བོད་ནང་དུའང་ལེགས་བཙུགས་གང་འཚམས་ཡོང་རྒྱུའི་རྣམ་པ་མཚོན་ཡོད་པ་སྟེ། དུས་ཟླ་སྐབས་བཙོན་འཇུག་བྱས་པའི་བོད་མིའི་ཁོངས་ནས་པཎ་ཆེན་སྐུ་སྲེད་བཅུ་བ་གཙོས་པའི་བཙོན་པ་མང་པོ་སྐོད་བཀོལ་བཏང་བ་དང་། བཙོན་བྱོལ་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཉེར་ཐུག་འཕྲད་དུ་བཏང་བ། དེ་བཞིན་བཙོན་བྱོལ་བ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་པས་རང་ཡུལ་ལ་གཉེན་འཕྲད་དམ་གཏན་སྲོད་ཅི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ཡོང་ཚོག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་སྤྱད་པ་སོགས་བྱུང་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོའི་ལོ་འགོར་དམར་ཕྱོགས་དབུས་ཆབ་སྲིད་ཚུའི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་དམིགས་བཀའ་གྱིས་དུ་ལའི་སྐྱ་མར་ཕྱིར་ཕེབས་སྐོར་གྱི་སྲིད་ཇུས་ཟེར་བ་ཞིག་ཐག་གཅོད་བྱས་ཤིང་། ཚོགས་འདུ་དེའི་གྲོས་ཚེད་གཞིར་བརྒྱུད་དབུས་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གུར་པུའུ་ཟེར་བ་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་འབྲེམས་སྟེལ་བྱས་པའི་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་ལའི་སྐྱ་མ་མེས་རྒྱལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཐུབ་པའི་བཙོན་ལེན་བྱ་རྒྱུར་གལ་ཆེད་དོན་སྤོང་ཡོད་རྒྱལ་སོགས་དོན་ཚན་བཞི་ཁ་གསལ་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་སྟེ།

༡། དུ་ལའི་སྐྱ་མ་མེས་རྒྱལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་གི་བཙོན་ལེན་དེ་བོད་རྫོངས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་། མི་རིགས་གཅིག་གུར་ལ་ཕན་གྱིན་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་སྤྱི་རོལ་དུ་མ་ཕྱོགས་པར་ནང་དུ་ཚུད་ཐུབ་རྒྱུ་རེད།

༢། རུ་སུས་རུས་གྲགས་གང་ཡོད་བཏོན་ནས་དུ་ལའི་སྐྱ་མར་བཙོན་ལེན་བྱེད་གྱིན་ཡོད་པ་རེད། གལ་སྲིད་དུ་ལའི་སྐྱ་མ་རུ་སུས་བཙོན་ལེན་བྱས་ཆེད་ཆོར་འཛིགས་སྤང་ཆེན་པོ་སྐྱལ་རྒྱུ་རེད། གནས་བབས་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆབས་ཆེན་དང་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་འཛིངས་ཅན་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་སྲོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ཆོ། དུ་ལའི་ཚོགས་ཁག་གིས་རུ་སུ་ལ་དོགས་ཐོན་བྱེད་གྱིན་ཡོད་པས་འབྲེལ་བ་བྱེད་འདོད་ཨེ་ཡོད་སྟེ། དེར་བརྟེན་དུས་སྐབས་འདི་དམ་འཛིན་གྱིས་དུ་ལའི་སྐྱ་མ་ཕྱིར་ལོག་གི་བཙོན་ལེན་བྱེད་དགོས་གལ་ཆེ། གལ་སྲིད་དུ་ལའི་སྐྱ་མ་ལམ་སངས་ཕྱིར་ལོག་མ་ཐུབ་ན་ཡང་སྐོ་རྒྱུག་མི་རུང་། རུ་

སུ་སྤྱོད་ལ་མ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་འགོག་བྱ་དགོས།

༡། རྒྱ་ལའི་ཐུ་མ་མེས་ཀྱི་འདུ་ལྷན་ལོག་གི་བཙུན་ལེན་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཀྱུ་སྤྱི་ཐོག་དོན་སྤྱོད་གཏོང་བ་ཡིད་དེ་སྐབས་
ང་ཚོས་དོང་ཀོང་དང་། ཐེ་ཕན་གྱི་སྐོར་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་མི་ཚོས་ཤོད་དོན་ལ་ལྟ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། གལ་སྲིད་ཤོད་དོན་སྐོར་
ཐག་གཅོད་ལྟ་འགྲིག་བྱུང་ཚེ་དོང་ཀོང་དང་། ཐེ་ཕན་གཉིས་ཀྱི་གནད་དོན་ཡང་བདེ་ཐུག་ངང་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་རེད། དེ་
ལྟར་ཐག་གཅོད་བྱུང་པའི་སྐབས་འདིར་གྱི་གནད་དོན་ལ་ཕན་ཚུལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད།

༢། དེང་སང་རྒྱ་ལའི་ཚོགས་ཁག་རང་ལ་དམག་ཁྲི་གཅིག་གཉིས་ཙམ་ཡོད་པ་རེད། དམག་དཔུང་དེ་དག་ལ་ཀྱུ་གར་
དང་། རུ་སྤྱི་ཀྱུ་སྐྱོར་ཡོད་པར་བརྟེན་ང་ཚོའི་ཀྱུ་མཚམས་སུ་འཛིགས་སྐྱུ་གྱིས་རྒྱུན་པས་ཤོད་སྡོམ་ནང་ཁྲུལ་གྱི་བདེ་
འཇགས་དང་། མི་དམངས་ཀྱི་ལུས་སྲིག་རྒྱ་ལོར་བཅས་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཡོད་གི་རེད། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་རྒྱ་ལའི་ཕྱིར་ལོག་བྱུང་
པའི་བཙུན་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཚེ་འཛིགས་སྐྱུ་ལ་དེ་རིགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཅ་མེད་བཟོ་བྱུང་རྒྱུ་རེད། རྒྱ་ལའི་གནས་སྐབས་རིང་ཕྱིར་
ལོག་མ་བྱུང་ནའང་ང་ཚོས་སུ་མཐུན་ནས་ལས་དོན་འགྲུབ་ཐབས་བྱས་ན་དམག་དཔུང་དེ་དག་ཤོད་སྡོམ་བྱ་རྒྱུ་སྤྱོད་འགོག་བྱུང་
རྒྱུ་རེད།

ཅེས་གསལ་འདུག དེ་ནི་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུའི་རིང་ཀྱུ་དམར་གྱིས་ཀྱུ་ལ་ཡོངས་ལ་སྲིད་དབང་གཅིག་སྤྱད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
ལས་འགུལ་རབ་དང་རིམ་པར་སྲེལ་ཏེ་གདུག་རྩུབ་དབང་སྐྱོར་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་ནག་ཡོངས་ཀྱི་དཔལ་འཕྱོར་ཏེ་ཅང་ཉམས་
ལྷན་དུ་གྱུར་པར་བརྟེན། མི་དམངས་ནམས་དབུལ་ཞིང་སྤངས་པར་གྱུར་ཏེ་སྲིད་དབང་དེར་ཡིད་ཆེས་བརྒྱགས་པ་མ་ཟད། འཁོན་
འཛིན་ཇེ་ཆེར་འགོ་བཞེས་པ་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་སྤྱི་ནང་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤྱོད་ལས་མེད་པ་
ཉམས་ལྷན་དུ་གྱུར་ཏེ། དམངས་གཙོ་རང་དབང་གི་འཁོར་སྤྱོད་ཉེན་རྲུན་ལེན་ལེན་ལྱས་སུ་འགོ་བཞེས་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་
པར་ལ་གོང་ས་མཚོག་གི་མཚན་སྟན་ཀྱི་སྤྱི་ནང་ཉེན་རྲུན་ལེན་ལེན་ཇེ་ཆེར་འགོ་བཞེས་པ་མ་ཟད། རུབ་སྤྱོད་ལུལ་གྱི་ཁག་གི་
གཞུང་འབྲེལ་དང་། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ། མི་དམངས་བཅས་ཀྱིས་ཤོད་མིའི་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་དེར་གདུང་
སེམས་མཉམ་སྦྲེད་ཀྱིས་ཀྱུ་སྐྱོར་ཉེན་བཞེས་ཇེ་མང་དུ་འགོ་བཞེས་ཡོད་པའི་གནོན་ཤུགས་ལས་གཡོལ་ཆེད་ཀྱུ་དམར་གྱིས་དབང་
འཛིན་པ་ཚོས་ཆེད་དམིགས་ལག་བརྟུན་བྱས་པའི་སྲིད་ཇུས་གསར་བཞིག་ཡིན།

གོང་གསལ་སྲིད་ཇུས་དེ་གཞིར་བཟུང་། ལོ་ངོར་དོང་ཀོང་དུ་ཡོད་པའི་ཀྱུ་དམར་གཞུང་གི་མིན་དུ་གསར་འགྱུར་ཁང་
གི་དོང་ཀོང་ལ་བཅའ་སྡོད་ཡན་ལག་ལས་ཁང་གི་འགོ་འཛིན་ལི་ཅུ་མུང་བརྒྱུད་ཐོག་མར་སྤྱི་གཅིན་པོ་ཀྱུ་ལོ་དོན་འགྲུབ་ལ་འབྲེལ་
བ་བྱས་ཏེ། □ རྒྱ་ལའི་ཐུ་མ་མེས་ཤོད་རང་བཙུན་གྱི་ལྟ་བུ་དོར་བ་ཡིན་ན། སྐད་ཆ་ག་རེ་ཡིན་ཡང་གྲོས་སོལ་བྱེད་ཚོགས་□ ཅེས་
ཚུར་འབྲེལ་གདུགས་བྱེད་འདོད་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་དང་ནམ་འགྱུར་བརྟེན་པ་རེད། དེ་ཡང་ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོས་
□ ཞུ་ལོ་༡༩༧༥ ལོའི་ལོ་མཇུག་དང་། ཞུ་ལོ་༡༩༧༩ ལོའི་ལོ་འགོར་ཀྱུ་ནག་གཞུང་གིས་དོང་ཀོང་དུ་ཡོད་པའི་མི་སྣ་དེ་འདྲ་
བརྒྱུད་ནས་ཐོག་མར་ཀྱུ་ལོ་དོན་འགྲུབ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ། ཕན་ཚུན་སྐད་ཆ་བཤད་ནས་འབྲེལ་བ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་
དུས། ང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་ཡོད་པ་བཞིན་སྤྱི་ཕྱིར་མ་ལྟོས་པར་ཀྱུ་ནག་དང་མཉམ་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་འདི་ལོས་ཤོས་ཆགས་

ཡོད། ལྷན་ཚོགས་འོག་ཐབས་དེ་ལ་དེང་སང་དབུ་མའི་ལམ་རེད་ཅེས་ཚིག་གི་ཉན་ཡོད། གང་ལྟར་ཅ་བའི་ཙུ་དོན་ང་ཚོའི་བསམ་བློའི་
ནང་སྐྱེ་ལོ་༡༩༧༩ ལོ་ལས་མས་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། ༡༩༧༩ ལོར་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་ནས་ང་ཚོ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་
བྱ་རྒྱུ་ནས་འགྲུར་ཚུར་བསྟན་དུས། དེ་མ་ཐག་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་བྱ་རྒྱུར་འདོད་པ་དང་དགའ་བོ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་
དེ། ང་ཚོའི་སྐྱེ་ཚབ་ཚོགས་པ་འགོ་རྒྱ་སོགས་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བྱུང་བ་རེད། ཅེས་གསུངས་ཡོད།

ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་གཞིས་ལུས་མི་དམངས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་དགའ་སྟུག་དང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་སྤོང་མེད་འཇུགས་
སྤྱན་བྱས་ཚུལ་འཛམ་སྐྱེང་ཡོངས་ལ་འཕྱུར་སྤོང་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་རྗེ་ཡོད་ཉོན་ཞིབ་དང་། ཡར་རྒྱས་བཏང་ཚུལ་
གྱི་དྲིལ་བསྐྱགས་དེ་དག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་མེད། བོད་མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་སྟུག་གནས་སྟངས་དང་
བསམ་ཚུལ་སོགས་ལ་ཉོན་ཞིབ་དང་རྒྱས་ཡོན་ཆེད། ལ་ཤོང་ས་མཚོག་གིས་བདེ་སྤང་བཀའ་བློན་རྟུག་རྟུ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་
དང་། དྲིལ་བསྐྱགས་བཀའ་བློན་འཇུ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ལྟམ་རྒྱལ། སྤྱི་གཙུག་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན། སྤྱི་འཇུག་ཚོགས་
གཞིན་བློ་བཟང་དར་རྒྱས། བང་སྤྱིད་དུང་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་རྟོགས་རྒྱལ་བཙས་ལ་ཐེངས་དང་བོའི་རྩ་སྐོར་ཚོགས་པ་བསྐོ་བཞག་གནང་
བ་ལྟར། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡ ཉིན་ལྷོ་ལོ་ནས་ཉོང་ཀོང་བརྒྱུད་པེ་ཅིན་དུ་ཆེད་ཐོན་གྱིས། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་བཞི་
བརྒྱུ་ཚམ་ལ་འཚམས་འདྲིའི་རྩ་སྐོར་དུ་ངོ་བསྐྱོད་གྱིས་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་ངོ་མ་རྗེ་ཡོད་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་བོད་མི་དམངས་
ཀྱི་བསམ་ཚུལ་རྗེ་ཡོད་ཤིང་ཉོན་ཞིབ་ཐུབ་ཐབས་བྱས་པ་རེད།

སྤྱི་གཙུག་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་འགྲུབ་དང་། པེ་ཅིང་གཞུང་གཉིས་བཀའ་མོལ་བྱུང་བ་བརྒྱུད། ཏུ་ལའི་བླ་མ་མཚོག་གིས་
ད་དུང་ཁྲུང་ས་མོ་སིའི་མི་སྣ་ལས་གྲུབ་པའི་རྩ་སྐོར་ཚོགས་པ་སུ་མཐུན་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་སུ་འཚམས་འདྲི་རྩ་སྐོར་དུ་གཏོང་
གནང་མཛད་རྒྱུར་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་བ་ལྟར་ཨ་རིའི་དོན་གཙོད་བཀྲས་མཐོང་བསྟན་འཛིན་ནམ་རྒྱལ་དང་། སུད་སིའི་དོན་
གཙོད་ཆེ་རིང་དོན་ལྡན་ཉི་ཉོང་དོན་གཙོད་པརྒྱ་རྒྱལ་པོ། གཞིན་རྩོམ་ཚོགས་གཙོ་བོ་བཟང་སྤྱིན་པ། དབྱིན་ཡུལ་དུ་སྤོང་བའི་ཕུན་
ཚོགས་དབང་རྒྱལ་བཙས་དེད་དུས་ཀྱི་ན་གཞིན་ཤིས་ཡོན་ཅན་མི་ལྟ་ལས་གྲུབ་པའི་རྩ་སྐོར་ཚོགས་པ་ཐེངས་གཉིས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༩༨༠
ལོའི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡ རས་བཟུང་བྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ བར་དང་། དེའི་མཇུག་ཅམ་ལ་སྤོང་གསོ་ལས་རིགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་མི་
སྣས་གྲུབ་པའི་རྩ་སྐོར་ཚོགས་པ་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཁོངས་སུ་རྩ་སྐོར་སྤྱི་ལོ་དུ་འཛིན་རྗེ་བརྒྱུན་པརྒྱ་དང་། མ་སུ་རི་གཏན་སྤོང་
སྤོང་སྤྱི་ཕུག་མཛོད་ཚང་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་སོགས་མི་དུག་ཀྱང་ཤོང་བཞིན་བསྐོ་རྗེད་མཛད་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་༡༩༨༥
ལོར་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་བརྩ་སྐོར་ཆེད་བཀའ་བླུང་ཀུན་བདེ་སྤོང་ཡོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཅེས་ཞིབ་སྤྱི་ཁུལ་འགན་འཛིན་ཨ་
ལགས་འཇུགས་མེད་རྩུན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མི་དུག་བསྐོ་བརྗེད་མཛད། དེ་རྗེས་སུ་མཐུན་བོད་དུ་རྩ་སྐོར་འཚམས་འདྲིར་
བསྐྱོད་འཇུག་སྐོར་འབྲེལ་ལམ་བཀྲིས་ཀྱང་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་ཀོ་ཀོ་ར་དུས་འགྲུངས་བྱས་པར་བརྟེན་ངང་ལུས་སུ་གྱུར་བ་རེད།

མདོ་དོན་བོད་ནང་དུ་རྩ་སྐོར་ཚོགས་པ་ཐེངས་བཞི་བཏང་སྟེ་རྒྱུས་ཡོན་བྱས་པ་ལྟར། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོ་ནས་བཟུང་
རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྤོང་དུས་བསྐྱུར་བཅོས་གང་འཚམས་བཏང་བ་དང་། དེ་སྤྱི་ལོ་འཛིན་བཟུང་བཅོས་འཇུག་བྱས་པའི་མི་དུག་
དང་ཟླ་སྤྱིལ་དགའ་བཤེས་ཁག་ཅིག་སྤོང་བཀོལ་བྱུང་བ། ལྷག་པར་ལ་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་པོ་ཆེ་མཚོག་བཅོས་གྲོལ་ཐོབ་

ཇེས་པོད་རང་གི་ཚོས་རིག་དང་། མི་རིགས་ལ་ཞེན་པ་དཀར་པོས་ཐུགས་བརྩོན་ལྷོད་མེད་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་པོད་ལ་མཚོན་
ནའང་རྫོགས་དང་། ངལ་ཚོལ་གྱི་གནས་བབ། པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་པོད་སྤྱོད་ཐོབ་ཐང་བཅས་པར་དཔུགས་དབྱུང་གི་གོ་སྐབས་
ཕན་བུ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ནའང་། འགྱུར་བ་དེ་དག་ཀྱི་རིགས་ཁྲིན་ཆེ་འདུས་སྤོད་ཀྱི་གོང་ཁྲིར་དང་། གོང་བཅའ་མ་གཏོགས་ཀྱི་
ཆེ་པོད་ཚོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་རོང་འབྲོག་ས་ཁུལ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དག་གི་ཤུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར། ད་དུང་རིག་གནས་གསར་བཅེ་
སྐབས་ཀྱི་དངངས་སྐྱབ་དང་འཛིགས་སྤང་མ་ཡལ་བར་གནས་ཡོད་པར་མ་ཟད། པོད་ཁྲིན་ཡོངས་ལ་སྤྱི་སྤྲོད་ཀྱིས་བཏུས་ན།
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་རྩོན་གྱི་འཚོ་བའི་གནས་སྤངས་སུ་ད་དུང་སྤེལ་ས་མེད་པའི་གཞིགས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།

རྩྏ་སྐོར་ཚོགས་པ་ལྷ་རྗེས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞུང་གིས་པོད་དུ་འདས་པ་དང་ད་རྩྏ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་དུས་འཛིན་སྤངས་ལ་སྤྱོན་བརྗོད་
བྱས་པ་དང་། རྩྏ་པར་རྩྏ་སྐོར་སྐབས་པོད་མི་དམངས་ཀྱིས་ཡགོང་ས་མཚོག་ལ་དད་གུས་ཚད་མེད་བཏུན་པ་སོགས་ཀྱི་ཀྱེན་
པས་ཀྱི་ནག་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་སྤྱི་བྱུང་ཆེ་དུ་ཡོད་པར་དང་། སྤོད་སྤོན་གཞོན་པ་ཕན་ལེ་གཉིས་པོད་དུ་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་དོ་བསྐྱོད་
བྱས་ཤིང་། དུ་ཡོད་པར་གིས། པོད་ནང་འཛིན་སྤྱོད་ལ་འབྲས་ཤོར་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བཏང་ཡོད་པ་དང་། ལོ་སུམ་ཅུའི་རིང་ཀྱི་
ནག་གིས་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པའི་རིང་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་གོས་ཡར་རྒྱས་དོ་སྤོགས་པ་བྱུང་བུལ་མེད་པ་ཡོངས་གྲགས་དོས་ལེན་
བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཀྱི་གཞུང་ནས་པོད་ལ་བཏང་བའི་གོན་དུལ་རྣམས་པོད་སྤོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཚོས་ཡར་
རྒྱུང་གཙང་པོའི་ནང་གཡུག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སྐད་གསུངས་ཅན་གྱི་དོགས་འདྲིའི་གཏམ་བཤད་ཀྱང་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད།

ལོ་ངོ་ཉི་ཤུའི་དུས་ཡུན་ནང་ཀྱི་ནག་གཞུང་གིས་ལག་པ་ལ་གཅིག་གིས་སྤྱི་གུའི་ལོ་བྱེད་ཐོགས་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཡོ་བཅོས་
དང་། འཁྲིག་བཤད། རྩན་བཟོ་བྱས་པ་དང་། ལག་པ་ལ་གཅིག་གིས་མཚོན་ཆ་བཟུང་ནས་ཉམ་ཚུང་པོད་མི་རྣམས་ལ་མནར་
གཅོད་དང་། བཅོན་འཇུག་དམར་གསོད་བྱེད་པ། པོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་དང་། རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་སྤྱི་
གསུང་ཐུགས་ཉེན་དང་གནའ་རྗེས་རིག་དངོས་ཁག་ཀྱི་ནག་དུ་དཔོར་འདྲེན་བྱེད་པ་སོགས་བྱས་མཐར་པོད་མི་རིགས་ནི་ཀྱི་མི་
དུང་ཕྱུར་བཅུའི་ཀྱི་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་ཚུ་ཐེགས་མིག་གིས་ཟིན་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་དང་། པོད་ཡུལ་དེ་ཤིང་ནགས་དང་། རི་དྲགས།
སོག་ཆགས། གཏེར་དངོས་ཐོན་ཁུངས་སོགས་ཀྱིས་དཔེན་པའི་མྱ་ངན་ཐང་ཆེན་ཞིག་དུ་བསྐྱུར་བཞིན་ཡོད་པ་བརྟེན། སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ལོ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོ་སོ་སོར་ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་པེ་ཅིན་དུ་གྲོས་མོལ་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་མིར་བདེ་སྲུང་བཀའ་
ཚོན་རྣམས་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀའ་ཤིས་དང་། ཚོས་རིག་བཀའ་ཚོན་འཇུ་ཆེན་ཐུབ་བཏུན་རྣམས་ཀྱིས། སྤྱི་འབྲས་ཚོགས་གཙོ་ཀྱི་རི་
ཚོ་གྲོས་ཀྱི་མཚན་གསུམ་ལ་བསྐྱོབ་བཞག་གིས་དོང་ཀོང་བརྒྱུད་པེ་ཅིན་དུ་ཐེབས་འབྲོར་གྱིས་ཀྱི་གཞུང་གི་གནད་ཡོད་དཔོན་རིགས་
ཁག་དང་འབྲེལ་གཏུགས་གྲོས་མོལ་སྤྱི་ཚབ་ཀྱིས་བྱུང་ཞིང་། རྒྱུ་བས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་དགོངས་གཞི་འབྲེལ་བརྗོད་
དང་སྐྱབས་པོད་ཕྱོགས་ཀྱི་བཏོན་པའི་རེ་འདུན་ནི།

༡། རྩྏ་བའི་པོད་དོན་འདི་འཛམ་གླིང་ནང་ཚོད་རྫོག་ཅིག་ཆགས་བཟུང་ཡོད་པ་དང་། དེ་སེལ་རྒྱུའི་འདོད་པ་པོད་ཀྱི་
ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ།

༢། ཀྱི་ནག་གཞུང་ནས་ཡགོང་ས་མཚོག་ཚུར་ཐེབས་དགོས་ཤིང་གྱིན་ཡོད་ཀྱང་། ཡགོང་ས་མཚོག་ཐེབས་དང་མི་

ཐེབས་ནི་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་འདོད་ལྗོངས་པའི་བདེ་སྲིད་ཀྱི་དོན་གནད་ལ་ཐུག་ཡོད།

༡། བོད་མི་རིགས་ནི་རྒྱལ་རབས་དང་། ལོ་རྒྱུས། ཚོས། རིག་གཞུང་། རྐང་ཡིག་དང་གོ་མས་གཞིས། ལུང་བའི་གནས་སྤངས་སོགས་ཡུལ་གྲུ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

༢། དེང་འཛམ་གླིང་ནང་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཡུལ་གྲུ་མང་བོ་ཞིག་ནས་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། དམག་དོན་བཅས་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མཉམ་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་གི་ཡིན་པར་སོང་། ང་ཚོས་ཀྱང་གཅིག་འོག་གཅིག་སྡོད་མ་དགོས་པར་འདྲ་མཉམ་གྱིས་སོག་ནས་བོད་རིགས་ནམས་ནང་ཁྲལ་ཁ་བྲལ་མ་ཡིན་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གནས་ཏེ་བོད་པ་རང་ཉིད་ནས་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཡོད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མནའ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག (སྐྱ་རྩ་ཕྱོག་བཀའ་མི་ཚེའི་བྱང་བ་བརྗོད་པ་དེབ་གསུམ་པར་གསལ།) ཅེས་སོགས་བཤད་འདུག

དེའི་ལན་དུ་རྒྱ་ཕྱོགས་ཀྱིས་བརྗོད་དོན་སྤོང་བོར། བྱེད་རང་ཚོར་ལངས་ཕྱོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་དོན་དངོས་བྱས་ན་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་བཟོ་དགོས་ཟེར་བ་དེ་རེད། དེ་ནི་དོན་གནད་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། བོད་ཚུལ་དེར་འགྱུར་རྒྱུ་གཏོང་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་དེ་བཞིན་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཅེས་བརྗོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་སྔོན་རྒྱལ་ལོ་དོན་འགྲུབ་ལ་སྐྱེད་པའི་ཚོགས་ཐོ་དོན་ཚན་ལུ་དེ་སྐོར་ཡང་བསྐྱར་སྒྲིག་ལན་འདེབས་ཁོ་ན་བྱས་པ་ལས་དོན་འབྲས་སོན་པ་ཞིག་བྱུང་མེད། ཚོགས་ཐོ་དོན་ཚན་ལུ་ནི།

༡། ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་རྒྱུན་རིང་བརྟན་གནས་ཡོད་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ཡང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། མི་རིགས་མཐུན་སྲིད་སྲུང་ལས་ལྷག་པའི་སོག་པོ་ལྷན་འདྲེས་རམ་གྱི་དུས་རབས་གསར་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ཏུ་ལའི་བླ་མ་དང་། ཁོང་གི་རྗེས་འབྲངས་ནམས་སློ་རིག་གསལ་བ་གསུག་ལ་བརྟེན་དོན་ཚན་འདི་ལ་ངེས་པར་དུ་ཡིད་ཆེས་གནང་གི་རེད། གལ་སྲིད་ཡིད་ཆེས་མ་གནང་ཚེ་ལོ་གསལ་གཟིགས་ན་འགྲིག་གི་རེད།

༢། ཏུ་ལའི་བླ་མ་དང་། ཁོང་གིས་ང་ཚོ་དང་འབྲེལ་གཏུགས་ཆེད་བཏང་གནང་བའི་མི་རྣམས་ངེས་པར་ལྷག་བསམ་རྒྱུ་མེད་བྱེད་པ་ལས་གལ་རེས་ཡིབ་རེས་མ་བྱེད། ཉེ་ཚོར་གི་བྱེད་སྤྱད་སྐྱེད་མ་བྱེད། འདས་པའི་རྣམས་འཛིངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེའང་བསྐྱར་དུ་མ་བོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཚང་མས་བརྗོད་རྒྱུ་དང་། ཅེས་མེད་གཏོང་རྒྱ།

༣། ང་ཚོས་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གི་སོག་ནས་ཏུ་ལའི་བླ་མ་དང་། ཁོང་གི་རྗེས་འབྲངས་ནམས་ཕྱིར་ལོག་ཐེབས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཁོང་གིས་ང་ཚོ་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གྱུར་རྒྱུན་འབྲེངས་དང་། བོད་མི་རིགས་དང་མི་རིགས་ཁག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཐུན་སྲིད་ལོ་གོང་འཕེལ་སོག་དེར་རབས་ཅན་བཞི་འཇུགས་སྐྱུན་ཆེད་ལེགས་སྐྱེས་གནང་བར་དགའ་བསུ་བྱ་བཞིན་ཡོད།

༤། ཏུ་ལའི་བླ་མ་ཕྱིར་ཐེབས་གཏན་བཞགས་རྗེས་སུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སོབ་ཐང་དང་། འཚོ་བའི་སོབ་ཐང་དེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོ་སྔོན་གྱི་སོབ་ཐང་དེར་འགྱུར་བ་མེད། ཏང་ཀྱང་དབྱུང་གིས་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་ཚོགས་ཆེན་ལ་བསམ་འཆར་བཏོན་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཨུ་ཡོན་ཀྱང་གཞིན་པ་གནང་རྒྱུ་དང་། དེ་མཚུངས་གྲོས་སྡོམ་བྱས་ནས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཀུའུ་ཞི་གཞིན་པ་འདེགས་རྒྱ། འཚོ་བའི་སོག་སྲུང་གྱི་སོབ་ཐང་རྒྱུན་འབྲེངས་དེར་འགྱུར་བ་མེད། འོན་ཀྱང་བོད་

དུ་ཕྱིར་མ་ཐེབས་ནའང་འགྲིག དེང་སང་བོད་ལ་ན་གཞིན་གསལ་ཡར་སྐྱོབས་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།
འོན་ཀྱང་སྐབས་རེར་བོད་དུ་གཟིགས་བསྐྱོར་དུ་ཐེབས་ཀྱང་མི་ཚོགས་པ་མེད། ང་ཚོས་ཁོང་གི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་ལའང་འོས་
ཤིང་འཚམས་པའི་བཀོད་བསྐྱོག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། ལས་ཀའི་ནང་དུ་ཞུགས་སྤངས་དང་། འཚོ་བ་བཅས་ལ་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་མི་
དགོས་ཤིང་། དེ་སྐྱེལ་ལས་ཡག་ཏུ་གཏོང་བྱེད་ཡིན། གང་ཡིན་ཞེ་ན་ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཡར་རྒྱས་སུ་འགོ་བཙུག་ཡོད་པས་རེད།

༥། ཏཱ་ལའི་ཐུ་མ་ག་དུས་ཕྱིར་ཐེབས་གནང་བྱེད་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་མཚམས་ཕྱི་རོལ་ལ་གསལ་བསྐྱོགས་ཐུང་ཅམ་ཞིག་
གནང་བྱེད་དང་། གསལ་བསྐྱོགས་ནང་དུ་ཁོང་གི་ཐུགས་འདོད་ལྟར་གནང་བྱེད། ཁོང་གིས་ལོ་དང་ལྷ་ཚེས་བཅས་གཏན་འཁེལ་
མཚམས་ང་ཚོར་ལན་ཞིག་གནང་རོགས། གལ་སྲིད་དོང་ཀོང་བརྒྱུད་སྐམ་སར་ཐེབས་ཚེ་ང་ཚོའི་ཕུའུ་ཀྱང་གི་གནས་རིམ་ཡོད་
པ་ཞིག་གིས་སློབ་མཐུན་འགའ་ཤས་འབྲིད་ནས་ས་མཚམས་སུ་དགའ་བསུ་ཞུ་བྱེད། གལ་སྲིད་གནས་ཐོག་ནས་ཐེབས་ཚེ་ང་ཚོས་
དེ་ལུགས་ཀྱིས་དགའ་བསུའི་ཞུ་སློབ་གཏན་འཁེལ་ཞུ་བྱེད་དང་། དེ་བཞིན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་གསལ་བསྐྱོགས་བྱེད་ཀྱི་
འདུག ཁོང་གསལ་དོན་ཚན་དེ་དག་གི་སྡིང་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ཚེ་མགོ་བསྐྱོར་བསྐྱོད་ཀྱི་རྗེ་དོང་དུ་འབྲིད་ནས། ཁོང་ཚོའི་
འདོད་མོས་ལྟར་གྱི་སྤངས་འཛིན་དམ་ནན་བྱེད་ཀྱི་ངན་རྒྱས་ཤིག་རེད། དོན་ཚན་དང་བོའི་ནང་ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་
ཡུན་རིང་བརྟན་གནས་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དང་། མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ་སྤར་ལྷག་དང་ཕན་ཚུན་རོགས་རེས་ཀྱི་དུས་རབས་གསར་
བཞིག་ཆགས་ཡོད་ཅེས་པ་འདིས་བོད་དེ་ལྟ་ནག་ནས་ཁ་འབྲལ་དུ་མེད་པའི་ཆ་ཤས་ཅིག་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་བརྟན་ཡོད། དོན་ཚན་
གཉིས་པའི་ནང་དུ་ལའི་ཐུ་མ་དང་། ཁོང་གིས་ཆེད་བཏང་མི་སྣས་རེས་པར་ལྷག་བསམ་ཐོལ་མེད་བྱེད་པ་ལས་གལ་རེས་ཡིབ་
རེས་མ་བྱེད། ཉེ་ཚོང་གི་བྱེད་སྤངས་མ་བྱེད། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱར་དུ་མ་ཤོད་ཅེས་པ་འདིས་ཁོང་མས་འོག་མར་བཀའ་
བཏང་བའི་རྣམ་པ་མཛོན་སུམ་དུ་མཚོན་པ་ལས་སྐྱེ་ཚབ་དོ་བོར་ཆ་འཛིན་བྱས་མེད། ལྷག་པར་དོན་ཚན་བཞི་པའི་ནང་དུ་ལའི་
ཐུ་མ་ཕྱིར་ཐེབས་གཏན་འཁེལ་བྱེད་རྗེས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་། འཚོ་བའི་ཐོབ་ཐང་དེ་སྲོལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ལྟར་འགྱུར་
བམེད་ཅེས་པ་དང་། ཡང་པེ་ཅིན་དུ་བཞུགས་ཀྱི་ལས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་ཚོགས་གི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་སྐྱེལ་གྱི་འགལ་དུ་
གྱུར་འདུག་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་འཚོ་བ་ཁྲུངས་མ་འབྲེལ་བར་ཐེབས་ཀྱིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱིས་པར་
བསྐྱོད་ལ་བརྩོན་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་སྐོར་ལ་སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་མཚམས་དོན་གནད་སོ་སོར་ཞིབ་པའི་ལན་འདེབས་བྱས་པ་མ་ཟད། རྗོང་
ས་མཚོགས་ཕྱིར་ཐེབས་གནང་མིན་སྐོར་ལ་ཁོང་ས་མཚོགས་སྐྱོད་ཀྱི་ཆ་ནས་གལ་ཆེར་བརྩི་བཞིན་མེད་ནའང་། དོན་གནད་འདི་
བོད་ཀྱི་ཅ་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་ལུགས། ལྷག་པར་ལ་ཁོང་ས་མཚོགས་པེ་ཅིན་དུ་ཐེབས་བཞུགས་དགོས་འདུན་བཏོན་པ་དེ་
ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། བོད་མི་ས་ཡ་དུག་གི་དངོས་ཡོད་འདོད་ཚུལ་དང་ཡོངས་སུ་འགལ་བ་ཞིག་རེད། ཅེས་ཐེབས་ཐོན་མ་
བྱས་ཁོང་པེ་ཅིན་ནས་གསལ་བསྐྱོགས་མདོར་བསྐྱོད་ཤིག་ཀྱང་སྐེལ་བ་རེད།

སྐྱེ་ཚབ་སྐྱེ་བྱི་གཉིས་པེ་ཅིན་དུ་གོས་མོལ་བྱས་པ་བརྒྱུད། ཅ་བའི་དོན་གནད་ཐོག་ཕན་ཚུན་འགྲུངས་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་
ནའང་ཕན་ཚུན་སྦྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ལངས་སྦྱོགས་གསེད་བཀོལ་དང་། དོགས་གནས་ཁག་ལ་ལན་འདེབས་ཞིབ་ཆ་བཅས་གནང་

རེས་བྱུང་བ་མ་ཟད། ད་དུང་འབྲེལ་བ་ལྷན་མཐུན་གནང་རྒྱུར་མོས་མཐུན་བྱུང་ཡོད།

ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གིས་རྒྱ་བོད་ཞི་འགྲིག་ཡོང་ཐབས་སུ་ཐུགས་དགོངས་མ་མེད་པ་ཁྱེད་ཉེ་ཞི་
མོལ་དུ་སྐྱེ་ཚབ་བསྐྱོ་གཏོང་གནང་བ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་བསམ་ཤེས་ལན་འདེབས་ཤིག་ཡོང་རྒྱུ་དང་མཐའ་དོན་
ཕན་ཚུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་རེ་འདུན་བསྐྱང་ཐུབ་པ་དང་། ཞེ་ཕན་ལ་སྤྱད་སྦྱོབ་ཡོང་བའི་དཀའ་ལེན་ཐབས་ལམ་ཞིག་རྙེད་རེ་
གཟེགས་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་ནག་བརྒྱུད་རང་སྦྱོར་འགོ་བཙུང་གི་ནམ་པ་ཁོ་ནས་ལན་འདེབས་བྱས་ཏེ། བོད་དང་བོད་
མིའི་དངོས་འབྲེལ་གྱི་དཀའ་ངལ་ཞིབ་པ་བཤད་པ་ནམས་ཁོང་ཚོར་སྦྱོར་བཅོམ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་ལྟ་བུར་དོས་འཛིན་བྱས་
ཡོད། དེ་ལས་ཀྱང་སློ་ཕམ་སྦྱེས་འོས་པ་ཞིག་ལ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཕན་ཚུན་དོན་དམ་གྱི་གོ་སྐབས་མོལ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བཟང་
བོད་མེད་ལོག་ཏུ་སྤྱད་དེ། བོད་མི་ས་ཡ་དུག་གི་དངོས་ཡོད་ཁ་ཚད་གོས་གཏུགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སྐོར་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་སྐྱོང་བར།
ཡགོང་ས་མཚོག་སྐྱེས་ཀྱི་གོ་བབ་སྐོར་ལ་གོས་བསྐྱར་བྱེད་པའི་ཚད་གཞིར་འབབས་ཐབས་བྱས་ཡོད་པ་དེ་རེད།

སྐྱེ་ཚབ་ནམས་རྒྱ་གར་དུ་སྤྱིར་ལོག་རྗེས་ཡགོང་ས་སྐབས་མགོན་མཚོག་གིས། གོས་མོལ་ཁག་ཕན་ཐོགས་ལྡན་པ་བྱུང་
ལུགས་གསར་འགོད་པར་གསལ་བསྐྱབས་བསྐྱངས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀར་འདོད་འདུན་ཡོད་པ་ལྟར་ཁོང་གི་གཞུང་
དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གཉིས་དབར་འབྲེལ་ལམ་དེ་དག་རྒྱ་ནག་འབྲིངས་ཡོང་བ་དང་། མཐར་ཐུག་དཀའ་རྙོག་ལེན་ཐབས་ཤིག་
ཡོང་རྒྱུར་ཐུགས་རེ་ཡོད་པའི་དགོངས་ཚུལ་བཏོན་ཡོད།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ལྷ་བའམ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་ཡང་ཉིན་ཞོ་ཕོག་གིས་བཤད་པའི་བོད་རང་བཙན་ལས་གཞན་པའི་
སྐད་ཆ་ཅི་ཡོད་ལ་གོས་མོལ་བྱེད་ཚོག་ཅེས་པའི་ར་བ་ལས་བཟལ་མེད་པར་མ་ཟད། བོད་དེ་རྒྱ་ནག་ལས་ཁ་བྲལ་དུ་འགྲོ་མ་དགོས་
པ་དང་། བོད་ཀྱི་བརྟན་བརྩིང་དང་ཡར་རྒྱས་ལ་ཡང་ཕན་གྱིན་ཡོད་པ། རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་མཚན་སྟན་དང་། རྒྱ་ནག་གི་དངོས་
ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་འཚམས་པའི་སྲིད་དོན་གནས་བབ་ལ་དགོངས་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་དགོངས་གཞི་དེ་༡༩༧༩ ཙམ་ནས་
འཆར་འགོད་གནང་ཞིང་། བོད་མི་རིགས་ལ་འདི་ལས་དམའ་བའམ་རྒྱུད་པའི་རེ་འདོད་ཅིག་འདོན་རྒྱུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་
དག་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བསམ་ཤེས་དང་དོས་ལེན་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

བོད་འདི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་ནི་སྤྱི་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་ཅིང་། ད་ལྟའི་བཙན་དབང་ལོག་
གི་གནས་སྟངས་ལ་མ་རྟོགས་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་དགོས་པའང་སྤྱི་
ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་ལ། ཐོབ་ཐང་དེ་དག་ལོངས་སུ་སྤྱོད་རྒྱུའི་དགོས་འདུན་དེ་ཡང་དབང་བདེན་དང་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན།
བོད་མིའི་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་། བོད་ཀྱི་འདས་དང་ད་ལྟའི་བྲིམས་དོན་གྱི་གནས་བབ་གཉིས་གཞི་རྩར་བརྒྱུད་
རྙེད་མའི་མ་འོངས་པའི་སྲིད་དོན་གྱི་གནས་བབ་རང་དབང་གི་སྐོར་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་མིའི་དཔལ་འབྱོར་
དང་། སྤྱི་ཚོགས། རིག་གཞུང་བཙས་ཡར་རྒྱས་ཆེད་རང་དབང་གི་སྐོར་ནས་འབད་བཙོན་བྱ་རྒྱུ་བཙས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དགོས་པ་
ཚོད་མེད་ཡིན།

ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། བོད་འདི་སྐར་ཡང་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། བསྐྱར་གསོ་

བྱེད་པ་དེ་རྒྱ་ནག་གི་ཁེ་བན་དང་རྒྱ་བ་འགལ་དུ་འགྲོ་དགོས་དོན་མེད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་ལྷིའི་ཇ་དྲག་གི་གནས་སྤངས་ཇི་མཇུག་
དུ་གཏོང་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་གར་ཨེ་ཤི་ཡའི་ནང་དུས་བདེ་ཞོད་འཇགས་གོང་མཐོར་གཏོང་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མཐུན་པའི་
ལུས་ལྷན་པའི་ཅན་ཞིག་འདོན་སྤྲོད་པ་ཡིན།

འཇམ་གླིང་གར་ལུ་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་གང་ཞིག་ཏུ་གནས་འཆའ་བའི་གང་ཟག་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་། སའི་གོ་ལར་ཐུན་མོང་
དུ་སྤྱོད་མཁན་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འཇམ་གླིང་འདི་ཉིད་བདེ་འཕྲིན་དང་། འགྲིམ་འགྲུལ་སོགས་ཀྱི་ཚན་ཅུལ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཇི་མཇུག་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་དགོས་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་སྤར་ལས་ཇི་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་ཞི་
བདེ་དང་། དང་བདེན་ལ་རྒྱ་བ་སྦྱོར་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། ཚོགས་པ། མི་སྡེར་བཅས་འཇམ་གླིང་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་གྱིས་
ལ་གོང་ས་མཚོག་གི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་དགོངས་གཞི་ལ་དགའ་མོས་དང་། རྒྱ་བ་སྦྱོར་བའི་མཐོང་གནས་སུ་སྐྱེ་བས་པ་དང་། ལྷག་
པར་སྐྱེ་ལོ་༡༩༤༧ ཟླ་༩ ཚེས་༡༡ ཉིན་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་སུ་ལ་གོང་ས་མཚོག་གཤམ་
ལུས་ལྷན་ཚེབས་བསྐྱར་བསྐྱུངས་ཏེ་ཞི་བའི་གྲོས་འཆར་དོན་ཚན་ལྟ་བུ་བཏོན་གནང་མཛད་པ་ཞི།

༡། བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་ཞི་བའི་བརྟེན་གནས་ཤིག་ཏུ་བསྐྱར་རྒྱ།

༢། རྒྱ་མི་འབོར་ཆེན་བོད་ནང་གནས་སོ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་ཇུས་དེས་རྒྱ་ནག་པས་བོད་མིའི་དོ་བོ་རྩ་བརྒྱལ་དུ་འགྲོ་
རྒྱའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་དེ་དག་མཚམས་འཇོག་དགོས་རྒྱ།

༣། བོད་མི་དམངས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། དམངས་གཙའི་རང་དབང་རྣམས་ལ་བརྩི་བཀུར་དགོས་
རྒྱ།

༤། བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་བཟང་བོའི་གནས་སྤངས་སྤར་སོར་རྒྱད་ཐབས་དང་། སྤང་སྦྱོབ་བྱ་དགོས་པའི་ཐོག་
བོད་ནང་རྒྱ་ནག་གི་དུལ་ཕྱན་མཚོན་ཆ་བཟོ་བསྐྱར་བྱེད་པ་དང་། དུལ་ཕྱན་གྱི་སྤྲིལ་རོ་རྣམས་ཕུང་གསོག་བྱེད་འཆར་བཅས་
མཚམས་འཇོག་དགོས་རྒྱ།

༥། བོད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་གནས་བབ་དང་། བོད་དང་རྒྱ་ནག་དབར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་
སློབ་སྲོལ་མོལ་འགོ་འཇུགས་དགོས་རྒྱ། བཅས་ཞི་བདེའི་སྲོན་འགྲོའི་གྲོས་འཆར་དོན་ཚན་ལྟ་བུ་འདོན་གནང་མཛད་པ་རེད།

ལ་གོང་ས་མཚོག་གི་དགོངས་གཞི་ནི་དབུས་གཙང་དང་། ཁམས། ཨ་མདོ་བཅས་ཚོལ་ཁ་གསུམ་ལས་གྲུབ་པའི་བོད་
ཁྲིན་ཡོངས་རྫོགས་སྤར་ཡང་ཞི་བདེ་བག་ཤེབས་ཀྱི་བརྟེན་གནས་ཤིག་ཏུ་བསྐྱར་ཏེ། ནང་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་བཟང་བོ་གཞི་རྩར་
བཟུང་སྟེ་འཇམ་གླིང་སྐྱེ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཨེ་ཤི་ཡའི་མངའ་ཁུལ་གྱི་ཞི་བདེ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་བདེ་སྐྱིད། ཚང་མས་ཐུན་
མོང་དུ་སྤྱོད་པའི་གོ་ལ་རྒྱུམ་པོ་འདི་ཞི་བདེའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཏུ་བསྐྱར་བར་བོད་ཀྱིས་མཐུན་འགྱུར་ཞབས་འདེགས་བསྐྱུབ་སྐྱོབ་པ་
བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། ཞི་བའི་གྲོས་འཆར་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་རྒྱ་ཕན་ཚུན་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་སློབ་སྲོལ་འགྲིག་མཐུན་ཡོང་རྒྱའི་བསམ་
པ་བཅངས་ཏེ་ཡུན་གནས་སྤྲུལ་འཕེར་གྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཐོན་ཐབས་སུ་གོམ་བཟོད་དང་བོད་རྒྱ་གྲུབ་རྒྱ་དང་། གོམ་བཟོད་
འདིས་མ་འོངས་པར་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཐེ་བའི་བྱིམ་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མ་དང་མཉམ་དུ་ཕན་ཚུན་མཛའ་མཐུན་དང་། མཐུན་

བཙུག་གི་ལྷན་ཚུལ་ལྟར་དུ་བོད་མིའི་འཕུལ་སྐྱོད་ལ་ཞུགས་པའི་ཚོས་ལ་ཐུག་ཡོད་ཅིང་། ཚོས་ཀྱི་རིན་ཐང་དེ་རབ་དུ་ཐུག་པའི་བོད་ཀྱི་
རིག་གཞུང་གི་སྤོང་ཁམས་སུ་གནས་ཡོད་པས་ཚོས་སྤང་སྤོང་དང་། ཉམས་ལེན། དར་བྱུང་གཏོང་རྒྱ་བཅས་ནི་བོད་གཞུང་གི་
དམིགས་བསལ་འགན་འཁུར་ཞིག་ཡིན། སྤོང་གཞུང་དེ་ཉིད་མང་མོས་འདེམས་ཐོན་ཕྱུང་བའི་སྤྱི་བྱུང་སྤོང་ཚེན་དང་། བྱོས་ཚོགས་
རིམ་པ་ལོང་འོག་གཉིས། འཕྲིན་ཚོགས་ལྷན་པའི་རང་རྒྱུགས་ཐུབ་པའི་འཕྲིན་ལུགས་ཤིག་བཅས་ལས་གྲུབ་དགོས་
པ་ཞིག་ཡིན། བོད་གཞུང་གི་ལྷན་ཚུལ་ནི་ལྷན་པ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། དཔལ་འབྱོར་གི་ལམ་ལུགས་དེ་མི་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་འཚོ་བའི་གནས་ཚད་ལོང་མཐོར་གཏོང་
རྒྱུ་དེ་དགོས་མཁོ་གཙོ་བཙུང་གིས་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་འདོད་སྤོང་གཞིར་བཙུང་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

བོད་གཞུང་ནས་རི་དྲགས་དང་། སྤྱི་དངོས་རྩི་ཤིང་ལ་སྤུང་སྤོང་བྱེད་པའི་དམ་བསྐྱུགས་ལྡན་པའི་འཕྲིན་ལུགས་ཁག་
གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ་དང་། རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་བཟུང་གཞིག་བྱེད་པའི་རིགས་ལ་སྤངས་འཛིན་ནན་པོ་བྱ་རྒྱུ། རྩལ་ཐུན་མཚོན་
ཆ་དང་། དེ་མིན་གྱི་མཚོན་ཆའི་རིགས་བརྗོད་རྒྱུ་དང་ཚོད་ལྷོ། གསོག་འཛོག་གཞོད་ཚབས་ཆེ་བའི་སྤྱིགས་རོ་འདོན་རྒྱ་ཡོད་
པའི་རྩལ་ཐུན་གྱི་རྩལ་ལུགས་དང་། བརྗོད་ལ་གྱི་རྩལ་གྲངས་ལེན་སྤོང་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ལ་དགག་བྱ་ནན་པོ་བྱ་རྒྱུ། བོད་འདི་བཞིན་
སའི་གོ་ལའི་ཐོག་རང་བྱུང་ཁོར་ལུགས་སྤོང་བྱ་ཡུལ་ཆེ་བོས་ཤིག་དུ་བསྐྱར་རྒྱུ་ནི་སྤོང་གཞུང་གི་མཐར་ཐུག་དམིགས་ལུགས་ཡིན།
བོད་ནང་དམག་དཔུང་དང་། དམག་མཁོའི་སྤྱིག་ཆས་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པར་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་པའི་ཞི་བདེའི་གནས་མཚོག་
གཅིག་དུ་འགྱུར་རྒྱུར་འགན་སྤུང་ཡོང་ཆེད་འཕྲིན་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་མངའ་སྲུལ་གྱི་ཞི་བདེའི་ཚོགས་འདུ་སྐོང་འཚོགས་བྱེད་དགོས་
ཤིང་། ཚོགས་འདུ་དེ་འདྲ་ཞིག་སྐོང་འཚོགས་མ་བྱས་བར་དང་། བོད་ནས་དམག་དཔུང་དང་དམག་མཁོའི་སྤྱིག་ཆས་ཕྱིར་
འཐེན་བྱས་ཏེ་བར་གནས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཞིག་དུ་མ་བསྐྱར་བར་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་དུ་གྲངས་ཚད་དེས་ཅན་ལྡན་པའི་དམག་དཔུང་བཞག་
ཚོག་རྒྱུ་དེ་ནི་སྤུང་སྤོང་ཁོར་ལེན་ཆེད་དུ་ཡིན།

བྱོས་མོལ་ལ་གྲུབ་འབྲས་ཐུན་ཐུས་ཚོགས་པ་འཐོབ་རྒྱུའི་མཐུན་ཉེན་དུ་འགྱུར་གྱུ་བའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཞིག་གསར་
གཏོང་བྱ་ཆེད་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་ནང་འགྲོ་བམའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལ་རྩ་འགལ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཡི་མི་འཕོར་གནས་སྤོར་
བྱེད་པའི་སྤོང་རྩལ་དེ་མཚོས་འཛོག་བྱེད་དགོས་པ་དེ་དག་ནི་ལོ་གོང་ས་མཚོག་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བཏོན་པའི་བྱོས་གཞི་རྩལ་
ཡིན་ལ། བྱོས་གཞི་འདིའི་ཐོག་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་ལངས་ཕྱོགས་ཤིག་མཚོན་པ་དེར་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་བོད་
མི་ཉུང་ཤས་ཤིག་འདོད་སྤོང་མ་ཁེངས་པར་རྒྱལ་གཏོམ་སྤོང་བ་སོགས་བྱུང་གྲང་། དེར་ལོ་གོང་ས་མཚོག་གིས་དེ་ནི་འགྱུར་ལྡོག་
ཅིག་ཡོང་བའི་བྱ་རིམ་ནང་དགོས་དེས་དང་། རྩ་འགལ་ཆེ་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན། ཞེས་པའི་སྤོང་ཚོགས་གསུངས་ཡོད།

ལོ་གོང་ས་མཚོག་གིས་འདོན་གནང་མཛད་པའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ལྷན་པ་འདིས་རྒྱ་དང་རྩལ་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བོད་མིའི་
ངོ་བོ་དང་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་རྩལ་སྤོང་སྤོང་ཐབས་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གོང་བྱ་གཅིག་གྱུར་གྱི་འདོད་ཚུལ་ལ་མི་གཞོད་
པའི་ཁར་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་ལ་ཡང་འོས་ཤིང་འཚོམས་པའི་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོ་ནས་བཟུང་སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལོར་འབྲེལ་བ་རྩ་ཆད་མ་སོང་བར་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་མཉམ་གཉིས་མོས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་སུ་འབྲེལ་

གཏུགས་ལུ་གུ་རྒྱུ་དུ་གནང་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་ཡང་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་དགོངས་གཞི་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཡིད་ཆེད་གཙང་
མ་གནང་བཞིན་པ་རེད།

མདོར་ན། དབུ་མའི་ལམ་འདིས་ང་ཚོའི་ཁེ་སྤོང་ཆེ་ཤོས་དེ་ཅོད་པ་མ་ཡིན་པར། ང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་དེ་སེལ་
ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་ཇོ་བོ་དྲག་གནས་སྤངས་མི་མཁྱེན་ཞིང་། བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་ཞེན་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་འབྲེལ་བའི་མི་མང་
པོ་ཞིག་ནས་དབུ་མའི་ལམ་དེ་ཐམ་ཉེས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། དབུ་མའི་ལམ་ནི་འཐབ་ན་མི་རྒྱལ་བ་མེད་པའི་བླ་
ན་མེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཉག་གཅིག་ལ་བརྟེན་དུས་སུ་ཕྱི་ཙམ་མ་གཏོགས་གཡུང་དུ་བཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ནི་གདོན་
མི་ཟ་བཞིག་རེད།

བདེན་པའི་རྒྱལ་མཚན། རོ་རླེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་འབྲུལ་བཞེས།

ལྷ་རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་བ་མཚོག་གིས་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྷ་སྲུང་གཞིར་བཞག་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་འཇིག་རྟེན་འགན་
བབ་(Univerisal Responsibility) གྱི་མང་གཞི་ཐོག་དུས་རྟག་དུ་བྱམས་པ་དང་། རྗེད་ཇེ། གཞན་ཕན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་
ཟབ་མོས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཚུད་པའི་འཇམ་སྐྱིང་སྤེལ་གྱི་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་ལ་བདེ་སྐྱིད་འབྱུང་ཐབས་ཀྱི་ཙུ་བ་འཇམ་སྐྱིང་ཞི་བདེ་ཡིན་
ཞིང་། དེང་གི་དུས་རབས་ནང་ཚན་རིག་སོགས་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་བཏང་བའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱིས་འཇམ་སྐྱིང་འདིར་གནས་
པའི་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་འཚོ་གནས་དང་འབྲེལ་ལམ་སྤར་ལས་ཉེ་རུ་བཏང་བ་དང་། འཚོ་སྤོང་གྱི་
མཚོན་པའི་ཕྱིའི་དངོས་པོའི་མཐུན་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་། རང་བསམ་སློབ་འདུ་ཤེས་ཐད་ཡར་རྒྱས་སྤྱིན་མེད་
བརྟེན། ཁོར་ཡུག་གི་གནད་དོན་དང་། བར་རྒྱབ་སོགས་ཀྱི་ལྷ་བ། བཙན་དབང་དང་དམག་འཐབ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་རྙོག་སུ་
མཐུད་དུ་འབྱུང་བཞིན་པ་དང་། མི་རིགས་དང་གོམས་གཤེས། རྐང་ཡིག ཚོས་དད། ལྷ་གྲུབ་སོགས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་མིའི་
རིགས་སུ་གྱུར་བ་རྣམས་དོན་དངོས་སུ་འཇམ་སྐྱིང་ཞེས་པའི་བྱིམ་ཚང་ཆེན་པོའི་ཆ་གས་སུ་གྱུར་བའི་ནང་གི་མི་གཅིག་པ་ཡིན་
པས། འཇམ་སྐྱིང་འདི་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་བྱིམ་ཚང་ཞིག་དུ་འཇུགས་སྐྱུན་བྱེད་པའི་འོས་འགན་དེ་བྱིམ་ཚང་ཆེན་པོ་འདིར་འཚོ་
སྤོང་བྱེད་པོ་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ལྟམས། ཕྱིའི་དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་དང་ཆབས་ཅིག་ནང་བསམ་སློབ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་
ཕྱོགས་ལའང་ཤུགས་སྤོན་རྒྱབ་སྐྱོར། བསམ་སློབ་དང་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་དོ་སྦྲོམས་བཟོ་རྒྱུར་མཐོང་ཆེན་དགོས་པ་དང་། འཇམ་
སྐྱིང་འདིར་འཚོ་བའི་འགྲོ་བ་མིའི་གཙོས་པའི་སྲོག་ཆགས་སྲོག་སྲུང་ཡན་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྲུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་གཅིག་གུར་

ཡིན་སྐབས་དུས་དྲུག་དུ་བུ་མས་བརྗེ་དང་། སྤྱི་ཚེ་ཆེན་པོས་ཕན་ཚུན་རོགས་ཕན་གཞིགས་སྤྱིར་གནང་གལ་ཆེ་བའི་བསྐབ་བུས་
རིས་མེད་སྐྱེ་འགྲོ་ནམས་ལ་ཡོང་བར་མིག་སྟོན་མཛད་པ་རེད།

པོད་གངས་ཚྲོངས་ཀྱི་བརྒྱན་འགྲོའི་བདེ་སྦྱིད་ཁོར་ཡུག་དང་བཅས་པ་སྦྲར་གསོ་ཡོང་བའམ་ལ་གཉིས་ཕན་དང་། ཞི་
བདེའི་ཐབས་ལམ་གང་ཡོད་བཏོན་ཏེ་བྱུགས་བརྗོན་སྟོན་མེད་གནང་ཡོད། བྱད་པར་དེར་རབས་ཇས་མཚོན་གྱི་རུས་ལྷགས་ཀྱི་
ཆེར་སྐྱེལ་བཞིན་པའི་ཕ་རོལ་པོའི་དྲག་ཐབས་ལས་ཚྲོག་སྟོང་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲར་སྐྱོལ་དྲི་མ་མེད་པ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་
ལམ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཐབས་ཇུས་དང་། ལག་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ཞིབ་ཅིང་སྤྲོ་བ་གཏན་འབེབས་དང་འབྲེལ། མི་དམངས་
ལ་དེ་ལྷགས་ལམ་སྟོན་ཡང་ཡང་གནང་བའི་འབྲས་བུར་བོད་དོན་བདེན་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཞི་བ་
ཁོན་ར་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་བའོ། ལྷག་པར་ཞི་བདེ་སྟོན་འགྲོའི་གོས་གཞིའི་དོན་ཚན་ལྗང་དང་། དེའི་དགོངས་འབྲེལ་སེ་ཏུ་སེ་
སྦྱག་གི་གསུང་བཤད་ཀྱི་ཞིབ་ཐུའི་དགོངས་དོན་ཐུག་ལེན་བརྒྱུགས་ཀྱི་དོན་ཚན་ཁག་བཅས། མདོ་དོན་བོད་རྒྱའི་དཀའ་ལྔོན་གྱི་
འདི་ཞི་བ་དང་གཉིས་ཕན་གྱི་མང་གཞིའི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་དོན་གཉེར་རྒྱུན་འབྲོངས་དང་། བབ་བརྒྱན་གྱི་མཛད་
ཇུས་ཡང་དག་པ་འདོན་གནང་མཛད་པ་དེས་ཞི་བདེར་དགའ་ཞིང་གཟུ་བོར་གནས་པའི་འཛམ་གླིང་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ལ་སྐྱུལ་མ་ལྷགས་
ཆེ་བེབས་ཤིང་། ཕ་རོལ་པོ་ཡང་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དང་རེངས་པོའི་གནས་སུ་བཀོད་སྟབས། ཆེས་འབྲེལ་མེད་དང་ཏམ་སྦྱིད་
ཀྱི་ཁ་རྒྱུངས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་རྒྱན་སྦྱོག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད།

དུས་རབས་ཉི་ལུ་བ་འདིའི་ནང་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚེ་ཆེན་གྱི་འགལ་བ་སྤོངས་ཡོད་ལུས་ཐོག་རྒྱ་ནག་གཙོས་པའི་
རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་དངོས་པོའི་རིན་ཐང་ཁོར་གལ་ཆེར་བརྗོན་ཏེ་སྐྱོ་བོ་སྐྱོ་མང་པོའི་ལུས་སྦྱོག་དང་། རང་དབང་།
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བཅས་ཚུལ་མེད་དོན་རོལ་དུ་གཏོང་བ་སོགས་འཛིགས་ཉེན་ཆབས་ཆེན་གནས་པའི་སྐབས་འདིར། ལྗེ་ལ་
དབང་མཚོག་གིས་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེར་སྦྱོན་པའི་བྱུགས་བརྗོན་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་གནང་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤྱི་བོ་དཀའ་ལྔོན་ཆེ་
རྒྱུང་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཕན་ཚུན་པོ་དོན་ལེགས་ཉོགས་དང་། བརྗོད་བཀུར། བརྗོད་བསྐྱུར། ངང་རིང་། གཞན་ཕན་གྱི་
བསམ་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མེལ་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་ཡང་དག་པ་གནང་བ་དེས། དེར་རབས་འཛམ་གླིང་གི་འགྲུར་རྒྱོག་ལ་
ལྷགས་རྒྱུན་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད་པ་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་མཐུ་མེད་ཆགས་ཀྱིན་ཡོད་ཅིང་། མཐོན་
པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ནི་དུས་རབས་འདིའི་ནང་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚེ་ཆེན་གྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆེ་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་(NOBEL PEACE PRIZE)ཞེས་གྲིང་བཞིའི་བྱིན་ལ་སྟོན་གྲགས་བྱུང་བའི་ཞི་བདེའི་གཞེངས་ཏུགས་འབུལ་
རྒྱ་བྱུགས་གཏན་འཁེལ་བའི་གསལ་བསྐྱགས་ནི་སྤྱི་བོ་ཞི་བདེ་གཞེངས་ཏུགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་བྱུང་བསྐྱགས་
གནང་ཡོད། གསལ་བསྐྱགས་དེའི་ནང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ཞི་བདེའི་གཞེངས་ཏུགས་བོད་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་དབུ་བྱིད་ལོ་གོང་
ས་ལྗེ་ལུ་མཐོན་ཏུ་ལའི་སྐྱེ་མའི་འབུལ་གཏན་འཁེལ་བ་ཡིན། ཁོང་གིས་བོད་རྒྱའི་དཀའ་ལྔོན་ཐད་ཕན་ཚུན་བརྗོད་སྟོན་དང་།
གུས་བརྗོད་རྒྱན་པའི་མཛད་སྟོན་ཁོར་གཞུང་ཞིང་། པོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལུ་རྒྱུན་བཟང་པོ་རྣམས་
གཅེས་སུང་དང་རྩ་མེད་དུ་མི་འགྲོ་བའི་བདག་གཅེས་གནང་བའི་ཐོག འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚེ་ཆེན་དཀའ་ལྔོན་ཡོད་བཞིན་པ་རྣམས་སྤོང་

འཇགས་བག་ཐེབས་ཐུབ་ཐབས་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་། ཁོར་ལུག་སྲུང་སྐྱོབ་། ཐ་ན་སོག་ཆགས་ཡོངས་
ལ་བདེ་བ་འབྲུང་ཐབས་ཀྱི་ཐུགས་འཁྲུང་བཞེས་ཡོད། ཅེས་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཚོག་གི་ཞི་བདེའི་དགོངས་པ་དེ་སེམས་ལྡན་
ཡོངས་ལ་བརྩེ་མཐོང་དང་། ལྷག་པར་འགྲོ་བ་མི་དང་ཁོར་ལུག་སྲུང་སྐྱོབ་བཅས་ལ་སྦྲེན་པའི་ཡོངས་ཁྲུབ་འགན་འཁུར་གྱི་ལྷ་
བ་ལས་བྱུང་བཞིག་ཡིན། རོ་སློལ་གཟེངས་རྟགས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཚོག་གིས་ཡན་ཏུས་ལྡན་ཞིང་ཐུགས་རྒྱུང་རིང་
བའི་དགོངས་པར་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲུག་ཚོད་ཁག་ཞི་ཐབས་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་འགན་འཁུར་། རང་བྱུང་
ཁོར་ལུག་སྲུང་སྐྱོབ་བཅས་ལ་སྦྲེན་པའི་མཛད་འཕྲིན་རྣམས་པོ་ཆེ་བཟང་ལས་འདས་པ་ཞིག་བསྐྱུངས་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་ཞུ་བཞིན་
ཡོད། ཅེས་སོགས་འཁོད་ཡོད།

ཐངས་འདོའི་གཟེངས་རྟགས་འོས་མིའི་ཁོངས་སུ་ཨུ་རུ་སུའི་སྲིད་འཛིན་མེ་ཀར་རྣོར་པུ་འོ་བ་དང་། ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་
ཟུར་བ་རོ་ན་ལ་རི་རྟན། རྩོམ་རྒྱུ་རི་ཀའི་རྒྱལ་གཅེས་དབུ་འབྲིད་ནལ་སན་མན་ཏུ་ལཱ། ལྷན་གྲགས་ཅན་གྱི་འབར་མའི་དམངས་
གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཨང་སྟན་སའོ་ཇཱ་སོགས་འཛམ་གླིང་ནང་སྟན་གྲགས་ཆེ་བའི་མི་རྣམས་ལ་བུ་རྩེ་རྩེ་དོན་དུག་དང་། ཚོགས་སྡེ་ཉི་ཤུ་
ཙུ་ལུ་བཅས་ཡོད་པའི་ཁྲིད་ནས་དུས་རབས་འདིའི་ནང་གྲགས་པ་དོན་དང་ལྡན་པའི་ལགོངས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་རྣམས་
དབུས་ཀྱི་ཉ་རྒྱས་ལྷ་བ་བཞིན་ཚོད་མེད་ཀྱི་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དེད་དཔོན་ཆེན་མོར་བཀུར་བ་རེད།

ལ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་ལ་ནོ་རྟེན་ལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་རྒྱུའི་གསལ་བསྐྱབས་བྱས་མ་ཐག་ཨ་རིའི་གོས་ཚོགས་
གོང་འོག་གཉིས་ཀྱིས་བཀུ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་བའི་གོས་ཚོད་(ཨང་༢༥ དང་། ཨང་༢༠༧)གཉིས་བཞག་པའི་ནང་། ཏཱ་
ལའི་བླ་མ་སྐྱེས་པའི་བུ་བཞི་བ་མཚོག་གིས་དུས་གཏན་དུ་དྲང་བདེན་གོང་མཐོར་སྟེན་བཞེས་པ་དང་། ཚོས་ལུགས་དང་རྒྱལ་མཚམས།
ཆབ་སྲིད་སོགས་ལ་རྩོགས་ཞེན་དང་བདག་ལཱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་ཉམས་ཐག་དང་བཅོན་གཞོན་གྱིས་མནར་བའི་མི་དམངས་ཡོངས་
ལ་རེ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། སྐྱེ་པོ་པོ་མོ་ཀུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་དང་ཆེ་མཐོང་གཙོགས་ཆེར་འཛིན་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐྱེ་
སྲིད་བུ་བཞི་བ་མཚོག་གི་འཛམ་གླིང་གི་དབུ་འབྲིད་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་། ས་ཁུལ་གྱི་བྲག་པའི་ཞི་
བདེ་བཅས་ལ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་འགན་འཁུར་གྱི་ལམ་ནས་བསྐྱབས་འོས་གོང་མཐོར་བཏང་གནང་བ་རེད།
ཅེས་དང་། རོ་སློལ་གཟེངས་རྟགས་ལྷན་ཚོགས་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ ལོའི་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་དེ་བོད་ཀྱི་ལགོངས་སྐབས་པོ་
སྐྱེས་པའི་བུ་བཞི་བ་མཚོག་ལ་ཐུལ་ཡོད་པར་བརྟེན་ལགོངས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཚོག་གི་དྲང་བདེན་དང་། བསྐྱབས་འོས་ཀྱི་རྩེ་དོན་
ཁག་གོང་དུ་སྟེན་པའི་ཐུལ་བྱུང་གི་མཛད་འཕྲིན་ལ་ང་ཚོས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་རྒྱལ་སྤྱིར་དང་། བཀུ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཅེས་འཁོད་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་འཛིན་ཨར་བན་ཀཱ་རུ་ལུ་མཚོག་གིས་བཀུ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་བའི་འཆོམས་འཕྲིན་
ནང་། ལགོངས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཚོག་གིས་དུས་རྟག་དུ་འཆོ་བ་ཡོངས་སུ་སྲུངས་པའི་སློན་སྐྱོན་ཞི་མཐུན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཟབ་མོ་ཁོ་
ནར་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཁྲུབ་ཀྱི་མཛད་ཇུས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཐུག་ལེན་དུ་བསྟར་གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་ས་རྟེང་གི་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་
ལ་བུམས་པ་དང་། བརྩེ་བ་ཁོན་ཕུག་བཞེས་བསྐྱུངས་པའི་ཁྲུད་ཚོས་བཟང་པོ་རྣམས་མང་མོས་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་ད་རེས་འཛམ་
གླིང་ཞི་བདེ་གཟེངས་བསྟོད་བྱ་དགའ་སྟན་གྲགས་ཆེ་པོས་དེ་འབུལ་ལམ་ཞུས་པ་རེད། ཅེས་དང་། ལ་དུགས་རྒྱལ་སྐྱོབ་བཀུ་

ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཡོགས་མཚོན་ལ་འཚམས་འདྲིའི་བཀའ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ལྷུས་པར་མ་ཟད། ཞི་བདེའི་བྱ་དགའ་འདིས་བོད་པ་
 ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་མི་ཚང་མར་དགའ་སྲིད་ལྷན་པའི་ཉིན་མོ་ཞིག་གསར་བསྐྱུན་ལྷུས་པ་རེད།
 ཅས་དང་། ལ་རིའི་ཀྱུ་མ་ཤིན་ཏེ་མའོ་སྤྱིའི་ཀྱུ་ཚོགས་པར་ཐོག་ལ་རིའི་གཞུང་གི་མགོན་ཚབ་པ་ཞིག་གི་གསུང་བཤད་
 ལུང་དངས་ཉེ་སྲིད་བརྗོད་བྱེད་པའི་ནང་། ང་ཚོས་རྒྱ་ལའི་སླ་མ་མཚོན་ཞི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དབྱུང་འབྲིད་རྒྱུ་ཆེན་ཞིག་དང་།
 མཁུན་རབ་འབྲུན་ལྷ་བྱལ་བའི་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་མགོན་ཚབ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གྱིས་བསྐྱབས་བརྗོད་ལྷ་བཞིན་ཡོད།
 ང་ཚོས་རྒྱ་ལའི་སླ་མ་མཚོན་གིས་འདོན་གནང་མཛད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་སློབ་ཐང་གི་གནད་དོན་ཁག་ལ་རྒྱ་བསྐྱོར་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། ཞེས་
 དང་། རྒྱ་གར་གྱི་གསར་འགྲེས་ཀྱུ་ལེན་ལྷན་ཀྱི་ཞེས་པའི་ནང་། ད་རེས་ཀྱི་གཟེངས་ཉུགས་འདིར་ཆབ་སྲིད་འགྲུལ་སྐྱོད་དང་
 ཞི་བདེ་ལ་དགའ་མོས་ཡོད་མཁན་ཚོས་སློབ་འཇུག་པའི་སློབ་ཉུན་དགའ་བསུ་ལྷ་རྒྱ་རེད། བཅོན་པོལ་བའི་དབྱུང་འབྲིད་ཅམ་དུ་མ་
 ཟད་འཛམ་གྲིང་གི་དབྱུང་འབྲིད་གཞན་གྱི་གནད་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོགས་རྒྱ་ལའི་སླ་མ་མཚོན་གས་གནང་ཐུབ་ཡོད། ཅས་དང་
 ། གསར་འགྲེས་ཀྱུ་མེ་སི་ཉིན་ངོར་རྒྱལ་ཀྱི་ཞེས་པའི་སྲིད་བརྗོད་ནང་། གཟེངས་བརྗོད་འདིས་རྒྱ་ནག་གི་བཅོན་གཞོན་འོག་
 ཡོད་པའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བསྐྱོར་བྱེད་ལྷ་རྒྱ་རེད། ལོ་ངོ་བཞི་བཅུའི་རིང་རྒྱ་ནག་དམར་བོའི་བཅོན་གཞོན་འོག་བོད་མིས་མུངས་
 དང་མྱོང་བཞིན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་འཛམ་གྲིང་ཐོག་ལྷ་འབྲོག་བྱས་པར་བདེན་འབྲས་ཐོབ་པ་ཞིག་རེད། ད་རེས་ནོ་སློབ་ཞི་
 བདེའི་གཟེངས་ཉུགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གཟེངས་བརྗོད་འདིས་འཛམ་གྲིང་ཡོངས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ལྷུས་པ་རེད།
 ཅས་དང་། ཀྱུ་ཉིན་དུ་སི་ཐན་ཀྱི་སི་ཀྱུ་ཞེས་པའི་སྲིད་བརྗོད་ནང་། འཛམ་གྲིང་ཞི་བདེའི་གཟེངས་བརྗོད་འདིས་ཡོགས་
 རྒྱ་ལའི་སླ་མ་མཚོན་གས་འཚོ་མེད་ཞི་བ་དང་ཞི་བདེའི་ལམ་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་གནང་བ་དེ་འཛམ་གྲིང་ཡོངས་ནས་ངོས་འཛིན་
 གྱིས་ཆེ་བརྗོད་ལུལ་བ་ཞིག་དང་། འཛམ་གྲིང་གི་འོག་འདིར་གང་ཉིད་ཞི་བདེ་སོ་ཉར་ངོས་འཛིན་ལྷུས་པ་མཚོན་བཞིན་ཡོད། ཞི་
 བའི་ལམ་ནས་བོད་རང་བཅོན་བཅོམ་ལེན་གནང་བར་འཛམ་གྲིང་ཡོངས་ཀྱིས་གུས་བཀུར་དང་འཚམས་འདྲི་ལྷ་བཞིན་ཡོད། ཅས་
 བཀོད་པ་སོགས་འཛམ་གྲིང་གི་ཞི་བདེ་ལ་མཛད་རྗེས་ཀྱི་གུགས་སྐྱུན་ལྷན་ལའི་སྐྱེས་ཆེན་དག་གི་འོག་ནས་ཡུལ་དབང་བཅུ་བཞི་
 བ་མཚོན་ཆེད་དུ་བཀུར་ཉེ་ཞི་བདེའི་སོ་ཉར་མངའ་གསོལ་ལྷུས་པ་དེར་འཛམ་གྲིང་ནང་ཞི་བདེར་དགའ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་དབྱུང་
 འབྲིད་དང་། ལྷན་གུགས་ཅན་གྱི་མི་སྣ། ཚོས་ལུགས་ཁག་གི་དབྱུང་འབྲིད་སོགས་ཀྱིས་སླ་མ་མེད་པའི་ཆེ་བརྗོད་དང་། བསྐྱབས་
 བརྗོད་དང་། བཀའ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ལྷུས་པའི་འཕྲིན་བཟང་གི་སྐྱེད་པ་འཛམ་གྲིང་ཀུན་དུ་བསྐྱབས་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་བརྟན་
 འཕྲིན་དང་རྒྱུང་འཕྲིན། གསར་འགྲེས་སོགས་གསར་འགྲུལ་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་གིས་བརྗོད་དབྱུངས་ཀྱི་རྒྱ་བར་མེད་དུ་བསྐྱབས་
 པ་སོགས་ཀྱིས་བོད་དང་། བོད་མིའི་བདེན་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གར་སྐྱོད་སྤེལ་སྤྱོད་
 ཀྱི་ལོ་མ་སྐྱེད་ལས་གསར་བཞིག་ལ་བསྐྱུར་གནང་བ་རེད།

འདིས་ནི་བོད་མི་གཙོར་གུར་འཛམ་གྲིང་དང་བདེན་མི་དམངས་ལ་ཚོགས་མི་ཤེས་པའི་དགའ་བདེ་དང་། རྒྱལ་ཆེ་བའི་
 རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་སྲུང་ཡོད་ཀྱང་། ལུ་ཚུགས་དང་། མཁུན་གས་འཛིན། ངན་སྲོད་ཀྱིས་བརྒྱལ་བའི་རྒྱ་དམར་དབྱུང་ཚོགས་ལ་དུག་
 རོད་འོང་སོང་གི་རྒྱུག་གཟེར་བརྗོད་སྐྱུགས་བྱལ་བ་སྲུང་དེ་ནི་སྤེལ་བཅའ་སྲོད་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་ཁང་ནས་རྒྱ་ལའི་སླ་མ་ཞི་དུས་

ཡུན་རིང་པོར་སྤྱི་ཚུལ་དུ་མེས་ཚུལ་ཁ་བྲལ་གཏོང་བའི་བྱ་འགུལ་སྤེལ་མཁམན་གྱི་ཆབ་སྲིད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། མོ་རྩེལ་ཞི་བདེའི་གཞུང་ས་
ཏྟགས་ལྟན་ཚོགས་ཀྱིས་ཐེངས་འདིའི་གཞུང་ས་ཏྟགས་དུ་ལོའི་བླ་མར་སྤྲད་པ་དེས་ཚུ་ནག་མི་དམངས་ཀྱི་བཙེ་དྲུང་ལ་གཞོན་སྦྱོར་
དང་། ཚུ་ནག་གི་ནང་སྲིད་ལ་ཐེ་གཏོགས་བྱས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་འཆར་ཅན་གྱི་སྤྲུལ་སྐད་དེ་ཤོར་ཡོད་པ་རེད།

བཙོ་སྤྲུངས་གསེར་གྱི་ལུན་ཐིགས།

འཇམ་གྲིང་སྤྱི་འགོས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རིམ་ལ་གཞིགས་ཆོེ་ཚུལ་ཁབ་གང་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ཐང་ཀར་དམངས་གཙོའི་
ངོ་བོར་འགྱུར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་། ཚུལ་ཁབ་དེའི་ཆབ་འབངས་མི་དམངས་ཀྱི་ལུས་སྲོག་གི་འགོ་བོའི་གངས་ལས་འདས་པ་
བཏང་སྟེ་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ལྷག་རིང་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འགག་འཕྲད་བརྒྱུད་སྲོང་བ་དམངས་གཙོའི་ཚུལ་ཁབ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དང་། བྱད་
པར་ཚུལ་རན་སེའི་གསར་བརྗེ་ལས་འགུལ་དང་། ཚུ་ནག་གི་ལྷགས་མག་ལོའི་གསར་བརྗེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་གནམ་བདེ་སྐོ་
མོ་ཆེའི་དུག་བཞིའི་དོན་རྐྱེན་ལྟ་བུ་སོགས་ལས་ཏྟགས་བྱབ་པ་ཡིན།

བོད་མི་ལ་མཚོན་ན་དམངས་གཙོའི་ཐོབ་དབང་དེ་ལ་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཤིའི་རི་རབ་དང་ཁྲག་གི་ཚུ་མཚོ་བསྐྱེལ་མ་དགོས་
པར་ལ་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱིས་མ་འོངས་བོད་འབངས་རྣམས་དམངས་གཙོའི་ལུགས་བཟང་ཁོ་ནར་གཞིལ་ཐབས་སུ་ཆེས་རིན་
ཐང་ཆེ་བའི་དམངས་གཙོའི་ཐོབ་དབང་ལུ་ཚུགས་ཀྱིས་གསོལ་རས་བསྐྱེལ་པ་ནས། ལམ་སྲོལ་དེར་འཇུག་རིམ་དང་ཉམས་ལེན་
གྱི་རྣམ་གཞག་མཐའ་དག་ཀྱང་སྦྱོང་ལ་མེད་པར་ལམ་སྲོལ་གནང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་འཇམ་གྲིང་ཤར་ལུ་བྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དང་ལམ་
ལྷུང་མ་སྲོང་བ་ཞིག་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བརྒྱ་གཅིག་པ་ནས་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་གངས་ཚད་སྲར་ཆ་གནང་བ་
སྟེ། བཙོན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཙའ་བྲིམས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་བཀའ་བློན་རྣམས་ལེ་ཤེས་དབྱིངས་དཔུད་ཀྱིས་ཐག་གཙོད་གནང་
མ་དགོས་པར་སྤྱི་འཐུས་ལྟན་ཚོགས་ནས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་ཆ་འཛིན་དང་། ཚོལ་ཁ་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་གངས་
བཙའ་སྤྱི་འཐུས་ཐོབ་ཁུངས་སོ་སོའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འོས་བསྐྱེའི་ལམ་ནས་འདེམས་བསྐྱོད་དང་། ལ་རི་དང་ཁ་ན་༧། ལོ་རོབ་
ཁུལ་དུ་ཚོལ་ཁ་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ས་ཁུལ་སྤྱི་འཐུས་འོས་འདེམས་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་གཏན་འབེབས་མཛད་དེ། བྲིམས་
བཟོ་སྤྱི་འཐུས་ལྟན་ཚོགས་དང་། བྲིམས་འཛིན་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་། འཛིན་སྦྱོང་བཀའ་ཤག་བཙའ་དམངས་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་
ལྟན་གྱི་ཆ་ལག་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་དང་། དེ་བཞིན་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཙའ་བའི་ཕྱིས་ཁྲར་སྤྲུངས་
འཛིན་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ཕྱིས་ཞིབ་ལྟན་ཁང་དང་། ལས་བྱེད་གསར་འཇུགས་དང་བསྐོ་གཏོང་སོགས་བྱེད་པར་གཞུང་
ཞབས་འདེམས་བསྐོ་སྟན་ཁང་། བཀའ་བློན་དང་སྤྱི་འཐུས། ས་གནས་འགོ་འཛིན། ས་གནས་འཐུས་མི་ཚོགས་འདུ་སོགས་
འོས་བསྐྱེད་པར་འོས་བསྐྱེད་སྟན་ཁང་བཙའ་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོན་གསུམ་ཡང་གསར་འཇུགས་གནང་བ་རེད།

ལྷག་པར་དུ་སྐབས་བརྒྱ་གཅིག་པ་ནས་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་གོས་ཚོགས་མཐའ་མའི་སྟེང་ཆེབས་བསྐྱུར་བཀའ་བློན་བསྐྱུངས་ཏེ་དུས་

གསུམ་གསལ་གཟིགས་ཀྱིས་དགོས་པ་དག་མཚན་དུ་མའི་སྒྲོན། བཀའ་བློན་ཁྲི་བ་དེ་སྡེ་འདེམས་སྒྲུངས་ལ་བསྐྱུར་བཅོས་གནང་
སྟེ་གདམ་བྱ་འདེམས་བྱེད་ཀྱི་དམངས་གཙོའི་ཁེ་དབང་བོད་མི་སེར་སྐྱེ་ཡོངས་ལ་དགོས་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་བཞེད་དགོངས་གྲོས་
ཚོགས་ནང་ལམ་སྟོན་ཟབ་གསལ་གནང་བ་དང་སྒྲུགས། འོན་ཏེ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་སྟོན་གྱི་དོ་བོ་ཡིན་པའི་བཀའ་བློན་ཁྲི་བ་
དེ་བཞིན་མི་དམངས་ནས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་བྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་གཏན་འབེབས་མངོན།

དེ་བཞིན་ཚོས་སྐར་དང་གཞིས་སྐར་ཁག་གིས་མཚོན་པའི་བོད་མིའི་འདུས་སྡེ་དུ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་འགོ་
འཛིན་ལས་རོགས། ས་གནས་འཇུག་མི་ཚོགས་འདུ། བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཚོགས་ཚུང་སོགས་བོད་མིའི་སྤྱི་
ཚོགས་རྒྱལ་བོའི་དོ་བོ་སྐར་བས་དམངས་གཙོ་ཅན་དང་། ཡར་བོན་ཅན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱི་གྲོས་ཆ་
ཚང་ཞིང་གོམ་སྟབས་གཅིག་གྱུར་ཡོད་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཁར་རྫོང་སྲ་ཞིང་བརྟན་པ་ཞིག་འཇུགས་སྐྱུན་དང་། གོང་འཕེལ་
གཏོང་རྒྱར་ལུགས་སྟོན་བརྒྱབ་ནས་བཅོན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྒྲུངས་སོགས་རང་བཅོན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་
ཅིག་ལས་སྟོན་མཚོང་ཅན་དུ་བསྐྱུར་གནང་མངོན་ཡོད།

ནང་ཚོས་དག་ཐེར་སྒྲོན། འོལ་རྒྱལ་དམ་བསྐྱུགས།

འོལ་རྒྱལ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་འགོང་གདུག་པ་ཅན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་བོད་རྩོམ་འོལ་སྟོ་ཆེ་ལུང་བའི་ཕུ་ལ་ཚུ་མིག་
དཀར་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གནས་སྡོད་བྱ་བས་ན་འོལ་རྒྱལ་ཞེས་མིང་ཐོགས་པ་ཡིན། ཡ ང ་
གཞུང་བརྟེན་དགུ་ལྟའི་གཙོ་བོ་གནས་ཚུང་ཚོས་རྒྱལ་གྱིས་ཨ་སྐས་འབྲུམས་པོ་ཞེས་འབོད་བཞིན་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྐུལ་
སྐྱེ་གྲགས་རྒྱལ་གྱི་ཨ་མ་ཨ་རྒྱལ་གྱི་སྐས་སུ་འབྲུངས་པས་ཨ་སྐས་དང་། འཛིག་རྟེན་གྲགས་པར་སྐྱེས་རྗེས་གཙང་བཀྲ་ཤིས་སྐྱེན་
པོར་འགོ་སྐྱབས་རྣམ་སྐས་རྟ་བདག་བརྒྱད་ཀྱིས་ཕུག་སྟེ་དགོན་པའི་ནང་མ་བཏང་བ་དང་བདག་པོ་རྒྱག་མཁན་མ་བུང་བར་
གང་སར་འབྲུམས་པས་ན་འབྲུམས་པོ་ཞེས་ཐོགས། ལ རྒྱལ་མཚོག་སྐྱེ་སྤང་ལྡ་བ་ཆེན་པོས་
སྟོན་ལམ་ལོག་པའི་དམ་སྲི་ཞེས་འབོད་པ་གནང་།
དཔལ་ས་སྐྱེ་དོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྣམས་འགྲུབ་ཀྱིས་སྟོབ་རྒྱུད་རྣམས་ནས་དགོར་བདག་དང་། རྒྱལ་འགོང་། འབྲུང་བོ། དམ་
སྲི། གསོན་འདྲེ། ཤི་འདྲེ་སོགས་ཅི་རིགས་འབོད། སྐྱེན་སྐྱིང་གཏོར་
བདག་སྐྱིང་བ་འགྲུར་མེད་དོ་རྗེས་དམ་སྲི་གདུག་པ་ཅན་ཞེས་འབོད། པའ་ཆེན་སྐྱེས་སྤང་ལྡ་བ་བརྟེན་པའི་དབང་ཕུག་གིས་

གདུག་འདྲེ་དང་། མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་ཡི་དྲུག་ས། འདྲེ་ངན་བཅས་གསུངས།

ཁྱིཾ་ཆེན་ངག་དབང་།

མཚོག་ལྷན་གྱིས་རྒྱལ་འཕོང་གདུག་པ་ཅན་ཞེས་གསུངས།

༧ རྒྱལ་མཚོག་སྐྱེ་ཤིང་བརྒྱུད་པས་འདྲེ་ཞེས་གསུངས།

དུར་རྩོག་ངག་དབང་བུམས་པས་ཀྱང་།

འདྲེ་ཞེས་འཕོད།

ལྷ་ཆེན་ཚངས་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་མས་རྒྱ་འདྲེ་ཞེས་འཕོད།

ལྷ་ས་

སྲང་ལུང་རི་ཁྲོད་དུ་ཁོག་བརྒྱུ་བྱེད་མཁའ་ཡོད་པས་ན་སྲང་ལུང་རྒྱལ་ཆེན་ཟེར་བ་སོགས་མིང་འདོགས་ཅི་རིགས་སྐྱོ་ཚོགས་ཤིག་
བྱུང་ཡོད། ལས་སྒྲོན་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མའི་དབང་ལས་བོད་མིས་དོལ་རྒྱལ་བརྟེན་གསོལ་བུ་རྒྱ་བོད་གཞུང་

དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་ཆབ་སྲིད་དང་། བོད་རྫོངས་སྐྱེ་འགྲུའི་བདེ་སྐྱིད་ལ་གཞོན་གཞི་ཆེ་བ་ལུང་རིགས་དང་། དག་སྲང་། ཉམས་
ཚོར་ཀུན་མཐུན་ཚད་གྲུབ་ལ་བརྟེན། རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཤིང་རིམ་བྱོན་གྱིས་དབུས་ཚད་ལྷན་

སྐྱེས་མཚོག་དུ་མས་དགག་བུ་མཛད་མུས་ལྟར། ༧་ཤོང་ས་སྐྱེ་ཤིང་བརྒྱུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བཀག་སྡོམ་དོན་མཛད་པར་
མཁའ་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་ཚོད་མེད་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ནམས་ནས་བརྒྱུད་ཆབ་འབངས་དཀྱུས་མ་ཡན་ལྷ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡོངས་

ནས་བཀའ་སྲུང་དང་ལེན་གྱིས་སྲང་གྲང་འགལ་མེད་ཞུས་ཡོད་པར་མ་ཟད། གདན་ས་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་
ཚོས་སྐྱེ་ཁག་གི་ནང་དོལ་རྒྱལ་བརྟེན་མཁའ་བྱུང་མེད་ལ། རི་ཁྲོད་ཁྲུག་གྲོག་འགར་བརྟེན་མཁའ་རེ་རྒྱུད་ཡོད་པ་དེ་རིགས་

གྱིས་ཀྱང་དོལ་རྒྱལ་ཟེར་བ་དེ་དགེ་ལུགས་པའི་བརྟེན་སྲུང་ཡིན་མིན་ཐད་ཚོད་པ་ཅན་གྱི་རི་བོར་གནས་ཡོད། ཡིན་ནའང་། དེ་
རྗེས་པ་བོང་ཁ་བདེ་ཆེན་སྐྱིད་བོད་འབྲེལ་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྐྱེ་མ་ཨ་གསར་ཅན་འགས་ཐུགས་མཉམ་པའི་སྐོན་སྐྱེས་བརྟེན་གསོལ་

བུས་པར་བརྟེན། ཉེ་བའི་ལོ་དུག་རྒྱ་ཅམ་གྱི་ནང་བོད་ཀྱི་བརྟེན་སྲིད་ཉམས་དམས་སྐབས་དང་བརྟེན་དགོན་སྐྱེ་དང་། ལྷ་སྐྱེ་ལ།
ཡུལ་མི་དཀྱུས་མ་ཚུན་དོལ་རྒྱལ་བརྟེན་གསོལ་རྒྱ་བྱུང་དང་མངོན་གསལ་རྗེ་ཆེར་གྱུར་སྐབས། གྲུབ་མཐའ་པན་ཚུན་བར་དང་

དགེ་ལུགས་པ་ནང་ཁྲུལ་ལ་ཆགས་སྲང་ཕྱོགས་རིས་བྱེད་མཁའ་བྱུང་སྐྱེ་ཁམས་ཁྲུལ་དང་། ལྷོ་ཁ་ཁྲུལ་དུ་སྐྱོག་ཟིང་རིམ་པར་བྱུང་
ཡོད་པ་སྟེ། འཇམ་དབྱུངས་མཁའ་བརྟེན་བརྩེ་ཚོས་ཀྱི་སྐོ་གྲོས་གྱིས་རྗེ་འཇིགས་མེད་དམ་ཚོས་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ལ་ཕུག་བྲིས་

ཤིག་ཐུལ་པའི་ནང་སྐྱེ་ཁམས་པ་བོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྐོབ་ཁ་གསར་ནས་གསར་སྐྱིད་གི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་པོ་ཚོད། པད་མ་འབྱུང་
གནས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཞི་ཁྲོད་ལྷ་བཤིག་བེ་ལུ་རུ་བཏོན་ན་པན་ཡོན་མེད་ཚུལ། པད་མ་བཀའ་ཐང་སོགས་མེ་རྒྱུར་སྐྱུངས་པ་ལ་སོགས་

པའི་ལོག་སྐྱོད་མང་པོ་དང་། མ་ཁེ་འཁོར་ལོ་བརྒྱུར་བ་དང་གཤེན་པོའི་བདུན་ཚོགས་འཇོན་རྒྱ་སོགས་དགོས་པ་མེད་ཚུལ་མང་
པོ་བཤད་ནས་སྐྱེ་བོད་གེ་ལོག་ལྷོ་གནས་ལ་འགོད་པ་དང་། རྒྱལ་བོ་ལུགས་ལྷན་སྐྱབས་ཀྱི་མཚོག་དུ་འཇོན། ལྷོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་

ཚུང་འགའ་ཞིག་གི་གྲུབ་མང་པོ་ལ་ལུགས་ལྷན་བབས་པ་ཡིན་ཟེར་ཕྱོགས་མཐའ་དག་དུ་སྐྱོ་རྒྱུགས་བུས་ནས་རྟེན་གསུམ་བཤིག་
བཅོམ་རང་མཚང་མང་ཞིང་། རྗེ་༧ རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཚོང་ཁ་བའི་བརྟེན་པ་ལ་མ་འབྲེན་ཆེན་པོར་འདུག་པས་སྐྱེ་ལ་པན་པའི་སྐྱིད་ས་

ཡིག་ཅིག་མཛད་ནས་པར་དུ་བརྒྱུན་ཏེ་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ལ་བཀྲེས་པ་མཛད་ན་བརྟེན་པའི་འབྲུག་སེལ་ལ་བཀའ་རྒྱན་
ཆེ་ལྷ། (མཁའ་དབང་ཆེ་ཏན་ཞབས་དུང་གིས་མཛད་པའི་རྗེ་འཇིགས་མེད་དམ་ཚོས་རྒྱ་མཚོའི་ནམ་ཐང་། དེབ་གཟུགས་ཤོག་གྲངས་༡༧༩ ནང་གསལ།) ཞེས་

གསལ་འདུག སྐྱེ་ཏེར་༧ ཤོང་ས་༧ སྐྱབས་མཁོན་༧ རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཤིང་བརྒྱུ་བཞི་བ་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་དགོངས་དབྱུང་།

ཉོག་ཞིབ་ཟབ་ནན་རྒྱན་བསྐྱེད་སྤངས་དང་། སྤྱི་ཡོངས་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་དང་བཀའ་བློས་ཞིབ་ཚོལ་གནང་མེས་དགག་དགོས་ཀྱི་
མཚན་གསལ་གཟིགས་བྱུང་བ་དང་བརྒྱན་གཞིས་བྱེས་པོད་རིགས་མཚོག་དམན་ཡོངས་ལ་དོལ་རྒྱལ་བརྟེན་གསོལ་བྱེད་པར་དགོ་
མཚན་མེད་པས་ཚང་མས་སྒྲུབ་དོར་མ་འབྲུག་པ་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གསལ་མེན་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ཟླ་༦ ཚེས་༡༩ ལོར་ཐོག་
ཚེན་ཚོས་སྒྲིབ་དུ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་གི་མཁམ་པོ་སློབ་བཟང་ཉེ་མ་སོགས་མི་གྲངས་སྲུང་ཅུ་ཙམ་ལ་དོལ་རྒྱལ་གྱི་ཐོག་མའི་འབྲུང་ཁྲུངས་
དང་། བར་དུ་ལ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་སྤྱི་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་གསོལ་མཛད་སྤངས། ཐ་མར་བོད་ཀྱི་བརྟེན་སྤྱིད་སྤྱིའི་ཚན་ས་མི་འབྲིག་
པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་མཚམས་འཛིག་དང་དམ་བསྐྱེད་མཛད་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་གསལ་ཞིང་རྒྱལ་པ་གནང་འདུག་
པ་དེ་ནི་མང་ཚོགས་ལ་ཡོངས་བྱུང་དུ་བརྒྱལ་པའི་དོལ་རྒྱལ་སྐོར་གྱི་བཀའ་སློབ་ཐོག་མ་དེ་ཚགས་ཡོད།

དེ་མེས་གདན་ས་ཁག་དང་། བཞུགས་སྐྱར་རྟེན་སར་གསུང་ཚོས་གནང་སྐབས་ཚོས་སྐོར་བརྟེན་ཕྱོགས་སྐོར་བཀའ་སློབ་སྤེལ་
རིམ་བརྒྱལ་རྣམས་ཕྱག་དེབ་ཁག་དུ་འཁོད་པ་ལྟར། ལ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་གིས་སྤྱི་ལོ་བརྒྱལ་པའི་བཀའ་སློབ་དེ་དག་གི་མདོ་
དོན་ཉིལ་གྱིས་བསྐྱེད་ན། ཚོས་ལུགས་དང་གྲུབ་མཐའ་བར་གྱི་མཐུན་སྦྱིལ་ལ་གཞིན་སྦྱོན་འབྲུང་བ་དང་གཅིག་ནང་པ་སངས་
རྒྱལ་པའི་སྐབས་འགྲོའི་བསྐྱེད་བྱེད་དང་འགལ་བ་དང་གཉིས། ལ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་དང་། ལ་གང་གིས་དབུ་བྱིད་པའི་བོད་གཞུང་
དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་པའི་སྤྱི་ལུ་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། དོལ་རྒྱལ་བརྟེན་གསོལ་བྱས་ན་མི་འབྲིག་པ་བཅས་རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱི་སློབ་ས་
དམ་བསྐྱེད་མཛད་ཡོད།

དོལ་རྒྱལ་བརྟེན་ན་དགོ་མེད་སྦྱོན་ཚེའི་ལོ་རྒྱལ་

གནས་རྒྱལ་ར་སྤྱོད་དང་སྐྱེགས་བརྟེན་གསོལ་མི་རུང་པའི་བཀའ་སློབ་སྤེལ་རྒྱུ་རིམ་བརྒྱལ་གནང་བ་བཞིན། རྣམ་འབྲེད་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཐོངས་པ་རེ་བྱུང་ཙམ་ལས་དེ་མིན་བོད་མི་སྤྱི་ལོར་ཡོངས་ནས་སྐྱར་འགྲོད་ཕྱི་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྒྲུབ་དོར་ལུ་སློབ་བཀའ་དགོངས་
དང་མཐུན་པ་ཞུས་དང་ལུ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་བོད་མི་དམངས་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་(གྲོས་ཚོགས་
ཚོགས་དུས་༩ པ་དང་། ཚོགས་དུས་༧ པའི་ཐོག་)གཞུང་འབྲེལ་གྲོས་ཚོད་ཐེངས་གཉིས་བཞག་པའི་ནང་། སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་
ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་བོད་བརྟེན་སྤྱིད་ཀྱི་བདེ་དོན་ཁོར་ར་དགོངས་ཏེ་དོལ་རྒྱལ་བརྟེན་གསོལ་མི་རུང་པའི་བཀའ་སློབ་གསལ་
མེན་འཛེམས་ཐོན་མེད་པར་བརྒྱལ་གནང་མཛད་པར་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཞིས་བྱེས་པོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཚབ་ཞུས་ཏེ་ལ་གོང་
ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་ཐུགས་རྗེ་དང་བཀའ་བྲིན་སྤྱོད་དུ་ཆེ་ཞེས་གསོལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ཅི་གསུང་
བཀའ་བརྒྱབ་ལུ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བསྐྱར་ནན་འབུལ་རྒྱ། ཞེས་དང་། དོལ་རྒྱལ་བརྟེན་གསོལ་བ་འགའ་ཤས་ལ་རྒྱ་དམར་གྱིས་
སྤྱོད་དོན་ཆེད་འགོ་འདོན་དང་། རྒྱ་སྤྱོད་པོད་ཕྱི་ནང་དུ་ཁོ་ཚོའི་ལས་འགུལ་ལ་མཐུན་འགྱུར་བྱས་པའི་ངེས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་
རྒྱས་དེར་གདོང་ལེན་དང་དགག་བྱ་རྣམས་ཐོན་པ་བྱེད་རྒྱ། ཞེས་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༥ ཟླ་༡ ཚེས་༡ ཉིན་
གདན་ས་ཚེན་པོ་སེ་ར་ཐོག་ཚེན་སྤྱོད་དུ་དགའ་ལྷན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་བྱང་ཕྱོད་ཚོས་རྗེ་དང་། གདན་ས་གསུམ་གྱི་
མཁམ་པོ་ལས་ཟུར། རྒྱུད་གྲྲོ་སྤོད་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་མཁམ་པོ་ལས་ཟུར། རྣམ་གྲྲོ་མཁམ་པོ་ལས་ཟུར། བཀྲས་ལྷན་དང་རྟ་དབང་
དགོན་བཅས་ཀྱི་མཁམ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལྷན་འཛེམས་ཐོག་གྲོས་ཚོད་བཞག་པའི་ནང་། གདན་ས་གསུམ་གྱི་མཁམ་པོ་ལས་ཟུར་

དང་། རྒྱ་སྐད་དགོ་བཤེས་པའ་ཆེ་བ་ཐོག་མ་ནས་བརྟེན་གསེལ་མེད་ཁར། རྩོན་དུ་བརྟེན་མཁན་རྣམས་ནས་ཀྱང་ཡ་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་ལ་བརྟེན་འཛིན་ཐོག་ ཆོལ་གསུམ་མི་དམངས་དང་ལངས་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་གྱིས་ད་ཆ་མཚམས་འཛིན་མི་བྱེད་པའི་རིགས་
ལ་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་རོ་ཁོ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་དང་། ད་ཕྱིན་དོལ་རྒྱལ་བརྟེན་རྒྱ་མཚམས་འཛིན་མི་བྱེད་པ་རྣམས་
དང་། ཁ་དང་ཁ་སྐྱེད་བྱེད་འབྱེད་ཀྱིས་ཚུ་ཁག་ཁག་ལུང་པ་སོ་སོ་བྱས་ཏེ་དོལ་རྒྱལ་བརྟེན་མཁན་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་གཙང་བཅད་
ཐོག་ ཡ་རྒྱལ་བ་དོན་གྱི་བདག་པོའི་འཕྲུལ་ཕུགས་བདེ་བའི་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་འོག་ཤར་བརྒྱུད་ལྷུ་རྒྱུར་། གཞུང་དམངས་སྐྱེ་
མེར་ཡོངས་ནས་བཀའ་བརྟེན་དང་ལེན་ལྷུས་ཡོད།

འཛམ་གླིང་གི་ཁྲིན་འདིར་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་

མཐའ་འདྲ་མིན་ཏེ་ཅང་མང་ཞིང་། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོར་དད་མོས་བྱེད་མཁན་ལ་རྒྱལ་མཚམས་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
མེད་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་དེ་དག་ལའང་ནང་དོན་ཟབ་ཚད་དང་བྱུང་ཆེ་ཚུང་ལ་མ་རྟོགས་པར་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་
གྲུབ་རེ་ཡོད་པ་བརྗོད་མ་དགོས་མོད། མཐུན་ཕྱོགས་སམ་ཐུན་མོང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་རང་ཉིད་རྟོག་པའི་འགྲོ་
བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཕན་བདེ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཕན་པ་བསྐྱབ་པའི་བསམ་འདུན་དེ་ཡིན། དེ་ནི་མིའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་
ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་མི་རུང་བ་མེད།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེད་བཅུ་བཞི་བ་མཚོག་གིས་རྣམ་

དཔྱད་དང་བྱམས་བརྟེན་འདི་རིགས་ལ་ཕྱོགས་སུ་མ་རྟོག་པའི་བརྟེན་བཀའ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་གིན་ཡོད། ལྷག་པར་བོད་ཆགས་
འཛིན་གི་དུས་རབས་གཉམ་འཕང་ཅན་འདིར་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་གཟིགས་ཏེ། རང་བརྟེན་ཆོས་བརྒྱུད་གྲུབ་མཐའ་
ཁག་ལ་རིས་སུ་མེད་པར་གསལ་བསམ་དང་། ཉམས་བཞེས་དབྱེས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་གདམས་པའི་རྒྱ་བོ་གཅིག་འདུས་ཀྱི་མཁས་
པའི་ཏོག་ཏུ་གྱུར་སྟབས། འཛམ་གླིང་ཤར་རུབ་ཀྱི་རིས་མེད་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་ལ་རང་རང་སློབ་ལུས་དང་འཚོམ་པའི་ནང་ཆོས་དང་འབྲེལ་
བའི་འདི་ཕྱི་གཏན་བདེའི་མི་ཆེ་སྐྱེལ་སྣངས་སློབ་སྟོན་གནང་ནས། བཅོས་མིན་སྟོང་ནས་དད་ཀུས་བསྐྱབས་བརྗོད་ལྷུ་བའི་གདུལ་
བྱ་རྣམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་ལྟར་བཀྲ་བ་ནི་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ཆོས་ཡིན་པས་འདི་ནས་གསེར་གྱི་ཀ་བ་ལ་འཇག་མའི་ལྷན་པ་རྒྱག་
འོས་མི་ཆེ་ཡང་། བར་ལམ་དོལ་རྒྱལ་བརྟེན་གསེལ་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོང་གཞི་ལས་འཕྲོས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཟབ་གནད་མི་ཤེས་པའམ་
ཤེས་བཞིན་ཁྱད་གསོད་བྱེད་མཁན། གཞན་དབང་དུ་སོང་བའི་སྐྱོ་བོ་ཉུང་ཤས་ཤིག་གིས་འཛིན་ཏེན་པའི་ལྷ་ལ་སློབ་འགོལ་ཐལ་
དགས་ཀྱིས་འདི་ཕྱིའི་སྐབས་གནས་སུ་བཟུང་སྟེ་ནང་བའི་འདུག་སྐྱོ་སྐབས་འགྲོ་བསྐྱབ་བྱ་ལའང་ཇི་མི་སྣམ་པར་མིང་མེད་ཡིག་
འབྱུང་འབྲེམས་སྟེལ་དང་། ཕྱི་སྐྱོང་བའི་མི་རིགས་སློབ་ཚུང་རེ་རུང་ལ་བརྒྱུད་བསྐྱབ་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་གཏམ་འཆལ་བྱེད་ལ།
ཡོགོང་ས་མཚོག་ལ་མཚན་སྐད་ལྷུ་བ་སོགས་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་སྐྱེད་བརྟེན་ཕྱོགས་ལ་ཁ་གཡར་ནས་དོལ་རྒྱལ་ལ་མཛེས་
རྒྱན་སྤྲས་པ་དང་། ཏོག་བཟོའི་ལྷ་སྐྱེད་། གཞི་མེད་ཀྱི་གཏམ་འཆལ་སྐྱོ་ཚོགས་འབྲེམས་སྟེལ་བྱེད་པ། རང་ཆོས་སྐྱེད་དང་བྱུང་
པར་ལྷ་སྐྱེད་གི་གལ་གནད་ལ་རྒྱས་ཚུང་མེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་འང་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་དད་རང་
དབང་འཕྲོག་གིན་ཡོད་ཚུལ་གྱི་སྐྱོང་ཕྱོགས་གང་བྱུང་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཟད། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་རྒྱ་གཞུང་
གི་སྤྱི་དུས་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་རྒྱ་མི་སྐྱེད་སྐྱོབ་ཆོགས་པ་དེ་ཟེར་བ་སོགས་གསུང་འདུགས་ཀྱིས་ཡོགོང་ས་མཚོག་དང་།
བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ལ་ཁོ་ལ་སེམས་འཆང་བའི་རྒྱ་དམར་ཇེས་འབྲངས་ཡོད་ཚད་དང་བྱི་སྐྱེད་ལག་སྟེལ་བྱས་ཏེ་ཡོགོང་ས་ཡ་སྐབས་

མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་ལ་མཚན་སྐད་དང་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ལ་གཞི་རྩ་མེད་པའི་སྒྲིན་བཟོད་དང་། བོད་མི་ནང་ཁྲུལ་རྒྱ་དངོས་
དང་། རྗེགས་ར། བསྐྱེད་བཅས་ཐབས་ལམ་རྣམ་པ་དུ་མས་དབྱེན་སྒྲིར་དགུགས་ཤིང་བྱེད་བཞིན་པའི་ཐོག་བོད་དང་བོད་
མིའི་རྩ་དོན་ལ་གནོད་པའི་ལས་འགུལ་གང་ཐུབ་ཀྱི་འཆར་གཞི་དང་། དེའི་ཆེད་རྒྱ་གཞུང་ནས་ཟད་མཐའ་མེད་པའི་དཔལ་འབྱོར་
གྱི་རྒྱབ་རྟེན། ངན་ཇུས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བཅས་ཡོད་ཁར། བོད་ནང་རྒྱ་དམར་གྱིས་སྲིད་དོན་དགོས་མཁོར་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་
པཎ་ཆེན་ལ་ངོས་ལེན་ཆེ་བཟོད་དང་། བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དངོས་སུ་འཛིགས་བསྐྱུལ་རིང་ལུགས་པའི་དྲག་སྲིད་
ལག་བརྟམ་གྱིས་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཁྲུལ་དང་། བོད་པ་དང་རྒྱ་གར་ཡུལ་མིའི་དབར་དགུགས་ཤིང་། རིགས་ལམ་སློབ་
གྲུའི་དགོ་བཤེས་དང་དགོ་སྐྱུག་གཉིས་བཅས་དམར་གསོད་བཏང་བ། དགའ་ལྡན་སྤྱུག་མཛོད་ཁང་དུ་མེ་བརྒྱབ་པ། དགའ་ལྡན་
ཁྲི་བ་ཁྲིམས་ལ་སྒྲིར་བའི་ལས་ལ་བརྩོན་པ་སོགས་མི་སྲིད་ལས་འདས་པའི་ལས་འགུལ་རབ་དང་རིམ་པ་སླེལ་དང་སླེལ་བཞིན་ཡོད་
པ་མ་ཟད། འོ་ལ་རྒྱལ་གྱི་དཀའ་རྙོག་འདི་འབྲས་སྤངས་ལྷ་བྱང་གོང་འོག་བར་གྱི་གནད་དོན་ཡིན་པ་ལས་བོད་གཞུང་དམངས་
གཉིས་ལ་ཇུས་གཏོགས་མེད་ཚུལ་སོགས་སྒྲི་ཉམ་ཆེན་པོས་བཟོད་བཞིན་ཡོད་མོད། རྒྱལ་མཚོག་ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་སྐབས་བཅུགས་
པའི་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་འདི་ལྷ་བྱང་འོག་མའི་ཚབ་མཚོན་ཡིན་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། ལྷ་བྱང་གོང་མའི་སྐྱེ་ཚབ་རྒྱ་
དམར་གྱི་འོ་ལ་རྒྱལ་ཚོགས་པས་བྱེད་ཆོག་པའི་དབང་ཚད་དེ་སྤུས་སྤྱད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་དྲི་བ་ཞིག་ཀྱང་བོད་གཞུང་དམངས་
གཉིས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་ཚར་ཡོད།

འོ་ལ་རྒྱལ་དགོ་ལུགས་པའི་བརྟན་སྤངས་ཞིག་ཡིན་ཟེར་བའི་བཤད་ཚུལ་དེར་གཏན་ཚིགས་དང་མཐུན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྲུང་ས་སྐྱེལ་
གང་ཡང་མེད་ཅིང་། རྗེ་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་བ་སྐོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་རི་བོ་དགོ་ལྡན་པའི་གྲུབ་མཐའ་
དང་། དེའི་བརྟན་སྤངས་ཡང་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱུས་དམ་བཞག་མཛད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ་སོ་སོའི་ལམ་
གྱི་སྤྱང་མ་ཡོད་བཞིན་དུ། མཚལ་རང་ལ་ཡོད་དུས་ཅག་གཞན་ལ་རེ་དགོས་མེད་པ་ལྟར། དགོ་ལྡན་ལྟ་གྲུབ་གཙང་མར་སྒྲིང་
ཞིང་། བོད་ཁམས་ཡོངས་སུ་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་མངའ་དབང་བསྐྱར་བ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱེ་བྱེད་ན་རིམ་དང་། ཀུན་གཟིགས་པཎ་
ཆེན་སྐྱེ་བྱེད་རིམ་བྱོན། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་ཚབ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རིམ་བྱོན། གཞན་ཡང་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ལ་ཡོངས་
སུ་གྲགས་ཤིང་། ཀུན་གྱིས་བཀའ་བའི་དགོ་ལྡན་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་ནས་འོ་ལ་རྒྱལ་བརྟན་
གསོལ་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་རེ་བྱུང་ལས་མི་འདུག ༧ རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་བ་མཚོག་ནས་བར་སྐབས་
དངོས་བྱུང་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟག་ཐབས་དུ་མའི་སྒྲོ་ནས་དབྱུང་པ་ནན་ཏན་ལོ་བརྟུད་གནང་བའི་འབྲས་བུར། འོ་ལ་
རྒྱལ་དུ་གྲགས་པ་འདིས་བརྟན་སྲིད་སྤྱི་ཚོགས་གང་ཅིར་ཕན་མེད་གནོད་སྐྱེལ་བྱེད་པ་གསལ་བོར་གཏན་འཁེལ་བྱུང་བར་བརྟེན།
ཀུན་ལ་ཕན་པའི་དགོངས་བཞེད་ཀྱིས་མཛད་དཀའ་དུ་མ་ཁྱད་དུ་བསམ་དེ། འོ་ལ་རྒྱལ་བརྟེན་གསོལ་མི་རུང་བའི་དོན་གནད་གསལ་
བཤད་ལམ་སྟོན་རིམ་པར་གནང་འདུག་པ་དེ་དག་ནི་དབྱུང་གསུམ་རྣམ་དག་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚད་མའི་བཀའ་ཡིན་པར་
མ་ཟད། ནང་པའི་བརྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲལ་ཡུན་ཁེ་ཕན་དང་མཐུན་པའི་རྒྱལ་བའི་བརྟན་པ་ལ་དག་
ཐེར་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་འོ་ལ་རྒྱལ་དམ་བསྐྱགས་མཛད་མཁན་དང་པོ་དེ་མ་ཡིན་པར་༧ རྒྱལ་མཚོག་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་

གྲུང་པའི་རིས་མེད་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་བོས་ཚུད་གཞི་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱལ་འདི་དམ་བསྐྱེད་ཀྱི་འདུག་པ་ལྟར་དམ་པ་མི་ལོ་སྐྱེས་བརྒྱ་ལྷག་སོང་
བའི་དོན་དངོས་ཀྱི་ཉམས་སྤོང་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱིས་མི་དམངས་ལ་སྤང་དོར་འདུག་ལྷོག་གི་ལམ་སྟོན་གནང་བ་ཞིག་རེད།

འབྲུག་རོམ་བརྟོན་པའི་འཚམས་གཟིགས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་རྒྱ་ནག་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་ཏེ་ཅང་ཅེ་ཅིས་རྒྱ་ནག་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་སྐབས་བོད་སོག་ལས་
ཁུངས་ཟེར་བ་གསར་འདུགས་ཀྱིས། རྒྱལ་ཞེན་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་ཉོན་གསལ་ཞན་པའི་བོད་ཀྱི་སྤང་དོར་ཁག་ཅིག་དངུལ་དངོས་
ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་བོད་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གོ་མིན་ཏང་གི་དབང་ལུགས་སེམ་འདུལ་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། དེ་རྗེས་རྒྱ་ནག་
ནང་འབྲུག་སྐབས་གོ་མིན་ཏང་ལ་ཕམ་ཉེས་བྱུང་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧ ལོར་ཐེ་ཕན་སྤྱི་ཚན་དུ་བྱོས་བྱོལ་དུ་འགོ་དགོས་བྱུང་བའི་
འབྲུག་གི་ལོ་རྒྱུ་ཞེས་པའི་དུའང་། གཡོ་ཉམ་དང་མཁའ་གསལ་བཟུང་གི་སྲིད་ཇུས་དེ་སློང་འདོད་མ་བྱུང་བར། གཞུང་གི་སྟོན་ཅིས་
འབོར་ཆེན་ཡོད་པའི་བོད་སོག་ལས་ཁུངས་རྒྱུན་མཐུད་ཀྱིས། ཕྱིར་སྤོང་བོད་སོག་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོ་དང་སློབ་གསོ་སོགས་ལ་
ཁ་གཡུ་ཏེ། དངུལ་དངོས་འབོར་ཆེན་ལོག་གཏོང་གིས་བོད་བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིད་ཀྱི་བོད་མི་རྒྱལ་འཛོལ་བ་ཉུང་གས་དང་
བསམ་མེད་འགའ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ་འབད་དེ། བོད་མིའི་ཆེད་སྤོང་བྱེད་ལུགས་གཅོག་ཐབས་དང་། གཞུང་དམངས་
བར་དབྱེན་སྤྱིར་དཀྱིག་གིང་བརྒྱུ་ལྟར་བོད་དོན་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་སྟོབས་ལུགས་ཉམས་དམས་སུ་གཏོང་བའི་ངན་ཇུས་རབ་དང་རིམ་
པ་རྒྱུན་སྡེལ་བྱས་ནས་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བདེ་བ་གསལ་ལོག་ཡོད།

ཡིན་ནའང་འཇམ་སྤོང་བྱོན་ཡོངས་སུ་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་མཛད་འབྲིན་དང་མཚན་སྟན་ལོ་རེ་བཞིན་
རྗེ་ཆེར་འགོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱ་ཆེའི་བོད་རིགས་སེར་སྐྱ་མི་དམངས་ཀྱི་ཞི་ཚོལ་འཐབ་ཚུད་དབྱར་གྱི་ཚུ་གཏོར་བཞིན་རྒྱས་
པའི་དུས་བབ་ཆེས་བཟང་བོའི་འོག་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱོན་ཡོངས་ནས་བོད་དོན་ལ་སྤར་དང་མི་འདུ་བའི་དོ་སྣང་རྒྱུ་སྤོང་གིས་བོད་
དོན་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་བདེན་པའི་དོ་བོ་དང་། བོད་མི་ནང་ཁུལ་མཐུན་སྡེལ། གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལུས་པ་སྤར་ལས་སྲ་བཏན་
གོང་འཕེལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་བོད་སོག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སྡེལ་བཞིན་པའི་ངན་ཇུས་དེ་དག་ལམ་སྟོང་ས་མ་བྱུང་བའི་ཁར། ཐེ་ཕན་དམངས་
གཅོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པ་དང་གཞིན་སྐྱེས་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་ནང་ཐེ་ཕན་རང་བཙན་བྱེད་རྒྱུའི་འདོད་མོས་ལུགས་ཆེར་འབྱུང་བཞིན་
པ་དང་། ཐེ་ཕན་མི་དམངས་དང་། འབྲུག་པར་ཐེ་ཕན་དུ་ཡོད་པའི་ནང་བ་ཡོངས་ཀྱིས་ཡར་རྒྱས་དབང་མཚོག་ལ་དད་གུས་དང་།
མཇལ་འདོད་ཀྱི་རེ་འདུན་འགོག་ཏུ་མ་བརྟུབ་པར་གདན་ཞུའི་གསོལ་འདེབས་ཡང་ཡང་ཕུལ་བ་མ་ཟད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་
ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༩ འཁོད་པའི་རྒྱ་ནག་ནང་པའི་ཚོགས་ཆེན་དང་། མངའ་སྡེ་གཉེས། དམིགས་བསལ་ས་ཁུལ་གཅིག་རྗོངས་ཁག་
ཉེ་གྲུ་ཅ་གཅིག་བཙས་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་དགོན་སྡེ་གྲངས་༡༦༡༩ དང་། ཀྲུང་དུ་ནང་བའི་དགོན་སྡེ་ཚོགས་པའི་ཁོངས་གཏོགས་

དགོན་གྲངས་༡༠༠ དང་མཁས་པའི་ཚོགས་པ་བཅས་གིས་ཕུལ་བའི་གདན་ལྷན་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༤ འཁོད་
པའི་ཐེ་ཕན་ནང་བའི་དགོན་ཁག་བརྒྱ་ལྷག་གིས་མཉམ་ཕུལ་གདན་ལྷན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དམངས་གཙོ་ཡར་བོན་ཚོགས་པས་
ཕུལ་བའི་གདན་ལྷན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ཟླ་༤ ཚེས་༡༧ འཁོད་པའི་ཐེ་ཕན་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕུལ་བའི་གདན་ལྷན། སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༥ ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༥ འཁོད་པའི་འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་ཐེ་ཕན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོས་ཕུལ་བའི་གདན་ལྷན་སོགས་
ཐེ་ཕན་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་། ཚོས་ཚོགས། ཚོང་ལས་སྡེ་ཚན་སོགས་ཚོགས་པ་ཁག་མང་པོས་ལོ་མང་པོའི་སྤྱོད་ནས་ལོ་གོང་
ས་མཚོག་ཐེ་ཕན་དུ་ཆེབས་བསྐྱུར་ཡོང་བའི་གདན་ལྷན་ལྷན་གསལ་འདེབས་ཡང་ཡང་ལྷན་ཡོད་ལ། ལོ་གོང་ས་མཚོག་ནས་ཀྱང་ནང་
ཚོས་དབུ་འབྲིད་གི་མཚན་ཐོག་ནས་ཐེ་ཕན་ལ་ཆེབས་བསྐྱུར་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དང་ཡོད་བཞིན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་
བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལོ་བརྒྱད་དཀའ་རྙོག་བཟོ་མཁན་བོད་སོག་ལས་ཁུངས་ཟེར་བས་ཆེབས་བསྐྱུར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ལས་དོན་སྐོར་
ལ་ཐེ་བྱས་བྱས་པར་བརྟེན་དེ་མི་བོད་གཞུང་དམངས་གཉིས་ནས་ཁས་ལེན་བྱེད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ད་པོ་ཆེབས་བསྐྱུར་
གནང་བྱུང་མེད། ཅེས་བོད་གཞུང་གི་དྲིལ་བཀའ་བློན་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བཞིན། གདན་ལྷན་ལ་བཞེས་
མ་གནང་བའི་འགལ་ཉེན་གཙོ་བོ་ནི། བོད་སོག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ལོ་གོང་ས་མཚོག་གི་ཆེབས་བསྐྱུར་གྱིས་མཚོན་པའི་བོད་ཐེའི་
གཞུང་གཉིས་བར་གྱི་ལས་དོན་ལ་ཐེ་བྱས་མེད་པ་གཙོ་བོ་ལོ་གོང་ས་མཚོག་གི་ལས་ཁུངས་ལ་ཞིག་ཡིན།
རྒྱ་ནག་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་བའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ཐེ་ཕན་དུ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཚོགས་འདྲ་མིན་ཁག་བརྒྱ་
གཅིག་ཐུན་མོང་གིས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་གསོལ་འདེབས་ཡང་ཡང་ལྷན་པ་དང་། ཐེ་ཕན་གཞུང་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བོད་སོག་ལས་
ཁུངས་ལ་ཐེ་བྱས་མེད་པར་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་འབྲིད་གི་དོ་བོའི་ཐོག་ནས་སྡེ་ལེན་ལྷན་ལྷན་སོགས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་གནང་བ་དེས་
ཐེ་ཕན་ལ་འཚམས་འདྲི་བསྐྱར་རྒྱུའི་དགོངས་གཞི་དང་། ཐེ་ཕན་མི་དམངས་ཀྱི་ཡུན་རིང་གི་བསམ་འདུན་ལ་བར་དུ་གཙོ་བོའི་
འགལ་ཉེན་བོད་སོག་ལས་ཁུངས་ལ་ཐེ་བྱས་མེད་པའི་ཐོག་དང་། གདན་ལྷན་ཆེབས་བསྐྱུར་གྱི་བསྐྱེད་བཟང་མངོན་དུ་སྤྱོད་ཀྱི་
སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ཟླ་༡ ཚེས་༡༡ ཉིན་མིང་ག་ཡུར་བརྒྱད་ཐེ་ཕན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཀའོ་ལུང་གནམ་ཐང་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས།
མགོན་པདག་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་བའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་ཕྱིན་ལྷན་གྱིས་དབུས་པའི་ཚོས་ལུགས་འདྲ་མིན་གྱི་ཚོས་
ཚོགས་ཁག་དང་། ཐེ་ཕན་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས། ས་གནས་འགན་འཁུར་མི་སྣ། འཛམ་གླིང་གང་ས་ནས་ཆེད་དུ་བཅར་
བའི་གསར་འགྱུར་ལས་རིགས་པ་སོགས་མི་གངས་ཁྲི་ཁྲག་མང་པོས་དགའ་ཚོར་དང་། དགའ་འབོད་ཀྱིས་གནམ་ས་འགོངས་
པ་ལྷ་བུའི་ཐེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་ལྷན་པ་དང་། ཉིན་དུག་གི་གཟིགས་སྐོར་རིང་སྲིད་འཛོལ་ལེས་ཉིན་དུའེ་སོགས་ཐེ་ཕན་གཞུང་
སྤྱོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་དང་། ཐེ་ཕན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གཞིན། སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཁག་གི་དབུ་
ཁྲིད་སོགས་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས། བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་རྒྱུའི་བར་གྱི་འབྲེལ་ལམ། ད་
ལྟོ་བོད་དང་རྒྱ་ནག་སྐྱམ་ས་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་གནས་བབ། འབྲུང་འགྱུར་བོད་ཐེ་གཞུང་གཉིས་བར་གྱི་མཐུན་ལམ་ཡར་རྒྱས་
དང་རིག་གཞུང་བརྗེ་རེས་བྱེད་སྤྱོད་སྐོར་ལ་གོ་བརྒྱུར་བཟོ་བྱེད་དང་ལམ་སྟོན་གལ་ཆེན་གནང་བར་མ་ཟད། སྲིད་འཛོལ་ལེས་
ཉིན་དུའེ་མཚོག་དང་དམིགས་བསལ་གྱིས་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྐབས། སྲིད་འཛོལ་མཚོག་གིས། ལོ་གོང་ས་དུ་ལོའི་ཐེ་ཕན་མཚོག་
ནི་དུས་རབས་འདིར་འཛམ་གླིང་ཁྲིན་དུ་ཞི་བདེ་དར་སྤེལ་གཏོང་གནང་མཁན་གྱི་དབུ་འབྲིད་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཅེས་དང་། སྤྱི་

ཉིད་དེས་ང་ཚོའི་ཡུལ་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་བྱུང་བར་ང་རང་ཉ་ཅང་དགའ་བོ་བྱུང་ལ། ང་ཚོའི་མི་དམངས་ནས་ཀྱང་ཉ་ཅང་དགའ་བོ་སློང་དང་དད་གུས་ཆེན་པོ་ཞུ་གིན་འདུག རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞེས་སྤངས་དང་བཀའ་སློབ་ཁག་གིས་ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་དམངས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་། བོད་ཀྱི་དཀའ་སྤོང་ཐག་གཅོད་ཡོང་བཅས་སུ་འདོན་གནང་མཛད་པའི་ཞི་བའི་དོན་ཚན་ལྟ་དང་། སི་ཏེ་མི་རྒྱལ་གི་གྲོས་འཆར་བཅས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞེས་སྤངས་འདི་ཉ་ཅང་རྒྱལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་མཛོང་བྱུང་། དེའི་དགོངས་དོན་ཁག་གུས་ནས་ཀྱང་ནམ་རྒྱུན་ལས་དོན་ཐོག་ཉམས་ལེན་དང་ཤེད་སྡོད་ཡང་ཡང་གཏོང་གི་ཡོད། ཅེས་དངོས་ཡིད་ཀྱི་ལམ་ནས་ཡ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་ལ་ཆེ་བསྟོད་བསྟུགས་བརྗོད་ཕུལ་འདུག

ཁུད་པར་དུ་ཐེ་ཕན་སྲིད་འཛིན་བསྐྱེད་གཞིན་གྱིས་མཚོན་པའི་གཞུང་གི་ཆེས་མཐོའི་དབུ་འབྲིད་དང་། སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཁག་གི་འགོ་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་དངོས་ཡིད་དཀའ་ངལ་གནས་ཚུལ་ལ་ཐུགས་ཕམ་དང་། ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་བྱམས་བརྩེ་དང་རྟུག་བསམ་བློ་མེད་ཀྱི་གུ་ཡངས་དཀྱུལ་ཆའི་དགོངས་གཞི་ལ་བསྟུགས་བརྗོད་དང་རྒྱལ་སྡོད་གནང་བ། མི་དམངས་ཁྲི་སྤོང་མང་བོས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་མཐོན་པོར་བསྐྱེད་བཞིན་རྒྱལ་སྡོད་ཀྱིས་འབོད་ཆིག་སྒྲིག་པ་དང་། ཐེ་ཕན་གྱི་རྒྱལ་ས་ཐེ་ཤོང་ཁྲིར་སྲིད་གཞུང་གི་ཡང་སྟེང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་བསྐྱེད་འཛུགས་བྱས་པ་དེ་དག་གིས་ཐེ་ཕན་མི་དམངས་ཀྱིས་བོད་མིའི་བདེན་དོན་ལ་རྒྱལ་སྡོད་ཡིད་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བོར་མཚོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཡུལ་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་གཉིས་ཕན་དང་ཕྱོགས་རྒྱུང་བུལ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲོན་འགྲོའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

གཞན་ཡང་ཚོས་སྟོགས་ནས་གསུང་ཚོས་སྤྲོས་ཐེངས་གསུམ་གནང་བར་རྒྱ་རིགས་དགེ་སྤྲོད་པ་མ་གཏོང་བར་གྱུར་པའི་དད་ལྡན་མི་གངས་ཆེག་འབྲུམ་བཞུལ་བ་འདུས་པར་མ་ཟད། དེའི་ནང་གི་མི་གངས་འཕོར་ཆེན་ཞིག་ནི་དེད་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་མཐར་སོན་པའི་ན་གཞོན་པོ་མོ་ཡིན་ཞིང་། ཚོས་ཞུ་བ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་ཡུན་རིང་རེ་སྟུག་བྱས་པའི་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་བཀའ་ཚོས་ལ་ཉན་པ་དང་ཞལ་མངལ་གྱི་སྐལ་བ་དངོས་སུ་གར་བ་ལ་སྦྱོར་གྱིས་ཤེས་པའི་དགའ་སློང་དང་། གཞོན་མི་རྣམས་པའི་དད་གུས་ཀྱིས་དངས་ཏེ་མིག་ནས་མཆོད་པ་གཏོང་བ་སོགས་དད་ལྡན་ཁྲི་འབྲུམ་གྱི་རེ་འབྲས་ཡིད་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པར་རེད།

འབྲུག་རོམ་བརྟོད་པའི་འགྲུལ་བཞུད་འདི་ལས་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་ཉིད་ལ་བོད་མི་ཅམ་མ་ཡིན་པར། རྒྱ་རིགས་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དད་གུས་ཅི་ཅམ་ཡོད་མེད་གསལ་བོ་མཚོན་ཡོད་ལ། རང་དབང་དམངས་གཙོའི་རོ་བརྟུང་སྤོང་བཞིན་པའི་ཐེ་ཕན་མི་དམངས་ཀྱི་དེ་རིང་གིས་རྒྱ་དམར་སྲིད་གཞུང་གི་བཅོན་དབང་འོག་དུ་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དུས་འདའ་བའི་སྐམ་ས་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཀྱི་སང་ཉིན་མཛོང་བྱུང་བ་དང་། ཡ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་གིས་སྐྱེ་ཆེ་འདིར་རྒྱ་ནག་རེ་བོ་ཅི་རྩལ་མཚོན་པའི་རྒྱ་ནག་ནང་གི་གནས་ཆེན་ཁག་ལ་གནས་གཟིགས་དང་། རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་གྱི་གནམ་བདེ་སློ་མོའི་ཐང་ཆེན་དུ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་བཞེད་ཡོད་པས། སེམས་ཀྱི་རེ་སྟོན་འཆའ་ཡུལ་མེད་པའི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་དུང་ཕྱུར་བརྟུགས་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་ཡ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་གི་གསུང་གི་བདུད་ཅི་ཐོས་རྒྱ་དེའང་། ད་ལྟའི་པེ་ཅིན་སྲིད་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་པ་ཚོ་མོ་རྒྱལ་གྱི་བརྗོད་ཐོར་འཁོར་རྒྱུའི་ཉིན་མོ་སྤྲོ་ཅམ་བསྐྱེད་བྱུང་མིན་ལ་རག་ལས་ཡོད། །།

དུ་མ་བསྟེན་ནས་རབ་འབྲམས་གཞུང་ཡུགས་ཀུན་ལ་གསུམ་བསམ་སློབ་གཉེར་ཚུ་ཆེར་གནང་ཞིང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཚུགས་
 རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༡ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤངས་སློ་མང་བསམ་སློ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་སློ་མང་མཁན་རྩེར་རག་དབང་
 ཉི་མ་སོགས་ལས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྟར་སློབ་གཉེར་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མངོད། བེང་བུ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༥ ལོར་སྤྱི་ལོ་ལོངས་འདོན་རྒྱལ་
 ཚབ་ལྷག་ཤུག་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སློ་མ་པ་བཞེས། མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༦ ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་ས་སྐང་སྤྱི་ལོ་
 ༡༧༧༧ ལོར་སྐྱ་འབྲམ་བུ་མས་པ་སྐྱིང་གི་བྱི་བར་མངའ་གསོལ་ཞུས། ཚུགས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་སྐར་ཡང་དབུས་སུ་ཕེབས། ཚུགས་
 ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་ཨ་རི་སོགས་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དུ་ཕེབས་ནས་ཨ་རིའི་ཡིན་ཏེ་ཡ་ལྷ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་དང་། ཉི་ཏོང་
 གི་རྒྱལ་སའི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་བཅས་སུ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སློབ་བྱིན་དང་། རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་གི་ནང་བོད་འདི་རང་བཅོན་གཙང་མའི་
 རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པའི་ཁྲབ་བསྐྱེད་ཚུ་ཆེར་གནང་། བོད་དོན་བདེན་མཐའ་ལྟར་དུ་གསལ་ཕྱིར་ཞི་བའི་གོ་མ་བཟོད་ལན་གངས་དུ་མ་
 བཀོད་སྒྲིག་དང་དེ་དག་གི་ནང་སྐྱ་དངོས་སུ་འཇུག་ཞུགས་གནང་བ་དང་། ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་འབོད་བསྐྱེད་ཀྱིས་བོད་དོན་ལ་བདེན་
 རྒྱལ་འཛོལ་ཐབས་དང་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིར་ཚོགས་པ་གང་མང་གསར་འཇུགས་གནང་བ་བཅས་སྐྱ་ཆེ་གང་བོར་བོད་བཟོན་སྲིད་ལ་ཕན་པའི་
 མངོད་འཕྲིན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྐྱེད་དང་སྐྱོར་བཞིན་དུས་ད་ལྟའང་འཛོལ་ཞེས་སུ་བཞུགས་བཞིན་པའོ།

སྤྱི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ།

སྤྱི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཚོག་ནི། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༡ ལོར་མདོ་སྨད་ལྷག་འཚོར་
 དུ་སྐྱ་འབྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་དབང་མཚོག་མདོ་སྨད་ནས་དབུས་སུ་ཆེབས་བསྐྱར་སྐབས་མཉམ་ཕེབས་ཀྱི་ལྷ་སར་འབྱོར། དེ་རྗེས་ལྷ་
 ས་ཏར་ཁང་སློབ་གྲྭར་བོད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་དང་། བེང་སྤུ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༥ ལོར་རྒྱ་གར་བརྒྱུད་རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོ་མིན་ཏང་གི་རྒྱལ་
 ས་ནན་ཅིན་དུ་ཡོད་པའི་དབུས་ཆབ་སྲིད་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་གནང་། ས་སྐང་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་རྒྱ་ནག་ཡོངས་རྫོགས་དམར་
 པོས་དབང་བསྐྱར་གྱིས་བོད་ནང་བཅོན་འཇུག་དབུང་འཇུག་བྱེད་བཞིན་པར་བརྟེན། ཏོང་ཀོང་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་གནང་གིས་རྒྱ་གར་
 གཞུང་དང་ཨ་རི་སོགས་སུ་བོད་དོན་ཆེད་འབྲེལ་བ་གསར་འཇུགས་ཀྱིས་ཕྱག་ལས་སྤྲོ་མང་མངོད། རྒྱ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོའི་ལོ་འགོར་
 བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་ཕྱག་ལས་གནང་ནའང་། སྐབས་དེར་བོད་ནང་རྒྱ་དམར་བཅོན་འཇུག་བས་བཅོན་ལྷགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བྱེད་
 ཐབས་རྗེ་ཆེར་སོང་སྟེ་སྲིད་ཚབ་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་གནས་དབུང་གཏོང་དགོས་པ་སོགས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གནས་བབས་ཆ་དྲག་པོའི་རྒྱུན་གྱིས་
 ལོ་དེའི་སྤྱི་ཟླ་༥ པའི་ནང་སྐར་ཡང་གསང་སྐབས་ངང་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་བཞུགས་ཀྱིས། དེང་དུས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་རིག་གནས་སོགས་ལ་
 ཐུགས་གཉེར་སྤངས་པ་གནད་སྟེན་མངོད་ཐོག་བོད་བཟོན་སྲིད་སྤྱིའི་ཆེད་ཕྱག་ལས་རྒྱ་ཆེར་གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་ཀ་དོར་
 རྒྱལ་དུ་བོད་ཀྱི་བདེ་དོན་ཚོགས་པ་གསར་འཇུགས་ཐོག་ ཨ་རིའི་དབུས་གསང་བའི་ལས་ཁང་དང་གསང་བའི་འབྲེལ་ལམ་མང་པོ་གནང་
 ཉེ། སློབ་འཕྲིན་ཚོགས་ཚུང་འཇུགས་གཉེར་གྱིས་བོད་ནང་དུ་རྒྱ་བཞི་སྐར་དུག་གཙོས་ས་ཁུལ་ཁག་དུ་ཡོད་པའི་རང་རེའི་དྲག་པོའི་རྟེན་
 གཞི་ཁག་ལ་གནམ་ས་གཉིས་ནས་གོ་མཚོན་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིར་ལྷགས་ཆེ་གནང་ཞིང་། ས་སྐང་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་དྲག་

གནོན་དུས་འགྱུར་དབང་གིས་ཡུལ་དབང་མཚོག་གི་དབུས་བོད་གཞུང་གི་མངོན་གཙོ་རྣམས་པ་དང་། སེར་སྐྱེ་བྱིང་མང་པོ་རྒྱ་གར་དུ་
བཅོན་ཤོལ་ལ་ཐེབས་ཤིང་། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འགུལ་ལ་ཆེས་དམ་དྲག་གནང་བཞིན་པའི་གནས་བབ་འོག
ཁོང་གིས་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་གྱིས་གསང་བའི་ལས་འགུལ་ཆེད་མངོན་དཀའ་ཆེ་བའི་ཕྱག་འགན་སྒྲུ་མང་མངོན་མྱོང་བ་དང་། དེའི་
ཤིང་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་ཟབ་དུ་སོང་མཚམས། གསུམ་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་སློབ་ཁྲིམས་དུ་འཇབ་དམག་གི་ཉེན་
གཞི་དང་། རྟེན་དང་སློབ། ཉེན་བོད་མཐའ་མཚམས་བསྐྱོར་སྲུང་དམག་སྒྲིག་(ITBP)བཅས་ཀྱང་རིམ་པས་གསར་འཛུགས་
བསྐྱུངས་པ་དང་དུས་མཚུངས་བོད་ནང་དུ་གསང་བའི་ལས་འགུལ་ཁག་ཁྲབ་སྲེལ་མངོན་པ་དང་། མ་སྐྱ་རིར་ཡུལ་དབང་མཚོག་གིས་
བོད་གཞུང་གསར་འཛུགས་སྐབས་མི་སྲིད་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོས་བཞག་བསྐྱེལ་བ་ལྟར་ལས་འཁུར་གྱིས་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོའི་བར་ལོ་བཅུ་
ལྷག་གི་རིང་གལ་ཆེད་ཕྱག་ལས་སྤྱི་དང་ཕྱེ་བྱག་མང་པོ་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། འཇམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་
བདེ་སྤྱོད་སྒྲུབ་ཞུ་བའི་ཐུགས་འགན་ཆེ་བཞེས་གནང་ནས་བོད་དོན་གྲོས་ཚེད་ཁག་གསུམ་འཛོག་གནང་མངོན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་ཤིང་གཞུང་
གི་མཚན་གནས་མངོན་འགན་དམིགས་བསལ་བཞེས་མེད་ཀྱང་། ཡུལ་དབང་མཚོག་གི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ཐུགས་བཞེད་དང་། བཅོན་
འཛུལ་རྒྱ་དམར་གྱི་གདུག་རྒྱུ་བོད་ལྷག་སྤྱོད་ལོངས་སུ་མཐར་བའི་གཞི་ལུས་མི་དམངས་ཀྱི་རང་དབང་བདེ་སྤྱོད་དང་དགོས་འདུན་
སྤྱོད་ཐབས་སུ། ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་རྒྱ་གཉིས་བར་དོ་ཐུག་འབྲེལ་མཐུན་གྱིས་འདས་པའི་མི་ལོ་ཉི་ཤུའི་ལྷག་གི་རིང་
བོད་རྒྱ་འབྲེལ་ལམ་འཐེལ་མེད་རང་སོར་གནས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དུས་བབ་ལ་འགྱུར་ཤིག་ཤུགས་ཀྱི་ཆེ་བའི་ཕྱག་ལས་མང་པོ་གནང་ཡོད་
པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་དངོས་རྒྱ་ནག་དུ་ཞི་མོལ་ཆེད་སྤྲོ་ཤིང་ཐེབས་འབྲས་ལ་གཞིས་ཤུས་གཉིས་སུ་གྲེས་པའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་གསོན་
དོ་ཐུག་པ་དང་ཁྲུང་མེད་པའི་གཉེན་འཕྲད་འགྲོ་འོང་གི་རང་དབང་བྱུང་བ་དང་། ཡཔའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་བོང་མས་མཚོན་པའི་བོད་མི་
ཆབ་སྲིད་བཅོན་པ་སྤོང་ཕྱག་བརྒྱལ་བསྐོད་ཤོལ། དེ་བཞིན་བོད་ལ་ཆོས་སློབ་སྐྱོར་འབྲེད་སོགས་མངོན་འབྱེད་རྒྱུ་བས་ཆེན་གང་མང་བསྐྱུངས་
ཤིང་། ཡུལ་དབང་མཚོག་གི་བཞེད་དགོངས་བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་ཡོང་ཐབས་སུ་དུས་ད་ལྟར་ཡང་གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་མིན་ལ་མ་སྤོང་པར་ཕྱག་
ལས་རྒྱ་ཆེར་གནང་བཞིན་ཡོད། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་གྲོས་ཚོགས་ཐོག་
འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་བཞིན། ཤིང་རྒྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤ ལོ་བར་བཀའ་བློན་ཁྲི་བའི་མངོན་འགན་བཞེས་པ་དང་། དེ་ཤིང་བོད་ཐེ་གནད་དོན་
སྐོར་ཐེ་ཐོན་གཞུང་དང་འབྲེལ་མཐུན་རིམ་པ་གནང་འབྲས་སུ། ཐེ་ཐོན་གཞུང་གི་སྲིད་ཇུས་ལ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་གསལ་བོ་
བྱུང་སྟེ་མེ་གླང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་ཡུལ་དབང་མཚོག་ཐེ་ཐོན་དུ་ཆེབས་བསྐྱུར་བཀའ་བློན་བསྐྱུངས་གནང་མངོན་པ་དང་དུས་མཚུངས་
བོད་ཐེ་བར་ཆོས་རིག་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་བཟང་པོ་བྱུང་བ་དང་། ཐེ་ཐོན་དུ་རང་གཞུང་སྐྱེ་ཆབ་དོན་གཙོད་གསར་འཛུགས་གནང་
རྒྱས་མཚོན་བོད་སོག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དུལ་དངོས་ལ་བཞེན་ནས་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་དཀྱིག་རྒྱུའི་ལས་གཞི་འགོག་ཐབས་སུ་རུས་པ་ཆེན་
པོས་ཕྱག་ལས་རིམ་པ་གནང་བའི་མངོན་ཤིང་ཆེན་པོ་བཞེད་ཡོད། མདོར་ན། གང་ཉིད་ནི་དགུང་གངས་ཉི་ཤུ་ཅམ་ནས་མ་བསྐྱེལ་དང་
གླངས་ཀྱིས། བོད་བརྟན་སྲིད་མི་རིགས་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་ཤིང་གས་སློབ་གཏོང་གནང་མཁན་ཞིག་དང་། ཉེན་མཚན་
ཀུན་དུ་དཀའ་ཉེན་ལ་འཛོམས་མེད་ཀྱིས་ཡུལ་དབང་མཚོག་ལ་ཆར་བ་རྒྱ་གྲོགས་དང་། ཕྱར་བ་གྲུ་འདེགས་ཀྱི་རུས་པ་འདོན་མཁན་བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་གཅེས་དབུ་འཁྲིད་གཉིས་པ་དང་། བོད་བརྟན་སྲིད་ལ་སྐྱེན་པའི་མངོན་ཤིང་ཆེན་པོ་རབ་ཀྱི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་ཞིག་བསྐྱུར་

ཟིན་སྐྱོན་སྐྱུ་གི་མུར་ད་ལྟོང་འཚོ་ཞིང་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་གཅེས་དཔལ་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ།

སྐྱའི་གཅེན་པོ་སློབ་བཟང་བསམ་གཏན།

སྐྱའི་གཅེན་པོ་སློབ་བཟང་བསམ་གཏན་མཚོག་ནི་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་མདོ་སྐད་རྟལ་འཚོར་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། སྐྱེན་པོ་པའི་དུས་ནས་ཚོས་སློབ་ཞུགས་ཏེ་སློབ་གཉེར་གནང་ཞིང་། ལྗེ་ལ་དབང་མཚོག་དབུས་སུ་ཆེབས་བསྐྱར་སྐབས་མཉམ་ཐེབས་ཀྱིས་ལྷ་སར་འབྱོར། ལྗེ་ལ་དབང་མཚོག་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་རྗེས་ནས་སྐྱེ་བྱུང་མཁན་ཚབ་གནང་བ་དང་། བཅོན་པོལ་དུ་ཐེབས་རྗེས་ལྷག་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་གྱི་ཕྱག་རོགས་དང་། ལྷ་ལོས་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རྩི་ལི་སྐྱེ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཀྱི་ཕྱག་རོགས་དང་དེ་ནས་དོན་གཅོད་ལས་ཚབ་ཀྱང་གནང་། སེང་འབྲུག་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་སྐྱར་ཡང་ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་གྱི་ཕྱག་རོགས་དང་ཕྱིས་སུ་ཨ་རིའི་དོན་གཅོད་ཕྱག་རོགས། སེང་སྐྱལ་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོ་ནས་སུད་སི་དོན་གཅོད་ཕྱག་རོགས་ལོགས་གནང་། ལྷགས་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་ལྗེ་ལ་དབང་མཚོག་གི་སྐྱེ་ཚབ་གཟིགས་སློབ་དང་བོའི་གས་སུ་ཐེབས། ལྷ་ས་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་བཀའ་བློན་དང་འདྲ་མཚུངས་གནས་རིམ་ཐོག་བོད་གཞུང་སྐྱོན་ཅིས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་གནང་། སྐྱོན་ཅིས་ཁང་གི་ལས་དོན་མཐའ་དག་ཚོགས་ཚུད་སྲ་བརྟན་དང་། རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་ས་ཆེ་ཁག་ནམས་ལ་སྐྱོན་ཅིས་ཁང་གི་ཡན་ལག་སྐྱོན་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་སོགས་སྐྱོན་ཅིས་ཁང་གི་འཛིན་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་སྲོལ་གང་ཐད་ནས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་སྲོལ་སུ་གོམ་སྐབས་ཆེན་པོ་ཞིག་སློབ་ཐོན་པའི་མུར་སེང་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༩ ཟླ་༧ པའི་ནང་རྩི་ལིར་སྐྱེ་གསེགས། མདོར་ན། དམ་པ་གང་ཉིད་ནི་སྐྱེ་ཆེ་ཕྱིལ་བོར་བོད་བརྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ལ་སྐྱོན་པའི་ཕྱག་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་མཁན་ཞིག་དང་། རམ་ཀུན་ཆེ་འདོད་ཀྱི་རང་གསེས་དང་བལ་ཞིང་མཚོག་དམན་ཀུན་ལ་མཉམ་པར་གཟིགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ངང་རྒྱལ་ལུན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ།

སྐྱའི་གཅུང་མོ་རྗེ་བཙུན་པརྟ།

སྐྱའི་གཅུང་མོ་རྗེ་བཙུན་པརྟ་མཚོག་ནི། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་ལྷ་སར་སྐྱེ་འབྱུངས། རྒྱུད་དུས་རྒྱ་གར་དོར་སྲིད་དེ་ཕྱིན་རི་སློབ་གྲར་སློབ་སྦྱོང་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་སུད་སི་དང་། དབྱིན་ཡུལ་བཅས་སུ་སྐྱེ་མི་རྒྱུད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་སྦྱངས་བཅོམ་མཐའ་ཕྱིན་པ་གནང་ཞིང་། སེང་འབྲུག་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་གཅེན་མོ་ཆེ་རིང་སློབ་མ་སྐྱེ་གསེགས་པ་དང་འབྲེལ་བོད་ཕྱག་ཀྱིས་སྲིད་དབུ་འཛིན་གྱི་ཕྱགས་འགན་ལེགས་པར་བཞེས་ནས་རྒྱལ་བརྟན་རིག་གཞུང་དང་བཅས་རང་དབང་སྐྱར་གསོའི་བྱ་བར་བྱས་རྗེས་སྐབས་ཆེན་བཞག་དང་འཛིན་སྐྱུ་གི་མི་སྣ་གལ་ཆེན་གང་མང་ཞིག་བསྐྱེད་བསྐྱིད་གནང་། དེ་བཞིན་ལྷགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་རྩོན་ཚོགས་སྐབས་དང་བོའི་ཚོགས་གཞོན་དང་། བོད་དུ་སྐྱེ་ཚབ་གཟིགས་བསྐྱོར་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཚོགས་གཙོ། སེང་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོ་བོད་ཀྱི་བྱུད་མེད་རྩོན་ཚོགས་སྐབས་དང་བོའི་དབུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོན་པའི་ཕྱགས་

འགན་བཞེས་ཤིང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟ་སྤྱོད་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་ཤེས་རིག་དང་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་བློན་གནང་ཞིང་དེ་
རྗེས་ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་གྱི་མཛད་འགན་ལེགས་བཞེས་གནང་སྟེ། རྒྱ་བྱ་སྤྱོད་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་བཀའ་བློན་གྱི་ལས་འཁུར་ནས་དགོངས་
ལྷན་གནང་བ་དང་འབྲེལ། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་རིག་གཞུང་བདེ་དོན་བཅས་ལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱག་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་བས་མཚོན་གངས་རིའི་
རྫོང་ས་སྤྱོད་མཛད་རྗེས་ཀྱི་རི་མོ་གསུམ་ཐབས་བུལ་བའི་བུད་མེད་འཛོན་ཐང་ཅན་ཞིག་ཡིན། ས་ཡོད་སྤྱོད་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་བོད་མི་དམངས་
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བོད་ཀྱི་ཨ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་བསྟོན་དང་། གསེར་རླུང་རྩེད་གི་གཞེངས་ཉུགས་ལུལ། ད་ལྟ་ཡང་བོད་ཕྱག་
བྱིམ་སྡེའི་དབུ་འཛོན་གྱི་མཛད་འགན་ལུ་མཐུད་བཞེས་ལུས་སྤྱོད་དོ།

སྤྱི་གཙུང་བོ་མངའ་རིས་རིན་པོ་ཆེ།

སྤྱི་གཙུང་བོ་མངའ་རིས་རིན་པོ་ཆེ་བལྟན་འཛོན་ཆོས་རྒྱལ་མཚོག་ཞེ། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་བྱི་སྤྱོད་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་
རྩ་སར་འབྲུངས། ས་ཕག་སྤྱོད་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་བཅོན་འཕྲོག་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་ལྷན་ལྟུང་དབང་མཚོག་
དང་རྩན་དུ་བཅོན་བྱོལ་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་། དེ་རྗེས་རྡོར་རྒྱུད་སྐྱོད་འཛོན་ཐང་སྤྱོད་གྲར་ཞུགས་ནས་འཛོན་རིམ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡིག་
རྒྱུགས་ལེགས་འཕྲོད་ཐོག་ཨ་རིའི་མཐོ་སློབ་དུ་ཐེབས་ནས་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་གནང་ཞིང་། སློབ་ཐོན་རྗེས་བོད་གཞུང་ཚོས་དོན་རྩལ་
ཁང་གི་དུང་གཞོན་དང་། བོད་ཕྱག་བྱིམ་སྡེའི་སློབ་དཔོན། བདེ་རླུང་དུང་ཆེའི་ཕྱག་རོགས། རྒྱ་སྐྱེར་ཡིག་ཚང་གི་དམིགས་བསལ་དུང་
ཆེའི་ཕྱག་རོགས་བཅས་དང་། ལྷན་བཅུ་གཅིག་པའི་མདོ་སྐད་སྤྱི་འཐུས་གནང་བ་བཅས་ཀྱིས་མཚོན་བལྟན་སྲིད་ལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱག་ལས་
འབའ་ཞིག་གནང་བཞིན་བཞུགས་པ་བཅས་སོ།

(གོང་དུ་བྲིས་པའི་སྤྱི་འཐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་མཛད་ནམ་གསེར་གྱི་ཡང་སྤིང་དང་རྒྱན་མཐོའི་བོད་གནས་ལག་དེབ་གཉིས་ལྟེ་མོར་བཟུང་ཞིང་། ལོ་ཚོགས་མི་མཐུན་
པའི་རིགས་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་རྣམས་དང་དབུད་བསྐྱར་གྱིས་བསྐྱར་བཅོས་བྱས་ཡོད།)